

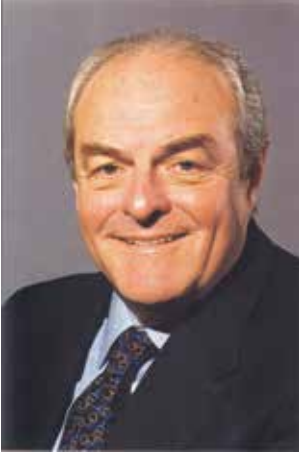
**BORSA
İSTANBUL**

[2017]
**ENTEĞRE
FAALİYET
RAPORU**

BORSA İSTANBUL 2017 ENTEGRE FAALİYET RAPORU HAKKINDA SUNUŞ

Borsa İstanbul 2017 faaliyet yılı için Uluslararası Entegre Raporlama Konseyi'nin belirlemiş olduğu çerçeveye uygun bir Entegre Rapor hazırlamıştır.

Borsanın faaliyetleriyle ilişkili sermayelerin kullanımı açık, öz ve anlaşılır bir dille ifade edilmiştir. Ayrıca Borsa İstanbul'un iş modeli görsel olarak sunulmuştur. Bu görsel ile Borsa İstanbul'un, sürdürülebilir kalkınmanın ekonomi, toplum ve çevre olmak üzere üç kritik boyutu üzerinde mümkün olduğunca olumlu etkileri olacak bir iş modeli oluşturma çabaları açıklanmaktadır.

Borsa İstanbul'un raporlama döneminde faaliyetlerini sürdürürken değer yaratma kaynaklarını; finansal, insani, fikri, üretilmiş ve sosyal olarak nasıl kullandığı kolayca anlaşılıyor. Rapor ayrıca, değer yaratmayı sürdürülebilir bir şekilde ele alan bir iş modeli geliştirmek için Borsa İstanbul Yönetim Kurulu'nun müşterek aklının uygulandığına işaret ediyor.

Rapor kolayca anlaşılabilir bir tarzda yazılmış ve okuyucuya Borsa İstanbul'u gerçekçi bir şekilde değerlendirme imkanı sağlıyor. Borsa İstanbul'u, Türkiye'deki halka açık olan ve olmayan tüm şirketlere örnek teşkil edecek bu girişimi için kutluyorum.

Prof. Mervyn King SC

Uluslararası Entegre Raporlama Konseyi (IIRC) Başkanı Londra
18 Mayıs 2018

İÇİNDEKİLER

ENTEĞRE RAPOR HAKKINDA

- 2 Entegre Faaliyet Raporu Hakkında
- 3 Yönetim Kurulu'nun Yıllık Faaliyet Raporuna İlişkin Bağımsız Denetçi Raporu

STRATEJİ, İŞ MODELİ VE RİSKLER

- 4 Özetle Borsa İstanbul
- 6 Yönetim ve İcra Kurulu Başkanı'ndan Mesaj
- 10 Genel Müdür'den Mesaj
- 11 2017 Yılı Sermaye Piyasaları Görünümü
- 12 Stratejimiz
- 16 Öncelikli Konularımız
- 20 Paydaş İletişimi
- 22 Paydaşlar İçin Yaratılan Değer
- 24 Borsa İstanbul'un İş Modeli
- 26 Risk Analizi

SERMAYE ÖGELERİYLE 2017 PERFORMANSI

- 32 Finansal Sermaye
- 50 İnsan Sermayesi
- 52 Fikri Sermaye
- 56 Üretilmiş Sermaye
- 58 Sosyal ve İlişkisel Sermaye

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK

- 64 Borsa İstanbul'da Sürdürülebilirlik

KURUMSAL YÖNETİM

- 66 Yönetim Kurulu
- 70 Üst Yönetim
- 73 Komiteler
- 73 Komite Raporları
- 77 Ortaklık Yapısı
- 78 Organizasyon Yapısı
- 79 Kurumsal Yönetim İlkeleri Uyum Raporu

BAĞIMSIZ DENETİM RAPORU

- 88 Borsa İstanbul A.Ş. 31 Aralık 2017 Tarihi İtibarıyla ve Aynı Tarihte Sona Eren Hesap Dönemine Ait Konsolide Finansal Tablolar ve Bağımsız Denetçi Raporu

EKLER

- 149 Borsa İstanbul'un İştirakleri
- 150 Sürdürülebilirlik Performans Verileri
- 154 GRI Endeksi

İLETİŞİM

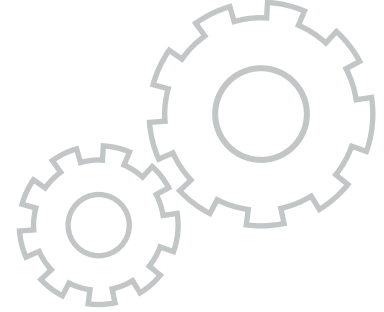
Yeni ufuklara doğru

Borsa İstanbul A.Ş. için 2018-2023 önemli gelişmelerin yaşanacağı bir dönem olacaktır. Bu dönemde

- sürdürülebilir gelir akışı ve yapısı
- operasyonel etkinlik
- inorganik büyüme stratejik öncelikler olarak belirlenmiştir.

Bu kapsamda,

- işlem hacminin ve ürün çeşitliliğinin artırılması,
- kurumsal ve bireysel yatırımcı tabanında genişleme,
- teknoloji, türev piyasası, pay piyasası ve veri gelirlerinin artması,
- Takas İstanbul ve Merkezi Kayıt İstanbul ile entegrasyonun derinleştirilmesi,
- bölgesel bir altın saklama merkezi olunması,
- finansal teknoloji alanında yatırım yapılması ve
- inovatif girişimlerin desteklenmesi amaçlanmaktadır.

NAVİGASYON VE İKONLARIMIZ HAKKINDA

Aşağıdaki ikonlar, rapor boyunca okumayı kolaylaştırmak ve konuların kolay takibi, navigasyon ve çapraz referanslar için kullanılmıştır.

Finansal Sermaye

Sosyal ve İlişkisel Sermaye

İnsan Sermayesi

Öncelikli Konu

Fikri Sermaye

İnternet

Üretilmiş Sermaye

Daha Fazla Bilgi

ENTEĞRE FAALİYET RAPORU HAKKINDA

RAPORUN DÖNEMİ VE KAPSAMI

Borsa İstanbul A.Ş. (Borsa İstanbul, Borsa)'nin 2017 Entegre Faaliyet Raporu 1 Ocak-31 Aralık 2017 dönemini kapsamaktadır.

 www.borsaistanbul.com/yatirimcilar/raporlar

Rapor, Borsa'nın finansal ve finansal olmayan performansına ait bilgileri bütünsel bir yaklaşımla ele almaktadır. Borsa'nın, bağımsız denetimden geçmiş, 31 Aralık 2017 tarihli mali tabloları ve açıklayıcı dipnotları, bu raporun tamamlayıcısıdır.

RAPORLAMA STANDARTLARI

2017 Entegre Faaliyet Raporu; şeffaf, açık ve uluslararası kabul görmüş ölçütlere uygun bir formatta yapılandırılmıştır.

Raporun hazırlanması sürecinde,

- Uluslararası Entegre Raporlama Konseyi (International Integrated Reporting Council - IIRC) - Entegre Raporlama Çerçevesi,
- Küresel Raporlama Girişimi'nin (Global Reporting Initiative, GRI) G4 Sürdürülebilirlik Raporlaması Rehberi (temel seçeneği),
- G4 Finansal Hizmetler Sektör Eki,
- Sürdürülebilirlik Muhasebesi Standartları Kurulu'nun (Sustainability Accounting Standards Board-SASB) Menkul Kıymetler & Emtia Borsaları Araştırma Eki (Security & Commodity Exchanges Research Brief),
- Menkul Kıymetler & Emtia Borsaları Sürdürülebilirlik Muhasebesi Standardı (Security & Commodity Exchanges Sustainability Accounting Standard) ve
- Sürdürülebilir Borsalar Girişimi'nin (Sustainable Stock Exchanges-SSE) "Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri: Borsalar için ne ifade ediyor?" ("Sustainable Development Goals: What do they mean for stock exchanges?") rehberi dikkate alınmıştır.

RAPORUN SINIRLARI VE İÇERİĞİ

Rapordaki bilgiler, aksi belirtilmediği sürece, Borsa İstanbul A.Ş.'ye aittir ve Borsa İstanbul Grubu'nun diğer üyelerini kapsamamaktadır. Rapordaki veriler, aksi belirtilmediği sürece, 2017 yılına aittir. Borsa İstanbul, gerekli gördüğü yerlerde, orta ve uzun vadeli eğilimleri ortaya koymak ve kıyaslama yapmak adına, geçmiş yıllara ait verilere raporda yer vermiştir. Raporlanan verilerin doğruluğu ve tamlığının sağlanması için, ölçülebilir miktarlar kullanılmış, mümkün olduğunca tahminlerden kaçınılmıştır.

Finansal hizmetler sektöründe faaliyet gösteren Borsa İstanbul'un çevre üzerindeki doğrudan etkisi sınırlıdır. Borsa İstanbul'un doğal kaynak kullanımı da görece düşük seviyededir.

Borsa İstanbul, bu doğrultuda, IIRC'nin 6'lı sermaye modelini doğal sermaye başlığını hariç tutarak iş modeline yansıtmış ve performansını irdelenmiştir. Buna karşılık, Borsa İstanbul, faaliyetlerini yürüttüğü yerleşkesinin karbon ve su ayak izlerine dair verilerine, bu raporun Performans Tabloları bölümünde yer vermiştir. [sayfa 151](#)

TAMAMLAYICI BİLGİ

Bu raporu tamamlayıcı bilgilere www.borsaistanbul.com adresi üzerinden ulaşılabilir. Web sitesinde yer alan bilgiler, Entegre Faaliyet Raporu'nun ilgili bölümü ile birlikte değerlendirilmelidir.

 www.borsaistanbul.com

Bu bölümler şunlardır:

- www.borsaistanbul.com/kurumsal/borsa-istanbul-hakkinda/hakkimizda
- www.borsaistanbul.com/kurumsal/borsa-istanbul-hakkinda/mevzuat
- www.borsaistanbul.com/yatirimcilar/kurumsal-yonetim

YÖNETİM KURULU'NUN ENTEĞRE FAALİYET RAPORUNA DAİR SORUMLULUĞU

Borsa İstanbul Yönetim Kurulu, bu raporun tamlığından sorumludur. Yönetim Kurulu, kendi onayı doğrultusunda hazırlanan ve yayımlanan bu raporun, Borsa'nın bütünsel performansını doğru bir şekilde yansıttığını ve öncelikli konuları eksiksiz ele aldığını düşünmektedir.

GELECEĞE YÖNELİK DEĞERLENDİRMELER

Raporun farklı bölümlerinde geleceğe yönelik değerlendirmeler yer almaktadır. Bunlar, gelecekte kaydedilecek performans açısından bir taahhüt oluşturmamaktadır.

Raporda ele alındığı üzere, küresel ve ulusal piyasalarda çok miktarda risk faktörü söz konusudur. Bu durum, Borsa açısından öngörülemez gelişmelere ve sonuçlara yol açabilir. Bu gibi olasılıklar raporun konusu olmayıp, okuyucunun geleceğe yönelik değerlendirmelerini temkinli bir bakış açısıyla yapması önerilir.

Borsa İstanbul'un 2017 Entegre Faaliyet Raporu'yla ilgili soru, görüş ve önerilerinizi yatirimciliskileri@borsaistanbul.com e-posta adresine iletebilirsiniz.

 www.borsaistanbul.com

YÖNETİM KURULU'NUN YILLIK FAALİYET RAPORUNA İLİŞKİN BAĞIMSIZ DENETÇİ RAPORU

KPMG Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
İş Kuleleri Kule 3 Kat:2-9
34330 Levent, İstanbul
T: +90 (212) 316 60 00
F: +90 (212) 316 60 60
www.kpmg.com.tr

Borsa İstanbul Anonim Şirketi Yönetim Kurulu'na,

Yönetim Kurulunun Yıllık Faaliyet Raporunun Bağımsız Denetim Standartları Çerçevesinde Denetimine İlişkin Rapor Borsa İstanbul Anonim Şirketi'nin ("Şirket") ve bağlı ortaklıklarının (birlikte "Grup" olarak anılacaktır) 31 Aralık 2017 tarihinde sona eren hesap dönemine ilişkin yıllık faaliyet raporunu, denetlemiş bulunuyoruz.

Yönetim Kurulunun Yıllık Faaliyet Raporuna İlişkin Sorumluluğu¹

Grup yönetimi, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun ("TTK") 514'üncü maddesi uyarınca yıllık faaliyet raporunun finansal tablolarla tutarlı olacak ve gerçeği yansıtacak şekilde hazırlanmasından ve bu nitelikteki bir faaliyet raporunun hazırlanmasını sağlamak için gerekli gördüğü iç kontrolden sorumludur.

Bağımsız Denetçinin Sorumluluğu

Sorumluluğumuz, Grup'un faaliyet raporuna yönelik olarak TTK'nın 397'nci maddesi ve Tebliğ çerçevesinde yaptığımız bağımsız denetime dayanarak, bu faaliyet raporunda yer alan finansal bilgilerin Grup'un 9 Mart 2018 tarihli bağımsız denetçi raporuna konu olan finansal tablolarıyla tutarlı olup olmadığı ve gerçeği yansıtip yansıtmadığı hakkında görüş vermektir.

Yaptığımız bağımsız denetim, Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yayımlanan Türkiye Denetim Standartları'nın bir parçası olan Bağımsız Denetim Standartları'na ("BDS") uygun olarak yürütülmüştür. Bu standartlar, etik hükümlere uygunluk sağlanmasını ve bağımsız denetimin, faaliyet raporunda yer alan finansal bilgilerin finansal tablolarla tutarlı olup olmadığına ve gerçeği yansıtip yansıtmadığına dair makul güvence elde etmek üzere planlanarak yürütülmesini gerektirmektedir. Bağımsız denetim, tarihi finansal bilgiler hakkında denetim kanıtı elde etmek amacıyla denetim prosedürlerinin uygulanmasını içerir. Bu prosedürlerin seçimi, bağımsız denetçinin mesleki muhakemesine dayanır. Bağımsız denetim sırasında elde ettiğimiz bağımsız denetim kanıtlarının, görüşümüzün oluşturulması için yeterli ve uygun bir dayanak oluşturduğuna inanıyoruz.

Görüş

Görüşümüze göre yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporu içinde yer alan finansal bilgiler, tüm önemli yönleriyle, denetlenen finansal tablolarla tutarlıdır ve gerçeği yansıtmaktadır.

Mevzuattan Kaynaklanan Diğer Yükümlülükler

TTK'nın 402'nci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca; BDS 570 "İşletmenin Sürekliliği" çerçevesinde Borsa İstanbul Anonim Şirketi'nin öngörülebilir gelecekte faaliyetlerini sürdüremeyeceğine ilişkin raporlanmasına gereken önemli bir hususa rastlanılmamıştır.

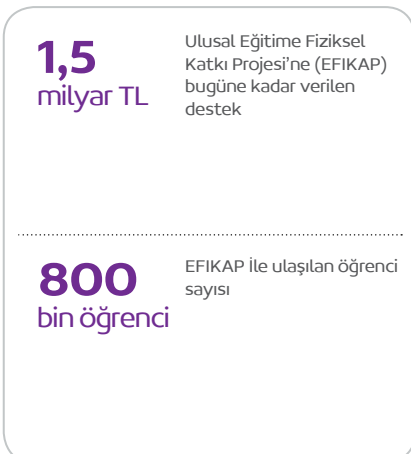
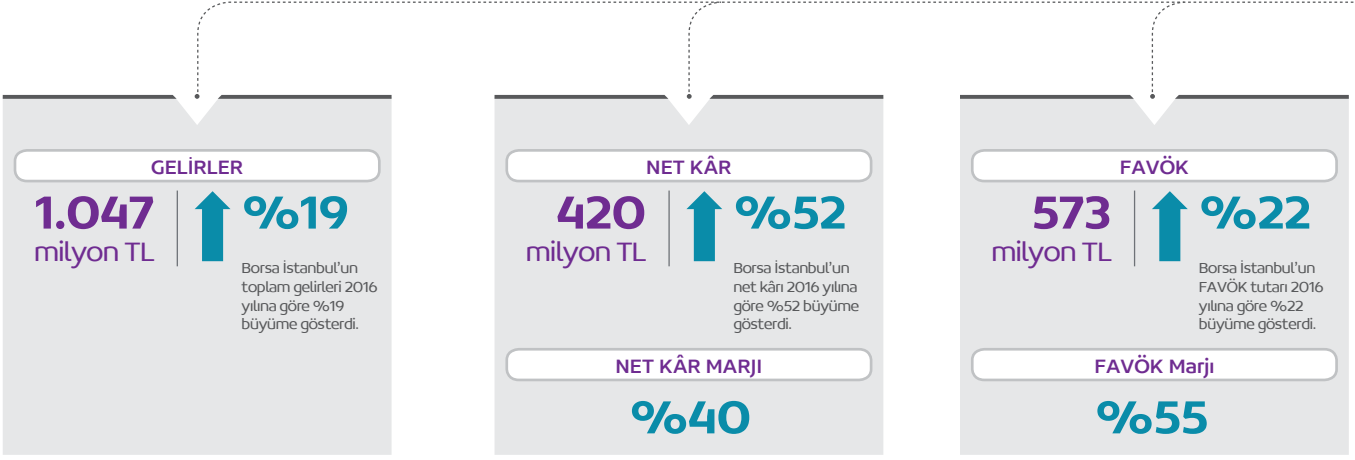
KPMG Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
A member of KPMG International Cooperative

Alper Güvenç, SMMM
Sorumlu Denetçi

9 Mart 2018
İstanbul, Türkiye

ÖZETLE BORSA İSTANBUL

Avrupa borsaları arasında **1.**, dünyada **3.** pay devir hızı ile likiditede önde gelen Pay Piyasası*

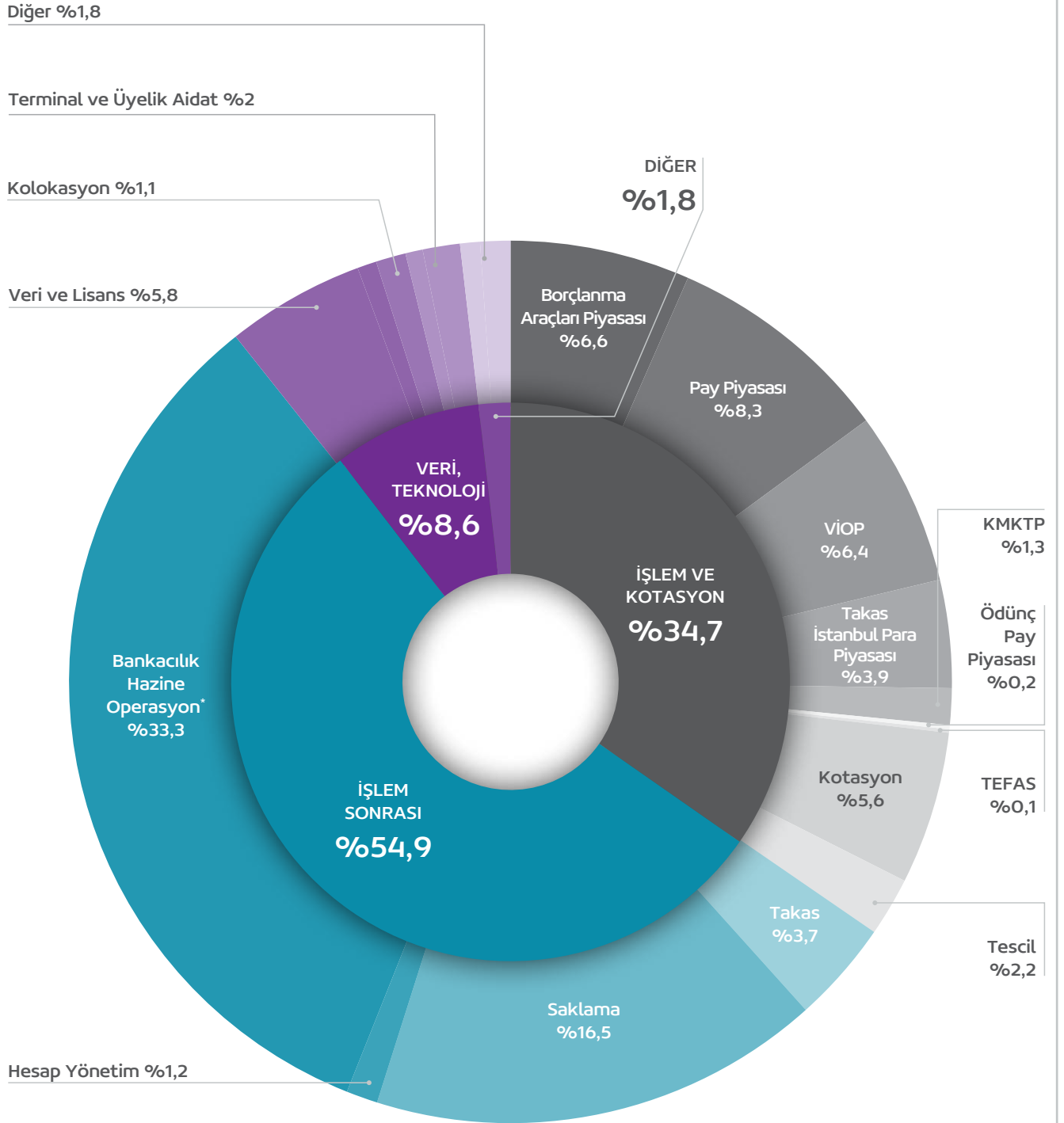
Avrupa borsaları arasında en fazla işlem hacmine sahip **7.** Pay Piyasası*

Avrupa borsaları arasında en fazla işlem hacmine sahip **5.** Borçlanma Araçları Piyasası*

* Dünya Borsalar Federasyonu (World Federation of Exchanges)

2017 YILI GELİRLERİNİN DAĞILIMI

*Bankacılık Hazine Operasyon gelirleri içerisinde yer alan Takas İstanbul Faiz Gelirleri net olarak gösterilmiştir.

YÖNETİM VE İCRA KURULU BAŞKANI'NDAN MESAJ

Piyasa değerinin 880 milyar TL seviyesine ulaştığı Borsa İstanbul, %187 pay devir hızı ile dünyada likiditesi en yüksek işlem platformları arasında yer almaktadır.

Değerli paydaşlarımız,

EKONOMİMİZ GÜÇLÜ BÜYÜME PERFORMANSI GÖSTERMİŞTİR.

Türkiye sahip olduğu genç nüfus kadar, güçlü, dinamik ve istikrarla gelişen ekonomisi ile de dikkat çekici bir ekonomidir. Türkiye ekonomisi, 2017 yılını yatırım ve istihdam teşvik paketlerinin de katkısıyla %7,4 oranında rekor büyüme ile tamamlamıştır.

Dünya ekonomileri arasında 17., satın alma paritesine göre ise 13. büyük ekonomi konumunda olan ülkemiz, 2002'de başlayan kapsamlı reform çalışmaları ile birlikte büyük bir atılım sürecine girmiş, birçok ülkeye kıyasla yüksek büyüme beklentilerine sahip olarak, hızla ve kararlı adımlarla dünyanın ilk 10 ekonomisi arasında yer alma hedefine doğru ilerlemektedir.

BORSA İSTANBUL, 2017'Yİ DÜNYADA LİKİDİTESİ EN YÜKSEK İŞLEM PLATFORMLARINDAN BİRİ OLARAK TAMAMLAMIŞTIR.

399 şirketin işlem gördüğü, piyasa değerinin 880 milyar TL seviyesine ulaştığı Borsa İstanbul, %187 pay devir hızı ile dünyada likiditesi en yüksek işlem platformları arasında yer almaktadır. 2017 yılı Borsamızda rekorların yaşandığı bir yıl olmuştur. BİST 100 endeksinde 115.000 seviyesine ulaşılmış, 1 Kasım 2017 tarihinde günlük işlem hacmi 11,2 milyar TL ile tüm zamanların rekorunu kırmıştır. BİST 100 endeksi, 2017 yılında yatırımcısına %48 değer kazandırmıştır.

2016 yılına kıyasla 2017 yılında işlem hacimleri Pay Piyasası'nda %45, Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasası'nda %43, Kıymetli Madenler ve Kıymetli Taşlar Piyasası'nda %122 büyüme kaydetmiştir. 2017 yılında piyasalarımızda yakaladığımız bu ivme, 2018 yılı için olumlu beklentilerimizi desteklemektedir.

BORSA İSTANBUL PİYASALARINDAKİ BÜYÜME FİNANSAL SONUÇLARLA DA DESTEKLENMİŞTİR.

Borsa İstanbul finansal açıdan da 2017 yılını oldukça iyi sonuçlarla tamamlamıştır. 2016 yılına kıyasla 2017 yıl sonunda aktif büyüklüğümüz 9 milyar TL'den 11,9 milyar TL'ye, özkaynaklarımız 1,19 milyar TL'den 1,56 milyar TL'ye ulaşmıştır. Faaliyet kârımız 435 milyon TL'den 532 milyon TL'ye, net kârımız ise 276 milyon TL'den 420 milyon TL'ye yükselmiştir. Faaliyet kâr marjımız ise %51 olarak gerçekleşmiştir.

BORSA İSTANBUL GRUBU RESMİ AÇILIŞI 14 OCAK 2017'DE GERÇEKLEŞTİRİLMİŞTİR.

Takas İstanbul ve Merkezi Kayıt İstanbul'un Borsamız yerleşkesine taşınması sonrasında, Sayın Cumhurbaşkanımızın teşrifleriyle 14 Ocak 2017'de gerçekleştirdiğimiz 143. kuruluş yıl dönümü toplantımızda Borsa İstanbul Grubu açılış resmi olarak gerçekleştirilmiştir.

Türkiye sermaye piyasalarına hizmet eden bu üç kurumun Borsa İstanbul Grubu çatısı altında çalışmalarını yürütecek olmasını, dikey entegrasyonun nihai aşaması olan organizasyonel ve fiziki entegrasyonun gerçekleşmesinde çok önemli bir adım olarak görüyoruz.

2018-2023 STRATEJİMİZ

Entegrasyon sürecini başarıyla geride bırakmış olan Borsa İstanbul'un büyümesine ve gelişmesine ivme kazandıracak olan 2018-2023 Stratejisi'ni devreye almış bulunuyoruz. Uzun ve özenli bir çalışmanın sonucunda hazırladığımız 2018-2023 Stratejimiz kapsamında Borsamızın hedeflerini; sürdürülebilir gelir akışı ve yapısı, operasyonel etkinlik ve inorganik büyüme olarak belirledik. Ayrıca Borsa İstanbul'un halka arzı bizim için stratejik önceliklerden biri olmaya devam ediyor. Borsamızın halka arz edilmesine yönelik çalışmalarımızı büyük bir hızla sürdürüyoruz.

Yeni stratejimiz, günümüzün hızlı değişen ortamında yeni iş fırsatlarını yakalamamız ve daha çevik olmamızı öngörmektedir. Atacağımız adımlar, ihraççıların ve yatırımcıların Borsa İstanbul'a ilgisini güçlendirecek; Borsamızın bir "sermaye piyasası süpermarketi" kimliğine kavuşması sürecini destekleyecektir.

Takas İstanbul ve Merkezi Kayıt İstanbul'un Borsamız yerleşkesine taşınması sonrasında, Sayın Cumhurbaşkanımızın teşrifleriyle 14 Ocak 2017'de gerçekleştirdiğimiz 143. kuruluş yıl dönümü toplantımızda Borsa İstanbul Grubu açılış resmi olarak gerçekleştirilmiştir.

Ülkemizin ihtiyaç duyduğu finansman kaynağının artırılması ve çeşitlendirilmesine katkı vermek, stratejimiz doğrultusundaki en önemli önceliklerimizden biridir. Önümüzdeki dönemde Borsa İstanbul, atacağı adımlarla İstanbul'un uluslararası finans merkezi kimliğini daha da pekiştirecektir.

İSTANBUL FİNANS MERKEZİ: STRATEJİK BİR ATILIM

Değişim ve dönüşümün hızlı bir şekilde yaşandığı günümüzde, teknoloji alanındaki hızlı ilerlemeler paydaşlarımızın beklentilerini etkilemekte, dolayısıyla piyasaların ihtiyaçlarına uygun ürün ve platform oluşturma zorunluluğunu ortaya koymaktadır. Bu nedenle teknolojiyi tüm süreçlerimizde ve hizmetlerimizde verimliliği ve büyümeyi sürdürebilir kılanın en önemli aracı olarak görüyoruz. Teknoloji odaklı, yenilikçi ve değer katan bir yaklaşımla Türkiye sermaye piyasalarını gerçek potansiyeline ulaştıracak altyapı ve hizmetleri sağlamayı hedefliyoruz.

Finans teknolojisi dünyada yeniden şekillenirken küresel rekabetteki yerimizin güçlenmesi açısından ülkemizde finans sektörünün Ar-Ge yatırımlarıyla desteklenmesinin ve sektörün ihtiyaç duyduğu yazılımların yerli kaynaklarla üretilmesinin büyük öneme sahip olduğunu düşünüyoruz. Boğaziçi Üniversitesi ile birlikte kurduğumuz Finans Teknopark A.Ş.'yi İstanbul Teknik Üniversitesi ve İstanbul Ticaret Üniversitesi'nin ortaklığı ile büyütüyoruz. Teknoloji geliştirmeye yönelik üniversitelerimiz ile birlikte oluşturduğumuz bu şirketle birlikte, bir taraftan üniversite-iş dünyası işbirliğini geliştirirken, diğer taraftan Türkiye'de finansal teknolojinin gelişmesine önemli katkılar sağlamayı hedefliyoruz.

YÖNETİM VE İCRA KURULU BAŞKANI'NDAN MESAJ

2018 yılının ilk yarısında tümüyle hayata geçmesini öngördüğümüz BISTECH teknolojisinin yurt dışına ihraç edilebilir hale gelmesi bir diğer önemli hedefimizdir.

İstanbul Uluslararası Finans Merkezi Programı çerçevesinde Teknolojik Altyapının Güçlendirilmesi başlığından sorumlu kuruluş olarak 2013 yılında başlattığımız teknolojik dönüşüm projemiz son süratle ilerlemektedir. Büyük oranda yol kat ettiğimiz BISTECH teknolojisine geçişin 2018 yılının ilk yarısında tümüyle tamamlanmasını öngörüyoruz. BISTECH geçişinin tamamlanması ile birlikte, sermaye piyasası katılımcılarına sunduğumuz ürünler, çok sayıda yeni uygulama ve özellikler, İstanbul'un bir finans merkezi olma yolunda emin adımlarla ilerlemesini destekleyecektir. BISTECH'in yurt dışına ihraç edilebilir bir yazılım haline gelmesi bir diğer önemli hedefimizdir.

Ayrıca Borsa İstanbul olarak İstanbul Uluslararası Finans Merkezi Programı kapsamında önerilerimizi ilgili kamu otoriteleri ile paylaştık. Bu kapsamda paylaştığımız önemli önerilerden birkaç tanesi, Türkiye'de yabancı para cinsinden menkul kıymet ihracına imkan tanınması, kamu altyapı projelerinin menkul kıymetleştirilmesi, çalışan pay ediniminin desteklenmesi ve gayrimenkul sertifikalarına yönelik mevzuatta düzenleme yapılmasıdır.

ÜLKEMİZİN 2023 VİZYONUNA SERMAYE PİYASALARIMIZI GELİŞTİREREK VE KAPSAYICILIĞINI ARTIRARAK KATKI SAĞLAMAK BAŞLICA HEDEFLERİMİZ ARASINDADIR.

Şirketlerimizin değerinin daha da artması, uzun vadeli ve sürdürülebilir finansman imkanlarına erişim sağlayabilmeleri, sermaye piyasalarımıza olan güvenin artması ile mümkün olacaktır.

Şirketlerin sürdürülebilir ölçeğe ve kurumsallığa sahip olmalarını, halka arzların uzun vadeli başarısının temel şartı olarak görüyoruz. Diğer taraftan, sermaye piyasalarının ülke ekonomisinin büyüklüğünü doğru yansıtmasını ve bu amaçla yatırımcılar için kolay erişilebilir, likit ve derin piyasalar sunabilmesini temel bir öncelik kabul ediyoruz. Özellikle yabancı para cinsinden borçlanma yoluyla sağlanan finansmanın kaldıraç etkisinin kurda meydana gelebilecek dalgalanmalarda şirketlerimizin değerini olumsuz yönde etkileyebileceğini düşünüyoruz. Bu riskin önlenmesi için şirketlerimizin borçlanma yerine halka arz yöntemiyle fon sağlayabileceğini her fırsatta paylaşıyor, böylece kredi talebi azalacağı için bankacılık sektörü ve kredi faizleri üzerindeki baskının azalacağına inanıyoruz.

Bu öncelik çerçevesinde, sektörle olan yakın diyalogumuz, piyasa katılımcılarının farklı çıkarlarını dengelerken, değişen piyasa koşullarına uyum sağlayacak ve ihtiyaçları karşılayacak düzenlemeler yapılmasına yönelik çalışmalarımızda faydalı olmuştur. Şirketlerimizin halka arzında kolaylık sağlamak amacıyla kotasyon şartlarından "kâr şartına" ve "özsermaye şartına" istisnalar getirilmiş, halka arz fiyat aralığını revize etme olanağı sağlanmış, ayrıca yerli-yabancı tahsisat oranlarında halka arzı teşvik edici değişiklikler yapılmıştır. Böylece daha fazla şirketin özkaynak ile finansman sağlayabilmesine imkan tanınmıştır.

KURUMSAL SORUMLULUK BİLİNCİYLE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK ÇALIŞMALARIMIZA YÖN VERİYORUZ.

Borsamız sürdürülebilirlik alanında şirketleri dönüştürücü rol oynamakta, ulusal ve uluslararası kuruluşlarla iş birlikleri yürütmekte ve hayata dokunan projeler gerçekleştirmektedir. Bugün Borsamız yurt çapında inşa ettiği okullarla eğitime olan desteğini göstermektedir. Ulusal Eğitime Fiziksel Katkı Projemiz zaman içerisinde katma değeri çok büyük bir girişime dönüşmüştür. Tamamen özkaynaklarla gerçekleştirilen projemiz ile yaklaşık 1,5 milyar TL fon sağlanarak 53 farklı tipte 432 eğitim kurumu ve tesis inşa edilmiş, yaklaşık 800 bin öğrenciye ulaşılmış ve eğitim-öğretim imkanı sunulmuştur.

Hızlı karar alma süreçlerinin gerekli olduğu günümüzde, yatırımcıların ihtiyaç duyduğu spesifik ve yalın bilgiyi içeren kurumsal raporlamalar önemli bir araç olarak ortaya çıkmaktadır. Son 10 yılda yaygınlaşan sürdürülebilirlik raporlaması 2000'li yılların başında hayatımızda yerini almış ve günümüzde önemli bir referans ve bilgi noktasına dönüşmüştür. Günümüzde ise kurumsal raporlamanın entegre raporlamayla yeni bir noktaya evrilmekte olduğunu görüyoruz.

Sürdürülebilirlik yaklaşımını benimsemiş ve entegre düşünceyi içselleştirmiş olarak, 2017 yılı Entegre Faaliyet Raporumuzu sizlerle paylaşmaktan memnuniyet duyuyoruz. Sürdürülebilir kalkınmada borsaların dönüştürücü rolünün bilinciyle birlikte Borsa İstanbul olarak ilk kez hazırladığımız entegre raporumuzun Türkiye'de ve dünyada şirketler ve borsalar açısından örnek teşkil edeceğini düşünüyoruz.

Sürdürülebilirliği benimsemiş, entegre düşünceyi içselleştirmiş ve Sürdürülebilir Borsalar İnisyatifinin aktif bir üyesi olarak, 2017 yılı Entegre Faaliyet Raporumuzu sizlerle paylaşmaktan memnuniyet duyuyoruz.

TEŞEKKÜR EDERİZ.

Performansımızın ve sürdürülebilirliğimizin mimarları Borsa İstanbul çalışanları başta olmak üzere tüm paydaşlarımıza, bize olan güçlü güvenleri ve sürekli katkıları için şahsım ve Yönetim Kurulumuz adına teşekkür etmek isterim.

Saygılarımla,

Himmet Karadağ
Yönetim ve İcra Kurulu Başkanı

Borsa İstanbul Yönetim Kurulu toplantısından (22 Şubat 2018)

GENEL MÜDÜR'DEN MESAJ

2018-2023 Stratejik Planımız çerçevesinde, katma değeri yüksek ve yenilikçi girişimlere ilişkin araştırma ve geliştirme çalışmaları yürütmeye devam ediyoruz.

Değerli Paydaşlarımız,

Küresel finansal kriz sonrası toparlanan ülke ekonomilerinin jeopolitik çatışmaların gölgesinde kaldığı bir dönemden geçiyoruz. Borsa İstanbul olarak, düzenleyici kuruluşlar ve paydaşlarımızla dayanışma içerisinde, finansal tehditlerin bertaraf edilmesinde ve ülke ekonomisinin kalkınmasında önemli bir rol oynuyoruz. Bu kapsamda gerekli tedbirleri etkin ve kararlı bir şekilde alarak değişen küresel koşullara süratle uyum sağlıyoruz. Piyasalarımızı muhtelif darboğazlardan kurtaracak düzenlemeleri mümkünse Borsa İstanbul Grubu bünyesinde gerçekleştiriyor, değilse bu düzenlemelerin ilgili bünyelerde hayata geçirilmesi için büyük gayret gösteriyoruz.

Ülkemizin yakın geleceğine yön verecek olan 11. Kalkınma Planı ve İstanbul Uluslararası Finans Merkezi Eylem Planı hedefleriyle uyumlu Borsa İstanbul 2018-2023 Stratejik Planımız çerçevesinde, katma değeri yüksek ve yenilikçi girişimlere ilişkin araştırma ve geliştirme çalışmaları yürüterek sermaye piyasalarımızın uluslararası seviyede daha rekabetçi hale gelmesine katkı sağlamayı hedefliyoruz.

Nitekim 2017 yılı Borsamız finansal sonuçları açısından da oldukça olumlu geçti. Borsa İstanbul Grubu olarak 2016 yılında 878 milyon TL olarak gerçekleşen gelirlerimiz %19'un üzerinde bir artış göstererek 1,047 milyar TL olarak gerçekleşti. Ayrıca, giderlerimizde kontrollü olmamız sayesinde, kur oynaklığı ve diğer dışsal olumsuz etkilere rağmen, Grubumuzun konsolide net kârı %50 üzerinde artarak 420 milyon TL düzeyine ulaştı.

2017 yılı içerisinde Grubumuzun aktif büyüklüğü %31 büyürken, varlık ve yükümlülüklerimizin başarılı yönetilmesi ile birlikte, özkaynaklarımız da benzer bir oranla artış göstererek 1,56 milyar TL'yi aştı.

Mali tablolarımızda olumlu etkileri açıkça görülen girişimlerimizi, önümüzdeki yıllarda artırarak devam ettirmeyi amaçlıyoruz. Borsa İstanbul Grubu çatısı altında tamamlanan yatay ve

dikey entegrasyon ile uluslararası stratejik ortaklıklarımızdan edindiğimiz kazanımlara ilave olarak, kurumsal dönüşüm ve gelişim serüvenimizin sonraki adımlarını da büyük bir titizlikle planlıyoruz. Borsamız ve dolayısıyla sermaye piyasalarımız için dönüm noktası olabilecek bir döneme hazırlanıyoruz.

Güçlü sermaye piyasaları için pazarlarımızın yerli ve yabancı yatırımcılar açısından kolay erişilebilir, likit ve derin olmaları gerekiyor. Bu hedefler doğrultusunda önceliklerimiz arasında sürdürülebilir gelir akışı ve yapısını tesis etme, operasyonel etkinliği artırma ile inorganik büyüme seçeneklerinin yeniden değerlendirilmesi ve etkin iştirak yönetimi yer alıyor.

Sürdürülebilir gelir akışı ve yapısını tesis edebilmek için belirlediğimiz adımlardan bazıları ürün ve hizmet çeşitliliğini artırma, kurumsal ve bireysel yatırımcı tabanında genişleme ile teknoloji, türev piyasası, pay piyasası ve veri gelirlerinde artışın sağlanması ve bölgesel bir saklama merkezi olma çalışmalarına hız kazandırılmasıdır. Operasyonel etkinliği artırmak için ise stratejik iş birlikleri ve ortaklıkların geliştirilmesi, Grup içi entegrasyonun artırılması ve maliyet etkinliğinin iyileştirilmesi için çalışmalar yapılmasını planlıyoruz. Tüm bu hedeflere ve ilgili adımlarına ilave olarak, mevcut ve muhtemel iştirakler ile tamamlayıcı finansal teknoloji sektörü de dahil olmak üzere değer zincirinde yer alan yatırım fırsatlarının değerlendirilmesi için çalışmalar yürüteceğiz.

Ekonomik kalkınma ve finansal istikrar açısından ülkemizin en önemli kurumlarından biri olan Borsa İstanbul'un yöneticileri ve çalışanları olarak, milletimizin emanetine sahip çıkmaya, bu bilinçle uluslararası ölçekte rekabet gücünü artırabilmek için azimle çalışmaya ve tüm süreçlerimizde değerli paydaşlarımızı şeffaf bir şekilde bilgilendirmeye devam edeceğiz.

Murat ÇETİNKAYA

Genel Müdür

Yönetim ve İcra Kurulu Üyesi

2017 YILI SERMAYE PİYASALARI GÖRÜNÜMÜ

TÜRKİYE VE DÜNYA PİYASALARINDA GENEL GÖRÜNÜM

2017 yılında dünya piyasalarında borsalar açısından güçlü bir seyir izlenmiştir. 2017 yılı gösterge endekslerin rekor seviyelere ulaştığı, piyasa değerlerinin yükseldiği ve halka arzların arttığı bir yıl olmuştur.

2017 yılında Dünya Borsalar Federasyonu (WFE) üyesi borsalarda işlem gören şirket paylarının toplam piyasa değeri 2016 yılına göre %22,6 artarak rekor bir seviye olan 87 trilyon ABD dolarına yükselmiştir. Piyasa değerinde Amerika bölgesinde %17,8 ve Asya bölgesinde %27,6 ve Avrupa, Orta Doğu ve Afrika (EMEA) bölgesinde %24,3'lük değer artışı gerçekleşmiştir.

Piyasa değerinde yaşanan bu artış, GSYH büyüme oranlarındaki küresel toparlanma, birçok bölgede uyumlaştırıcı para politikasının devam etmesi, düşük enflasyon seviyesi, düşük piyasa volatilitesi, emtia fiyatlarının iyileşmesi ve güçlü şirket kârları zemininde gerçekleşmiştir. 2017 yılı yerli ve uluslararası jeopolitik alanda süregelen siyasi gerginliklere rağmen düşük volatilité ve birçok piyasada borsa değerlemelerinde artış olması olarak öne çıkmıştır. Küresel işlem hacimlerinde ise %2,6 daralma yaşanmıştır.

ılımlı piyasa koşullarının eşliğinde, 2017 yılı aynı zamanda tüm bölgeler için halka arzlarda artış kaydedilen ve 1.800'ün üzerinde birincil halka arz ile 2007'den beri en fazla halka arzın gerçekleştiği yıl olmuştur. 2017 yılında yeni halka arzların sayısı ve ilk halka arz yoluyla elde edilen fon tutarlarındaki artış sırasıyla %47,8 ve %50,6 olarak gerçekleşmiştir.

Birincil halka arzlarda sanayi ve teknoloji şirketleri başı çekmiştir. Tüketim malları sektöründe halka arz artış oranı ise 2016 yılına göre %73'ü bulmuştur.

Borsa İstanbul 2017 Yılı İşlem Hacmi

Borsa İstanbul'un piyasalarında gerçekleşen toplam işlem hacmi, 2017 yılında 6.967 milyar TL olmuştur. İşlem hacminin %66'sını Borçlanma Araçları Piyasası, %21'ini Pay Piyasası, %12'sini Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasası (VİOP) ve %1'ini Kıymetli Madenler ve Kıymetli Taşlar Piyasası (KMKTP) oluşturmaktadır. KMKTP işlem hacmi bir önceki yıla göre %122 artmıştır. Pay Piyasası işlem hacminde 2016 yılına göre %45 artış yaşanmış, Pay Piyasasını %43'lük işlem hacmi artışı ile VİOP izlemiştir. BAP'ta ise TCMB para politikasında yapılan değişiklik sonrası fonlamanın Geç Likidite Penceresi yoluyla gerçekleştirilmesini takiben işlem hacminde %60 daralma gerçekleşmiştir.

Endeks ve Piyasalar ile İlgili Gelişmeler

2017 yılı, endekslerde ve işlem hacimlerinde rekorların yaşandığı bir yıl olmuştur. Borsa İstanbul'un finansal sermayesi 2017'de artan işlem hacimleri ile güçlenmiş, yıl sonu itibarıyla yatırımcısına %47,6 değer kazandıran BİST-100 endeksi rekor seviyelere ulaşarak yılı 115.333 puandan kapatmıştır. Borsa İstanbul Pay Piyasası'nda, 1 Kasım 2017 tarihinde 11.176,96 milyon TL ile günlük işlem hacmi rekoru, 15 Ağustos 2017 tarihinde ise 2.808,92 milyon işlem miktarı rekoru kırmıştır. Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasası'nda; 12 Ocak 2017 tarihinde 2.270.864 adet günlük emir sayısı, 27 Ekim 2017 tarihinde ise 10,3 milyar TL'lik günlük işlem hacmi ve 1,7 milyon adetlik günlük işlem miktarı ile rekora ulaşılmıştır.

Borsa İstanbul'un piyasalarında gerçekleşen toplam işlem hacmi, 2017 yılında 6.967 milyar TL olmuştur.

STRATEJİMİZ

VİZYONUMUZ

Yatırımcıları ve fikirleri bir araya getiren, lider entegre platform olmak.

MİSYONUMUZ

Yatırımcılar için istikrar ve güven oluşturan etkin bir platform yaratmak, İslami finans ürünlerini de kapsayan uluslararası bir iş yapısı oluşturmak, dijital dönüşüm ve inovasyona öncülük etmek ve ekonomik büyümeyi desteklemek.

Yeniliği teşvik ederken yatırımcı için kolay erişilebilir, likit ve derin piyasalar sunmayı odak noktasında tutan 2018-2023 Stratejik Planı, Borsa İstanbul'un "yatırımcılar için istikrar ve güven oluşturan etkin bir platform yaratmak, İslami finans ürünlerini de kapsayan uluslararası bir iş yapısı oluşturmak, dijital dönüşüm ve inovasyona öncülük etmek ve ekonomik büyümeyi desteklemek" misyonuna hizmet etmektedir.

İşlem bazlı gelirlerin sınırlandığı, regülasyonların arttığı, finans teknolojisi alanında gelişmelerin hız kazandığı, borsaların birleşme ve satınalma faaliyetlerinin yoğunlaştığı küresel sermaye piyasaları ortamında Borsa İstanbul'un finansal ve

Borsa İstanbul 2018-2023 Stratejik Planı, ana işlerdeki rekabet gücünü artırma amacıyla ve "yatırımcılar ile fikirleri bir araya getiren, lider entegre platform olmak" vizyonu doğrultusunda oluşturulmuştur.

operasyonel hedeflerine ulaşması, dış çevre ile ilgili olduğu kadar Borsa'nın izleyeceği strateji ile de bağlantılı olacaktır.

Önümüzdeki dönem, Borsa İstanbul ve paydaşları için önemli gelişmelerin yaşanacağı, Borsa İstanbul'un halka arzının gerçekleşeceği, Takas İstanbul ve Merkezi Kayıt İstanbul ile entegrasyonun tüm boyutları ile tamamlanacağı, teknolojik dönüşümün tamamlanacağı, ürün ve hizmet yelpazesinin genişleyeceği ve operasyonel etkinliğin artınlacağı bir dönem olacaktır.

Bu hareketli döneme hazırlanırken kapsamlı çalışmalar gerçekleştirilmiştir. Borsa İstanbul Yönetim Kurulu, Takas İstanbul ve Merkezi Kayıt İstanbul da dahil olmak üzere Grup üst yönetiminin katılımları ile bir strateji çalıştayı gerçekleştirilmiş ve Grup stratejik öncelikleri için altyapı çalışmaları yapılmıştır.

Borsa İstanbul 2018-2023 Stratejik Planı kapsamında; işlem gören şirket ve ürün sayısının artırılması, kurumsal ve bireysel yatırımcı tabanında genişleme, teknoloji, türev piyasası, pay piyasası ve veri gelirlerinin artması, Takas İstanbul ve Merkezi Kayıt İstanbul ile entegrasyonun derinleştirilmesi, bölgesel bir altın saklama merkezi olunması, finansal teknoloji alanında yatırım yapılması ve inovatif girişimlerin desteklenmesi amaçlanmaktadır.

2018-2023 STRATEJİSİ

Borsa İstanbul'un 2018-2023 stratejisi üç öncelikli tema üzerinde yapılandırılmıştır.

BORSA İSTANBUL'UN STRATEJİK HEDEFLERİ:
“Güçlü sermaye piyasaları için kolay erişilebilir, likit ve derin piyasalar oluşturmaktır.”

STRATEJİMİZ

<p>SÜRDÜRÜLEBİLİR GELİR AKIŞ VE YAPISI</p>	<p>Borsa İstanbul, sürdürülebilir gelir akışını ve yapısını desteklemek adına yatırımcılara sunduğu ürün ve hizmetleri çeşitlendirecek, İslami finans ürünlerini artıracak ve finansal eğitim hizmetlerini devreye alacaktır.</p> <p>Borsa İstanbul, aynı zamanda, gelişim potansiyeli yüksek iş kollarına odaklanmayı ve bu kapsamda önümüzdeki dönemde teknoloji hizmetleri, türev ve pay piyasaları ile veri gelirlerinde artış sağlamayı da hedeflemektedir.</p>
<p>OPERASYONEL ETKİNLİK</p>	<p>Borsa İstanbul, operasyonel etkinlik kapsamında; Takas İstanbul ve Merkezi Kayıt İstanbul ile entegrasyonun derinleştirilmesini, etkin organizasyon ve maliyet yönetimini sağlamayı, stratejiye uygun iş birliği ve ortaklıklar geliştirmeyi öngörmektedir.</p>
<p>İNORGANİK BÜYÜME</p>	<p>Borsa İstanbul, veri, endeks ve finans teknolojilerine yönelik satınalma fırsatlarını dikkatle değerlendirerek inorganik büyümeyi sağlayacak; girişimcilik ekosistemini finans teknolojisine öncelik vererek destekleyecektir.</p>

Borsa İstanbul'un yukarıda özetlenen 3 öncelikli teması, Borsa'nın uzun dönemli stratejisi ve iş modelini etkileyen faktörler bir arada değerlendirilerek tanımlanmıştır.

Belirlenen öncelikli temalar çerçevesinde Borsa İstanbul'un nasıl değer yarattığı ve bu değerın kısa, orta ve uzun vadede nasıl optimize edileceği sentezlenmektedir.

Strateji kapsamında geçmişte yapılanlar

- Dünyanın önde gelen borsacılık teknoloji sağlayıcısı Nasdaq'ın sahip olduğu teknolojinin, Borsa İstanbul tarafından geliştirilmesini ve satışını sağlayan stratejik iş birliği anlaşması imzalandı. [sayfa 52](#)
- BISTECH olarak adlandırılan "Teknoloji ile Dönüşüm Programı"nın ilk aşaması olan Pay Piyasası işlem sistemi ile takas sistemi, risk yönetimi ve benzeri destek çevresel sistemlerle birlikte devreye alındı.
- İkinci aşamada, Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasası, BISTECH Sistemi üzerinde canlıya geçirildi.
- Halka açılmadan pay alımı-satımı amacıyla şirketler ile yatırımcıları bir araya getiren web tabanlı ve üyelik bazlı bir platform olan Özel Pazar kuruldu. [sayfa 44](#)
- Eurasia Data Dissemination Network projesi kapsamında Saraybosna Borsası, Karadağ Borsası, Makedonya Borsası ve Pakistan (Karaçi) Borsası verileri Borsa İstanbul tarafından dağıtılmaya başlandı. [sayfa 48](#)
- Veri gelirlerinde, 2013 yılından bugüne hızlı bir artış sağlandı.
- Borsa İstanbul Para Piyasası faaliyete geçti, Pazarlıklı Repo İşlemleri Pazarı kuruldu.
- Kıymetli maden saklama kapasitesi 1.600 tona çıkarıldı.

- Nasdaq ile stratejik ortaklık kuruldu.
- Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası (EBRD) ile stratejik ortaklık kuruldu.
- Takas İstanbul ve Merkezi Kayıt İstanbul ile Borsa İstanbul Grubu altında toplandı. [sayfa 57](#)

- İstanbul Menkul Kıymetler Borsası, Vadeli İşlem ve Opsiyon Borsası ve İstanbul Altın Borsası Borsa İstanbul çatısı altında toplandı.
- Karadağ Borsası'na ortak olundu.
- Saraybosna Borsası ortaklık payı artırıldı.
- Finans Teknopark A.Ş. şirketi kuruldu. [sayfa 54](#)

Stratejik planda öne çıkan hamleler

- Borsa İstanbul'da işlem gören şirket sayısının artırılması
- İslami kurallara uygun bir Taahhütlü İşlemler Pazarı kurulması ve kira sertifikası piyasasının geliştirilmesi
- Fiziki teslimata dayalı sözleşmelerin artırılmasına yönelik altyapının geliştirilmesi
- Emtiyaya dayalı olanlar dahil yeni vadeli işlem sözleşmelerinin işleme açılması, mevcut sözleşmelerin özelliklerinin yatırımcıların talepleri doğrultusunda güncellenmesi
- Altın tahvili ve altına dayalı kira sertifikalarına ilişkin altın saklama hizmeti verilmesi
- Bölgesel Veri Merkezi olma doğrultusunda iş birlikleri ve yeni veri paketlerinin oluşturulması
- BISTECH teknoloji dönüşümünün tamamlanması
- BISTECH ürünlerinin satışının gerçekleştirilmesi
- Borsa İstanbul operasyonlarına katma değer sağlayacak ileri teknoloji uygulamaları üzerinde çalışılması
- Kitlelesel fonlama, girişimcilik portalı ve fikri mülkiyet pazarının kurulması, diğer ülkelere özel pazara ilişkin teknolojik altyapı sağlanması
- Tahsissiz saklama sisteminin geliştirilmesi

- Hissedar kararına göre halka arz sürecinin yönetilmesi ve temettü politikasının belirlenmesi
- Ortaklık yapısının; halka arz süreçleri, pay geri alımı ve stratejik ortaklık alternatifleri kapsamında yeniden yapılandırılması
- Kurumsal risk yönetimi yapısının etkinleştirilmesi
- Takas İstanbul ve Merkezi Kayıt İstanbul ile entegrasyonun derinleştirilmesi
- Diğer borsa ve finans kuruluşları ile işbirlikleri

- Finans teknolojileri alanında yatırımlar yapılması
- Girişim sermayesi yatırım fonu kurulması ve girişimcilik ekosisteminin finans teknolojisine öncelik vererek desteklenmesi
- Finansal teknoloji şirketleri ve girişimciler ile işbirlikleri geliştirilmesi
- Finans Teknopark A.Ş.'nin faaliyete geçirilmesi

2018 yılı için belirlenen öncelikli temalar, Borsa İstanbul'un ve Türkiye'nin 2023 vizyonu doğrultusunda, önümüzdeki dönemde de kilit rol oynamaya devam edecektir.

ÖNCELİKLİ KONULARIMIZ

Borsa İstanbul, stratejik hedeflerine ulaşmada, şirketin ve paydaşların önem atfettiği konuları öncelikli konular olarak belirlemiştir.

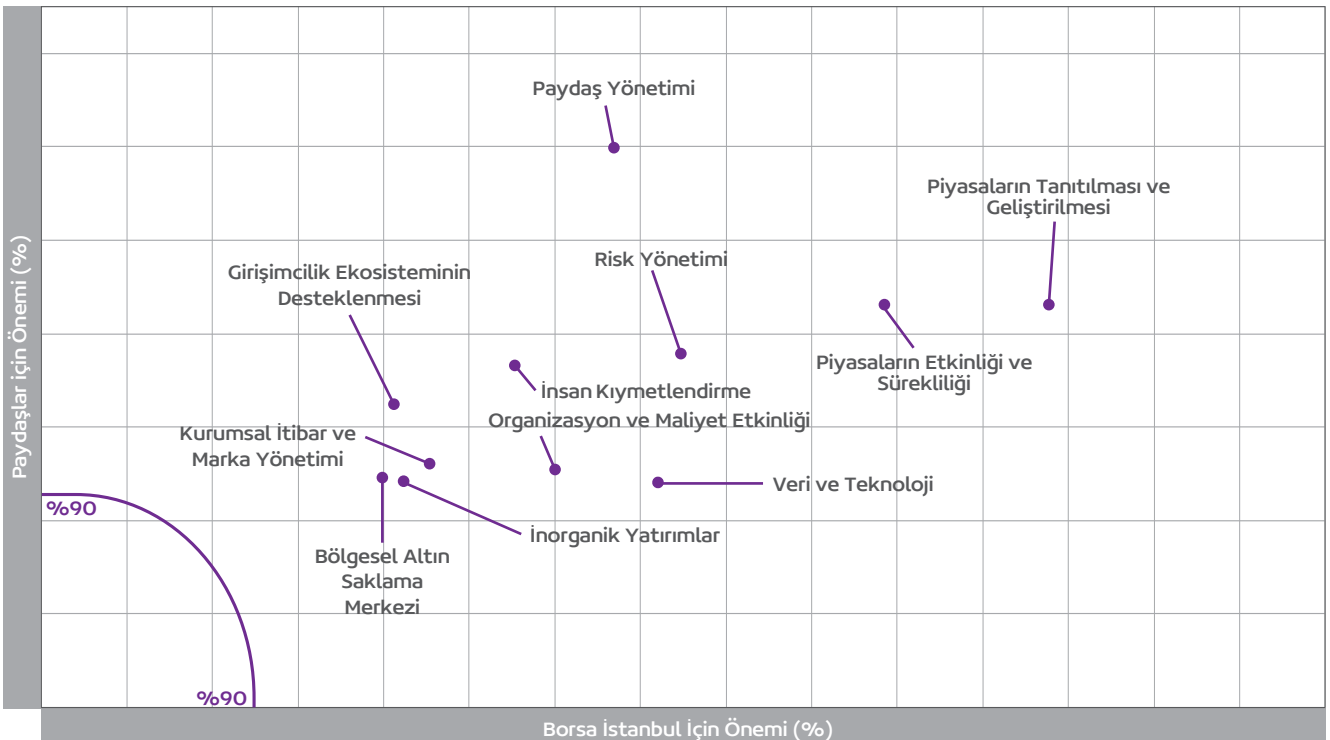
11 ana başlıktan oluşan öncelikli konular entegre bir yönetim yaklaşımıyla stratejik temaların altında konumlandırılmıştır. Güçlü sermaye piyasaları hedefini temel alan Borsa İstanbul stratejisinin başarısı, başta grup şirketleri Takas İstanbul ve Merkezi Kayıt İstanbul olmak üzere iç ve dış paydaşlarla eşgüdüm içerisinde aynı doğrultuda hareket edilmesi ile mümkün olacaktır.

Borsa İstanbul'un 2018-2023 Stratejisi 3 stratejik tema altındaki 11 öncelikli konu ile yapılandırılmıştır.

ÖNCELİKLİ KONULAR

Sürdürülebilir Gelir Akışı ve Yapısı	Operasyonel Etkinlik	İnorganik Büyüme ve İştirak Yönetimi
1. Piyasaların Tanıtılması ve Geliştirilmesi 2. Veri ve Teknoloji Gelirlerinin Artırılması 3. Bölgesel Altın Saklama Merkezi Olunması 4. Kurumsal İtibar ve Marka Yönetimi	5. Piyasaların Etkinliği ve Sürekliliği 6. Paydaş Yönetimi 7. İnsan Kıymetlendirme 8. Organizasyon ve Maliyet Etkinliği 9. Risk Yönetimi	10. Girişimcilik Ekosisteminin Desteklenmesi 11. İnorganik Yatırımlar

ÖNCELİKLİ KONULAR MATRİSİ

SÜRDÜRÜLEBİLİR GELİR AKIŞI VE YAPISI

Piyasaların Tanıtılması ve Geliştirilmesi

Sermaye piyasalarımızın, ülkemizin büyüklüğünü yansıtacak güce ulaşması Borsa İstanbul'un temel önceliğidir. Borsada işlem gören şirket sayısının artırılması, büyük şirketlerin halka arza teşvik edilmesi, şirketlerin finansman ihtiyacının banka kredisi yerine sermaye piyasasında ihraç ile karşılanması için sermaye piyasası mevzuatında halka arzı kolaylaştırıcı düzenlemelerin yapılması alanındaki çalışmalar devam etmektedir. Ayrıca kurumsal ve profesyonel yatırımcı tabanının geliştirilmesine yönelik girişimlerin yanında bireysel farkındalığı artırarak sermaye piyasalarına katılımı desteklemek, iş birlikleri kurarak yeni ürün ve hizmetler geliştirmek, kolokasyon ve yüksek frekanslı işlemler başta olmak üzere piyasaları geliştirme amaçlı çalışmalar yapmak, Borsa İstanbul stratejisinin önemli yapıtaşlarıdır.

Veri ve Teknoloji Gelirlerinin Artırılması

Sürdürülebilir gelir yapısının temel ayaklarından biri olan veri ve teknoloji gelirlerinin artırılması amacıyla verilerin pazarlanması etkinleştirilmesi, veri depolama sisteminin ve dağıtım kanallarının geliştirilmesi, BISTECH teknolojisinin diğer borsalara satışı ve adaptasyonu için çeşitli modüller tasarlanması ve pazarlanması, bölge ülkelerine teknoloji satışı, teknolojiye dayalı kurumsal çözümler ve danışmanlık ürünlerinin geliştirilmesi ve pazarlanması çalışmaları sürdürülmektedir.

Bölgesel Altın Saklama Merkezi Olunması

Borsa İstanbul, bölgesel bir saklama merkezi olmak amacıyla kapsamlı çalışmalar yürütmektedir. Bu amaca yönelik olarak 2017 yılı başında devreye alınan 1.600 ton kapasiteli yeni kıymetli madenler saklama merkezi ile gerekli altyapı oluşturulmuştur. Borsa İstanbul, bölgesel merkez olmasını ve saklama kapasitesinin etkin kullanımını sağlayacak yeni projeler ve işbirlikleri geliştirmektedir.

Kurumsal İtibar ve Marka Yönetimi

Borsa İstanbul Grubu'nun marka değerinin yükseltilmesi, yatırımcı güvenini pekiştirecek çalışmalar yapılması ve farkındalığın artırılması öncelikler arasında yer almaktadır. Yatırım kuruluşları iş birliği ile başlatılan eğitim seminerleri başta olmak üzere finansal okuryazarlığın geliştirilmesine yönelik çalışmalar devam etmektedir.

OPERASYONEL ETKİNLİK

Piyasaların Etkinliği ve Sürekliliği

İş ve sistem sürekliliğinin hedeflenen oranlarda gerçekleşmesi ve teknolojik dönüşümün planlanan takvimde başarı ile yürütülmesi, piyasaların etkinliği ve devamlılığı, Borsa İstanbul'un başlıca öncelikleri arasında yer almaktadır.

Paydaş Yönetimi

Borsa İstanbul'un planlanan halka arzı ve buna yönelik hazırlıklar, paydaş yönetiminin temel unsurlarıdır. Başta stratejik ortaklar EBRD ve Nasdaq'ın bulunduğu paydaşlar ile kurulan iş birlikleriyle gelişim alanları yaratılması çalışmalarına devam edilecektir. Sürdürülebilir Borsalar Girişimi (SSE)'nin ilk imzacılarından biri olan Borsa İstanbul, kurumsal yönetim ve sürdürülebilirlik alanlarında dönüştürücü rolünün bilinciyle en iyi iş uygulamalarını benimsemeye ve bu alanda iş birlikleri geliştirmeye önem vermektedir.

İnsan Kıymetlendirme

Borsa İstanbul'un en önemli varlıklarının başında iyi eğitilmiş ve uzmanlaşmış insan kaynağı bulunmaktadır. Çalışanların eğitim olanaklarının geliştirilmesini ve kişi başına eğitim saatinin artırılmasını, çalışan motivasyonunun korunmasını ve performans bazlı ödüllendirme sistemini kapsayan çalışmalar, insan kıymetlendirme önceliği altında ele alınmaktadır.

Organizasyon ve Maliyet Etkinliği

İnsan kaynağından verimli şekilde faydalanabilmek ancak doğru kurgulanmış bir organizasyon yapısı ile mümkündür. Organizasyonel yapılanmanın Borsa İstanbul'un içinde bulunduğu dönüşüm ve ihtiyaçlar doğrultusunda yeniden düzenlenmesine özen gösterilmektedir. Grup şirketleri ile gerçekleştirilen entegrasyonlar sonrası maliyet sinerjisi yaratmak ve kârlılığı artırmak amacıyla çalışmalar yürütülecektir.

Risk Yönetimi

Organizasyonel yeniden yapılanmaya paralel olarak Borsa İstanbul'un tüm süreçlerinin tanımlanması ve uluslararası en iyi uygulamalar doğrultusunda daha verimli hale getirilmesi ile süreçlerdeki risklerin belirlenerek iç kontrol mekanizmalarının daha etkin bir yapıya kavuşturulması hedeflenmektedir. Risklerin doğru yönetilmesi gerek Borsa İstanbul, gerekse kilit paydaşlar için büyük önem taşımaktadır. Bu kapsamda sistemselsel ve yapısal iyileştirmelere devam edilmektedir. Siber saldırılara karşı proaktif şekilde korunmak amacıyla detaylı bir siber güvenlik stratejisi oluşturmak ve bilgi teknolojileri altyapısı ile üzerinde verilen servislerin sahip oldukları güvenlik zafiyetlerini doğru yönetmek hedefiyle kurumsal zafiyet yönetimi sistemi kurulması çalışmalarına odaklanılmıştır.

ÖNCELİKLİ KONULARIMIZ

İNORGANİK BÜYÜME VE İŞTİRAK YÖNETİMİ

Girişimcilik Ekosisteminin Desteklenmesi

Girişimciliğin ekonomik kalkınmaya, istihdama ve verimlilik artışına katkıları bulunmaktadır. Bu nedenlerle Borsa İstanbul, güçlü bir girişimcilik ekosistemi oluşturmak ve girişimciliği geliştirmek adına çalışmalarını sürdürmektedir.

İnovasyon ekosisteminin gelişimini ve Borsa İstanbul yatırım stratejisinin aktif şekilde uygulanabilmesini destekleyecek adımlardan biri, kurulma çalışmaları devam eden BIST Girişim Sermayesi Yatırım Fonu'dur. Ayrıca İstanbul Kalkınma Ajansı iş birliğiyle kitlesel fonlama, girişimcilik veri tabanı portalı, fikri mülkiyet pazarı oluşturulması ve bölge ülkelerine Özel Pazar altyapısı sağlanmasına yönelik çalışmaların 2019 sonuna kadar tamamlanması hedeflenmektedir.

Finans yazılımı konusunda yerel kaynakların daha iyi değerlendirilmesi ile orta vadede finans sektörünün yazılım konusunda dışa bağımlılığının azalmasını sağlayacak olan Finans Teknopark A.Ş.'nin de yakın bir tarihte faaliyete geçmesi planlanmaktadır.

İnorganik Yatırımlar

Organik büyümenin yanı sıra, stratejik ortaklıklar ve inorganik büyüme de Borsa İstanbul için önümüzdeki dönemde önemli olacaktır. Bu kapsamda oluşturulan finansal teknoloji (Fintech) yatırımlarına ilişkin strateji, sadece Fintech şirketine yatırım yapma veya satın alma ile sınırlı olmayıp, ilgili girişimcilik ekosisteminin tamamını kapsayacak bütüncül bir yaklaşım ile belirlenmiştir.

Söz konusu strateji; Fintech şirketleri ve girişimciler ile işbirlikleri, Teknoparklar ve hızlandırıcılar ile işbirlikleri, diğer borsa ve finans kuruluşları ile işbirlikleri, Özel Pazar, Teknopark, girişim sermayesi yatırımcıları/melek yatırımcılar, BISTEP, kurumiçi girişimcilik, Fintech yatırımları (M&A/Fon) gibi unsurları da içermektedir.

İnovasyon ekosisteminin gelişimini ve Borsa İstanbul yatırım stratejisinin aktif şekilde uygulanabilmesini destekleyecek adımlardan biri, kurulma çalışmaları devam eden BIST Girişim Sermayesi Yatırım Fonu'dur.

ÖNCELİKLİ KONULAR VE SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA HEDEFLERİ

SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA HEDEFLERİ VE BORSA İSTANBUL'UN ÖNCELİKLERİ

Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri (SKH), BM'ye üye ülkelerin 2015 yılına kadar yerine getirmek için taahhütte bulunduğu Binyıl Kalkınma Hedeflerinin üzerine inşa edilmiştir.

2000 yılında kabul edilen Binyıl Kalkınma Hedefleri; yoksulluğu, açlığı, hastalıkları, toplumsal cinsiyet eşitsizliğini, su ve sıhhi koşullara erişme sorunlarını gidermeyi hedeflemiştir. 2012 yılında Rio+20 Zirvesinde, geniş bir paydaş katılımı ile yeni bir hedefler setinin geliştirilmesi kararlaştırılmış ve çalışmalara başlanmıştır. Birleşmiş Milletler'e üye 193 üye ülke tarafından 25 Eylül 2015'te kabul edilen "Dünyamızı Dönüştürmek: 2030 Sürdürülebilir Kalkınma Gündemi" başlıklı anlaşma, 17 Sürdürülebilir Kalkınma Hedefi ve 169 alt başlıktan oluşmaktadır.

Raporlama dönemi içinde, Borsa İstanbul, stratejik gündemini SKH'ni içselleştirecek şekilde revize etmiştir. Borsa, SKH'nin ekonomik büyümeye, toplumsal cinsiyet eşitliğine, sorumlu tüketime, sanayinin gelişimine, yenilikçiliğe ve eğitime ve son tahlilde paydaş ilişkilerini her yönüyle daha fazla geliştirmeye katkıda bulunacağına inanmaktadır.

17 SKH'nin tamamı Borsa İstanbul için birinci öncelikte değildir. Borsa İstanbul, SKH'ni Borsa'nın kurumsal öncelikleri ile aşağıdaki şekilde ilişkilendirmiştir.

SKH hakkında ayrıntılı bilgi için:

ÖNCELİKLİ KONU

SKH

Piyasaların Tanıtılması ve Geliştirilmesi	8, 9, 12, 17
Veri ve Teknoloji Gelirlerinin Artırılması	8, 9
Bölgesel Altın Saklama Merkezi Olunması	8, 9, 17
Kurumsal İtibar ve Marka Yönetimi	4
Piyasaların Etkinliği ve Sürekliliği	8, 9, 12
Paydaş Yönetimi	13, 17
İnsan Kıymetlendirme	4, 5
Organizasyon ve Maliyet Etkinliği	8, 9
Risk Yönetimi	8, 9
Girişimcilik Ekosisteminin Desteklenmesi	8, 9, 17
İnorganik Yatırımlar	8, 9

PAYDAŞ İLETİŞİMİ

Paydaş

HİSSEDARLARIMIZ

- Türkiye Varlık Fonu Yönetimi A.Ş.
- Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası
- Nasdaq
- Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği
- Diğer Pay Sahipleri (TOBB, eski İMKB üyeleri, eski Vadeli İşlem ve Opsiyon Borsası A.Ş. (VOB) ortakları, eski İstanbul Altın Borsası A.Ş. üyeleri) [sayfa 77](#)

SERMAYE PİYASASI KURULU

YATIRIMCILAR

- Yatırım kuruluşlarının müşterileri (bireysel ya da kurumsal)

MÜŞTERİLERİMİZ

- Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB)
- Üyeler (aracı kurumlar, ticari bankalar, katılım bankaları, kalkınma ve yatırım bankaları, kıymetli madenler aracı kurumları, kıymetli maden üretimi veya ticareti ile iştigal eden anonim şirketler, yetkili müesseseler)
- Kuyumculuk sektörü şirketleri
- Halka açık veya sermaye piyasası araçları Borsa İstanbul'da işlem gören şirketler
- Veri dağıtım kuruluşları
- BIST Endekslerini finansal ürünlerinde kullanan kuruluşlar

ÇALIŞANLARIMIZ

İŞTİRAKLERİMİZ

Diğer Denetleyici ve Düzenleyici Kurum ve Kuruluşlar

- T.C. Hazine Müsteşarlığı
- Bakanlıklar
- Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK)
- Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK)
- Kamu Gözetimi Kurumu (KGK)
- Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB)

Tedarikçilerimiz

- Mal ve hizmet sağlayıcı firmalar (BT hizmetleri, danışmanlık hizmetleri, destek hizmetleri vb)

STK'LAR

MEDYA

ÜNİVERSİTELER

Yatırım Kuruluşları Dışında Kalan Diğer Sermaye Piyasası Kurumları

- Kolektif yatırım kuruluşları
- Sermaye piyasasında faaliyette bulunan bağımsız denetim, değerlendirme ve derecelendirme kuruluşları
- Portföy yönetim şirketleri
- İpotek finansmanı kuruluşları
- Konut finansmanı ve varlık finansmanı fonları
- Varlık kiralama şirketleri
- Merkezi takas kuruluşları (Takas İstanbul)
- Merkezi saklama kuruluşları (Merkezi Kayıt İstanbul)
- Veri depolama kuruluşları
- Kuruluş ve faaliyet esasları Sermaye Piyasası Kurulu'nca belirlenen diğer sermaye piyasası kurumları

Yurt Dışında Faaliyet Gösteren Borsalar ve Uluslararası Borsa Birlikleri, Uluslararası Finansal Kuruluşlar

İletişim Kanalı	İletişim Konuları
<ul style="list-style-type: none"> Genel kurullar Yıllık raporlar ve finansal tablolar Doğrudan iletişim İnternet sitesi	<ul style="list-style-type: none"> Kurumsal performans Maliyetler Temettü politikası Strateji Kurumsal yönetim
<ul style="list-style-type: none"> Doğrudan iletişim İşbirlikleri Raporlar Düzenlemeler	<ul style="list-style-type: none"> Düzenleyici ve yasal altyapı Denetim ve gözetim faaliyetleri
<ul style="list-style-type: none"> Yatırımcı Danışma Merkezi Etkinlikler ve eğitimler Sanal seans odaları	<ul style="list-style-type: none"> Yatırımcı sorunları Ürün ve hizmetler Finansal okuryazarlık
<ul style="list-style-type: none"> Yardım Masası Doğrudan iletişim Etkinlikler Eğitimler, bilgilendirme toplantıları Teknolojiye dayalı iş birlikleri İhaleler	<ul style="list-style-type: none"> Kotasyon şartları ve diğer düzenlemeler Ücret modelleri ve piyasa uygulamaları Ürün ve hizmetler Kurumsal çözümler
<ul style="list-style-type: none"> Anketler Motivasyon etkinlikleri Eğitim konferans ve seminerler Performans geribildirimleri	
<ul style="list-style-type: none"> Doğrudan iletişim Etkinlikler	<ul style="list-style-type: none"> Ortak iletişim konuları geçerlidir.
<ul style="list-style-type: none"> Doğrudan iletişim Çalıştaylar	<ul style="list-style-type: none"> Yasal altyapı iyileştirmeleri Mevzuat değişiklikleri
<ul style="list-style-type: none"> Hizmet sözleşmeleri/ihaleler	
<ul style="list-style-type: none"> Doğrudan iletişim Bağış ve sponsorluklar Basın toplantıları	<ul style="list-style-type: none"> Sürdürülebilirlik ve kurumsal yönetim İş birlikleri
<ul style="list-style-type: none"> Öğrenci eğitim programları Seminerler, etkinlikler	<ul style="list-style-type: none"> Finansal okuryazarlığı artırıcı program ve yarışmalar Sanal seans odaları
<ul style="list-style-type: none"> Doğrudan iletişim Çalıştaylar Toplantı, eğitim ve seminerler Sözleşmeler	
<ul style="list-style-type: none"> İşbirlikleri Etkinlikler Telekonferanslar	

Borsa İstanbul, iletişim içerisinde olduğu tüm kurum ve kişilerle ilişkilerini eşitlik, şeffaflık, hesap verebilirlik ve sorumluluk prensipleri üzerinde temellendirmektedir.

Borsa, paydaşlarıyla etkili ve devamlı diyalog halinde olmaya önem vermekte, paydaş iletişim kanallarının geliştirilmesi çalışmalarını sürdürmektedir.

PAYDAŞ KATILIMI

Borsa İstanbul gerek paydaşları üzerindeki etkilerini anlamak, gerekse paydaşların sürdürülebilirlik özelinde görüş ve geribildirimlerini derlemek amacıyla, Kasım-Aralık 2015 tarihlerinde gerçekleştirdiği kapsamlı paydaş analizini, periyodik olarak güncellemektedir.

Son güncelleme, 2017 yılında yapılmış olup, Borsa İstanbul üst yönetiminin ve birimlerinin katılımı ile yürütülen masa başı arama süreci kapsamında bu raporda ilan edilen öncelikler tespit edilmiştir.

Çalışma, AA100SES Paydaş Katılımı Standardı (Stakeholder Engagement Standard)'na uygun olarak yürütülmüş ve bu çalışmanın sonucunda Borsa İstanbul'un öncelikleri belirlenmiştir.

Başlıca paydaşlarımız olan çalışanlarımız, üyelerimiz, şirketlerimiz, yatırımcılar, düzenleyici kurumlar ve uluslararası kuruluşlarla karşılıklı güvene dayanan ilişkiler kurmak ve geliştirmek amacıyla; danışma hatları, web siteleri, e-bülten, raporlar ve toplantılar başta olmak üzere çeşitli iletişim mekanizmaları bulunmaktadır.

Borsa İstanbul'un hedefi paydaşlarıyla karşılıklı güvene dayanan ilişkiler kurmaktır.

PAYDAŞLAR İÇİN YARATILAN DEĞER

FINANSAL SERMAYE

Gelirler
1.047
milyon TL
(2016: 878 milyon TL)

Net kâr
420
milyon TL
(2016: 276 milyon TL)

Sermaye piyasası ihracı yoluyla sağlanan toplam kaynak

131,7
milyar TL
(2016: 91 milyar TL)

sayfa 32

İNSAN SERMAYESİ

Toplam çalışan sayısı
511
(2016: 506)

Kadın çalışan sayısı
122
(2016: 135)

Kadın çalışan sayısının toplama oranı
%24
(2016: %27)

Çalışan başına ortalama yıllık eğitim saati
19,7
(2016: 9,8)

sayfa 50

FİKRİ SERMAYE

Özel Pazar şirket üye sayısı
385
(2016: 376)

2017 Ar-Ge Teşvik ve Ödülleri En İyi Proje Yönetimi
(Ar-Ge Merkezleri İyi Uygulama Örnekleri Zirvesi Ödülü, Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı)

En İyi Operasyonel Mükemmellik
dalında Network Based FIX Protocol Monitoring (IDC Ödülü)

En İyi BT Yönetimi
dalında Multi Boot Sistem Mimarisi (IDC Ödülü)

En İyi İş Etkinleştirme
dalında Bistech Software Handover Altyapısı (IDC Ödülü)

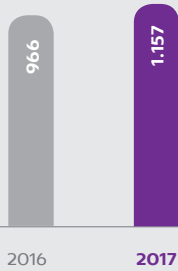
En İyi Değişim Yönetimi
dalında Kolokasyon ve Üyeye Özel Gateway (IDC Ödülü)

En İyi Teknoloji Servis Sunumu
dalında BISTECH Yüksek Teknolojili İletim Kanalları (IDC Ödülü)

sayfa 52

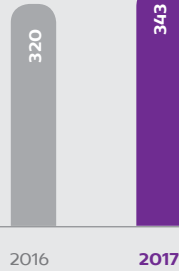
ÜRETİLEN DEĞER

Gelirler* (milyon TL)

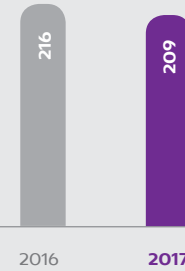
DAĞITILAN DEĞER

İşletme Giderleri** (milyon TL)

DAĞITILAN DEĞER

Çalışan Ücretleri ve Yan Haklar (milyon TL)

* Tüm gelirleri (finansal ve diğer faaliyet gelirleri dahil) içermektedir.

** Diğer faaliyet giderleri ve finansal giderleri de içermektedir.

*** SPK Payı ve Kurumlar Vergisi karşılığında oluşmaktadır.

ÜRETİLMİŞ SERMAYE

Takas İstanbul ve Merkezi Kayıt İstanbul ile entegre hizmet binası

İşlem sisteminde
%99,99
hizmet sürekliliği

1.600
ton

kapasiteli yeni kıymetli maden saklama merkezi

Eş yerleşim (kolokasyon) müşteri sayısı:

25

sayfa 56

SOSYAL VE İLİŞKİSEL SERMAYE

Ulusal Eğitime Fiziksel Katkı Projesi (EFİKAP), 2017 yılı içinde Valiliklere ve Milli Eğitim Bakanlığı'na

29,7
milyon TL

2017 yılında 36 üye temsilcisine toplam

250
saat eğitim

Öğrenci eğitim programına katılan

352
öğrenci

Spor faaliyetlerine destek

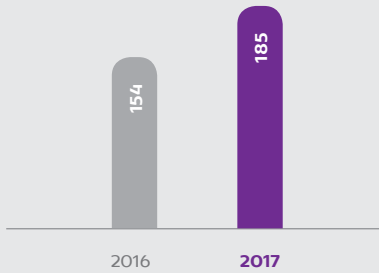
Kültürel gelişime katkı-Borsa İstanbul sanat galerisinde

400'ü
aşkın sanat eseri

sayfa 58

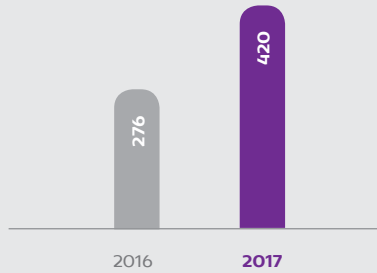
DAĞITILAN DEĞER

Devlete Yapılan Ödemeler*** (milyon TL)

ELDE TUTULAN DEĞER

Elde Tutulan Ekonomik Değer (milyon TL)

BORSA İSTANBUL TAM ENTEGRE İŞ MODELİ

GİRDİLERİMİZ

FİNANSAL SERMAYE

☐ sayfa 32

Borsa'nın Sermaye Gücü

- İşlem platformu sağlayıcısı
- Serbest rekabet şartları altında kolay ve güvenli bir şekilde, şeffaf, etkin rekabetçi, dürüst ve istikrarlı bir ortamda alım satım sağlanması
- Yerli ve yabancı, birincil ve ikincil halka arzlar
- Endeks ve veri sağlayıcılığı
- İnorganik yatırımlar
- Yüksek yatırımcı ilgisi

İNSAN SERMAYESİ

☐ sayfa 50

Borsa'nın Sermaye Gücü

- Çalışan eğitimleri
- Fırsat ve cinsiyet eşitliği
- Kariyer yönetimi
- Sosyal yan haklar
- Üniversite öğrencileri eğitim programı

FİKRİ SERMAYE

☐ sayfa 52

Borsanın Sermaye Gücü

- Borsacılık ve finans konusunda uzmanlık
- Teknoloji konusunda uzman ekip
- BISTECH teknolojisi
- Finansal piyasalarda inovatif ürün geliştirme
- Farklı uzmanlıklara sahip iştirak gücü
- 80'i aşkın personeli ile yılda 15'in üzerinde proje üreten BISTECH Ar-Ge Merkezi

ÜRETİLMİŞ SERMAYE

☐ sayfa 56

Borsa'nın Sermaye Gücü

- Entegre hizmet platformu ve grup yapılanması kapsamında, Takas İstanbul ve Merkezi Kayıt İstanbul ile sinerjik iş birliği içinde aynı kampüs içerisinde çalışılması
- BISTECH teknoloji altyapısı
- Yenilenmiş seans salonu
- Kıymetli maden saklama merkezi çalışmaları
- Veri Merkezi, eş-yerleşim altyapısı
- Korunun içerisinde konumlandırılmış, çevreye duyarlı kampüs

SOSYAL VE İLİŞKİSEL SERMAYE

☐ sayfa 58

Borsa'nın Sermaye Gücü

- Nasdaq ve EBRD ile stratejik işbirlikleri
- Paydaşlarla etkin iletişim
- Sosyal sorumluluk projeleri
- Ulusal Eğitime Fiziksel Katkı Projesi (EFİKAP)
- Spor faaliyetlerinin desteklenmesi
- Kültürel ve sanatsal faaliyetlerin desteklenmesi
- Ulusal ve uluslararası kuruluşlara üyelikler

Stratejimiz Yönetim Kurulu'nun risk iştahı çerçevesinde uygulanmaktadır. Risk yönetim sisteminin geliştirilmesi çalışmaları devam etmektedir.

☐ sayfa 26

Risk Yönetimi

ENDEKS, VERİ VE LİSANS

Endeksler, Veriler, Lisanslar, Üyelik

☐ sayfa 46, 48

TAKAS Takas İstanbul

SPK'ca yetkilendirilmiş merkezî karşı taraf (CCP)

SAKLAMA Merkezi Kayıt İstanbul

Türkiye sermaye piyasası araçları için haksahibi bazında tam kaydıleştirme

PİYASALAR

- Pay Piyasası
- Borçlanma Araçları Piyasası
- VİOP
- Kıymetli Madenler ve Kıymetli Taşlar Piyasası

☐ sayfa 35

KOTASYON

Yerli ve yabancı birincil ve ikincil halka arzlar

☐ sayfa 40

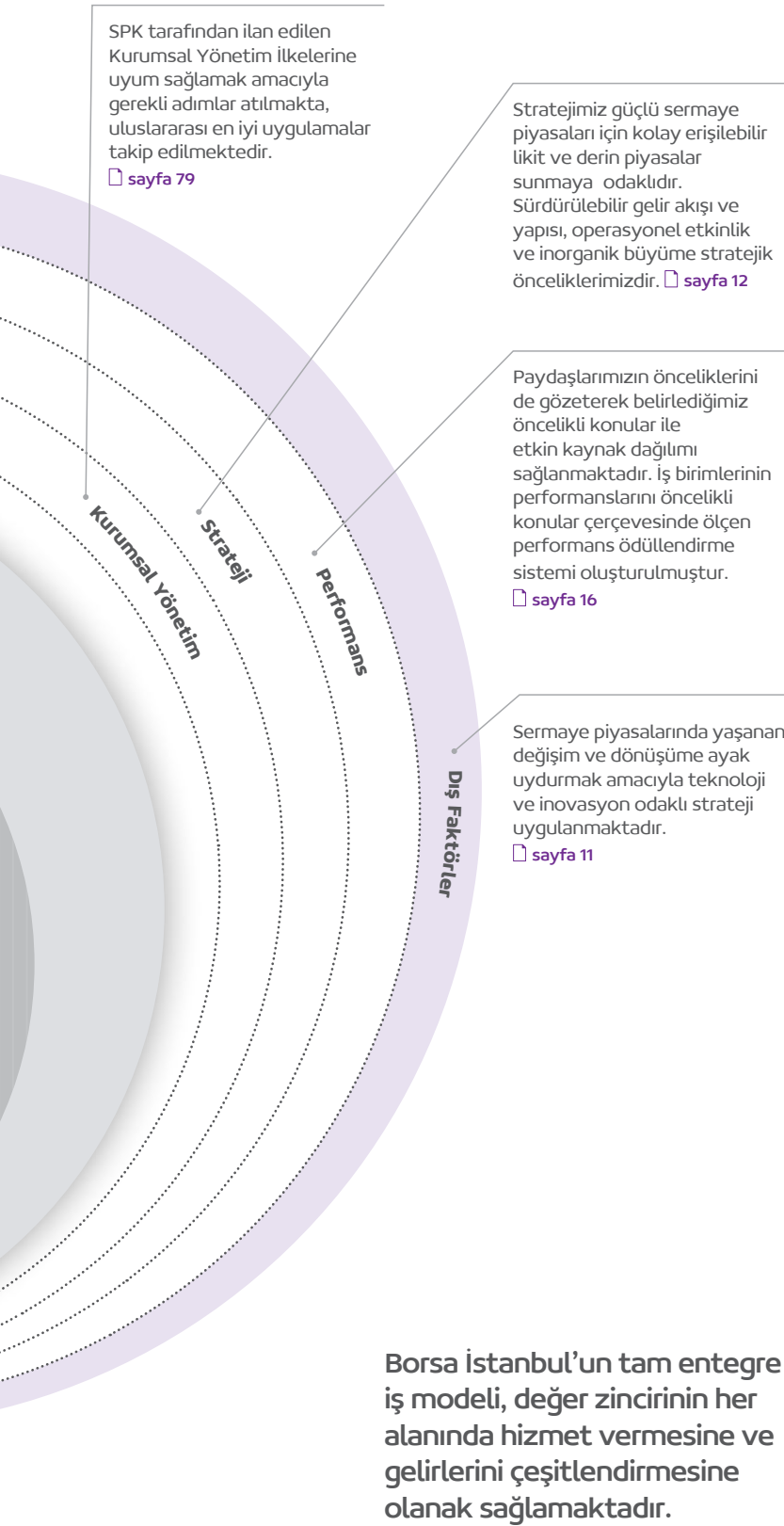
BISTECH TEKNOLOJİ ALTYAPISI

☐ sayfa 52

Piyasa Gözetimi

☐ sayfa 30

Üretilen kurumsal değeri sürdürülebilir kılmayı...

ÜRETTİĞİMİZ DEĞER

FİNANSAL SERMAYE

Yaratılan Değer

- Sürdürülebilir kalkınmaya katkı
- Piyasaların etkinliği ve sürekliliği
- Dijital dönüşüm ve inovasyona öncülük ve ekonomik büyümeye destek
- Finansal okuryazarlığın artırılması
- Sürdürülebilirlik endeksi ile şirketlerin çevresel faktörlere duyarlı hale gelmesine teşvik etme
- Halka arz ile şirketlere finansman, likidite, tanıtım, kurumsallaşma, kredibilite ve globalleşme imkanları sunulması
- Veri ve teknolojiye dayalı finansal ürünlerin geliştirilmesi
- Güçlü finansal performans

İNSAN SERMAYESİ

Yaratılan Değer

- İnsan kıymetlendirme
- Nitelikli insan kaynağı
- Çalışan memnuniyet ve bağlılığı
- İstihdam ve toplumsal cinsiyet eşitliğine katkı

FİKRİ SERMAYE

Yaratılan Değer

- Finans sektörünün ihtiyaç duyduğu yazılımların yerli kaynaklarla üretilmesi, AR-GE ve inovasyonla küresel piyasalarda rekabet edebilir konumumuzun güçlendirilmesi
- Girişimcilik ekosisteminin geliştirilmesi
- Borsa İstanbul Özel Pazar Girişimcilik ve Bölgesel Merkez Projesi
- Grup şirketleri ile birlikte paydaşlarımıza sunulan entegre çözümler
- Şirketlerin kurumsallaşma sürecine destek olmayı amaçlayan BISTEP programı

ÜRETİLMİŞ SERMAYE

Yaratılan Değer

- İş süreçlerinde verimlilik artışı
- Paydaş/üye ihtiyaçlarına zamanında ve hızlı yanıt verme
- Veri merkezi ile yerli ve yabancı üyelere eş yerleşim hizmetleri
- Kıymetli maden saklama merkezinin yurt dışında tutulan altın rezervlerinin ülkemize çekilmesi konusunda avantaj sağlaması

SOSYAL VE İLİŞKİSEL SERMAYE

Yaratılan Değer

- Nasdaq Borsası ile yapılan iş birliği kapsamında teknoloji ve bilgi transferi
- EBRD ile yapılan iş birliği kapsamında kurumsal yönetim alanında etkinleşme
- İklim değişikliği ve sürdürülebilirlik alanlarında paydaşlar nezdinde farkındalık yaratma
- Ulusal ve uluslararası tanınırlık ve itibar artışı
- EFİKAP ile bölgesel kalkınmaya ve eğitimde fırsat eşitliği yaratılmasına katkı

...hedefleyen iş modeli ile yeni ufuklara doğru

RİSK ANALİZİ

Borsa İstanbul'da entegre risk yönetimine yönelik çalışmalar, Yönetim Kurulu'na raporlama yapan Riskin Erken Saptanması Komitesi tarafından yürütülmektedir.

Komite kuruluşundan itibaren iki aylık periyotlarda düzenli olarak toplanmakta, toplantılarının öncesinde gerçekleştirilen hazırlık toplantılarına önceden ilan edilmiş yıllık toplantı planı çerçevesinde devam edilmektedir.

Komite hazırlık toplantılarında yürütülmekte olan işler değerlendirilerek bu toplantılara Borsa İstanbul açısından kritik olduğu düşünülen iş birimlerini temsilen en az yönetici seviyesinde personelin katılımı sağlanmaktadır.

Yapılan Komite toplantılarında iş birimleri bazındaki riskler ile bu risklerin diğer iş birimleri ve kurum ölçeğindeki etkileri

değerlendirilmekte, risklerin erken tespiti ve yönetimi ile ilgili çalışmalar hakkında bilgi edinilmektedir.

Toplantılarda ayrıca, son derece hassas bir şekilde işletilmekte olan piyasalara ilişkin riskler temel olmak üzere Borsa İstanbul'un faaliyetlerini önemli ölçüde etkileyebileceği düşünülen risklerin gerçekleşme olasılıkları ve etkilerinin kabul edilebilir seviyeye indirilebilmesi için ilgili birimler tarafından yapılması gereken faaliyetler ele alınmakta, bunlardan önemli olduğu değerlendirilenler Yönetim Kurulu'na raporlanmaktadır.

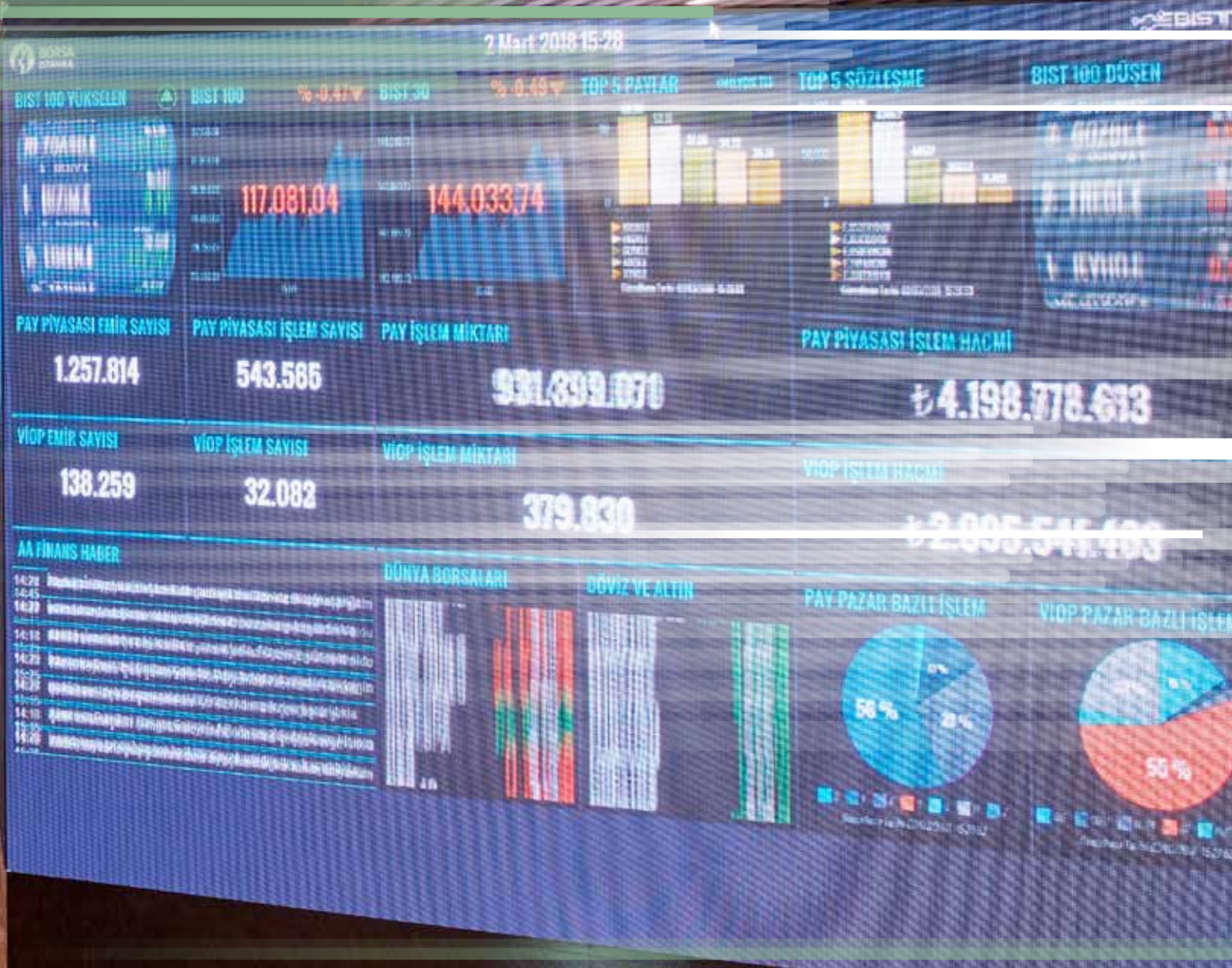
RİSKLERİN SINIFLANDIRILMASI

Borsa İstanbul'un karşı karşıya olduğu riskler; stratejik, finansal, teknolojik ve operasyonel riskler ile uyum riskleri başlıkları altında değerlendirilmiş, kaçınma stratejilerine ilişkin gerçekleştirilen kontroller ve 2017 faaliyet yılında söz konusu kontrollere ilişkin yapılan belli başlı çalışmalar, risklerin etki derecesi ile birlikte belirtilmiştir.

Proaktif ve hassas

BORSA İSTANBUL, İŞ DÖNGÜSÜ KAPSAMINDA STRATEJİK, FİNANSAL, TEKNOLOJİK VE OPERASYONEL RİSKLERİN YANI SIRA UYUM İLE İLGİLİ RİSKLERİ DE PROAKTİF VE HASSAS BİR YAKLAŞIM İLE DEĞERLENDİRİLMEKTE; RİSKLERİN ERKEN TESPİTİNE VE YÖNETİMİNE YÖNELİK FAALİYETLER YÜRÜTMEKTEDİR.

RİSK ANALİZİ

STRATEJİK RİSKLER

	Risk önleme tedbirleri ve 2017 yılında yapılanlar	Etki
<ul style="list-style-type: none"> PIYASA KOŞULLARINDAKİ DEĞİŞKENLİKLER NEDENİYLE ÜRÜN/HİZMET TALEBİNİN DÜŞMESİ 	<p>2018-2023 Stratejik Planı Yönetim kurulunca onaylanmıştır. Bu kapsamda 5 yıllık stratejik hedefler belirlenmiş ve stratejik hedeflere ulaşmak için takip edilmesi gereken anahtar performans göstergeleri tanımlanmıştır.</p> <p>Sürdürülebilir gelir akışı sağlamak amacıyla değer zincirinde elde edilen gelirlerin çeşitlendirilmesi, inovatif yaklaşımlarla yeni gelir kaynaklarının geliştirilmesi çalışmaları yapılmaktadır. Sürdürülebilir gelir akışı ve yapısı, stratejik öncelikler arasında yer almaktadır.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> DEĞİŞEN DIŞ ÇEVRE KOŞULLARI VE ÜYE/YATIRIMCI/ŞİRKET BEKLENTİLERİ 	<p>BISTECH teknolojik altyapısı ile değişen koşullara ve gelişen piyasa taleplerine uyum sağlanmıştır. BISTECH Teknolojik Dönüşüm projesinin 30 Kasım 2015 tarihinde tamamlanan ilk aşamasında Pay Piyasası, 6 Mart 2017 tarihinde tamamlanan ikinci aşamasında ise Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasası (ViOP) BISTECH platformuna taşınmıştır.</p>	●
<ul style="list-style-type: none"> SEKTÖRDEKİ ARTAN REKABETÇİ ORTAM 	<p>Halka arzı teşvik amacıyla şirketlerin kotasyon şartlarında iyileştirme sağlanmıştır. Kotasyon koşullarında "Kâr Şartına İstisna", "Özsermaye Şartına İstisna", "Tahsisat Oranlarında Değişiklik" ve "Halka Arz Fiyat Aralığı" konularında SPK tarafından iyileştirmeler yapılarak şirketlerin halka arzı teşvik edilmiştir.</p> <p>Finansal okuryazarlık ve piyasaların işleyişi konularında eğitim programları düzenlenmekte, yatırımcı tabanının genişletilmesi amacıyla projeler yürütülmektedir.</p>	

FİNANSAL RİSKLER

	Risk önleme tedbirleri ve 2017 yılında yapılanlar	Etki
<ul style="list-style-type: none"> EKONOMİK KONJONKTÜRDE DEĞİŞİMLER (EKONOMİK BÜYÜME, FAİZ, KUR, EMTİA FİYATLARI VB.) 	<p>Ekonomik konjonktür Borsa İstanbul tarafından yakından takip edilmekte ve ülke ekonomisine ilişkin değer yaratılması yönünde stratejiler izlenmektedir.</p> <p>Farklı piyasa koşullarında gelir akışını sürdürülebilir kılmak üzere yeni ürün ve hizmet alanları geliştirilmesi konularına odaklanılmaktadır.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> KUR, FAİZ, NAKİT, VADE GİBİ FİNANSAL ARAÇLARIN DEĞERİNİ ETKİLEYEBİLECEK RİSKLER 	<p>Şirket varlıklarının ve yükümlülüklerinin yönetiminde doğru enstrüman seçimine özen gösterilmekte ve düşük riskli yatırım seçenekleri tercih edilmektedir. Döviz varlıkları ve yükümlülükleri yeniden değerlendirilerek kur riskinin etkin yönetilmesi sağlanmıştır. Aktif kaynak yönetimi ile mevcut ve muhtemel yükümlülüklerin yerine getirilmesi için yeterli tutarda nakit ve benzeri kaynak bulundurulmaktadır.</p>	●

Riskin Etki Derecesi: ● Yüksek ● Orta ● Düşük

TEKNOLOJİK VE OPERASYONEL RİSKLER

	Risk önleme tedbirleri ve 2017 yılında yapılanlar	Etki
PİYASA İŞLETİM SİSTEMLERİNDE AKSAKLIK RİSKİ	<p>Faaliyet, altyapı, süreç ve ürünlerde operasyonel risk yönetimi çerçevesi etkin bir şekilde uygulanmakta, personel politikaları, iş süreçleri ve gerekli kontrol noktaları gözden geçirilerek önleyici tedbirler alınmaktadır.</p> <p>Piyasalarda seans öncesinde veya sırasında ortaya çıkabilecek ve seansın sağlıklı olarak yapılmasını engelleyebilecek olağanüstü durumlara ilişkin politika ve planlar periyodik olarak gözden geçirilmekte ve gerekli düzenlemeler yapılmaktadır. Tüm Aracı Kurumların piyasa sistemlerine bağlandıkları Uzak Erişim Ağı, farklı internet servis sağlayıcılardan servis alınarak tam yedekli hale getirilmiştir.</p>	
BİLGİ GÜVENLİĞİ, SİBER SALDIRI RİSKİ	<p>Siber saldırı, sızma vb. girişimlere karşı tedbirler risk değerlendirme toplantılarında periyodik olarak gözden geçirilmektedir. Bu çerçevede tüm piyasalarda gerek dışarıdan gerek içeriden teknolojik sızmalara karşı farklı kuruluşlara hem ihtiyaç halinde özel olarak ve hem de yıllık olarak periyodik penetrasyon testleri yaptırılmakta ve gerekli önlemler alınmaktadır.</p>	
FİNANS TEKNOLOJİSİNDEKİ HIZLI DEĞİŞİMLER VE REKABETÇİ ORTAM	<p>Gizli ve hassas bilgilerin yetkisiz üçüncü kişilere sızmasını önlemek amacıyla bilgi güvenliği politikası kapsamında kurum içinde bilgi güvenliği farkındalığının artırılmasına yönelik eğitimler rutin olarak yapılmaktadır.</p> <p>Çalışanların iş sağlığı ve güvenliği konusunda aktif birer katılımcı olmalarını sağlamak için eğitimler ve bilinçlendirme çalışmaları yürütülmektedir.</p> <p>İş sürekliliği sistemleri ile hizmet devam ettirme yeteneklerinin test edilmesi ve muhtemel acil durumlara karşı alınan önlemleri hayata geçirerek hazırlık seviyesini en üst düzeye çıkartabilmek amacıyla, Olağanüstü Durum Tatbikatları gerçekleştirilmektedir.</p> <p>Operasyonel risklerin teminat altına alınması için "geniş kapsamlı suç sigortası", "işveren Mali Sorumluluk Sigortası", "Mesleki Sorumluluk Sigortası", "Yönetici Sorumluluk Sigortası", "Endüstriyel Paket Sigortası" gibi mali mesuliyet sigortaları satın alınmaktadır.</p> <p>Borsa İstanbul operasyonlarına yönelik yeni finansal teknolojiler üzerinde araştırma ve çalışmalar yapılmaktadır.</p>	

UYUM RİSKLERİ

	Risk önleme tedbirleri ve 2017 yılında yapılanlar	Etki
DEĞİŞEN MEVZUAT KOŞULLARININ UYUM YÜKÜMLÜLÜKLERİNİ ARTIRMASI VE UYUM MALİYETLERİNİ ETKİLEMESİ	<p>Borsa İstanbul, Sermaye Piyasası Kurulu başta olmak üzere düzenleyici kurumlarla yakın temasta bulunmakta, piyasaların geliştirilmesi ve etkinleştirilmesi için düzenlemelerin geliştirme aşamalarında katkı sağlamaktadır.</p> <p>Borsa'da işlem gören sermaye piyasası araçlarının güven ve istikrar içinde alınıp satılabilmesini teminen, Sermaye Piyasası Kanunu'na aykırı olan, pazar ve piyasaların açık, düzenli ve dürüst çalışmasını engelleyen fiillerin tespitine yönelik olarak, başta Pay Piyasası olmak üzere tüm piyasalarda meydana gelen olağan dışı fiyat ve miktar hareketleri elektronik gözetim sistemi ile izlenerek raporlanmaktadır.</p> <p>Borsa İstanbul bünyesinde uyum riskini takip eden iş birimi bulunmaktadır.</p>	

RİSK ANALİZİ

DENETİM FAALİYETLERİ

Denetim Komitesi tarafından onaylanan denetim planı çerçevesinde Denetim ve Gözetim Kurulu tarafından Borsa İstanbul'un risk esaslı denetimi gerçekleştirilmiştir. Denetimlerin amacı risk yönetimi kontrol ve yönetim süreçlerinin etkinliğinin değerlendirilmesi, geliştirilmesi ve bu süreçlere değer katılmasıdır. Denetim çalışmaları, Borsa faaliyetlerinin uluslararası iç denetim standartları ve meslekî uygulama çerçevesi olarak tanımlanan IPPF (International Professional Practices Framework, Uluslararası Meslekî Uygulama Çerçevesi) ve bilgi teknolojileri yönetimi için uluslararası alanda en iyi uygulamalar kümesi olarak tanımlanan COBIT (Control Objectives for Information and Related Technology) kapsamında yürütülmüştür. Süreç denetimlerinin yanı sıra seçilmiş işlemler bazında detaylı incelemeler yapılarak bu işlemler sırasında yürütülen süreçler kontrol edilmiş, tespit edilen aksaklıkların iyileştirilmesine yönelik öneriler geliştirilmiştir.

2017 yılında, belirlenen kıstaslar kapsamında, Borsa İstanbul üyelerine ilişkin risk analizi çalışması yapılarak seçilen üyeler nezdinde denetimler gerçekleştirilmiştir. Ayrıca payları Borsa'da işlem gören şirketlerde ve Borsa İstanbul üyelerine ilişkin başvurular kapsamında denetimler gerçekleştirilmiş, üyeler ve yatırımcılar arasındaki ihtilaflar hakkında yapılan incelemelerin sonuçları ilgili mercilere iletilmiştir.

Banka ve aracı kurumların Borsa İstanbul'a tescil ettirmekle yükümlü oldukları Borsa dışı sabit getirili menkul kıymet işlemlerine ilişkin bildirimlerin doğruluğunun belirlenmesi, bildirilmeyen işlemlerin tespit edilmesi ve bu kurumların hatalı bildirimlerinin düzeltilmesi veya iptal edilmesi için yapmış oldukları başvurulara yönelik denetimler de yapılmıştır.

PIYASA GÖZETİM FAALİYETLERİ

Borsa İstanbul'da işlem gören sermaye piyasası araçlarının güven ve istikrar içinde alınıp satılabilmesini sağlamak için, Sermaye Piyasası Kanunu'na aykırı fiiller ile Borsa bünyesindeki pazar ve piyasaların açık, düzenli ve dürüst çalışmasını engelleyen fiillerin tespitine yönelik tüm piyasalarda meydana gelen olağan dışı fiyat ve miktar hareketleri elektronik gözetim sistemi ile izlenerek raporlanmıştır.

Borsa ve üye kayıtları üzerinde yapılan incelemeler sırasında tespit edilen ve sermaye piyasası mevzuatına aykırı olabileceği düşünülen hususlar Sermaye Piyasası Kurulu'na iletilmiş, Borsa mevzuatına aykırı görülen durumlar ise Borsa İstanbul bünyesinde değerlendirilmiştir.

Olağan gözetim ve izleme faaliyetlerinin yanı sıra, yatırımcıların Borsa üyelerine ve Borsa işlemlerine ilişkin şikâyetleri kapsamında da incelemeler yürütülmüştür.

2017 yılı içerisinde Sermaye Piyasası Kurulu'yla ortak bir çalışma yapılarak, Borsa İstanbul Pay Piyasası'nda işlem gören pay senetlerinde, işlemlerin adil ve dürüst bir şekilde gerçekleşmesinin sağlanması ve yatırımcıların aşırı fiyat oynaklığından kaynaklanan risklerden korunmaları amacıyla Volatilite Bazlı Tedbir Sistemi (VBTS) oluşturulmuştur. İnsan müdahalesi olmaksızın otomatik olarak çalışan bu sistem ile aşırı volatilité gözlenen pay senetlerinde 15 gün süre ile açığa satış ve kredili işlem yasağı uygulanmakta, fiyat dalgalanmasının devamı halinde yine 15 gün süreyle pay senedinin işlemlerinde brüt takas zorunluluğu getirilmekte, açığa satış ve kredili işlem yasağı da bu sürenin sonuna kadar uzatılmaktadır. Tedbire konu pay senedindeki işlemler de mercek altına alınmaktadır.

Borsa İstanbul ile Nasdaq arasındaki anlaşma çerçevesinde, Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasası'nın BISTECH alım satım sistemine entegrasyonu Mart 2017'de sağlanmış, vadeli işlemler piyasasının gözetim entegrasyonu da eş zamanlı olarak başarıyla devreye alınmıştır.

Türev ürünlerin ve dayanak varlıkların aynı anda gözetimini sağlamaya imkân veren bu güçlü yapı 2018 yılı içerisinde Borçlanma Araçları Piyasası ile Kıymetli Madenler ve Kıymetli Taşlar Piyasası'nın da entegrasyona dahil edilmesi ile Borsa İstanbul'daki tüm piyasaları ve çevresel sistemleri kapsayacak şekilde genişleyecektir. Bu adım ile gözetim sistemi de Borsa İstanbul'daki bütün piyasaları gerçek zamanlı olarak ve tek sistemden izleme imkânına kavuşacaktır.

BISTECH entegrasyonu

BORSA İSTANBUL İLE NASDAQ ARASINDAKİ ANLAŞMA ÇERÇEVESİNDE, VADELİ İŞLEM VE OPSİYON PİYASASI'NIN BISTECH ALIM SATIM SİSTEMİNE ENTEGRASYONU MART 2017'DE SAĞLANMIŞ, VADELİ İŞLEMLER PİYASASININ GÖZETİM ENTEGRASYONU DA EŞ ZAMANLI OLARAK BAŞARIYLA DEVREYE ALINMIŞTIR.

FİNANSAL SERMAYE

Borsa İstanbul'un finansal sermayesi, temel olarak borsacılık faaliyetleri ile elde edilen ve iştiraklerden sağlanan gelirlerden oluşmaktadır.

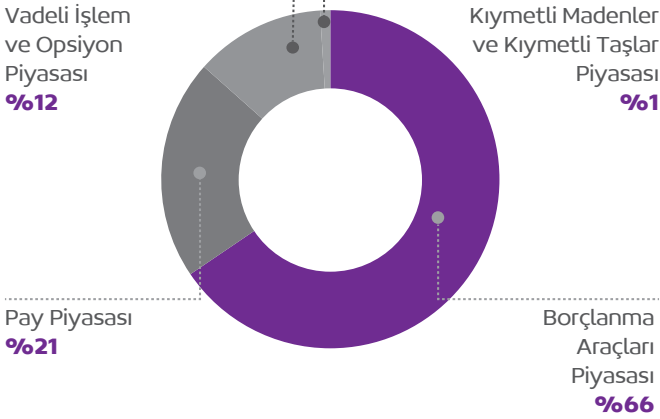
2017 yılı endekslerde ve işlem hacimlerinde rekorların yaşandığı bir yıl olmuştur.

Borsa İstanbul'un finansal sermayesi 2017'de artan işlem hacimleri ile güçlenmiş, yıl sonu itibarıyla yatırımcısına %47,6 değer kazandıran BİST-100 endeksi rekor seviyelere ulaşarak yılı 115.333 puandan kapatmıştır.

Borsa İstanbul'un piyasalarında gerçekleşen toplam işlem hacmi, 2017 yılında 6.967 milyar TL olmuştur.

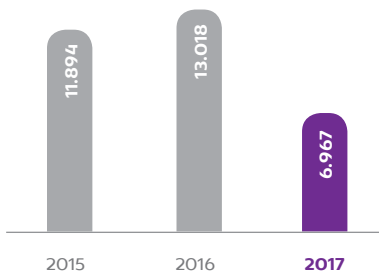
Borsa İstanbul'a kote şirket sayısı 399, Gayrimenkul Yatırım Fonu Sayısı 3 ve Borsa Yatırım Fonu sayısı 9'dur. Pay Piyasası'nın 2017 yıl sonu piyasa değeri 880,24 milyar TL'ye ulaşmıştır.

İŞLEM HACMİ DAĞILIMI

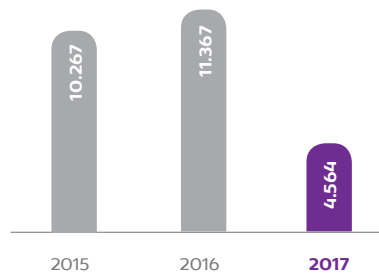

Tam entegre bir iş modeli çerçevesinde faaliyetlerini yürüten Borsa İstanbul, değer zincirinin bütün alanlarında hizmet vererek gelirlerini çeşitlendirmektedir.

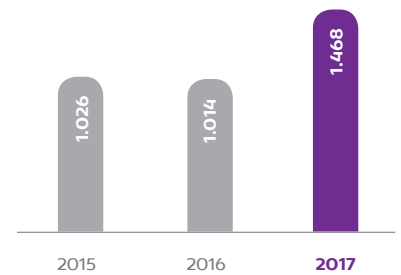
TOPLAM İŞLEM HACMİ (milyar TL)

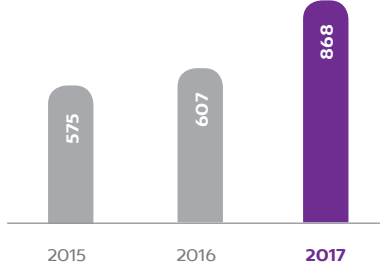
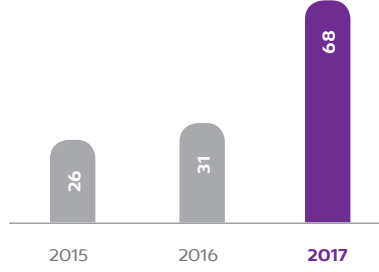
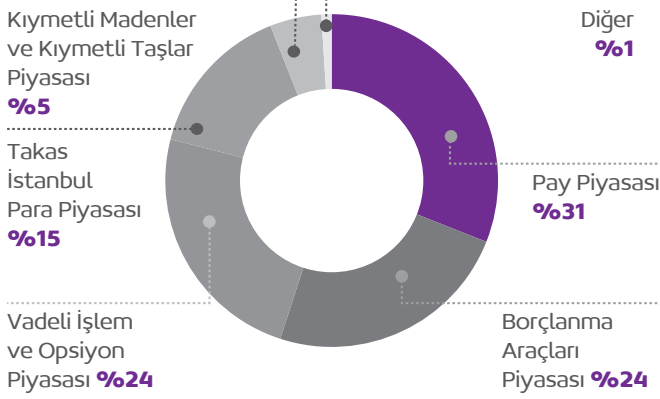
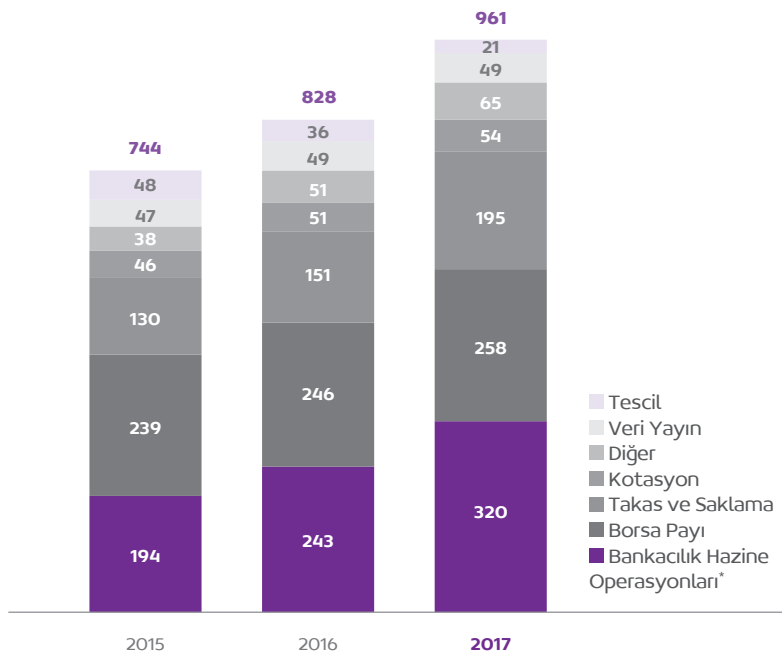

BORÇLANMA ARAÇLARI PİYASASI (milyar TL)

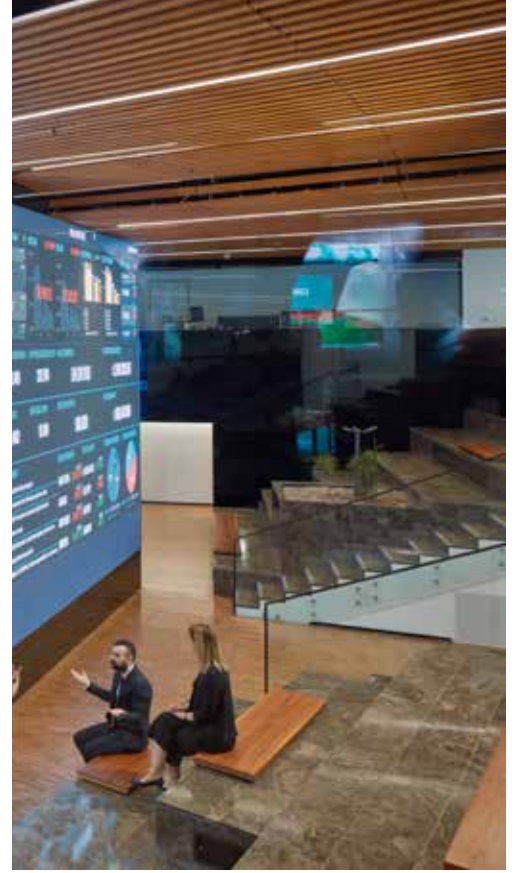

PAY PİYASASI (milyar TL)

**VADELİ İŞLEM VE OPSİYON
PİYASASI (milyar TL)****KIYMETLİ MADENLER VE KIYMETLİ
TAŞLAR PİYASASI (milyar TL)****BORSA PİYASALAR GELİR DAĞILIMI****BORSA İSTANBUL GELİR DAĞILIMI (milyon TL)**

*Bankacılık Hazine Operasyonları gelirleri içerisinde yer alan Takas İstanbul faiz gelirleri net olarak gösterilmiştir.

FİNANSAL SERMAYE

Borsa İstanbul, zorlu küresel ekonomik ortama ve piyasalardaki artan rekabete rağmen 2017 yılını finansal açıdan başarılı sonuçlarla tamamlamıştır.

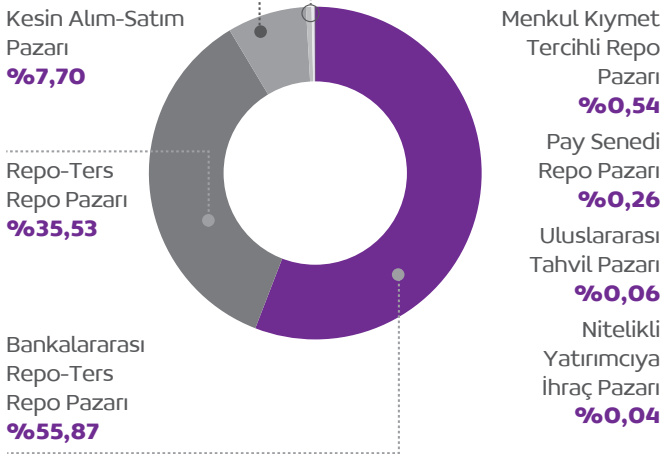
ÖZET FİNANSAL BİLGİLER (Milyon TL)

	2015	2016	2017	Ortalama Büyüme
Gelirler	783	878	1.047	%16
Faaliyet Kârı	370	435	532	%20
Vergi Öncesi Kâr	352	374	542	%24
Net Dönem Kârı	256	276	420	%28
Toplam Varlıklar	7.873	9.045	11.882	%23
Toplam Yükümlülükler	6.929	7.855	10.319	%22
Toplam Özkaynaklar	945	1.191	1.563	%29
FAVÖK Marjı	%50	%53	%55	
Faaliyet Kâr Marjı	%47	%49	%51	
Net Kâr Marjı	%33	%31	%40	

BORÇLANMA ARAÇLARI PİYASASI

Borçlanma Araçları Piyasası'nın yıllık işlem hacmi, 2016 yılında kaydettiği 11,37 trilyon TL'den (3,79 trilyon ABD doları) 2017 yıl sonu itibarıyla 4,56 trilyon TL'ye (1,24 trilyon ABD doları) düşmüştür. Piyasanın ortalama günlük işlem hacmi ise 45,29 milyar TL'den (15,10 milyar ABD doları) 18,04 milyar TL'ye (4,92 milyar ABD doları) gerilemiştir. Piyasa verilerindeki gerilemenin sebebi 2017 başından itibaren Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) para politikasında yapılan değişiklik sonrası fonlamanın, marjinal fonlama yerine Geç Likidite Penceresi yoluyla gerçekleştirilmesini takiben TCMB BIST repo pazarlarından çekilmesidir.

BORÇLANMA ARAÇLARI PİYASASI İŞLEM HACMI DAĞILIMI

Borçlanma Araçları Piyasası işlem hacmi 2017 yılı sonunda 4,56 trilyon TL olmuştur.

BORÇLANMA ARAÇLARI PİYASASI'NDA KISACA 2017 YILI...

- Nitelikli Yatırımcıya İhraç Pazarı'nda 33 adet ihraç gerçekleşmiş ve toplam nominal ihraç tutarı 1.923 milyon TL olmuştur.
- Kamu Kira Sertifikaları işlem hacmi 3.429 milyon TL'ye ulaşmıştır.
- Uluslararası Tahvil Pazarı'nda Euro işlem hacmi %28,96 artarak 46,96 milyon Euro, ABD doları işlem hacmi ise %3,34 artarak 642,41 milyon ABD doları olarak gerçekleşmiştir.
- İşlem hacmi, Kesin Alım-Satım Pazarı'nda 96,28 milyar, repo pazarlarında ise 1.146,89 milyar ABD Doları seviyesinde gerçekleşmiştir.
- Kamu menkul kıymetleri (devlet tahvili, hazine bonusu, kira sertifikaları) ve özel sektör menkul kıymetleri (özel sektör tahvili, banka bonusu, varlığa dayalı menkul kıymetler, finansman bonusu, kira sertifikaları) işlem gördüğü Borçlanma Araçları Piyasası toplam işlem hacminin %92,15'i kamu menkul kıymetlerinde, %7,85'i özel sektör menkul kıymetlerinde gerçekleşmiştir.
- Borçlanma Araçları Piyasası'nda; 39'u aracı kurum, 38'i banka olmak üzere toplam 77 yatırım kuruluşu işlem yapmıştır.
- Borsa dışında gerçekleştirilen ve Borsa İstanbul'da tescil edilen borçlanma araçları ve repo işlemleri hacmi 803,27 milyar TL olmuştur.
- Borçlanma Araçları Piyasası'ndaki işlemler ile Borsa dışında gerçekleştirilen ve Borsa İstanbul'da tescil edilen işlemlerin toplamının %14,97'lik kısmı Borsa dışında, %85,03'lük kısmı ise Borçlanma Araçları Piyasası'nda gerçekleşmiştir.

GELECEĞE YÖNELİK HEDEFLER 1, 5

- Borçlanma Araçları Piyasası mevcut alım-satım sisteminin BISTECH projesi kapsamında 2018 yılında yeni platforma taşınması,
- TCMB tarafından da uygun görülmesi halinde, açık piyasa işlemlerinin Borsa İstanbul bünyesindeki pazarlarda gerçekleştirilmesine yönelik ihtiyaç duyulan altyapının oluşturulması,
- Geri alım satım taahhüdüyle kira sertifikalarının işlem göreceği bir pazar olan Taahhütlü İşlemler Pazarı'nın faaliyete geçirilmesi, kira sertifikası piyasasının geliştirilmesi.

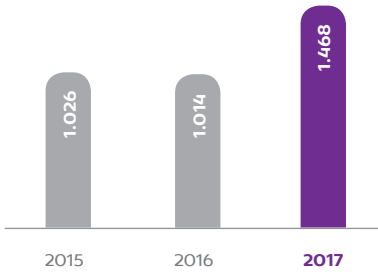
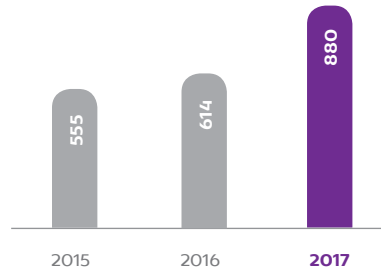
FİNANSAL SERMAYE

PAY PİYASASI

Borsa İstanbul Pay Piyasası'nda, 1 Kasım 2017 tarihinde 11,2 milyar TL ile günlük işlem hacmi rekoru, 15 Ağustos 2017 tarihinde ise 2,8 milyar TL ile işlem miktarı rekoru kırmıştır.

Pay Piyasası
1 Kasım 2017'de 11,2 milyar
TL günlük işlem hacmi ile
tüm zamanların rekorunu
kırmıştır.

	Birim	Rekor Değeri	Rekor Tarihi
Pay Piyasası - İşlem Hacmi	milyon TL	11.176,96	01.11.2017
Pay Piyasası - İşlem Hacmi	milyon ABD doları	3.852,63	20.11.2012
Pay Piyasası - İşlem Miktarı	milyon lot (milyon TL)	2.808,92	15.08.2017

PAY PİYASASI TOPLAM İŞLEM
HACMİ (milyar TL)PAY PİYASASI TOPLAM PİYASA
DEĞERİ (milyar TL)

PAY PİYASASI'NDA KISACA 2017 YILI...

- Yıl sonu itibarıyla, Pay Piyasası'nda işlem gören şirket sayısı; Yıldız Pazar'da 130, Ana Pazar'da 159, Gelişen İşletmeler Pazarı'nda 17, Kolektif Yatırım Ürünleri ve Yapılandırılmış Ürünler Pazarı'nda 47 (BYF hariç), Yakın İzleme Pazarı'nda 31 ve Piyasa Öncesi İşlem Platformu'nda 15 olmak üzere toplam 399'a ulaşmıştır.
- Nitelikli Yatırımcı İşlem Pazarı'nda 3 Gayrimenkul Yatırım Fonu, Kolektif Yatırım Ürünleri ve Yapılandırılmış Ürünler Pazarı'nda 9 Borsa Yatırım Fonu, 1 adet Gayrimenkul Sertifikası ve yıl içinde farklı dayanak varlıklara ve vadelere sahip toplam 5.980 varant işlem görmüştür.
- Pay Piyasası, önemli bir likidite göstergesi olan pay devir hızı sıralamasında 79 borsa arasında 3. sırada yer almıştır.
- Pay Piyasası'nın yıl sonu piyasa değeri, 2016 yılındaki 174,49 milyar ABD dolarından, %34 artışla 233,37 milyar ABD dolarına çıkmıştır.
- Pay Piyasası'nın sözleşme sayısı 157.748,78 bin adet olarak kaydedilmiştir.

GELECEĞE YÖNELİK HEDEFLER 1

- Pazarlamanın etkinleştirilmesi, paydaşlara yönelik ürün/ hizmet/iletişim politikalarının geliştirilmesi,
- Borsa İstanbul'da işlem gören şirket sayısının artırılması,
- Doğru ölçekteki şirketlerin halka arza teşvik edilmesi,
- Yatırımcı tabanının genişletilmesi ve yeni ürünlere yönelik farkındalığın artırılması.

VADELİ İŞLEM VE OPSİYON PİYASASI (VIOP)

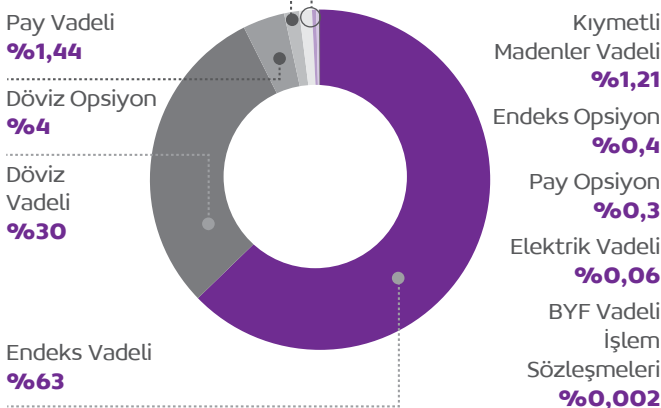
Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasası, 2017 yılında ulaştığı günlük işlem miktarı ve günlük emir sayısı ile rekorlara imza atmıştır.

Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasası'nda; 12 Ocak 2017 tarihinde 2.270.864 adet günlük emir sayısı, 28 Şubat 2017 tarihinde 1,7 milyon adetlik günlük işlem miktarı ve 27 Ekim 2017 tarihinde 10,3 milyar TL'lik günlük işlem hacmi ile rekora ulaşılmıştır. Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasası'nın 2016 yılında 607,2 milyar TL olan toplam işlem hacmi 2017 yılında %42,9 artarak 867,8 milyar TL'ye yükselmiştir. İşlem hacminin %55'i bireysel, %45'i kurumsal yatırımcılar tarafından gerçekleştirilmiş, işlem hacminde yerli yatırımcıların payı %73, yabancı yatırımcıların payı %27 olmuştur.

VADELİ İŞLEM VE OPSİYON PİYASASI'NDA KISACA 2017 YILI...

- ViOP'un BISTECH altyapısına geçişi 6 Mart 2017 tarihinde başarılı bir şekilde tamamlanmıştır.
- ViOP'ta 33.908 yeni hesap açılmış, toplam hesap sayısı 146.215 adede yükselmiştir.
- Toplam işlem hacminin %95,6'sı vadeli işlem sözleşmelerinde %4,4'ü ise opsiyon sözleşmelerinde gerçekleşmiştir.
- 2016 yılında 3,3 milyar TL olan Pay Vadeli İşlem sözleşmeleri işlem hacmi 2017 yılında %280 artışla 12,5 milyar TL'ye ulaşmıştır.
- 2016 yılında Altın Vadeli İşlem sözleşmelerinde 4,6 milyar TL olan işlem hacmi %99 artarak 2017 yılında 10,5 milyar TL'ye ulaşmıştır.
- 2016 yılında Döviz Vadeli İşlem sözleşmelerinde 130 milyar TL olan işlem hacmi %98 artarak 2017 yılında 260 milyar TL olarak gerçekleşmiştir.
- 2016 yılında 1,8 milyon olan günlük ortalama açık pozisyon sayısı 2017 yılında %34 artarak 2,4 milyon olarak kaydedilmiştir.
- Takas İstanbul nezdindeki hesaplarda tutulan nakit ve nakit dışı toplam işlem teminatı tutarı 3,2 milyar TL olmuştur.
- CNH/TRY (Çin Yuani) ve RUB/TRY (Rus Rublesi) vadeli işlem sözleşmeleri işleme açılmıştır.

VADELİ İŞLEM VE OPSİYON PİYASASI İŞLEM HACMI DAĞILIMI

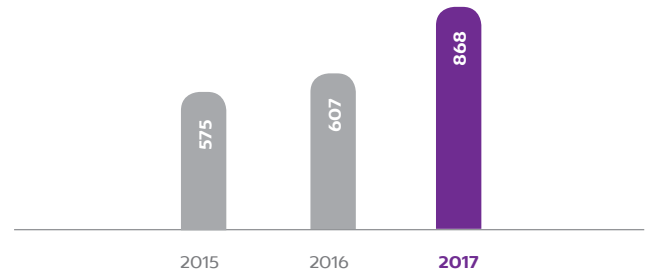

- 1 Aralık 2017'den itibaren pay vadeli işlem ve opsiyon sözleşmelerinde piyasa yapıcılarının piyasada bulunma oranı şartı esnetilerek %70'ten %60'a düşürülmüştür.
- 15 Aralık 2017'den itibaren pay opsiyon sözleşmelerinde kullanım fiyatı adımları daraltılmış ve işleme açılan sözleşme sayısı artırılmıştır.

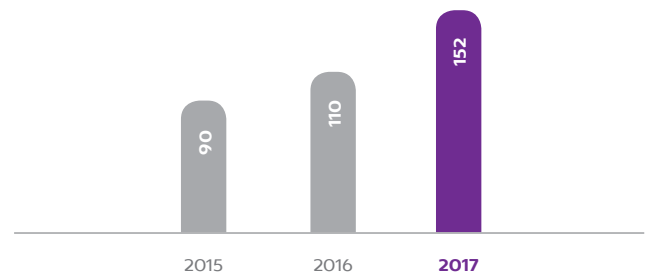
GELECEĞE YÖNELİK HEDEFLER 1

- Pazarlamanın etkinleştirilmesi, paydaşlara yönelik ürün/hizmet/iletişim politikalarının geliştirilmesi,
- Pay Piyasası müşteri tabanına ViOP'un tanıtılması, ViOP'ta bankaların daha aktif olmasının sağlanması,
- Emtiaya dayalı olanlar dahil, yeni sözleşmelerin işleme açılması, mevcut sözleşmelerin özelliklerinin yatırımcıların talepleri doğrultusunda güncellenmesi,
- Ek seans saatleri (akşam ve sabah) için altyapı geliştirme çalışması yapılması.

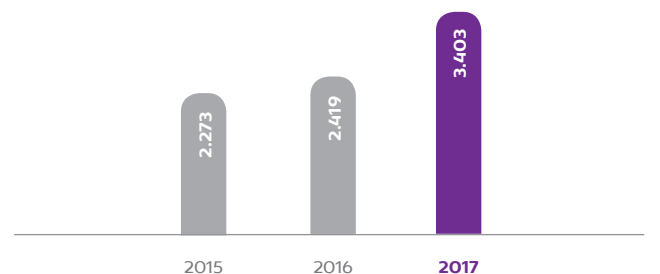
VADELİ İŞLEM VE OPSİYON PİYASASI TOPLAM İŞLEM HACMİ (milyar TL)

VADELİ İŞLEM VE OPSİYON PİYASASI İŞLEM MİKTARI (milyon adet)

VADELİ İŞLEM VE OPSİYON PİYASASI GÜNLÜK ORTALAMA İŞLEM HACMİ (milyon TL)

FİNANSAL SERMAYE

KIYMETLİ MADENLER VE KIYMETLİ TAŞLAR PIYASASI

Kıymetli Madenler ve Kıymetli Taşlar Piyasası'nın işlem hacmi, 2017 yılında 457 ton ile en yüksek rakamına ulaşmıştır. Piyasa'da, 5 Mayıs 2017 tarihinde elde edilen 804 milyon TL'lik günlük işlem hacmi, rekor bir seviyeyi işaret etmektedir.

Yıl sonu itibarıyla Kıymetli Madenler Piyasası'nda 101 üye, Kıymetli Madenler Ödünç Piyasası'nda 17 üye, Elmas ve Kıymetli Taş Piyasası'nda ise 580 işlem yapmaya yetkili kişi/kurum faaliyet göstermektedir.

KIYMETLİ MADENLER VE KIYMETLİ TAŞLAR PIYASASI'NDA KISACA 2017 YILI...

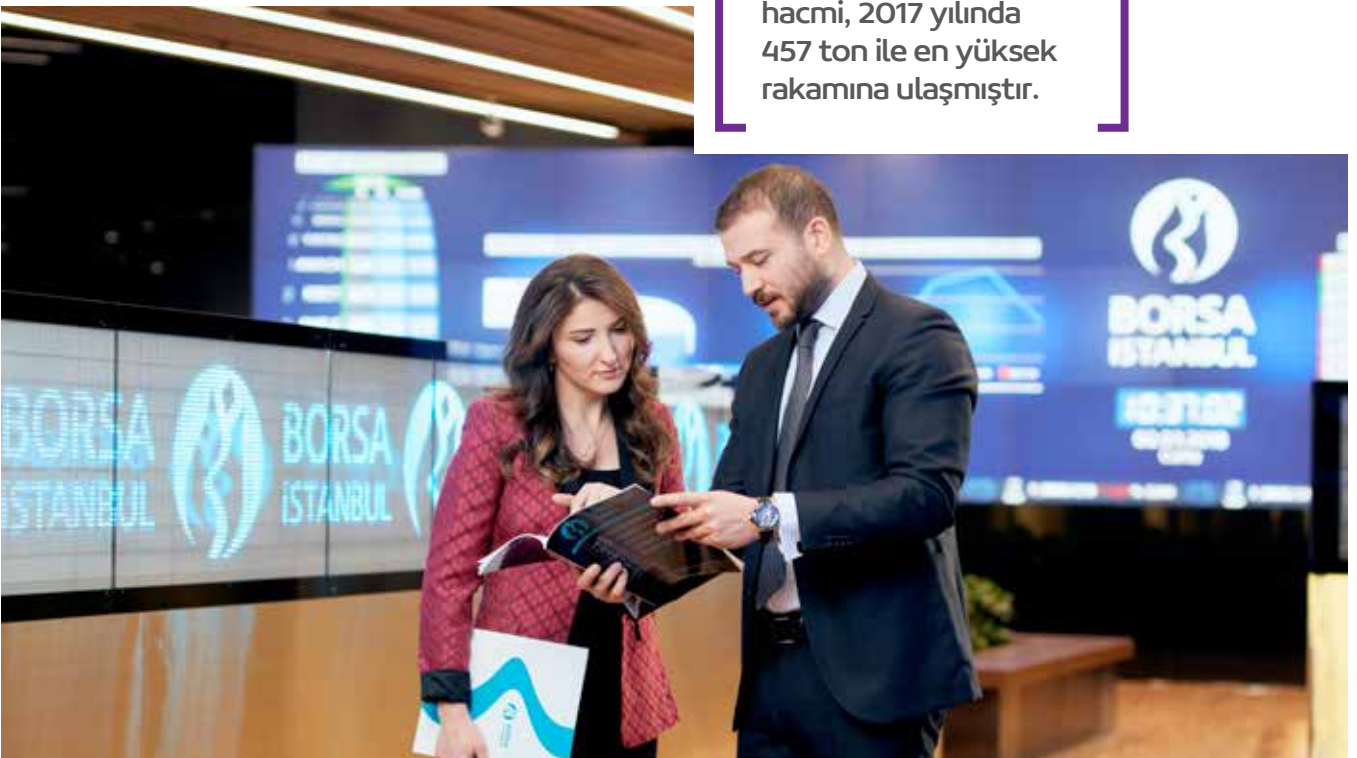
- Önceki yıla göre %88'lik bir artışla 457.225 kg olarak kaydedilen altın işlem miktarının 397.969 kg'ı (%87) ABD doları/ons bazında, 59.005 kg'ı (%12,9) TL/kg bazında, 250 kg'ı (%0,03) Euro/ons bazındadır.
- T+0 valörlü işlemler için ağırlıklı ortalama ABD doları/ons fiyatı, 2016 yılı için 1.239,04 iken 2017 yılı için 1.257,55 olmuştur.
- Günlük ortalama 1.543 kg gümüşün işlem gördüğü piyasada, toplam işlem miktarının 261.345 kg'ı (%67) TL/kg bazında, 128.891 kg'ı (%33) ABD doları/ons bazında gerçekleşmiştir.
- Platinde 2016 yılında 2,8 kg miktarlı 5 adet işlem gerçekleşmişken, 2017 yılında 6 kg miktarlı 3 adet işlem gerçekleşmiş; paladyumda 2016 yılındaki 1,99 kg'lık 2 adet işleme karşın, 2017 yılında 3 kg miktarlı 3 adet işlem yapılmıştır.
- Elmas ve Kıymetli Taş Piyasası'nda 300 milyon TL işlem hacmi gerçekleşmiştir.

- LBMA Yıllık Kıymetli Madenler Konferansı, Dünya Altın Konseyi Hindistan Altın Borsası kurulmasına ilişkin çalıştay, Bahreyn'de Uluslararası İslami Finans Piyasaları kurumu tarafından düzenlenen İslami Finans Ürünleri toplantısı gibi etkinliklere konuşmacı olarak katılım sağlanmıştır. İSEDAK, İslam ülkeleri altın borsası kurulmasına ilişkin İstanbul'da çalıştay düzenlenmiştir.
- BISTECH Faz 2+ üye eğitim ve geçiş provalarına 2017 Aralık ayında başlanmıştır.
- Elmas ve Kıymetli Taş Piyasası'nda, ithalat yapmayan, perakende kıymetli taş alım-satımı ile uğraşan kuyumculuk sektörü şirketlerine yönelik "Sınırlı İşlem Yapma Yetkisi" yürürlüğe girmiştir.

GELECEĞE YÖNELİK HEDEFLER 1, 3

- Bölgesel saklama merkezi olma hedefi yönünde çalışmalar yapılması,
- Tahsissiz (unallocated) saklama sisteminin etkinleştirilmesi,
- İslami finans alanında uluslararası etkinliği artırmak amacıyla İSEDAK altın piyasası kurulması,
- TCMB'nin hurda ve cevher olarak aldığı altının ve yurt dışındaki rezerv altının saklanması,
- Altın tahvili ve altına dayalı kira sertifikalarına ilişkin saklama hizmeti verilmesi,
- Platin ve paladyum işlem hacminin artırılması.

Kıymetli Madenler ve Kıymetli Taşlar Piyasası'nın işlem hacmi, 2017 yılında 457 ton ile en yüksek rakamına ulaşmıştır.

Bölgesel saklama merkezi hedefi

1600 TON KIYMETLİ MADEN SAKLAMA KAPASİTESİNE SAHİP BORSA İSTANBUL, BÖLGESEL BİR SAKLAMA MERKEZİ OLMAYI HEDEFLEMEDİR.

FİNANSAL SERMAYE

KOTASYON FAALİYETLERİ

SERMAYE PİYASASI ARACI İHRACI YOLUYLA SAĞLANAN KAYNAK

Sermaye Piyasası Aracı	2016			2017			İhraç Sayısı Değişim 2016-2017 (%)	Hasılat Değişim 2016-2017 (%)
	İhraç Adedi	İhraççı Adedi	Hasılat (milyon TL)	İhraç Adedi	İhraççı Adedi	Hasılat (milyon TL)		
Pay Halka Arzı	2	2	343	3	3	1.254	50	266
Gayrimenkul Sertifikaları	-	-	-	1	1	143	-	-
Borçlanma Araçları ve Kira Sertifikaları	766	121	90.752	1.217	131	130.331	59	44
Halka Arz Yoluyla İhraç Edilen Borçlanma Araçları	102	10	21.077	149	8	15.428	46	-27
Nitelikli Yatırımcıya Satış Yoluyla İhraç Edilen Borçlanma Araçları	630	108	66.241	1.009	115	108.328	60	64
Kira Sertifikası İhraçları	34	5	3.434	59	8	6.575	74	91
Toplam	768	123	91.095	1.221	135	131.728	59	45

YAPILANDIRILMIŞ ÜRÜNLER

	2016		2017	
	Adet	Tutar (milyon TL)	Adet	Tutar (milyon TL)
Varantlar	3.621	122,3	5.511	245,1

İLAVE KOTASYONLAR

SERMAYE ARTIRIMLARI NEDENİYLE BORSA KOTUNA ALINAN PAYLAR

	2016	2017
Nominal Tutar (milyon TL)	5.559,67	6.981,93
Şirket Sayısı	49	62

2017 yılında sermaye piyasası aracı ihraç adedi önceki yıla göre %59, ihraç tutarı ise %45 oranında artmıştır.

Sağlanan Kaynağın Dağılımı

1,3

3 Şirket Pay Halka Arzı ile > 1,3 milyar TL

130,4

1.218 Borçlanma Aracı İhracı ile > 130,4 milyar TL

131,7

Sermaye Piyasası İhracı Yoluyla Sağlanan Toplam Kaynak > 131,7 milyar TL

BORÇLANMA ARAÇLARI İHRAÇLARI

Borçlanma Araçları	2016			2017		
	Halka Arz	Nitelikli Yatırımcı	Toplam	Halka Arz	Nitelikli Yatırımcı	Toplam
İhraç Sayısı (Adet)	107	659	766	156	1.061	1.217
Bono	84	517	601	140	875	1.015
Tahvil	18	97	115	8	92	100
Kira Sertifikası	5	29	34	8	51	59
VDMK	-	16	16	-	42	42
KBBA	-	-	-	-	1	1

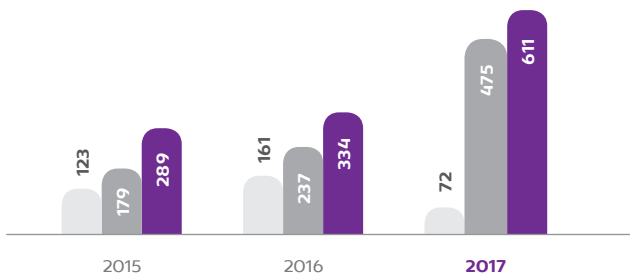
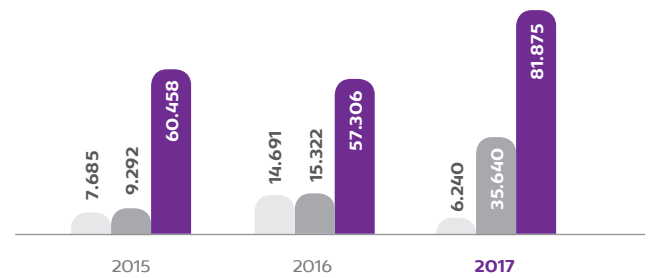
2017 yılında Borsa İstanbul'da işlem görmeye başlayan borçlanma araçları ve kira sertifikalarının %13'ü halka arz yoluyla, %87'si nitelikli yatırımcılara satış yoluyla gerçekleştirilmiştir. 2016 yılında bu rakamlar sırasıyla %14 ve %86'dır.

2016 ve 2017 yılında ihraç edilen borçlanma araçları ve kira sertifikalarının toplam ve ortalama ihraç tutarları, ortalama vade, yatırımcı sayısı ve faiz oranları aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

2017 yılında Borsa İstanbul'da işlem görmeye başlayan borçlanma araçları ve kira sertifikalarının %87'si nitelikli yatırımcılara satış yoluyla gerçekleştirilmiştir.

milyon TL	2016			2017		
Borçlanma Araçları	Halka Arz	Nitelikli Yatırımcı	Toplam	Halka Arz	Nitelikli Yatırımcı	Toplam
Ortalama İhraç Tutarı (milyon TL)	204	104	118	103	108	130
Ortalama Vade (gün)	207	229	226	279	265	267
Bono	167	143	146	275	147	164
Tahvil	405	671	629	408	1.100	1.041
Kira Sertifikası	177	175	175	177	186	185
VDMK	-	445	445	-	580	580
Yatırımcı Sayısı (adet)	260.951	18.492	279.443	204.384	30.426	234.810
Yıllık Ortalama Faiz Oranı (%)	10,35	11,44	11,29	13,06	13,92	13,80

2017 yılında ihraç edilen borçlanma araçlarının sektörel bazda detayı aşağıda yer almaktadır.

SEKTÖR BAZINDA BORÇLANMA ARACI İHRAÇLARI*
(adet)

SEKTÖR BAZINDA BORÇLANMA ARACI İHRAÇLARI*
(milyon TL)

■ Banka
■ Banka Dışı Finansman Şirketleri
■ Şirket

*Sektör bazında ihraç dağılımı tablolarına kira sertifikaları dahil edilmemiştir.

FİNANSAL SERMAYE

İŞLEM GÖRMEKTE OLAN YATIRIM ARAÇLARI

Kotta Bulunan Sermaye Piyasası Araçları	2016		2017		İşlem Gördüğü Pazar
	Yatırım Aracı	Adet	Nominal Değer	Adet	
Paylar	405	112.075.388.170	402	117.036.897.084	Pay Piyasası
Borsa Yatırım Fonları-TL	9	139.403.184	9	80.000.000	Pay Piyasası (KYÜYÜP)
Gayrimenkul Yatırım Fonları-TL	-	-	3	12.000.000	Pay Piyasası (KYÜYÜP)
Varantlar	893	41.165.000	1.599	98.462.000	Pay Piyasası (KYÜYÜP)
Tahvil	221	15.134.528.930	202	18.043.987.844	Borçlanma Araçları Piyasası
Bono	253	30.544.121.963	459	42.803.508.358	Borçlanma Araçları Piyasası
VDMK	33	496.350.000	52	1.128.200.000	Borçlanma Araçları Piyasası
Kira Sertifikaları (Özel Sektör - TL)	16	1.370.000.000	36	3.573.000.000	Borçlanma Araçları Piyasası
Kira Sertifikaları (Özel Sektör - ABD doları)*	4	4.800.000.000	3	15.087.600.000	Borçlanma Araçları Piyasası

*İslam Kalkınma Bankası'nın ihraç ettiği 3 adet kira sertifikaları toplamından oluşmaktadır. 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla TL cinsinden karşılığı 15.087.600.000 TL'dir.

TOPTAN ALIŞ SATIŞ (TAS) İŞLEMLERİ

	2016	2017
TAS İşlemi Sayısı (adet)	18	17
Nominal İşlem Tutarı (milyon TL)	281	243
İşlem Hacmi (milyon TL)	1.585	1.760

PAZARLAMA FAALİYETLERİ 1, 4

Sermaye piyasalarının hem arz hem de talep tarafını geliştirmeye yönelik çalışmalar 2017 yılında da devam etmiştir.

Sürdürülebilir büyüme finansmanının sermaye piyasaları üzerinden özkaynak yöntemiyle sağlanması konularında farkındalık yaratmak amacıyla başta halka arz olmak üzere sermaye piyasası faaliyetleri ve ürünleri kapsamındaki ziyaretler 2017 yılında sürdürülmüştür.

Yıl boyunca şirketlerin geleceği üzerinde doğrudan karar verme yetkisine sahip olan hakim ortaklar ve üst düzey şirket yöneticileriyle birebir yapılan görüşme sayısı, yerli şirketlerde 882'ye, yabancı şirketler dahil olmak üzere toplamda 1.008'e ulaşmıştır.

Sermaye piyasaları ve ürünlerinde farkındalığı artırmak adına sanayi ve ticaret odaları olmak üzere çeşitli kurum ve derneklerle halka arz, Borsa İstanbul'da işlem görme, sermaye piyasası araçları gibi çeşitli başlıklarda toplantı ve etkinlikler organize edilmiştir. Aracı kurumlarla iş birliği yapılarak, finansal okuryazarlık konusunda düzenlenen etkinliklerle VİOP yatırımcıları bilgilendirilmiş, 1.000'e yakın mevcut ve potansiyel yatırımcıya ulaşılmıştır.

Şirketlerden, özellikle halka arz ve sermaye piyasalarının işleyişi hakkında gelen talepler ve öneriler, Maliye Bakanlığı, Ekonomi Bakanlığı, Sermaye Piyasası Kurulu gibi ilgili kamu kuruluşlarıyla paylaşılmıştır. KOBİ'lerin finansmana erişimini kolaylaştırmak amacıyla, GİP'te halka arz maliyetlerine yönelik uygulanan "KOBİ Destek Programı" kapsamında, halen 100.000 TL'ye kadar olan destek tutarının artırılması konusunda KOSGEB ile iş birliği görüşmeleri sürdürülmüştür.

Sermaye piyasalarının gerek arz, gerek talep tarafını canlandırmak amacıyla uluslararası alanda kabul görmüş "Ortaklara Yönelik Promosyon Programı"nın işlem gören şirketlere tanıtımına devam edilmiştir.

Yurt içindeki çalışmaların yanı sıra İstanbul Uluslararası Finans Merkezi (İFM) hedefleri doğrultusunda, yabancı ülke borsalarıyla birlikte potansiyel ihraççı ve yatırımcıları Türkiye sermaye piyasaları ve araçları konularında bilgilendirme çalışmaları yürütülmektedir. Bu kapsamda yabancı paydaşları teşvik edici uygulamaların benimsenmesi konusundaki önemli talepler de benzer şekilde yetkili kamu kuruluşlarıyla paylaşılmaktadır.

2017 yılı içinde yatırım kuruluşlarına ve diğer müşteri gruplarına yönelik 3 adet etkinlik düzenlenmiştir. Kilit Müşteri Yönetimi uygulaması kapsamında 6 kuruluşa 8 ziyaret gerçekleştirilmiştir. Belirtilenler dışında kamu otoriteleri ve müşteri gruplarının meslek örgütleri ile periyodik veya özel gündemli toplantılar organize edilmiştir. Uluslararası borsa üyelik yapılarına uyum sağlanarak Borsamızın çekim merkezi olmasına katkıda bulunmak amacıyla, yeni tip üyelikler ile mevcut üyelerin faaliyet gösteremedikleri diğer piyasalarda işlem yapabilmelerine imkan sağlanması

Sermaye piyasalarının hem arz hem de talep tarafını geliştirmeye yönelik çalışmalar 2017 yılında da devam etmiştir.

çalışmaları kapsamında, düzenleyici otoritelerden onay alınan önerilerimizin uygulamaya geçirilmesi için yıl içinde çalışmalar yapılmıştır.

2017 YILINDA ÜYELERE SAĞLANAN AVANTAJLAR 6

2017 yılında Borsa üyelerinden gelen talepler göz önüne alınarak Pay Piyasası'nda seans salonunda pit alanı ve tek kişilik oda ayrımları kaldırılmış, yer tahsisi (TW-Trader Workstation) yöntemine geçilmiş ve uygulanan ücrette de %50 oranında indirim yapılmıştır. Ayrıca, yıllık aidatların mahsup uygulamasına son verilerek yıllık aidatlarda indirimle gidilmiştir.

Pay Piyasası'nda merkezi karşı taraf hizmeti verilmeye başlanması nedeniyle, hem Borsa İstanbul'da hem de Takas İstanbul'da mükerrer teminat tesis edilmesinin önlenmesi için Sermaye Piyasası Kurulu'nun (SPK) onayı çerçevesinde, 28 Ağustos 2017 tarihinden itibaren Pay Piyasası'nda faaliyet gösteren aracı kuruluşların teminatlarının öncelikle yaklaşık olarak %37'sinin iadesi yapılmıştır.

Devamında, 16 Ekim 2017 tarihinden itibaren aracı kuruluşlara ilave bir mali yük getirmeyecek şekilde makul seviyelerde belirlenen işlem yapma yetkisi verilmesine ilişkin teminatı tesis eden Pay Piyasası üyelerinin Borsa nezdinde kalan teminatlarının iadesi sağlanmıştır. Bu çerçevede Pay Piyasası'nda faaliyet gösteren üyelerin Borsa nezdindeki teminat yükü azaltılmıştır.

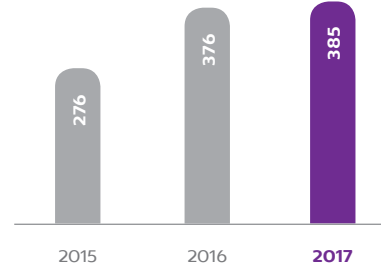
GELECEĞE YÖNELİK HEDEFLER 1, 4

- Pazarlamanın etkinleştirilmesi, paydaşlara yönelik ürün/hizmet/iletişim politikalarının geliştirilmesi,
- Borsa'da işlem gören şirket sayısının artırılması,
- Borsa üyelik yapısında iyileştirmeler yapılması,
- Aracı kurumlar tarafından yatırımcılara sunulan eğitimlere destek sağlanması.

FİNANSAL SERMAYE

YILLARA GÖRE ÖZEL PAZAR ÜYE SAYISI

ÖZEL PAZAR 10

Özel Pazar 2017 yılında artan üye sayısı ile büyümeye devam etmektedir.

Borsa İstanbul Özel Pazar; halka açılmadan pay alımı-satımı yapmak amacıyla şirketler ile nitelikli yatırımcıları bir araya getiren, üyelik bazlı bir platformdur.

Özel Pazar şirketlere, halka açık şirketlerin tabi olduğu izahname, kamuyu aydınlatma gibi yükümlülüklerden ve SPK mevzuatından muaf olarak sermaye finansmanı sağlayabilme imkanı sunmaktadır.

Üçüncü faaliyet yılı olan 2017'de de büyümesini sürdüren Özel Pazar'ın üye sayısı 385'e ulaşmıştır. Üyelerin 245'i, aralarında ISO 1000 şirketlerinin de bulunduğu yatırım arayan girişimler, 109'u yatırımcılar, 31'i ise aracı ve servis sağlayıcı kuruluşlardır.

Yatırım arayışında olan 245 şirketten 160'ı erken aşama şirketlerin oluşturduğu Yeni Girişim, 85 şirket ise daha büyük ölçekli şirketlerin oluşturduğu Yükselen Girişim kategorisinde yer almaktadır.

Yatırımcı üyeler; Türkiye'de ve dünyada faaliyet gösteren girişim sermayesi fonları, melek yatırımcılar ve kurumsal girişim sermayesi fonlarından oluşmaktadır.

Türkiye'deki büyük şirketler de inovatif şirketlere yatırım veya iş birliği fırsatlarını değerlendirmek amacıyla Özel Pazar'a üye olmaktadır.

Özel Pazar 2017 yılında artan üye sayısı ile büyümeye devam etmektedir.

ÖZEL PAZAR'DA KISACA 2017 YILI...

- Özel Pazar'da faaliyet gösteren Yeni Girişim şirketlerinin toplam cirosu 125 milyon TL, Yükselen Girişim şirketlerinin toplam cirosu ise 4,9 milyar TL olarak kaydedilmiştir.
- Kuruluşundan 2017 yıl sonuna kadar Özel Pazar'da gerçekleşen toplam sermaye yatırımı tutarı 30 milyon TL'yi aşmış, toplam işlem sayısı ise 13'e ulaşmıştır.
- OSTİM-Borsa İstanbul Öz Sermayenin Güçlendirilmesi Konferans Programı düzenlenmiştir.
- TİM, TSPB, Kalkınma Ajansları, Teknoparklar ve melek yatırım ağları ile ortak düzenlenen etkinlikler de dahil olmak üzere toplam 11 adet etkinliğe katılım sağlanarak 1.100'den fazla katılımcı Özel Pazar hakkında bilgilendirilmiştir.
- Yazılım altyapısını güçlendirme ve kitle fonlaması düzenlemelerine ilişkin hazırlıklara odaklanılmış, Borsa İstanbul Özel Pazar Girişimcilik ve Bölgesel Merkez Projesi ISTKA Yönetim Kurulu tarafından onaylanmıştır.

GELECEĞE YÖNELİK HEDEFLER 10

- Özel Pazar ve kitle fonlaması altyapılarının geliştirilmesi, girişimcilik veri tabanının oluşturulması, bölge ülkelerine teknolojik altyapı sağlanması, fikri mülkiyet pazarının kurulması,
- Girişimcilik portalı ile girişimciler ve yatırımcılar arasındaki ilişkilerin geliştirilmesi,
- Özel Pazar'ın hızlandırıcı platformlarla iş birliğinin artırılması.

Finansmana erişim

ÜÇÜNCÜ FAALİYET YILINDA ÜYE SAYISI 385'E ULAŞAN BORSA İSTANBUL ÖZEL PAZAR, HALKA AÇILMADAN PAY ALIM-SATIMI YAPMA OLANAĞI SUNMAKTA; ŞİRKETLER İLE NİTELİKLİ YATIRIMCILARI BİR ARAYA GETİREREK SERMAYE FİNANSMANI SAĞLAYABİLME İMKANI SUNMAKTADIR.

FİNANSAL SERMAYE

ENDEKS VE VERİ FAALİYETLERİ 2

Borsa İstanbul'da 2017 yıl sonu itibarıyla, paya dayalı 55'i anlık toplam 330 endeks, borçlanma araçları, altın, mevduat, fon gibi farklı yatırım araçlarına dayalı 31 endeks, 20 adet risk kontrol endeksi ve ayrıca BIST 30 ve BIST 100 Endeksleri'ne bağlı 6 adet kısa ve kaldıraçlı endeks hesaplanmaktadır.

BIST 100 VE BIST 30 FİYAT ENDEKSLERİNİN 2017 YILINDAKİ DEĞİŞİMLERİNİN DÜNYADA ÖNDE GELEN BAZI ENDEKSLERLE KARŞILAŞTIRMASI:

Endeks Adı	2016	2017	Yıllık Değişim (%)
BIST 100	78.138,66	115.333,00	47,60
BIST 30	95.498,58	142.112,40	48,81
S&P 500	2.238,83	2.673,61	19,42
FTSE 100	7.142,83	7.687,77	7,63
IBOVESPA	60.227,29	76.402,08	26,86
NIKKEI 225	19.114,37	22.764,94	19,10
HANG SENG INDEX	22.000,56	29.919,15	35,99

BIST Sürdürülebilirlik Endeksi ve BIST Kurumsal Yönetim Endeksi sorumlu yatırım kriterleri dikkate alınarak oluşturulan tematik endekslerdir.

BIST SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK ENDEKSİ 6

BIST Sürdürülebilirlik Endeksi Temel Kuralları ve BIST Sürdürülebilirlik Endeksi Araştırma Metodolojisi, endekste yer alacak şirketlerin belirlenmesine temel teşkil etmelerinin yanı sıra şirketler için sürdürülebilirlik ve kurumsal yönetim konularında kılavuz niteliği de taşımaktadır.

BIST Sürdürülebilirlik Endeksi şirketlerin politika, sistem ve raporlamalarını, Çevre, Sosyal Konular ve Kurumsal Yönetim olmak üzere üç ana başlık altında ele almaktadır.

2017 yılında BIST Sürdürülebilirlik Endeksi için 63 şirket değerlemeye alınmıştır. Değerleme süreci, BIST 50 Endeksi şirketlerine ilave olarak, BIST 100 Endeksinde yer alıp BIST 50 Endeksi'nde yer almayan şirketlerden gönüllü olanların da katılımıyla belirlenen "Değerlemeye Tabi Şirketler Listesi"nin ilan edilmesiyle başlamıştır.

Endekse alıma temel teşkil eden değerlemelerde Haziran sonu verileri dikkate alınmış, bu değerlendirme sonuçlarına göre endekse dahil olacak şirketlerin seçimi yapılmıştır. Kasım 2017'den bu yana yeni liste ile hesaplanmaya başlanan BIST Sürdürülebilirlik Endeksi'nde 2017 yılında yer alan şirket sayısı 44 olmuştur.

29 Aralık 2017 itibarıyla BIST Sürdürülebilirlik Endeksi Temel Kuralları'nda, BIST 100 Endeksi'nde bulunmayan ancak BIST Sürdürülebilirlik Endeksi'nde yer alan şirketlerden gönüllü olanların da değerlemeye tabi şirketler listesine dahil edilmesine ilişkin değişiklik yapılmıştır. 2018 yılı için değerlemeye tabi şirketler listesi belirlenirken söz konusu değişiklik de dikkate alınmıştır.

BIST Sürdürülebilirlik Endeksi ve BIST Kurumsal Yönetim Endeksi sorumlu yatırım kriterleri dikkate alınarak oluşturulan tematik endekslerdir.

BIST Sürdürülebilirlik Endeksi şirketlerin politika, sistem ve raporlamalarını, Çevre, Sosyal Konular ve Kurumsal Yönetim olmak üzere üç ana başlık altında ele almaktadır.

BIST-KURUMSAL YÖNETİM ENDEKSİ

SPK tarafından belirlenen yönetsel konuların dikkate alındığı BIST Kurumsal Yönetim Endeksi için değerlemeler, değerlemeye alınmak isteyen şirketlerin anlaşmalı oldukları derecelendirme şirketleri tarafından yapılmaktadır.

Kurumsal yönetim ilkelerine uyum notu 10 üzerinden en az 7, her bir ana başlık itibarıyla 10 üzerinden en az 6,5 olan şirketler endekse alınmaktadır.

BIST KYD ENDEKSLERİ

BIST-KYD Endeksleri Temel Kuralları, piyasalardaki gelişmeler, piyasa katılımcılarının talepleri ve uygulamada ortaya çıkan ihtiyaçlar çerçevesinde 1 Ocak 2018 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere güncellenmiştir. Bu tarihten başlayarak; BIST-KYD ÖSBA Sabit, BIST-KYD ÖSBA Değişken ve BIST-KYD Özel Sektör Kira Sertifikaları endekslerine, ihraç tutarı en az 100 milyon TL olan kıymetler dahil edilmiş, endeksler kapsamında yer alan ve kupon veya anapara ödemesi gerçekleştirilemeyen kıymetlere ilişkin yeni düzenlemeler getirilmiştir.

2017 yılı sonu itibarıyla BIST-KYD Endeksleri kapsamında; borçlanma araçları, altın, mevduat, fon gibi farklı yatırım araçlarının günlük getirilerini ölçen ve içerdikleri yatırım araçlarına göre 11 ana grupta toplanan, toplam 31 endeks hesaplanmaktadır.

ENDEKS LİSANSLARI

Borsa İstanbul endeksleri kullanılarak finansal ürün çıkarılması, Borsa İstanbul'un hesapladığı endekslerin kurumsal yatırımcılar tarafından kolektif yatırım araçları için karşılaştırma ölçütü olarak kullanılması, Borsa İstanbul verileri kullanılarak üçüncü taraflarca endeks hesaplanması ve üçüncü taraflar adına Borsa İstanbul'un endeks hesaplaması için lisans verme faaliyetlerine devam edilmiştir. 2017 sonu itibarıyla, sözleşme imzalanan kurum sayısı endeks lisanslamada 16, BIST endekslerini karşılaştırma ölçütü olarak kullanımında 63, endeks yapıcılıkta 10 ve endeks hesaplamada 3 olmuştur.

BORSA İSTANBUL-TÜRKİYE KURUMSAL YATIRIMCI YÖNETİCİLERİ DERNEĞİ (TKYD) İŞ BİRLİĞİ

TKYD ile 2015 yılında başlatılan iş birliği kapsamında, düzenli BIST-KYD Endeks Komitesi toplantıları gerçekleştirilerek, sektörün ihtiyaçları ve ileriye dönük planlar hakkında bilgi alış verişinde bulunulmasına 2017 yılında da devam edilmiştir. Bunun yanı sıra, Borsa İstanbul'da son yıllarda yaşanan gelişmeleri, endeks alanında verilen hizmetleri, yeni endeksleri anlatmak ve sektörün ihtiyaçları hususunda kurumların taleplerini belirlemek amacıyla portföy yönetim şirketleri ile birebir toplantılar gerçekleştirilmiştir.

S&P/OIC COMCEC 50 SHARIAH ENDEKSİ İLE İLGİLİ FAALİYETLER

Türkiye'nin de üye devletler arasında bulunduğu, İSEDAK tarafından kurulan "İT Üyesi Devletler Menkul Kıymetler Borsaları Forumu"nun çalışmaları sonucunda 22 Haziran 2012 tarihinde hesaplanmaya başlanan S&P/OIC Comcec 50 Shariah Endeksi ile ilgili olarak pazarlama faaliyetleri ve fizibilite çalışmaları yürütülmüştür. Bu kapsamda, özellikle katılım bankalarıyla görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Ayrıca, İSEDAK tarafında organize edilen İslam İşbirliği Teşkilatı Üye Ülke Borsaları Forumuna katılım sağlanarak istişarelerde bulunulmuş ve sunum yapılmıştır.

FİNANSAL SERMAYE

MÜŞTERİ ZİYARETLERİ VE YENİ PAKETLER/HİZMETLER

Mevcut ve potansiyel veri yayın müşterileri ile düzenli olarak toplantı ve telekonferans yöntemiyle görüşmeler gerçekleştirilerek müşterilerin talepleri ve ihtiyaçları hakkında bilgi alınmış ve kendilerine veri yayını alanındaki gelişmeler ve planlamalar hakkında bilgi verilmiştir.

Daha önce sadece gün sonlarında dağıtımı yapılan İşlem Tarafı Bilgileri'nin eşanlı olarak dağıtılmasına Nisan 2017 itibarıyla başlanmıştır.

Borsa İstanbul'un Nasdaq ile sürdürdüğü stratejik ortaklık çalışmaları kapsamında yürütülen BISTECH teknolojik dönüşüm programının Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasası'nı (VİOP) içeren ikinci fazının Mart 2017'de devreye alınması ile birlikte VİOP verilerinin BISTECH sistemi üzerinden dağıtımının yapılmasına başlanmıştır.

Piyasadan gelen talepler doğrultusunda, Fon Hizmet birimlerinin operasyonunu üstlendikleri fonlara ait işlem defterlerini gün sonlarında toplu şekilde Borsa İstanbul'dan alabilmelerine imkan tanıyan yeni bir hizmetin 2018 başında devreye alınması için çalışmalar yapılmıştır. Takas İstanbul tarafından hazırlanacak fon işlem defterleri, sözleşme imzalayacak ilgili Fon Hizmet birimlerine Borsa İstanbul'un teknolojik altyapısı üzerinden gün sonlarında verilecektir.

EURASIA DATA DISSEMINATION NETWORK (EDDN)

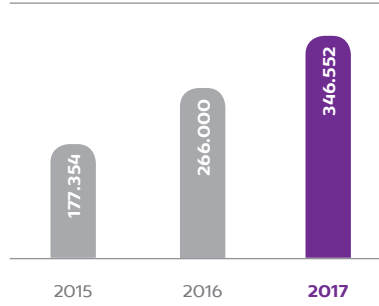
Proje kapsamında dağıtılmakta olan Saraybosna (SASE), Karadağ (MNSE) ve Makedonya (MSE) borsalarının verilerinin yanı sıra, 1 Ekim 2017 itibarıyla Pakistan Borsası (PSX) verilerinin de Borsa İstanbul üzerinden lisanslanmasına başlanmıştır. Borsa İstanbul, bölgesel veri dağıtım merkezi olma hedefi doğrultusunda bölgedeki diğer birçok borsa ile görüşmelerini sürdürmekte ve iş birliği kapsamına 2018'de yeni borsaların eklenmesi hedeflenmektedir.

Ayrıca, daha önce dağıtım lisansı alınan London Metal Exchange (LME) verilerinin dağıtımına 2017 yılında başlanmıştır. LME verilerinin dağıtımını, anlaşma sağlanan üçüncü taraf hizmet sağlayıcı bir firma üzerinden yapılmaktadır.

DIĞER KURUMLARIN VERİLERİNİN DAĞITIMI

Bölgedeki diğer borsaların verilerinin dağıtımını konusunda yapılan çalışmalar dışında, 1 Nisan 2015 tarihinden bu yana Grup şirketleri Merkezi Kayıt İstanbul ve Takas İstanbul verilerinin lisanslama ve dağıtımını yapmakta olan Borsa İstanbul, yatırımcıların ihtiyaçlarına hitap edebilecek yeni veri paketleri oluşturma konusunda bu kurumlar ile çalışmalarını sürdürmektedir. Bu kurumların sahip olduğu veriler kullanılarak katma değerli yeni veri paketleri oluşturulması, yatırımcıya farklı bir vizyon kazandırarak Türk sermaye piyasalarının ve Türkiye ekonomisinin gelişimine katkı sağlayacaktır.

VERİ KULLANICI SAYILARI

TARİHSEL VERİ SATIŞI VE ÜNİVERSİTELERE SAĞLANAN DESTEKLER

1 Ağustos 2015'ten bu yana Borsa İstanbul'un veri dağıtım kanallarından biri olarak kullanıcılara hizmet sağlanan Datastore sitesi (<https://datastore.borsaistanbul.com/>) üzerinden online olarak tarihsel veri ve gün sonu dosyalarının satışının yapılmasına devam edilmiştir. Akademik çalışma amacıyla kullanılacak olan tarihsel veriler, önceki yıllarda olduğu gibi Borsa tarafından ücretsiz veya çok büyük bir indirim ile akademisyenlere ve öğrencilere sağlanmıştır. Bunun yanı sıra, üniversiteler tarafından düzenlenen birçok sanal portföy yarışmasına ücretsiz eşanlı veri desteği verilmiştir.

GELECEĞE YÖNELİK BEKLENTİLER

- Bölgesel veri merkezi olma doğrultusunda diğer borsalarla iş birliği
- Yeni veri paketlerinin oluşturulması,
- Verilerin pazarlanmasının etkinleştirilmesi, veri depolama sisteminin ve dağıtım kanallarının geliştirilmesi.

GAYRİMENKUL SERTİFİKASI VE KENTSEL DÖNÜŞÜM

Ülkemizde gayrimenkul yatırımlarına olan yoğun ilgi, yeni bir sermaye piyasası ürünü olan Gayrimenkul Sertifikası'nda da kendini göstermektedir. 2016 yılında yürütülen çalışmaların sonucunda Toplu Konut İdaresi (TOKİ) tarafından 7 Nisan 2017 tarihinde ilk gayrimenkul sertifikası ihracı yapılmış, toplam 143,2 milyon TL değerinde satış gerçekleştirilmiştir.

Sertifikalar 4.620 bireysel yerli yatırımcı tarafından satın alınmış ve yatırımcıların yaklaşık %40'ını, daha önce hiç pay senedi almayıp, ilk kez gayrimenkul sertifikası olarak Borsa'da işlem yapan yatırımcılar oluşturmuştur.

İhraç sonrası, Borsa İstanbul Pay Piyasası Kolektif Yatırım Ürünleri ve Yapılandırılmış Ürünler Pazarı'nda işlem görmeye başlayan sertifikaların etkinliğini artırmak üzere 2017 yılında çeşitli aksiyonlar alınmıştır. Sertifikaların kredili işleme konu edilmesi ve özkaynak olarak kabulü için gerekli düzenleme yapılmış, 29 Kasım 2017 tarihli Gayrimenkul Sertifikaları Tebliği ile yeni ihraçları özendirilecek hükümler getirilmiştir.

ÖNCELİKLİ DÖNÜŞÜM PROGRAMLARI

1, 6, 9

Borsa İstanbul; 2014-2018 yıllarını kapsayan 10. Kalkınma Planı çerçevesinde ve Kalkınma Bakanlığı koordinatörlüğünde oluşturulan 25 adet Öncelikli Dönüşüm Programı (ÖDÖP)'nin paydaşları arasında bulunmaktadır. Plan kapsamındaki 25 programdan ikisinde, İstanbul Uluslararası Finans Merkezi (İFM) ve Yurt İçi Tasarrufların Artırılması ve İsrafın Önlenmesi programları, Borsa İstanbul'un sorumlulukları bulunmaktadır.

2018 yıl sonuna kadar tamamlanması planlanan eylemler:

- Metal vb. emtianın işlem görebileceği organize piyasalar oluşturulması,
- Borsa İstanbul Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasası, Borçlanma Araçları Piyasası ve Kıymetli Madenler ve Kıymetli Taşlar Piyasasının alım-satım, gözetim, veri dağıtım, risk yönetimi, takas ve saklama teknolojik altyapısı geliştirilmesi,
- Borsa İstanbul bünyesindeki piyasaların gözetim teknolojik altyapılarının konsolide edilmesi,
- Borsa İstanbul ve Boğaziçi Üniversitesi işbirliğiyle 'Teknoloji Geliştirme Merkezi' kurulması,
- Kıymetli maden piyasalarının katılım bankalarınca daha etkin kullanımı sağlanması
- KOBİ'ler başta olmak üzere özel sektör nezdinde sermaye piyasalarının avantajları yaygın bir şekilde anlatılması,
- Altın saklama hizmetleri geliştirilmesi

Tüm bu eylemlere ilişkin ilerleme durumları Kalkınma Bakanlığına üçer aylık dönemler itibarıyla raporlanmakta ve gelişmeler ile ilgili bilgilendirmeler düzenli olarak Hazine Müsteşarlığı'na iletilmektedir.

İNSAN SERMAYESİ

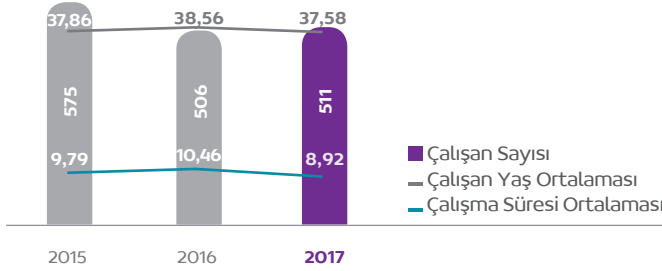
İNSAN KAYNAKLARI UYGULAMALARI 7

Borsa İstanbul; etik ilkelere bağlı ve değerlere önem veren, kalifiye bir insan kaynağına sahiptir.

Borsa İstanbul, büyümesine ve gelişimine yönelik en önemli katkının çalışanları tarafından sağlandığını düşünmektedir. İnsana saygıyı temel alan insan kaynakları politika ve süreçleri geliştiren Borsa İstanbul, yeteneklerin kuruma kazandırılması ve geliştirilmesi amacıyla çalışmalar yürütmektedir.

2017 yıl sonu itibarıyla Borsa İstanbul'un toplam çalışan sayısı 511'dir.

ÇALIŞAN SAYISI, YAŞ ORTALAMASI VE ÇALIŞMA SÜRESİ ORTALAMASI

	Çalışan Sayısı	Çalışan Yaş Ortalaması	Çalışma Süresi Ortalaması
2015	575	37,86	9,79
2016	506	38,56	10,46
2017	511	37,58	8,92

ÇİNSİYETE GÖRE ÇALIŞAN SAYISI

	2015		2016		2017	
	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek
	143	432	135	371	122	389

Borsa İstanbul, çalışanlarının kişisel kariyer planlarının oluşturulmasına destek sağlamaktadır.

Çalışanların kariyer beklentilerine destek veren Borsa İstanbul'un geliştirdiği ve uygulamaya aldığı kariyer yönetimi politikaları, çalışanların başarılarını ödüllendirmek, motivasyonlarını artırarak Şirket'e katkılarını güçlendirmek, başarılı ve yetenekli çalışanları Şirket bünyesinde tutmak amacını taşımaktadır.

Çalışanların kişisel kariyer planlarının oluşturulmasına da temel teşkil eden performans düzeyleri, yöneticileri tarafından yıl boyunca izlenerek değerlendirilmektedir.

Borsa İstanbul, çalışanlarına teknik kariyer ve yönetsel kariyer olmak üzere iki kariyer yolu sunmaktadır.

Çalışanın unvan grubu dahilindeki kariyer gelişimini ifade eden teknik kariyer yolu, Borsa'da uzmanlaşmayı ve yapılan işe ait birikim ve deneyimleri değerlendirmeyi hedeflemektedir. Yönetsel kariyer yolu ise Şirket'in yönetsel unvanlarda ihtiyaç duyduğu kaynağı iç kaynaklardan temin etmek amacıyla çalışanlara sağlanan yönetsel kariyer olanağıdır.

Teknik ve yönetsel kariyer yollarında dikey ve yatay olarak iki türlü kariyer hareketi bulunmaktadır. Dikey kariyer hareketi; kadro ihtiyaçları, pozisyonun gerektirdiği yetkinlikler ve deneyim değerlendirilerek gerçekleştirilmektedir. Yatay kariyer hareketi ise çalışanın farklı bir pozisyona, birime veya iş ailesine, mevcut unvanı ile geçiş yapmasıdır.

2017 yılında yatay kariyer hareketi olarak adlandırılan sistem kapsamında, çalışanların mevcut unvanlarında farklı bir iş ailesine ve pozisyona geçerek kariyerlerinde çeşitlilik yaratmasına imkan tanınmıştır. Ayrıca, ihtiyaç duyulan insan kaynağının Şirket içinden temin edilmesi amacıyla iş fırsatları, iç ilan yoluyla çalışanlarla paylaşılmıştır.

Çalışanların mesleki ve kişisel bilgi ve becerilerinin artırılması amacıyla kapsamlı eğitimler düzenlenmektedir.

Borsa İstanbul; insan kaynağını sürekli geliştirmek, çalışanların bilgilerini ileri düzeye taşımak ve sektördeki gelişmeleri takip etmelerini sağlamak amacıyla yurt içi ve yurt dışında eğitim ve gelişim imkanları sağlamaktadır.

Takas İstanbul ve Merkezi Kayıt İstanbul'un Borsa İstanbul yerleşkesinde faaliyete başlamasıyla birlikte, Grup çalışanlarının kaynaşmasını sağlamak, birlikteliği güçlendirmek ve takım ruhunu pekiştirmek amacıyla düzenlenen motivasyon etkinlikleri 2017 yılında çeşitlenerek devam etmiştir.

Borsa İstanbul, çalışanlarına teknik kariyer ve yönetsel kariyer olmak üzere iki kariyer yolu sunmaktadır.

Borsa İstanbul Eğitim İstatistikleri	2015	2016	2017
Çalışan Başına ortalama yıllık eğitim saati (Toplam çalışan sayısı esas alınmıştır)	32,5	9,8	19,7
Çalışan başına ortalama yıllık eğitim saati (Eğitim alan çalışanlar üzerinden hesaplanmıştır. 2015 yılında tüm çalışanlar eğitim almıştır.)	32,5	12,5	46,3
Kadın çalışanlar başına yıllık ortalama eğitim saati	31,2	36,7	82,3
Erkek çalışanlar başına yıllık ortalama eğitim saati	32,9	13,4	25,8

EĞİTİM ALANINDA GELECEK HEDEFLERİ

Çalışanların eğitimlerinin planlanması amacıyla eğitim kataloğu hazırlanacaktır. Katalog tasarlanırken çalışanların mesleki bilgilerini genişleterek uzmanlık alanlarındaki yenilikleri takip etmelerini sağlamanın yanı sıra kişisel gelişimlerinin de güçlendirilmesi amaçlanmaktadır.

Borsa İstanbul bünyesinde görev yapan yöneticilerin iş performanslarının, bireysel üretkenliklerinin, takım içindeki verimliliklerinin ve Şirket başarısının artırılmasının amaçlandığı "Yönetici Geliştirme Programı" düzenlenmesi ve programın 2019 sonuna kadar tamamlanması hedeflenmektedir.

Motivasyon etkinliklerinin daha geniş kapsamlı olmasını ve çeşitlendirilmesini sağlayacak çalışmalar yürütülmesi planlanmaktadır.

ÜCRETLENDİRME, DİĞER MALİ VE SOSYAL HAKLAR

Borsa İstanbul'da çalışanların ücret ve diğer mali hakları; hukuki yükümlülükler, sendikal haklar, işin değeri, çalışan yetkinlikleri ve performansı, piyasa koşulları ve adalet ilkesi dikkate alınarak belirlenmektedir. Çalışanlara sendikal olarak tanınan haklar ve koşullar, belirsiz süreli iş sözleşmesiyle çalışan tüm çalışanları kapsamaktadır.

MOTİVASYON ETKİNLİKLERİ

2017 yılında Borsamız yerleşkesinde çalışanlara haftada 2 gün olmak üzere Okçuluk Eğitimi verilmiştir. Personel motivasyonunu artırmaya yönelik olarak ayda iki kez alanında uzman konuşmacılar ve sanatçıların davet edildiği motivasyon etkinlikleri düzenlenmektedir. Bu kapsamda 2017 yılında önemli sanatçılar, konuşmacılar, yazarların ve Borsa İstanbul Grubu çalışanlarının kurduğu Koro İstanbul'un katılmış olduğu birçok motivasyon etkinliği düzenlenmiştir.

Tarihçi-Yazar Prof. Dr. İlber Ortaylı, 29 Eylül 2017 tarihinde Borsa İstanbul'un konuğu olarak "Türkiye'nin İktisat Tarihi" başlıklı bir söyleşi gerçekleştirmiştir.

GELECEĞE YÖNELİK HEDEFLER 7, 9

- Borsa İstanbul Grubu çalışanlarının bağlılığını ve motivasyonunu artıracak uygulamaların hayata geçirilmesi,
- Çalışanlar ve yöneticiler için kariyer planlama ve gelişim programları hazırlanması,
- Etkin performans yönetim sisteminin uygulanması.

FİKRİ SERMAYE

ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME 2, 5

Borsa İstanbul'un vizyonu ve stratejik hedefleri doğrultusunda, yeni büyüme alanlarının belirlenmesine yönelik Ar-Ge faaliyetleri yürütülmektedir.

Günümüzde borsalar temel misyonlarının yanı sıra teknolojik çözümler sağlayan şirketlere dönüşmüştür. Borsa İstanbul, teknoloji odaklı, yenilikçi ve değer katan bir yaklaşımla Türkiye sermaye piyasalarını potansiyeline ulaştırarak altyapı ve hizmetleri sağlama amacındadır.

Borsa İstanbul'un rekabet gücünün artırılmasına, yeni piyasaların ve iş alanlarının geliştirilmesine, mevcut piyasalarda ve iş alanlarında iyileştirmeler yapılmasına yönelik Ar-Ge çalışmaları 2017 yılında da devam etmiştir.

Bu kapsamda yürütülen çalışmalar arasında;

- kurum içi birimlerle ve kurum dışı paydaşlarla gerekli koordinasyonun sağlanması,
- yurt içi ve yurt dışında kurumsal ilişkiler kurulması, geliştirilmesi ve iş birliklerinin tesis edilmesi
- inovasyonu destekleyecek ortam için zemin hazırlanması,
- kurum içi girişimcilik konusunda ön hazırlık çalışmalarının yapılması,
- finansal teknoloji alanındaki gelişmelerin izlenmesi ve bu konularda kurumsal olgunluğu artırmak amacıyla etkinlikler gerçekleştirilmesi yer almaktadır.

Finans teknolojisi dünyada yeniden şekillenirken, küresel rekabette Borsa İstanbul'un yerinin güçlenmesi açısından ülkemizde finans sektörünün Ar-Ge yatırımlarıyla desteklenmesi ve sektörün ihtiyaç duyduğu yazılımların yerli kaynaklarla üretilmesi büyük önem taşımaktadır.

Teknolojik alanda gerçekleştirdiği yatırımlar ile piyasalara öncülük etmeyi ve geliştirdiği teknolojiyi pazarda yaygınlaştırmayı öncelikli hedefleri olarak belirleyen Borsa, bu doğrultuda "Teknoloji ile Dönüşüm Programı" BISTECH'i devreye almıştır.

Borsa İstanbul, BISTECH dönüşüm programı ile küresel piyasalarla çok daha avantajlı koşullarla rekabet edebildiği bir sürece adım atmıştır. Borsa bu süreci, uzun vadeli iş birlikleri ile katma değeri yüksek, etkili ve sonuç odaklı projelerle etkinleştirmeyi ve kolaylaştırmayı planlamaktadır.

2013 yılında Nasdaq ile imzalanan stratejik iş birliği anlaşması, BISTECH kapsamındaki en önemli girişimlerden biri olmuştur. Söz konusu anlaşmanın temel amacı, Borsa İstanbul bünyesindeki mevcut piyasa uygulamalarının ve teknolojik altyapının büyük oranda yenilenmesi ve dünyanın gelişmiş sermaye piyasalarıyla entegre hale getirilmesidir.

BISTECH teknolojisi ile emir iletim hızı artırılırken, aynı zamanda birçok yenilik de hizmete sunulmuştur. BISTECH projesinin tamamlanmasıyla birlikte işlem öncesi ve sonrası süreçlerin yüksek bir hız kazanacağı öngörülmektedir.

BISTECH'in ilk aşamasında Pay Piyasası işlem sistemi, takas sistemi, gözetim ve risk yönetim sistemleri gibi tüm çevresel sistemler yenilenerek kullanıma alınmıştır. Diğer piyasaların da platforma taşınması için yürütülen çalışmalar sonucunda Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasası da sisteme geçirilmiştir.

Borsa İstanbul, BISTECH sistemiyle modüler, düşük bakım ve işletim maliyetli, güvenilir, yüksek performanslı ve hızlı bir teknolojiye kavuşmuştur.

Borsa İstanbul'un hedefi, 2018 yılında diğer piyasaların da BISTECH sistemine geçişini tamamlamaktır.

BISTECH SİSTEMİNDE KISACA 2017 YILI...

- Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasası, 6 Mart 2017 tarihinde başarılı bir geçiş yaparak BISTECH sistemi üzerinde çalışmaya başlamıştır.
- Borçlanma Araçları Piyasası'nın BISTECH sistemindeki genel yapısını, geçiş ile birlikte devreye alınması planlanan uygulama değişikliklerini ve yeni uygulamaları içeren bilgi dokümanı yayımlanmıştır.
- Borçlanma Araçları Piyasası'nda takas ve risk yönetimi dahil piyasa işleyiş kurallarında planlanan değişiklikler ve teknolojik farklılıklar ile proje takvimi hakkında üyelerin, veri dağıtım kuruluşlarının ve yazılım şirketlerinin bilgilendirilmesi amacıyla toplantılar düzenlenmiştir.
- Kira sertifikalarının taahhütlü alım satımının gerçekleştirilebileceği bir pazarın kurulmasına yönelik yürütülen çalışmalar kapsamında, söz konusu pazarın BISTECH sistemine geçiş ile birlikte devreye alınması planlanmıştır.
- Pay Piyasası T+1 Hatalı İşlem Düzeltme işleyişinde değişiklik yapılmış ve işlemi takip eden günün yanı sıra aynı gün de (T+0) düzeltme yapılmasına imkan tanınmıştır.

- Pay Piyasası BISTECH PTRM/İşlem Öncesi Risk Yönetimi Uygulama Usulü ve Esaslarında değişiklik yapılmıştır.
- Üye temsilcilerinin BISTECH geçişi sonrasında Borçlanma Araçları Piyasası'nda faaliyet gösterebilmeleri ve PTRM uygulamasını kullanabilmeleri için BISTECH İşlem Platformu ve İşlem Öncesi Risk Yöntemi uygulama eğitimleri düzenlemiştir.

SOFTWARE HANDOVER SİSTEM ALTYAPISI PROJESİ

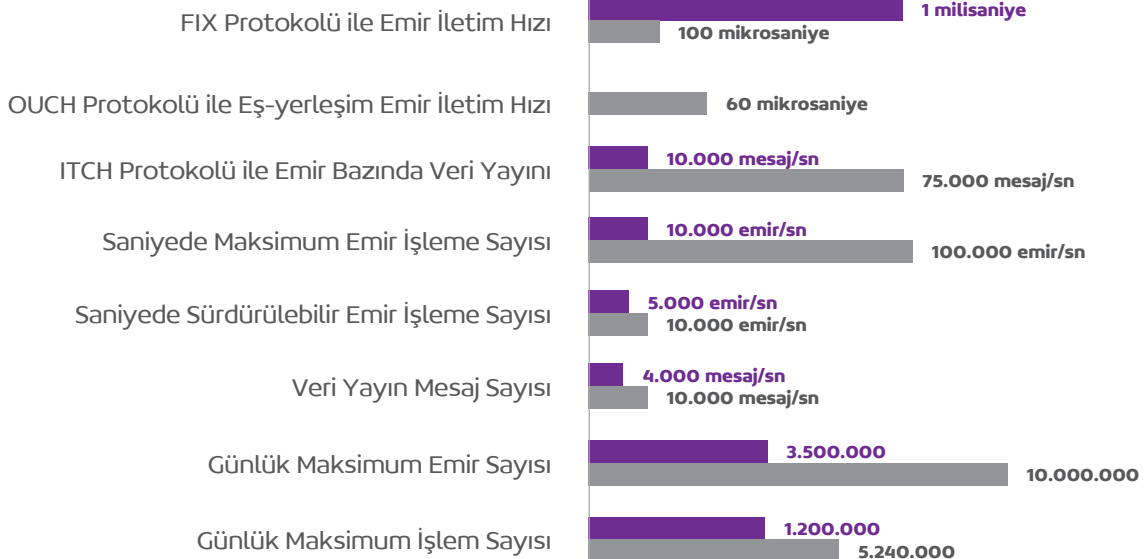
BISTECH dönüşümünün tamamlanması sonrasında BISTECH teknolojisinin diğer borsalara satışı için gerekli adımlar atılacak, teknolojiye dayalı kurumsal çözüm ürünleri geliştirilmesi konusundaki çalışmalara hız kazandırılacaktır.

Bu kapsamda, Software Handover Sistem Altyapısı Projesi ile Nasdaq piyasa uygulaması yazılım kodlarının Borsa İstanbul bünyesine alınması için gerekli olan sunucu altyapısı BIST Cloud ortamı ile entegre edilerek hazırlanmıştır.

Projenin en temel amacı, Nasdaq yazılım kodlarının Borsa İstanbul bünyesinde depolanması, geliştirilmesi ve gerekli değişikliklerle satılabilir paketlere dönüşümü için uygun altyapının sağlanmasıdır. Proje ile elde edilen bir diğer kazanım da, yeni bulut yapısı üzerinden sunucu tahsisinin çok hızlı olmasıdır. IDC'nin Public CIO Summit 2017 etkinliğinde Borsa İstanbul Bistech Software Handover altyapısı için kurulan platform "en iyi iş etkinleştirme" dalında ikincilik ödülüne layık görülmüştür.

Büyük bir uygulama geliştirme sunucu ortamı ve bu yapıyı yönetecek özel bulut yapısından oluşan proje, Borsa İstanbul için önemli bir yatırımdır. Projenin, ileride bulut teknolojisi bazlı servis ve altyapı satış hedefleri ile birlikte önemli bir gelir kaynağı olması beklenmektedir.

BISTECH PROJESİNİN KAZANIMLARI

■ BISTECH Öncesi ■ BISTECH Sonrası

BISTECH teknolojisinin yurt dışına ihraç edilebilir hale gelmesi de Borsa İstanbul'un hedefleri arasındadır. Başarıyla hayata geçirilmekte olan BISTECH teknolojisi ve genişleyen hizmet ağı, Borsa İstanbul'un bölgesel ve nihayetinde küresel bir finans merkezi olmasına en büyük katkıyı sağlayacaktır.

BISTECH AR-GE MERKEZİ

BISTECH Ar-Ge Merkezi; finans ve yazılım teknolojileri alanlarında yenilikçi ve yüksek teknoloji ürünler üretmek sermaye piyasalarına yönelik kapsayıcı çözümler sunmayı, ürünlerin ticarileştirilmesine yönelik çalışmalar yaparak nitelikli insan kaynağının istihdamına imkan sağlamayı hedeflemektedir.

BISTECH Ar-Ge Merkezi, 16-17 Mayıs 2017 tarihlerinde Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından düzenlenen "Ar-Ge Merkezleri İyi Uygulama Örnekleri Zirvesi" kapsamında "En İyi Proje Yönetimi" alanında ödül almıştır.

Ar-Ge merkezinde yer alan uygulama ve geliştirme faaliyetleri kapsamında, 2017 yılı birinci çeyreğinde, VIOP'un BISTECH teknolojisi üzerinde devreye alınmasına yönelik; prova testleri, merge&migration testleri ve canlı geçişine hazırlıklar yürütülmüştür.

Sonrasında ise, ağırlık son faza verilerek, mevcut çekirdek ve çevresel ürünlere ek olarak; kıymetli madenler ve taşlar pazarına yönelik bir emir giriş terminal uygulaması (GIW), takas ve teminat işlemleri terminali (CW2) ve KMKTP Fiziksel Saklama uygulamaları tamamen yeni ve internet tabanlı uygulamalar olarak sıfırdan geliştirilmiştir. 2017 yılı son çeyreğinden itibaren ise son faza yönelik hazırlıklar, "merge & migration" testleri ile sertifikasyon faaliyetleri gerçekleştirilmiştir.

FİKRİ SERMAYE

BISTECH teknolojisi ve genişleyen hizmet ağı, Borsa İstanbul'un bölgesel ve nihayetinde küresel bir finans merkezi olmasına en büyük katkıyı sağlayacaktır.

FİNANS TEKNO PARK

Kendi alanında tematik bir teknopark olma vizyonuyla kurulması planlanan Finans Teknopark A.Ş. bünyesinde Finans Teknopark Teknoloji Geliştirme Merkezi hayata geçecektir. Bu proje ile finans sektörünün ihtiyaç duyduğu yazılımların yerli kaynaklarla üretilmesi, AR-GE ve inovasyonla küresel piyasalarda rekabet edebilir konumumuzun güçlendirilmesi amaçlanmaktadır.

BISTEP-ŞİRKETLER İÇİN KURUMSAL DÖNÜŞÜM PROGRAMI

Borsa İstanbul, Koç Üniversitesi ile iş birliği yaparak şirketlerin kurumsallaşma süreçlerine destek olmak amacıyla BISTEP Programı'nı oluşturmuştur. Program, şirketlerin kurumsallaşma basamaklarını hızla tırmanmalarına ve sürdürülebilir büyümeyi sağlıklı bir şekilde gerçekleştirmelerine çok yönlü katkıda bulunmaya odaklı bir biçimde yapılandırılmıştır.

Şirketlere sermaye piyasaları networküne adım atma imkanı sunan Program, ayrıca aracı kurumlar, bağımsız denetim şirketleri ve hukuk firmalarından oluşan bir program ortağı havuzuna da doğrudan erişim sağlamaktadır.

Program kapsamında stratejik düşünce, sürdürülebilir büyüme ve kurumsal yönetim, aile şirketleri ve kurumsallaşma, değişim liderliği, yaratıcılık, yenilikçilik ve iş dünyası, sermaye piyasaları,

dijital dönüşüm, dijital çağda yeni nesil pazarlama, yöneticiler için finans, hukuk farkındalığı gibi 27 farklı konuda seminer düzenlenmesi planlanmıştır.

NASDAQ DANIŞMANLIK HİZMETLERİ

Nasdaq ile Borsa İstanbul arasında imzalanan stratejik ortaklık anlaşması, teknoloji transferinin yanı sıra sermaye piyasaları, borsacılık alanlarında ihtiyaç duyulan bilgi birikimi paylaşımını içeren danışmanlık hizmetlerini de kapsamaktadır.

4 yıl için toplamda 1800 adam/gün olarak belirlenen danışmanlık hizmetleri kapsamında 2017 yılı için 14 başlık altında yer alan aktiviteler tamamlanmıştır. Piyasa ve İş Geliştirme, Yönetim ve Kurumsal Etkinlik ile Takas ve Mutabakat Süreçleri ana başlıkları altında düzenlenen eğitimlere, Borsa İstanbul Grubu çalışanları katılmıştır.

ARAŞTIRMA FAALİYETLERİ

Veri Analitikleri

Borsa İstanbul; piyasa işlemlerine ait derinlik, hacim, oynaklık gibi çeşitli parametrelerin, gelişmiş yazılım ve donanım sistemleriyle ve gerçek zamanlı olarak yatırımcılara aktarılmasını içeren Veri Analitikleri projesini geliştirmiştir.

Proje; belli bir sürede gelen emirlerin sayısı/miktarı, iptal edilen emirlerin toplam emirlere oranı, alıŖ/satıŖ emirlerinin miktarının

volatilitesi, önce alıŖ/satıŖ emrinin verildiği iŖlemlerin ağırlıklı ortalama fiyatı, alıŖ ve satıŖ emirlerinin birbirlerine oranı gibi pek çok ek bilgiyi gün içinde maksimum 1 saniye gecikme ile yatırımcılara sunmaktadır.

1 Haziran 2016 tarihinden itibaren kullanıma açılan Pay Piyasası veri analitiklerinin devamı olacak Ŗekilde, Borsa'nın diğer piyasalarına yönelik veri analitiği geliŖtirme alıŖmalarına 2017 yılında da devam edilmiŖtir.

Vadeli iŖlem ve Opsiyon Piyasası'nın veri analitiklerinin hazırlanabilmesi için yatırım kuruluŖları ve veri sağlayıcı Ŗirketler ile grŖmeler yapılmıŖ, piyasa ihtiyaçları tespit edilmiŖtir. Bu ihtiyaçlar dikkate alınarak mevcut Pay Piyasası veri analitiklerinin geliŖtirilmesi ve/veya VIOP veri analitiklerinin oluŖturulması hususlarında karar alınarak belirlenen alanda alıŖmalara baŖlanılacaktır.

Raporlama

Kurum iine yönelik düzenli olarak "Günlük Ekonomi-Finans Bülteni", "Günlük Piyasa Raporu", "Aylık Piyasa GeliŖmeleri Raporu" ve iki haftalık dönemler ile aylık veri seti raporları st yönetimle paylaŖmak üzere hazırlanmaktadır. Söz konusu raporların yanı sıra talep üzerine hazırlanan ve ilgili paydaŖlara iletilen Borsa istatistik veri raporları da bulunmaktadır.

2017 yılı içinde ayrıca, günlük raporlar için veri havuzunun mikro stratejiye entegrasyonu ve rapor iyileŖtirme süreci gerekleŖtirilmiŖtir.

Borsa İstanbul Review

Borsa İstanbul tarafından dünyanın en saygın yayınevlerinden birisi olan Elsevier aracılığıyla yayınlanan, finans ve ekonomi

alanında makalelerin yer aldığı, hakemli bir uluslararası akademik dergi olan Borsa İstanbul Review'un yayınına 2017 yılında da devam edilmiŖtir. Yıl içerisinde, içinde toplam 20 adet akademik makalenin bulunduğu 4 sayı yayınlanmıŖtır. Borsa İstanbul Review, uluslararası tanınırlığının ve eriŖilebilirliđinin artması amacı çerçevesinde; Scopus, Emerging Sources Citation Index, Web of Science, Directory of Open Access Journals (DOAJ), EconLit (JEL on CD), RePEc: Research Papers in Economics and the World Banking Abstracts endekslerinde yer almaktadır.

GELECEĞE YÖNELİK HEDEFLER 4, 5, 6

Borsa İstanbul'un bölgesel sermaye piyasası merkezi olmaya ve uluslararası entegrasyonunu artırmaya yönelik hedeflerine katkı verecek nitelikte iŖ birliği imkanları takip edilerek yabancı borsa ve finansal kuruluŖlarla bağlantıları kuvvetlendirilmesine yönelik alıŖmalar sürdürülecektir.

BISTECH dnŖmnn tamamlanması sonrasında BISTECH teknolojisinin diğer borsalara satıŖı için gerekli adımlar atılacaktır. Teknolojiye dayalı kurumsal zm ürünleri geliŖtirilmesi konusunda alıŖmalara hız kazandırılacaktır.

Ar-Ge Merkezi'nin ulusal ve uluslararası etkinliğinin artırılması amacıyla Borsa'nın stratejileri doğrultusunda yürütülecek Ar-Ge alıŖmaları ile yurt içi ve yurt dıŖında yeni iŖ ve ürün geliŖtirme faaliyetleri gerekleŖtirilecektir.

Borsa İstanbul Review, sosyal bilimler alanında en st standart olan "Social Science Citation Index"e (SSCI) 2018 yılı içerisinde baŖvurarak, dünya çapında en prestijli uluslararası finans dergilerden birisi olmayı hedeflemektedir.

ÜRETİLMİŞ SERMAYE

BORSA İSTANBUL TEKNOLOJİ HİZMETLERİ 2, 8

Eş-Yerleşim (Kolokasyon)

Piyasa katılımcılarına yüksek hızlı ve güvenli bir şekilde Borsa'ya erişim imkanı sağlayan Borsa İstanbul Kolokasyon Hizmeti kapsamında pazarlama, satış ve satış sonrası destek çalışmalarına devam edilmiştir. 2017 yılı itibarıyla Borsa İstanbul Veri Merkezinde 33 kabinet Borsa üyelerine, servis sağlayıcılara ve yüksek frekanslı işlemler gerçekleştiren firmalara kiralanmıştır.

Neden Kolokasyon?

Piyasa Sistemlerine En Hızlı Erişim: Borsa erişim kanalları içerisinde en düşük gecikme süresi (latency) kolokasyon alanında sunulmaktadır.

Maliyet Avantajı: Borsa İstanbul kolokasyon alanı alternatif bir erişim noktası olarak kullanılabilir. Bu durum mevcutta katılan veri merkezi işletim maliyetlerinden ve/veya bağlantı maliyetlerinden tasarruf sağlamak anlamına gelmektedir.

Operasyonel Risklerin Düşürülmesi: Kolokasyon hizmeti, en yüksek güvenlik ve teknoloji altyapısına sahip Borsa İstanbul Birincil Veri Merkezi'nde (BVM) verilmektedir. Kolokasyon servisini tercih eden kurumlar BVM'de tamamı yedekli olarak sağlanan teknik altyapı ile operasyonel riski minimize etmekte, veri merkezi operasyonlarında yüksek verimliliği yakalayabilmektedir.

Eşitlik: Kolokasyon hizmetinden yararlanacak tüm müşterilerin kabinetleri ile piyasa sistemleri arasındaki kablo uzunlukları aynıdır. Bu sayede müşteriler arasında eşitlik sağlanmaktadır.

HFT/Algo: HFT/Algo işlemler için gereken teknolojik altyapı kolokasyon alanında sağlanmaktadır.

Borsa İstanbul, Entegre hizmet platformu ve grup yapılanması kapsamında, Takas İstanbul ve Merkezi Kayıt İstanbul ile sinerjik iş birliği içinde aynı kampüs içerisinde çalışmaktadır.

ITCH & OUCH protokolleri: HFT/Algo işlemlere uygun olarak hazırlanmış, hızlı emir ve veri iletim formatları kolokasyon alanında sağlanmaktadır.

Barındırma (Hosting)

Takas İstanbul ve Merkezi Kayıt İstanbul'un sistem ve ekipmanlarının Borsa İstanbul Veri Merkezi'nde barındırılmasına yönelik hizmet devam etmektedir.

İşlem Öncesi Risk Yönetimi Uygulaması (PTRM)

BISTECH işlem platformuna entegre şekilde çalışan ve üyelerimize sisteme emir girişinde risk yönetimi yapma imkanı veren PTRM uygulamasına yönelik pazarlama, satış ve satış sonrası destek çalışmaları neticesinde 2017 yıl sonu itibarıyla toplamda 17 üyemiz bu hizmeti kullanmaktadır.

Zaman Sunucusu (PTP/NTP)

Düzenleyici kurumların zaman bilgisi konusunda standart kabul ettiği "National Institute of Standards and Technology'nin (NIST) sağladığı saat bilgisinin mikrosaniye (PTP) ve milisaniye (NTP) hassasiyetinde GPS uydusu üzerinden alınmasına imkan veren zaman sunucusu hizmeti için yapılan pazarlama ve satış faaliyetleri sonucunda 2017 yıl sonu itibarıyla 6 kurum bu hizmeti kullanmaktadır.

OUCH & ITCH protokolleri

Yüksek frekanslı/algoritmik işlemler için hazırlanan ve kolokasyon alanında sunulan OUCH emir iletim protokolünü 8 aracı kurum, ITCH veri iletim protokolünü 11 müşteri kullanmaktadır.

ENTEGRE HİZMET BİNALARI

2016 yılı sonunda Borsa İstanbul ve iştirakleri Takas İstanbul ile Merkezi Kayıt İstanbul, sermaye piyasalarımızın üç temel kurumu olarak "Borsa İstanbul Grubu" markası altında güç birliği yapmış ve aynı yerleşkede tek çatı altında buluşmuşlardır. Borsa İstanbul Grubu iştirakleri Takas İstanbul, Merkezi Kayıt İstanbul ve Altın Saklama Merkezini kapsayan entegre hizmet binalarının açılışı Borsa İstanbul'un 143. kuruluş yıl dönümünde, Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın teşrifleriyle gerçekleştirilmiştir.

Türkiye'de işlem sonrası hizmetleri de sağlayan tek erişim merkezine dönüşen Borsa İstanbul Grubu ile yatırımcıların tüm sermaye piyasası araçlarına tek bir yatırımcı ve saklama hesabı ile tek bir platform üzerinden erişebildikleri, çeşitli para birimleri cinsinden diledikleri yatırım aracına yatırım yapabildikleri bir "sermaye piyasası süpermarketi" olma ve 100 ton olan kıymetli maden saklama kapasitesinin 1.600 tona çıkarılmasıyla bölgesel saklama merkezi olma hedeflerine bir adım daha yaklaşmıştır.

GELECEĞE YÖNELİK HEDEFLER 5, 8

- Takas İstanbul ve Merkezi Kayıt İstanbul ile entegrasyonun artırılması,
- BISTECH altyapısına geçişin başarıyla tamamlanması.

SOSYAL VE İLİŞKİSEL SERMAYE

Borsa İstanbul, sorumlu bir kurumsal vatandaş olma ilkesi çerçevesinde, toplumun yaşam kalitesini artırmaya yönelik sosyal sorumluluk projeleri geliştirmekte ve faaliyetleriyle sürdürülebilir gelişime katkı sağlamaktadır.

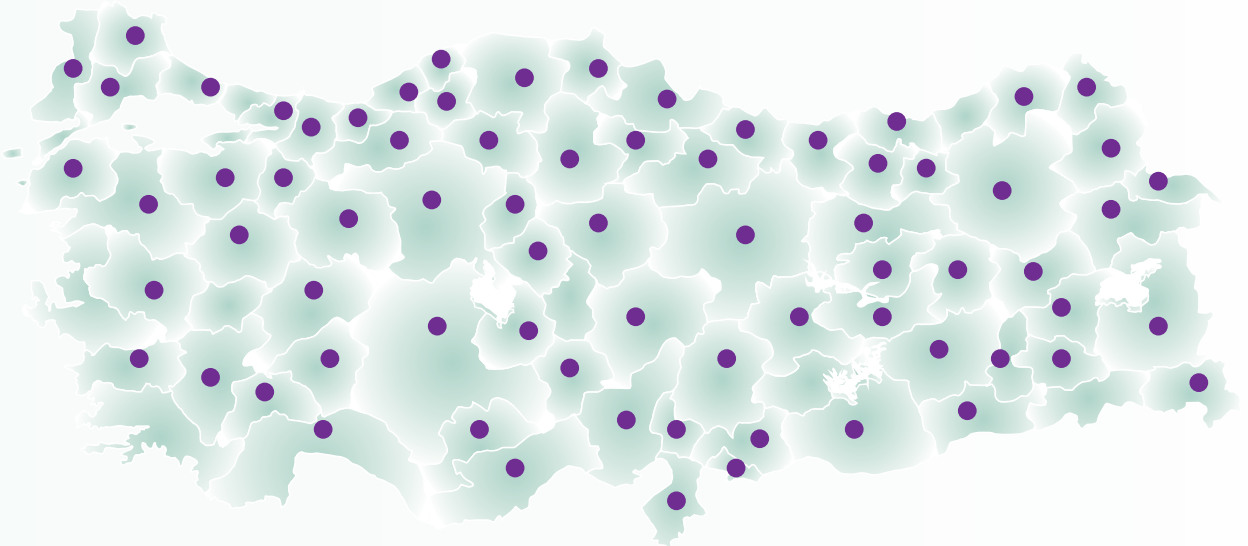
EFİKAP 6

1997 yılında Milli Eğitim Bakanlığı ile yapılan protokol çerçevesinde, 32 milyon TL başlangıç bütçeli "İMKB Eğitim Fonu" kapsamında, 46 okul yapımı için hayata geçirilen "Ulusal Eğitime Fiziksel Katkı Projesi" (EFİKAP), bugün katma değeri çok yüksek, dev bir proje konumuna ulaşmıştır.

Borsa İstanbul, EFİKAP ile özellikle Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi'ndeki okullaşma sürecinin hızlandırılmasını ve eğitim sisteminin güçlendirilmesini amaçlamakta, bölgesel kalkınmaya ve eğitimde fırsat eşitliği yaratılmasına katkıda bulunmaktadır.

Türkiye'nin 80 ili, 277 ilçesinde yaptırılan toplam 53 farklı tipte 436 eğitim kurumu ve tesis ile Ulusal Eğitime Fiziksel Katkı Projesi" (EFİKAP) katma değeri çok yüksek, dev bir proje konumuna ulaşmıştır.

EFİKAP projesi ile 2017 yılı içinde valiliklere ve Milli Eğitim Bakanlığı'na 29,7 milyon TL finansman sağlanmıştır.

Borsa İstanbul bu proje ile özellikle Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi'ndeki okullaşma sürecinin hızlandırılmasını ve eğitim sisteminin güçlendirilmesini amaçlamakta, bölgesel kalkınmaya ve eğitimde fırsat eşitliği yaratılmasına katkıda bulunmaktadır.

Türkiye'nin 80 ili, 277 ilçesinde yaptırılan ilköğretim okulları, liseler, meslek liseleri, yatılı bölge okulları, spor salonu, konferans salonu vb. sosyal eklentiler, üniversite, fakülte, rektörlük ve halk eğitim merkezlerinden oluşan toplamda 53 farklı tipte 436 eğitim kurumu ve tesis aracılığıyla birçok öğrenciye ulaşılmış ve eğitim-öğretim imkanı sunulmuştur.

Söz konusu proje için 2017 yılı içinde Valiliklere ve Milli Eğitim Bakanlığı'na 29,7 milyon TL ödenmiştir. Proje, Borsa İstanbul tarafından yönetilen Eğitim Borsa Katkı Fonu tarafından finanse edilmekte ve fonda oluşan nemalar yine EFİKAP için kullanılmaktadır. Tamamen özkaynaklarla gerçekleştirilen projeler için bugüne kadar yaklaşık 1,5 milyar TL fon sağlanmıştır.

Eğitime yapılan katkıların yanı sıra, yaz ayları ve hafta sonları gibi yaygın eğitime ara verilen dönemlerde sağlanan eğitim ve el becerileri kursları ile yetişkinlerin de iş hayatına katılmaları mümkün kılarak bütüncül bir kalkınma hedeflenmektedir.

İŞ BİRLİKLERİMİZ 6

Stratejik Ortaklıklar

Borsa İstanbul 31 Aralık 2013 tarihinde Nasdaq ile ve 9 Aralık 2015 tarihinde Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası (EBRD) ile kurduğu stratejik ortaklıklar çerçevesinde iş birliklerine devam etmiştir.

Entegre Raporlama Türkiye Ağı

Türkiye'de 'Entegre Düşünce' ve 'Entegre Raporlama' yaklaşımı hakkında farkındalık yaratmak ve şirketlerin bu alandaki uygulamalarına destek olmak amacıyla 2015 yılında faaliyetlerine başlayan Entegre Raporlama Türkiye Ağı (ERTA) kuruluşunu, 2017 yılının başında Borsa İstanbul'da düzenlenen gong töreniyle duyurmuştur.

Borsa İstanbul, ERTA iş birliği ile 13 Kasım 2017'de entegre rapor hazırlayan kurumlar için gong töreni ve ardından da Deneyim Paylaşım Toplantısı düzenlenmiştir. Etkinlikte Borsa İstanbul, Entegre Raporlama Türkiye Ağı ve Uluslararası Entegre Raporlama Konseyi (International Integrated Reporting Council) arasında iş birliği anlaşması imzalanmıştır.

Türkiye ve Birleşik Krallık Arasındaki Finansal Teknoloji İş Birliği

Türkiye ve Birleşik Krallık arasında üst düzey bir finansal teknolojiler (Fintech) paydaş grubu kurmak, iki ülkedeki finansal teknoloji endüstrisinin gelişimine yönelik iş birliği yol haritasını belirlemek ve ortak çıkar/fayda bulunan faaliyet alanlarını tespit amacıyla ortak bir proje başlatılmıştır.

Türkiye tarafında Borsa İstanbul'un, İngiltere tarafında ise Londra Borsası'nın eş başkanlığını yürüttüğü projede yer alan temel iş birliği noktaları aşağıdadır:

- Düzenleme ve politika
- İnovasyonun teşvik edilmesi
- Borsaların rolleri
- İslami finans ve finansal teknoloji
- Finansal teknoloji ve eğitim: üniversiteler ile iş birliği

SOSYAL VE İLİŞKİSEL SERMAYE

“IIRC olarak bir Borsa ile ilk defa iş birliği anlaşması imzalıyoruz. Borsa İstanbul, Türkiye’de faaliyet gösteren şirketleri Entegre Raporlama yapmaya teşvik etme konusunda gerçek bir öncü rolü oynuyor. Bunun, Entegre Raporlama Türkiye Ağı’nın da desteğiyle, Türk şirketlerinin düşünme, hareket etme ve değer yaratma hikayelerini iletme yöntemlerinde gerçek, somut faydalar yaratacağına inanıyorum. Bu da Türk piyasa katılımcıları ile diyalogu güçlendirecek ve nihai olarak, Türkiye’nin mali istikrarına ve sürdürülebilir büyümesine destek olacak.”

Richard Howitt
IIRC CEO

Gong Törenleri

Borsa İstanbul bünyesindeki piyasaların işleme açıldığı ve kapandığı, işlem yapanlara ve tüm kamuoyuna her işlem günü işleme başlama ve işleme kapanma saatlerinde gong çalınması suretiyle simgesel olarak ilan edilebilmektedir.

Söz konusu simgesel ilan, başta şirket paylarının ilk defa işlem görmeye başlaması olmak üzere, önemli gün ve olaylarda Borsa tarafından kutlamaya dönüştürülmekte ve bu amaçla Borsa yerleşkesinde gong törenleri düzenlenmektedir.

Mavi Gong Töreni

Kadın-Erkek Eşitliği Gong Töreni, 8 Mart 2017

Kadın-Erkek Eşitliği Gong Töreni

Borsa İstanbul ev sahipliğinde, UN Global Compact, Birleşmiş Milletler Kadın Birimi (UN Women), Dünya Borsalar Federasyonu (WFE), Borsa Yatırım Fonlarındaki Kadınlar Platformu (Women in ETFs), Sürdürülebilir Borsalar Girişimi (Sustainable Stock Exchanges Initiative-SSE) ve Dünya Bankası Grubu kuruluşu IFC (Uluslararası Finans Kurumu) iş birliğiyle iş dünyasını toplumsal cinsiyet eşitliğini geliştirmeye ve kadınların ekonomik hayatta güçlenmesini desteklemeye çağırarak amacıyla, 8 Mart 2017 tarihinde T.C. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı Dr. Fatma Betül Sayan Kaya’nın katılımıyla bir gong töreni düzenlenmiştir.

ETKİNLİKLER, SPONSORLUKLAR, EĞİTİMLER

Sermaye Piyasaları Kongresi 2017

Ülkemizde sermaye piyasalarının gelişmesini ve derinleşmesini sağlamaya yönelik çeşitli etkinlikler yapan Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği, Borsa İstanbul’un sponsor olduğu Türkiye Sermaye Piyasaları Kongresi’nin ikincisini 14-15 Kasım 2017 tarihlerinde düzenlemiştir.

“Çin ve Hindistan Üzerinden Global Krize Bakış ve Türkiye” Konferansı

Borsa İstanbul, 12 Eylül 2017 tarihinde Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Berat Albayrak, Maliye Bakanı Naci Ağbal ve İstanbul Valisi Vasip Şahin’in katılımıyla “Çin ve Hindistan Üzerinden Global Krize Bakış ve Türkiye” konulu konferansa ev sahipliği yapmıştır.

Borsa İstanbul bünyesindeki piyasaların işleme açıldığı ve kapandığı, işlem yapanlara ve tüm kamuoyuna her işlem günü işleme başlama ve işleme kapanma saatlerinde gong çalınması suretiyle simgesel olarak ilan edilebilmektedir.

Etnospor Festivali, 11-14 Mayıs 2017

Etnospor Kültür Festivali

Borsa İstanbul, geleneksel sporların günümüzde yaşatılması ve bu sporlarda uzmanlaşılması amacıyla Dünya Etnospor Konfederasyonu tarafından 11-14 Mayıs 2017 tarihlerinde düzenlenen ve yirmiye yakın ülkenin yer aldığı Etnospor Kültür Festivali'nin ana sponsorları arasında yer almıştır.

Spor Faaliyetleri Sponsorluğu

Borsa İstanbul; Türkiye Bedensel Engelliler Spor Federasyonu ile Türkiye Okçuluk Federasyonu bünyesinde spor yapan, bedensel engelli milli okçu Abdullah Yorulmaz'a sağladığı sponsorluğu, 2017 yılında da devam ettirmiştir.

Abdullah Yorulmaz'a yeni bir tekerlekli sandalye ile sportif faaliyetlerinde kullanılmak üzere ok ve yay hediye eden Borsa İstanbul, uluslararası arenada ülkemizi ve milletimizi daha iyi temsil edebilmesi ve daha büyük başarılar kazanması için milli sporcumuzu desteklemeyi sürdürecektir.

GPAS, 16-17 Kasım 2017

MÜSiAD Küresel Katılım Finans Zirvesi (GPAS)

Global Participation Finance Summit, Müstakil Sanayici ve İşadamları Derneği (MÜSiAD) ve Türkiye Katılım Bankaları Birliği tarafından 16-17 Kasım 2017 tarihleri arasında Haliç Kongre Merkezi'nde gerçekleştirilmiştir. Açılış Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan tarafından yapılan etkinlik, Başbakan Binali Yıldırım'ın katılımıyla düzenlenen kapanış yemeği ile son bulmuştur.

Etkinliğe platin sponsor olarak katkıda bulunan Borsa İstanbul stant açarak tanıtım faaliyetleri yapmıştır.

EMPEA-Globaltürk Capital Yıllık Türkiye Etkinliği

Borsa İstanbul; Globaltürk Capital'in ev sahipliğinde, dünyanın en büyük özel sermaye birliği olan EMPEA ile birlikte 7 Aralık 2017 tarihinde düzenlenen "2. Yıllık Türkiye ve Çevresindeki Özel Sermaye Fonları Yatırımları Brifingi"ne sponsor olmuştur. Etkinlik Başbakan Yardımcısı Mehmet Şimşek ile dünyanın en önemli Özel Sermaye Fon Yöneticilerini bir araya getirmiştir.

İİT Üye Ülkeler Forumu, 31 Ekim 2017

İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT) Üye Ülke Borsaları Forumu

2005 yılından bu yana Borsa İstanbul koordinatörlüğünde gerçekleştirilen İİT Üyesi Ülke Borsaları Forumu'nun 11. toplantısı 31 Ekim 2017 tarihinde yapılmıştır. İİT üyesi ülkelerin borsaları arasındaki iş birliğini geliştirmeyi amaçlayan toplantıya, üye ülkelerin borsa, takas, saklama ve kayıt kuruluşları ile çeşitli uluslararası kuruluş temsilcileri katılmıştır.

Etkinlik kapsamında Borsa İstanbul tarafından 30 Ekim 2017 tarihinde üye ülkeler ile İslami finans sektöründeki söz sahiplerini bir araya getiren bir çalıştay düzenlenmiştir. Çalıştay'da İİT üye ülke borsaları arasında altın borsası kurulması ve İslami endeks ile bu endeks üzerine çıkarılacak ürünlerinin pazarlanması konularına odaklanılmıştır.

Forum Koordinatörü olarak Borsa İstanbul, Forumu İSEDAK bünyesindeki toplantılarda temsil etmeye ve 11. toplantıda alınan Forum kararlarını uygulamaya devam etmektedir.

Bosna Bank International (BBI) Eğitimi

2015 yılında Borsa İstanbul ve Bosna Bank International (BBI) arasında, bilgi ve tecrübe paylaşımına yönelik olarak imzalanan ve karşılıklı iş birliğini içeren mutabakat zaptı kapsamında, Borsa İstanbul, Albaraka Türk ve Kuveyt Türk tarafından BBI personeline verilen eğitimlere devam edilmiştir.

Yabancı Kuruluşlara Eğitim İhracatı

Borsa İstanbul, BISTECH dönüşümü ve stratejik ortaklıklarıyla perçinlediği sermaye piyasalarındaki bilgi ve tecrübelerini diğer kuruluşlarla paylaşmaya başlamıştır.

SOSYAL VE İLİŞKİSEL SERMAYE

Bu doğrultuda sermaye piyasası araçlarının Borsa'da işlem görmesinden, takas ve saklama hizmetlerine kadar bütün süreci içeren ilk eğitim ihracatı, Bakü Borsası'na 4 Aralık 2017 tarihinde gerçekleştirilen eğitimle hayata geçirilmiştir. Benzer bir çalışma, 2018 yılında Özbekistan Borsası ile yapılacaktır.

Borsa İstanbul, interaktif eğitim çalışmaları ile Avrasya bölgesindeki kuruluşlar ile stratejik ilişkilerini geliştirmeyi hedeflemektedir.

Üye Temsilcisi ve Öğrenci Eğitimleri

Önceki yıllarda olduğu gibi 2017 yılında da Borsa İstanbul piyasalarında işlem yetkisi verilmesine yönelik üye temsilci eğitimleri düzenlenmiş, 36 üye temsilcisine toplam 250 saat eğitim verilmiştir.

Öğrenci Eğitim Programı'na 2017 yılında da devam edilmiştir. Her bir grubun ikişer hafta süreyle eğitim aldığı programda katılımcıların borsa ve sermaye piyasaları konularında bilgi edinmelerinin yanı sıra görevlendirildikleri birimlerde yürütülen işleri gözlemleyerek iş hayatına hazırlık yapmaları amaçlanmıştır. 2017 yılında 22 dönem olarak düzenlenen programa 352 öğrenci katılmıştır.

Borsayı ve sermaye piyasalarını tanıtmak ve geliştirmek amacıyla her yaş grubundan öğrencilere eğitim ve tanıtım etkinlikleri düzenlenmektedir. Borsayı gezmek ve bilgi almak isteyen her seviyeden öğrenci grupları için Borsa gezileri düzenlenmekte, piyasaları tanıtıcı sunum yapılmaktadır. Ayrıca eğitim kurumlarından gelen talep ve katılımın uygun bulunması doğrultusunda, söz konusu okullar ziyaret edilerek, bilgilendirme toplantıları düzenlenmektedir.

YATIRIMCI DANIŞMA MERKEZİ

Yatırımcılar (şahıs/yatırımcı kuruluş/öğrenci/diğer kurum vb.) öneri ve şikayetlerini, Borsa İstanbul internet sayfasında iletişim kısmından ulaşılan soru, öneri ve şikayetlere ilişkin iletişim formunu doldurarak e-mail yoluyla ya da Borsa İstanbul'a hitaben bir dilekçe ile yazılı olarak posta veya faks aracılığı ile Yatırımcı Danışma Merkezine iletebilmektedir.

 www.borsaistanbul.com

BİST MOBİL UYGULAMASI

Hem Borsa İstanbul'un tanıtımına katkı sağlanması, hem de piyasa bilgilerinin anlık olarak paylaşımı amacıyla mobil uygulama hazırlanmış ve Şubat 2018'de tüm dünyaya açık olan mobil platformlar üzerinden yayınlanmıştır. Mobil uygulama, halka açık olan tüm şirketlerin piyasa bilgilerinin yanında, KAP haberleri ve mali durumlarını içeren bilgileri ve tabloları da barındırmaktadır.

ULUSLARARASI ÜYELİKLER VE DESTEKLENEN GİRİŞİMLER

- Dünya Borsalar Federasyonu (WFE)
- İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT) Üyesi Ülke Borsaları Forumu (Organisation of Islamic Cooperation (OIC) Member States' Stock Exchanges Forum)
- Londra Külçe Piyasası Birliği (London Bullion Market Association, LBMA)
- Dünya Elmas Borsaları Federasyonu (World Federation of Diamond Bourses, WFDB)
- İslami Finans Kuruluşları Muhasebe ve Denetim Kuruluşu (Accounting and Auditing Organization for Islamic Financial Institutions, AAOIFI)
- Uluslararası İslami Finans Piyasası (International Islamic Financial Market, IIFM)
- İslami Finansal Hizmetleri Kurulu (Islamic Financial Services Board, IFSB)
- Piyasalar Arası Gözetim Grubu (Intermarket Surveillance Group, ISG)
- Finansal Veri Hizmetleri Birliği (Financial Information Services Association, FISD)
- Kimberley Süreci Sertifika Sistemi (Kimberley Process Certification Scheme, KPCS)
- Sürdürülebilir Borsalar Girişimi (Sustainable Stock Exchanges Initiative, SSE)

Sorumlu bir kurumsal vatandaş

BORSA İSTANBUL, SORUMLU BİR KURUMSAL VATANDAŞ OLMA İLKESİ ÇERÇEVESİNDE, TOPLUMUN YAŞAM KALİTESİNİ ARTIRMAYA YÖNELİK SOSYAL SORUMLULUK PROJELERİ GELİŞTİRMEKTE VE FAALİYETLERİYLE SÜRDÜRÜLEBİLİR GELİŞİME KATKI SAĞLAMAKTADIR.

BORSA İSTANBUL'DA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK

Sürdürülebilirlik, Borsa İstanbul'un kurumsal stratejisinin ayrılmaz bir parçası olup risklere karşı dayanıklı, etkin, adil ve rekabetçi ortamı destekleyerek Borsa İstanbul'un Türkiye ekonomisine değer katma anlayışının temelini oluşturmaktadır.

Borsa İstanbul, sürdürülebilirliği karar alma mekanizmalarına ve iş modellerine entegre ederek ve sürdürülebilir bir finansal sistem için küresel riskleri ve fırsatları göz önünde bulundurarak sermaye piyasası araçlarının geliştirilmesi ve çeşitlendirilmesi çalışmalarında öncü bir rol üstlenmeyi hedeflemektedir.

Günümüz finansal sistemlerinde sürdürülebilir yatırım ortamının şekillendirilmesinde anahtar rol oynayan önemli paydaşlar bulunmaktadır. Bunlar yasa koyucular, sivil toplum kuruluşları, bankalar ve çeşitli piyasa katılımcılarıyla etkileşim içerisinde olan borsalardır. Diğer taraftan, kuralların ve en iyi uygulamaların belirlenmesinde borsaların rolünün gittikçe arttığı görülmektedir. Bu bağlamda, gerek şirketleri daha sürdürülebilir yapıya kavuşturmak, gerekse gelecek nesillere daha iyi yarınlar hazırlamak adına, sermayesi halka açık şirketler arasında çevresel, sosyal ve yönetim farkındalığının ve standartlarının yükseltilmesi Borsa İstanbul'un öncelikleri arasındadır.

Borsa İstanbul, sürdürülebilirlik kavramına ilişkin algı, bilgi birikimi ve deneyimin artması, sürdürülebilirlik uygulamalarının yaygınlaştırılması için birçok inisyatife liderlik etmekte, ulusal ve uluslararası ağlarda aktif şekilde faaliyet göstermektedir.

SÜRDÜRÜLEBİLİR BORSALAR GİRİŞİMİ'NİN 6 KURUCUSUNDAN BİRİ

Borsa İstanbul'un sürdürülebilirlik yaklaşımı,

- piyasa katılımcılarını ve paydaşları, sürdürülebilirlik bakış açısını faaliyet döngülerine entegre etmeleri konusunda teşvik ederek onları konunun uzmanları ile bir araya getirmek,
- piyasa tabanlı çözümler geliştirmek,
- kurum olarak sürdürülebilirliği içselleştirme ve sahiplenme seviyesi ile farklılaşmak ve bu alanda hayata geçirilen uygulamalar ile örnek teşkil etmek temelleri üzerine kuruludur.

Sürdürülebilirlik, Borsa İstanbul'un kurumsal stratejisinin ayrılmaz bir parçasıdır.

İNOVASYON: KİLİT ÖNEMDE BİR ARAÇ

Borsa İstanbul, inovasyonun sürdürülebilirliğe ulaşmada kritik araçlardan biri olduğuna inanmaktadır. Piyasa katılımcılarının ihtiyaçlarına hizmet edebilecek, sürdürülebilirlik odaklı ürün çeşitliliğinin sağlanması bu bağlamda önem arz etmektedir.

Borsa İstanbul sürdürülebilir iş modellerinin yaygınlaştırılmasını ve kurum içinde sürdürülebilirlik bakış açısının iş modellerine entegre edilmesini hedeflemektedir. Sürdürülebilirlik stratejisinin oluşturulması, uzun ve kısa vadeli hedeflerin belirlenmesi ve kurumsal hedeflerle entegre edilmesi büyük önem taşımaktadır.

Borsa İstanbul'un belirlediği öncelikleri ve 2020 yılına kadar devreye alınması planlanan aksiyonları içeren Sürdürülebilirlik Stratejisi Yol Haritası, Temmuz 2016'da Borsa İstanbul Yönetim Kurulu'nca onaylanmıştır.

BORSA İSTANBUL, 2020 SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK LİDERLİĞİNİ HEDEFLEMEKTEDİR.

Gerçekleştirilecek olan çalışmalar sayesinde Borsa İstanbul'un uluslararası piyasalardaki rekabet gücü artacak ve Türkiye finans piyasalarının geleceğinin güçlenmesine öncülük edilecek adımlar atılacaktır.

Borsa İstanbul'un doğal sermaye öğelerine yaklaşımı 2000'li yıllardan başlayan sürdürülebilirlik faaliyetleri ile kendisini

2017 yılında BIST Sürdürülebilirlik Endeksi'nde 44 şirket yer almıştır.

göstermektedir. Borsa İstanbul sürdürülebilirlik alanındaki dönüştürücü ve teşvik edici rolü ile topluma katma değer sağlamaktadır.

- Başta şirketler olmak üzere bütün paydaşların bilinçlendirilmesi,
- Sürdürülebilirlik endeksi ile şirketlerin çevresel faktörlere duyarlı hale gelmesini teşvik etme ve böylece düşük karbonlu ve çevre dostu ekonomik büyüme ve kalkınmaya katkı,
- Sürdürülebilirlik Platformu ile kamuoyunun, basın ve iş dünyasının sürdürülebilirlik konusunda bilinçlendirilmesinin yanı sıra bu konudaki algının güçlendirilmesinin sağlanması konularında değer yaratılmaktadır.

BORSA İSTANBUL SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK KOMİTESİ

Borsa İstanbul Sürdürülebilirlik Komitesi, Borsa'da sürdürülebilirliğin bütüncül ve etkin şekilde uygulanması, sürdürülebilirlik stratejisi ile performansın takibinin sağlanması ve sürdürülebilirliğin karar alma mekanizmalarına ve iş modellerine entegre edilmesine yönelik çalışmalar yapmak amacıyla 2015 yılında kurulmuştur.

Başkanlığı Genel Müdür Yardımcısı seviyesinde yürütülmekte olan Borsa İstanbul Sürdürülebilirlik Komitesi'nde Borsa'nın farklı birimlerinin temsilcileri görev almaktadır.

BORSA İSTANBUL SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK PLATFORMU

Borsa İstanbul'un girişimiyle 2013 yılında kurulan Sürdürülebilirlik Platformu, sürdürülebilirlik alanında çalışmalar yürütülmesine, iyi uygulamalar gerçekleştirilerek sürdürülebilirlik ile ilgili bilgi birikiminin üyeler arasında paylaşılmasına imkan tanımaktadır.

Sürdürülebilirlik Platformu ile Türkiye'de sürdürülebilirlik konusunda çalışmalar gerçekleştiren ve sürdürülebilir kalkınma hedefine destek olan meslek birlikleri, dernekler ve vakıflardan meydana gelen sivil toplum kuruluşlarının, uluslararası kuruluşların ve kamu düzenleyici otoritelerinin bir araya getirilmesinin ve kamuoyunun, basın ve iş dünyasının sürdürülebilirlik konusunda bilinçlendirilmesinin yanı sıra bu konudaki algının güçlendirilmesi amaçlanmaktadır.

Sürdürülebilirlik Platformu'nun üyeleri arasında; SPK, Türkiye Bankalar Birliği, Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği, Türkiye Kurumsal Yönetim Derneği, İş Dünyası ve Sürdürülebilir Kalkınma Derneği, Global Compact Türkiye, Carbon Disclosure Project (CDP) Türkiye, Türkiye Sanayici ve İş Adamları Derneği (TÜSİAD), Yatırımcı İlişkileri Derneği (TÜYİD), Sürdürülebilirlik Akademisi, Sabancı Üniversitesi Kurumsal Yönetim Forumu, Argüden Yönetişim Akademisi, Yıldız Teknik Üniversitesi Kurumsal Yönetim ve Sürdürülebilirlik Araştırmaları ve Uygulama Merkezi, Entegre Raporlama Türkiye Ağı (ERTA) yer almaktadır.

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK ENDEKSİ

4 Kasım 2014 tarihinden itibaren hesaplanmaya başlayan BIST Sürdürülebilirlik Endeksi'yle Borsa İstanbul'da işlem gören ve kurumsal sürdürülebilirlik performansları üst seviyede olan şirketlerin yer aldığı bir endeks oluşturulmuş ve Türkiye'de ve özellikle Borsa İstanbul şirketleri arasında sürdürülebilirlik konusundaki anlayış, bilgi ve uygulamaların artması amaçlanmıştır.

Endeksin hesaplanmasıyla birlikte, sürdürülebilirlik konusunda çalışmaları olan ve bu alanda performansı yüksek şirketlerin sürdürülebilirlik faaliyetleri piyasa tarafından daha görünür hale gelmiş ve faaliyetlerin devamı ve artırılması açısından teşvik edici olmuştur. Bu alanda henüz çalışmaları olmayan şirketler ise sürdürülebilirlik konusuna artan ilgi ile birlikte bu konuda adımlar atma eğilimine girmiştir.

2017 yılında BIST Sürdürülebilirlik Endeksi'nde 44 şirket yer almıştır.

YÖNETİM KURULU

HİMMET KARADAĞ
Yönetim ve İcra Kurulu Başkanı

YUNUS ARINCI
Yönetim Kurulu Başkan Vekili
Bağımsız Yönetim Kurulu Üyesi

MURAT ÇETİNKAYA
Yönetim ve İcra Kurulu Üyesi,
Genel Müdür

PROF. DR. ORAL ERDOĞAN
Yönetim ve İcra Kurulu Üyesi

PROF. DR. ERİŞAH ARICAN
Bağımsız Yönetim Kurulu Üyesi

NICOLA BEATTIE
Yönetim Kurulu Üyesi

İLHAMİ KOÇ
Yönetim Kurulu Üyesi

İŞINSU KESTELLİ
Yönetim Kurulu Üyesi

T. METİN AYIŞIK
Yönetim Kurulu Üyesi

İHSAN DURDU
Bağımsız Yönetim Kurulu Üyesi

HİMMET KARADAĞ

Yönetim ve İcra Kurulu Başkanı

1974 yılında Denizli'de doğan Himmet Karadağ, 1991 yılında Antalya Lisesi'ni bitirdi. Aynı yıl Gazi Üniversitesi İşletme ve İktisadi Bilimler Fakültesi Kamu Yönetimi bölümüne giren Karadağ, 1995 yılında mezun oldu. Yüksek lisans eğitimini ise 2010 yılında Exeter Üniversitesi İşletme Bölümü'nde tamamladı. Himmet Karadağ, iş hayatına 1998 yılında Maliye Bakanlığı Gelirler Genel Müdürlüğü'nde Gelir Uzman Yardımcısı olarak başladı. 1999-2002 yılları arasında Hesap Uzmanları Kurulu Başkanlığı'nda Hesap Uzman Yardımcısı, 2002-2005 yılları arasında ise Hesap Uzmanı olarak çalıştı. 2005-2006 yılları arasında Gelir İdaresi Başkanlığı'nda Başkan Danışmanı, 2006-2008 yılları arasında Maliye Bakanlığı'nda Bakan Danışmanı olarak görev yapan Karadağ, 2009-2011 yılları arasında Hesap Uzmanları Kurulu Başkanlığı'nda Baş Hesap Uzmanlığı ve Grup Başkan Yardımcılığı görevlerinde bulundu. Himmet Karadağ, 2011-2012 yılları arasında Maliye Bakanlığı Gelir Politikaları Genel Müdürlüğü'nde Daire Başkanı olarak görev yaptı. 2012 yılından itibaren Sermaye Piyasası Kurulu'nda Kurul Üyeliği görevini üstlendi ve 1 Ocak 2016 tarihinde de Kurul Başkanvekili oldu. 1 Nisan 2016 tarihinde Borsa İstanbul Yönetim Kurulu Başkanı olarak atanan Himmet Karadağ, 19 Ocak 2017 tarihinde Türkiye Varlık Fonu A.Ş.'ye Yönetim Kurulu üyesi olarak seçilmiş, 8 Eylül 2017 tarihinde de Türkiye Varlık Fonu A.Ş.'ye Yönetim Kurulu Başkan Vekili olarak atanmıştır. Karadağ, evli ve 4 çocuk babasıdır.

YUNUS ARINCI

Yönetim Kurulu Başkan Vekili, Bağımsız Yönetim Kurulu Üyesi

1975 yılında Ordu İli Kumru İlçesinde 4 çocuklu bir ailenin ilk çocuğu olarak dünyaya geldi. İlk, orta ve lise eğitimini Kumru'da aldı. 1992 yılında Kumru İmam Hatip Lisesi'ni bitirdi. Üniversite eğitimini 1992-1996 yılları arasında Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Kamu Yönetimi Bölümü'nde tamamladı. 1997 yılında Başbakanlık Müfettiş Yardımcısı olarak göreve başladı, 2000 yılında Müfettiş, 2007 yılında Başmüfettiş oldu. 2005 yılında 1 yıl geçici görevle TÜBİTAK'ta Daire Başkanı olarak görev aldı. 2007-2009 yılları arasında Indiana Üniversitesi'nde yüksek lisans yapan Yunus Arıncı, 14 Ekim 2009 tarihinde Başbakanlık Teftiş Kurulu Başkanlığı görevine atandı. 13 Temmuz 2015 tarihinde de Cumhurbaşkanlığı Devlet Denetleme Kurulu Başkanlığı görevine atanmış olup halen bu görevi yürütmektedir. Pek çok uluslararası ve ulusal toplantılarda ülkemiz adına sunumlarda bulunmuş, çeşitli ulusal ve uluslararası projelerin yürütülmesine Başkanlık yapmış, ülke gündemini yakından ilgilendiren soruşturmalara imza atmıştır. Borsa İstanbul'un 31 Ekim 2016 tarihli Olağanüstü Genel Kurulu'nda Yönetim Kurulu üyesi olarak seçilmiştir. İyi derecede İngilizce bilen Yunus Arıncı, evli ve 3 çocuk sahibidir.

MURAT ÇETİNKAYA

Genel Müdür, Yönetim ve İcra Kurulu Üyesi

1970 yılında Ankara'da doğdu. TED Ankara Koleji'ni bitirdi (1988); Orta Doğu Teknik Üniversitesi Malzeme ve Metalürji Mühendisliğinden mezun oldu (BSc, 1992). T.C. Ziraat Bankası A.Ş. Bankacılık Okulunu bitirdi (1993) ve Marmara Üniversitesi Bankacılık ve Sigortacılık Enstitüsü-Bankacılık anabilim dalında yüksek lisans yaptı (BA, 2001). T.C. Ziraat Bankası A.Ş. Fon Yönetimi Müdürlüğü'nde başladığı meslek hayatını, Tekstilbank A.Ş. Hazine Müdür Yardımcısı ve Diler Yatırım Bankası A.Ş. Hazine Müdürü olarak devam ettirdi. Ağustos 2010-Haziran 2017 arasında Halk Yatırım Menkul Değerler A.Ş.'de Genel Müdürlük görevini yürüten Çetinkaya, kuruluşundan Nisan 2013'e kadar Halk Portföy Yönetimi A.Ş. Yönetim Kurulunda yer aldı. Bu tarihten Haziran 2017'ye kadar Halk Yatırım Menkul Değerler A.Ş. Yönetim Kurulu üyesi olarak görevini sürdürdü. Sektör temsili çerçevesinde 2013-2016 yılları arasında TOBB Türkiye Sermaye Piyasası Sektör Meclisi Başkan Yardımcılığı ile 2014-2016 yılları arasında Borsa İstanbul Disiplin Komitesi Üyeliği ve Başkanlığı görevlerini üstlendi. Çetinkaya 2013'ten Haziran 2017'ye kadar Sermaye Piyasası Profesyonelleri Derneği (EFFAS Türkiye) Başkanı ve Mayıs 2016'dan Haziran 2017'ye kadar Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği Yönetim Kurulu üyesi olarak görev yapmıştır. 8 Haziran 2017'de Borsa İstanbul A.Ş.'ye Genel Müdür ve Takasbank A.Ş.'ye Yönetim Kurulu Başkanı olarak atanmıştır.

PROF. DR. ORAL ERDOĞAN

Yönetim ve İcra Kurulu Üyesi

1969 yılında Antalya'da doğmuştur. Lisans eğitimini İstanbul Teknik Üniversitesi Gemi İnşaatı ve Gemi Makineleri Mühendisliği Bölümü'nde, yüksek lisans ve doktora eğitimlerini İstanbul Teknik Üniversitesi İşletme Mühendisliği Bölümü'nde finans alanında tamamlamıştır. 1990-1994 yılları arasında Türkiye Denizcilik İşletmeleri, 1994-2001 arasında İstanbul Menkul Kıymetler Borsası, 2001-2013 yılları arasında İstanbul Bilgi Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Fakültesi İşletme Bölümü'nde öğretim üyesi olarak çalışmıştır. 2000 yılında finans alanında doçent, 2005 yılında profesör olan Erdoğan'ın finans ve denizcilik alanında bilimsel çalışmaları bulunmaktadır. 2013 yılında göreve başladığı ve İktisadi İdari Bilimler Fakültesi dekanlığı ile rektör yardımcılığı görevlerini yürütmüş olduğu Piri Reis Üniversitesi'nde 2014 yılının mayıs ayında rektör olarak atanmış olup halen bu görevi yürütmektedir. Başlıca akademik çalışma alanları finansal yönetim, finansal piyasalar, finansal modelleme, finansal risk yönetimi ve türev piyasalar, deniz işletmeciliği ve finansı olan Prof. Dr. Oral Erdoğan'ın çok sayıda ulusal ve uluslararası kitap, makale ve bildirinin yayınlanmıştır. Akademik görevlerinin yanı sıra Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı'na danışmanlık görevi yapmış olan Erdoğan halen Deniz Ticaret Odası ve Kocaeli Sanayi Odası'na danışmanlık yapmaktadır. Daha önceki dönemlerde İstanbul Bilgi Üniversitesi'nde finans yüksek lisans ve sermaye piyasaları sertifika programlarının kuruculuğunu ve direktörlüğünü yürütmüştür. 2012-2014 yılları arasında Türksat A.Ş., 2014-2016 arasında Aselsan A.Ş.'de Yönetim Kurulu üyeliklerinde bulunan Erdoğan, 2017 yılının ocak ayı itibarıyla Türkiye Varlık Fonu A.Ş.'de Yönetim Kurulu üyeliğine seçilmiştir. Prof. Dr. Oral Erdoğan evli ve bir çocuk babasıdır.

YÖNETİM KURULU

PROF. DR. ERİŞAH ARICAN

Bağımsız Yönetim Kurulu Üyesi

Prof. Dr. Erişah Arıcan, akademik kariyerine 1988 yılında Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi İktisat-Maliye Kürsüsünde araştırma görevlisi olarak başlamıştır. 1990 yılında M.Ü. Bankacılık ve Sigortacılık Enstitüsü'ne geçen Arıcan, 1991 yılında "Merkez Bankası ve Parasal Büyüklüklerin Denetimi" konulu doktora tezi ile Doktor unvanını almıştır. Prof. Dr. Arıcan, 1999 yılında İktisat Politikası bilim dalında Doçent, 2005 yılında M.Ü. Bankacılık ve Sigortacılık Yüksekokulu Bankacılık Bölümü'nde Profesör unvanını almıştır. 1998-2006 yılları arasında M.Ü. Bankacılık ve Sigortacılık Enstitüsü Müdür Yardımcılığı ve Yönetim Kurulu üyeliği yapan Arıcan, 2006-2015 yılları arasında ise M.Ü. Bankacılık ve Sigortacılık Yüksekokulu Müdürlüğü görevini yapmıştır. 2015 Ağustos ayında M.Ü. Bankacılık ve Sigortacılık Enstitüsü Müdürlüğü görevine atanmış ve halen bu görevi sürdürmektedir. Prof. Dr. Arıcan, 2002 yılından günümüze M.Ü. Bankacılık ve Sigortacılık Yüksekokulu, Bankacılık Bölüm Başkanı ve Yönetim Kurulu üyeliğiyle beraber 2015 Eylül ayından itibaren M.Ü. Bankacılık ve Sigortacılık Enstitüsü Bankacılık anabilim dalı Başkanlığı ve Yönetim Kurulu üyeliği görevini sürdürmektedir. Prof. Dr. Arıcan'ın, Türkiye Ekonomisi, Ekonomik Sistemler, Para-Banka, Merkez Bankacılığı ve Uygulamaları, Finansal Piyasalar ve Kurumlar üzerine birçok akademik çalışması ve kitapları bulunmaktadır. 1 Nisan 2016 tarihinde Borsa İstanbul Yönetim Kurulu üyeliğine seçilmiştir. Evli ve iki çocuk annesidir.

NICOLA BEATTIE

Yönetim Kurulu Üyesi

Sermaye piyasalarında 25 yılı aşkın deneyimi olan Nicola Beattie, çalışmalarını özellikle sermaye piyasası yapısı ve değişen mevzuatın ve teknolojinin alım-satım, takas ve saklama üzerindeki etkisi konusunda yoğunlaştırmıştır. Küresel yatırım bankalarında 17 yıl boyunca çalışan Beattie, bu sürenin büyük bölümünü, elektronik alım-satım çözümlerinden ve Avrupa, Orta Doğu ve Afrika bölgesinde alım-satım sistemleri kurmaktan sorumlu olarak Merrill Lynch International'da geçirmiştir. Beattie, Merrill Lynch International'daki kariyerine Murahhas Aza ve Avrupa, Orta Doğu ve Afrika Piyasaları Başkanı olarak devam etmiştir. Beattie halihazırda, 2008 yılında kurduğu Market Structure Partners'ın genel müdürlüğünü sürdürmektedir. Market Structure Partners, dünyanın önde gelen işlem platformları, takas kuruluşları, küresel ve bölgesel yatırım bankaları, yüksek hızlı işlem şirketleri, hedge (koruma) fonları, girişim sermayesi fonları, varlık yönetim şirketleri ve kamu kurumlarına finans piyasası yapısı konusunda strateji danışmanlığı hizmeti vermektedir. Beattie aynı zamanda, Avustralya'da kote bir teknoloji şirketi olan Iress Ltd.'de Yönetim Kurulu üyesi, İngiltere'de faaliyet gösteren Aquis Borsası'nda Yönetim

Kurulu başkanı ve Cheuvreux International Limited'de Yönetim Kurulu üyesi olarak görev yapmaktadır. 2012-2016 yılları arasında, Moskova Borsası'nın (MOEX) halka arz sürecinde, şirketin Yönetim Kurulu'nda yer almıştır. Beattie, bu görevlerinin yanı sıra, İngiltere Financial Conduct Authority (Mali Tutum Otoritesi-FCA) Mevzuat Kararları Komitesi üyesi ve European Securities and Markets Authority (Avrupa Menkul Kıymetler ve Piyasalar Otoritesi-ESMA) İkincil Piyasalar Daimi Komitesi üyesidir. Bilgi Sistemleri ve Yönetimi dalındaki eğitimini onur derecesiyle tamamlayan Beattie, İngiltere Yöneticiler Enstitüsü Şirket Yönetimi Sertifikası sahibidir. Beattie, 1 Nisan 2016 tarihinde Borsa İstanbul Yönetim Kurulu üyeliğine seçilmiştir.

İLHAMİ KOÇ

Tüzel Kişi Yönetim Kurulu Üyesi (Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği'ni temsilen)

1986 yılında A.Ü. Siyasal Bilgiler Fakültesi'nden mezun olan Koç, aynı yıl Türkiye İş Bankası A.Ş. Teftiş Kurulu Başkanlığı'nda göreve başlamıştır. İş Bankası'nda teftiş ve soruşturma çalışmalarında bulunduktan sonra Nisan 1994 tarihinde, Merkez Bankası'na devredilen bir özel bankanın geçici yönetimiyle görevlendirilmiştir. Ekim 1994 tarihinde İş Bankası Menkul Kıymetler Müdürlüğü'ne Müdür Yardımcısı olarak atanmış; bu birimde, hisse senetleri piyasası işlemleri, yatırım fonları yönetimi, uluslararası sermaye piyasası faaliyetlerinden sorumlu olarak görev yapmıştır. 3 Ocak 1997 tarihinde, İş Yatırım Menkul Değerler A.Ş.'ye Sermaye Piyasaları ve Portföy Yönetiminden sorumlu Birim Müdürü olarak atanmıştır. 16 Nisan 1999 tarihinde aynı kurumda Genel Müdür Yardımcılığına yükselen Koç, bu görevi esnasında Kurumsal Finansman, Araştırma, Yurt İçi ve Uluslararası Sermaye Piyasaları'ndan sorumlu olmuştur. 11 Eylül 2001 tarihinde İş Girişim Sermayesi Yatırım Ortaklığı A.Ş.'nin Genel Müdürlüğü görevine atanan İlhami Koç, 28 Nisan 2002 tarihinde de İş Yatırım Menkul Değerler A.Ş.'de Genel Müdür olarak görev yapmaya başlamıştır. 30 Ocak 2013 tarihinde Türkiye İş Bankası A.Ş.'de Genel Müdür Yardımcılığına yükselmiştir. Sermaye piyasaları ile ilgili çeşitli kurumların yönetim kurulunda görev yapmış olan Koç, halen İş Yatırım Menkul Değerler A.Ş.'de Yönetim Kurulu Başkanı, İşbank AG, JCS Isbank ve Şişe Cam Fabrikaları A.Ş.'de Yönetim Kurulu üyesi olarak görev yapmaktadır. İlhami Koç, 8 Temmuz 2014 tarihinde Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği (TSPB) Başkanı olarak seçilmiştir. Bu görevi dolayısıyla, Borsa İstanbul A.Ş. tüzel kişi Yönetim Kurulu üyesi olan KOÇ, TSPB'nin 2 Eylül 2014 tarihinden itibaren gerçek kişi temsilcisi olarak Borsa İstanbul Yönetim Kurulu üyeliği görevini yürütmektedir. Bankacılık ve sermaye piyasaları alanında çok sayıda yurt içi ve yurt dışı eğitim, seminer ve konferanslara katılmış; değişik seviyelerdeki uzman ve yöneticilere sermaye piyasaları ile ilgili eğitim ve seminerler vermiştir. Evli ve bir çocuk sahibi olan İlhami Koç, İngilizce bilmektedir.

İŞINSU KESTELLİ

Yönetim Kurulu Üyesi

1962 yılında Konya'da doğan İşinsu Kestelli, 1981 yılında İzmir Amerikan Kız Lisesi'nden ve 1985 yılında 9 Eylül Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İktisat Bölümü'nden mezun olmuştur. Evli ve bir oğlu olan İşinsu Kestelli, uluslararası bitkisel yağ sektöründe faaliyet gösteren Agrilink Tarım Ürünleri San. ve Tic. Ltd. Şirketi'nin kurucusu ve ortağıdır. Kasım 1992'de İzmir Ticaret Borsası Nebati Yağlar Meslek Komitesi üyesi olan İşinsu Kestelli, 1995 yılında Yönetim Kurulu üyeliğine seçilmiş olup, 2003-2009 yılları arasında İzmir Ticaret Borsası'nda Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı olarak görev yapmıştır. 2009 Şubat ayında İzmir Ticaret Borsası'nın Yönetim Kurulu Başkanlığı görevine seçilen Kestelli, 2013 yılı Şubat ayı içerisinde gerçekleştirilen seçimlerde de güven oyu alarak tekrar aynı göreve getirilmiştir. Üyeliği ve temsilciliği bulunan kurumlar: İzmir Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkanı, Borsa İstanbul A.Ş. Yönetim Kurulu Üyesi, TOBB Strateji Geliştirme Yüksek Kurulu Üyesi, İktisadi Kalkınma Vakfı (İKV) Yönetim Kurulu Üyesi, Ege Ekonomiyi Geliştirme Vakfı (EGEV) Mütevelli Heyeti Üyesi, TOBB Kadın Girişimciler Kurulu Üyesi, Ege Genç İşadamları Derneği (EGİAD) Danışma Kurulu Üyesi, Türkiye-AB Karma İstişare Komitesi Üyesi, İzmir Ekonomik Kalkınma Koordinasyon Kurulu Üyesi, Ege Üniversitesi Kadın Sorunları Araştırma ve Uygulama Merkezi (EKAM) Danışma Kurulu Üyesi, Anadolu Otizm Vakfı Mütevelli Heyeti Üyesi.

T. METİN AYIŞIK

Yönetim Kurulu Üyesi

1961 yılında doğan T. Metin Ayışık, Saint Michel Fransız Lisesi'ni bitirdikten sonra 1983 yılında İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi İşletme/İstatistik Bölümü'nden mezun oldu. İş yaşamına Koç Holding şirketlerinden Beldesan'da başlayan Ayışık, 1987 yılından itibaren Sermaye piyasalarında sektörün önde gelen banka ve banka dışı yatırım kuruluşlarında üst düzey yönetici olarak görevler aldı. Sermaye piyasalarının gelişiminde katkı sağlamak amacıyla çalışmalar yapan, Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşlar Birliği Başkanı, Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşlar Birliği Başkan Vekilliği, Türkiye Vadeli İşlemler Borsası Yönetim Kurulu üyeliği, Sermaye Piyasası Lisanslama ve Eğitim Şirketi Yönetim Kurulu Başkan Vekilliği görevlerinde bulunan Metin Ayışık, halen Borsa Aracı Kurum Yöneticileri Derneği Başkanlığı yapmaktadır. 2013 yılında Gedik Yatırım'a katılmadan önce son olarak Alternatif Menkul Kıymetler A.Ş. Genel Müdürü olarak görev yapmıştır. Metin Ayışık, evli ve iki çocuk babasıdır.

İHSAN DURDU

Bağımsız Yönetim Kurulu Üyesi

İhsan Durdu, Boğaziçi Behçet Kemal Çağlar Lisesi'nden ve 1986 yılında University of Wisconsin'den Endüstri Mühendisliği ve Ekonomi bölümlerinden mezun olmuştur. 1989-1999 yılları arasında TTNET'te yatırım projeleri danışmanlığı yaparak birçok fiziki yatırım projesinin gerçekleştirilmesinde rol oynayan İhsan Durdu, 2002-2004 yılları arasında ise aynı şirkette genel müdür danışmanı olarak görev yapmıştır. İhsan Durdu, 2004-2005 yılları arasında AVEA'da Genel Müdür danışmanı, 2006-2007 yılları arasında ise Türk Telekom'da Denetim Kurulu üyesi olarak çalışmıştır. Kasım 2005-Ocak 2014 ile Kasım 2015-Mayıs 2016 yılları arasında Ulaştırma Bakanlığı'nda Bakan Danışmanı olarak görev yapan İhsan Durdu, Mayıs 2016'dan itibaren T.C. Başbakan Başdanışmanı olarak görevini sürdürmektedir. İhsan Durdu, İngilizce bilmektedir.

ÜST YÖNETİM

MURAT ÇETİNKAYA

Yönetim ve İcra Kurulu Üyesi, Genel Müdür

DR. KORKMAZ ERGUN

Genel Müdür Yardımcısı

M. UFUK ÖZDEMİR

Genel Müdür Yardımcısı

DR. ŞENOL DUMAN

Genel Müdür Yardımcısı

ALİ İŞİK

Genel Müdür Yardımcısı

MEHMET GÖNEN

Genel Müdür Yardımcısı

MUHİTTİN ESEN

Genel Müdür Yardımcısı

SERKAN KARABACAK

Denetim ve Gözetim Kurulu
Başkanı

MURAT ÇETİNKAYA

Genel Müdür, Yönetim ve İcra Kurulu Üyesi

1970 yılında Ankara'da doğdu. TED Ankara Koleji'ni bitirdi (1988); Orta Doğu Teknik Üniversitesi Malzeme ve Metalurji Mühendisliğinden mezun oldu (BSc, 1992). T.C. Ziraat Bankası A.Ş. Bankacılık Okulunu bitirdi (1993) ve Marmara Üniversitesi Bankacılık ve Sigortacılık Enstitüsü-Bankacılık anabilim dalında yüksek lisans yaptı (BA, 2001). T.C. Ziraat Bankası A.Ş. Fon Yönetimi Müdürlüğünde başladığı meslek hayatını, Tekstilbank A.Ş. Hazine Müdür Yardımcısı ve Diler Yatırım Bankası A.Ş. Hazine Müdürü olarak devam ettirdi. Ağustos 2010 - Haziran 2017 arasında Halk Yatırım Menkul Değerler A.Ş.'de Genel Müdürlük görevini yürüten Çetinkaya, kuruluşundan Nisan 2013'e kadar Halk Portföy Yönetimi A.Ş. Yönetim Kurulunda yer aldı. Bu tarihten Haziran 2017'ye kadar Halk Yatırım Menkul Değerler A.Ş. Yönetim Kurulu Üyesi olarak görevini sürdürdü. Sektör temsili çerçevesinde 2013-2016 yılları arasında TOBB Türkiye Sermaye Piyasası Sektör Meclisi Başkan Yardımcılığı ile 2014-2016 yılları arasında Borsa İstanbul Disiplin Komitesi Üyeliği ve Başkanlığı görevlerini üstlendi. Çetinkaya 2013'ten, Haziran 2017'ye kadar Sermaye Piyasası Profesyonelleri Derneği (EFFAS Türkiye) Başkanı ve Mayıs 2016'dan, Haziran 2017'ye kadar Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği Yönetim Kurulu üyesi olarak görev yapmıştır. 8 Haziran 2017'de Borsa İstanbul A.Ş.'ne Genel Müdür ve Takasbank A.Ş.'ne Yönetim Kurulu Başkanı olarak atanmıştır.

DR. KORKMAZ ERGUN

Genel Müdür Yardımcısı

Lisans eğitimini Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi İşletme Bölümü'nde 1997 yılında tamamlayan Ergun, aynı yıl Borsa İstanbul'da çalışma hayatına başladı. Yüksek lisansını ve doktorasını Marmara Üniversitesi İktisat Anabilim Dalında tamamladı. 20 yıllık Borsa ve Sermaye Piyasaları tecrübesine sahip olan Ergun, çok sayıda şirketin halka arzının değerlendirilmesi ile işlem gören şirketlerin incelenmesini ve piyasa faaliyetlerini yönetti. Ergun, halen piyasalardan ve kotasyondan sorumlu Genel Müdür Yardımcılığı görevini yürütmektedir.

M. UFUK ÖZDEMİR

Genel Müdür Yardımcısı

1988 yılında İstanbul Teknik Üniversitesi Kontrol-Bilgisayar Mühendisliği Bölümü'nden mezun olan M. Ufuk Özdemir, 1993 yılında aynı üniversiteden yüksek lisans derecesini aldı. Netaş ve Zihni Holding tecrübelerinden sonra 1991 yılında İstanbul Menkul Kıymetler Borsası (İMKB) Bilgi İşlem Bölümü'nde Sistem Analist Yardımcısı olarak çalışmaya başladı. 1997 yılında İMKB Bilgi Sistemleri Merkezi'nde Yönetmen oldu. Takas ve saklama, hisse senetleri piyasası, veri yayını, tahvil ve bono piyasası, vadeli işlemler piyasası alanlarında uygulama geliştirme, proje yönetimi ve bölüm yöneticiliği yaptı. 2014 yılında Borsa İstanbul'da kurulan Proje Yönetim Ofisi'ne Grup Müdürü olarak atandı. BISTECH/Nasdaq Projesi'nin Program Yöneticiliği'ni sürdürmekte olan ve Nisan 2016'da Genel Müdür Yardımcılığı ile görevlendirilen Özdemir, halen Bilgi Teknolojileri Uygulama Geliştirme Genel Müdür Yardımcısı olarak çalışmaktadır.

DR. ŞENOL DUMAN

Genel Müdür Yardımcısı

1968 yılında Konya-Karapınar'da doğan Şenol DUMAN, lisans öğrenimini Ankara Üniversitesi Siyasal Bilimler Fakültesi Kamu Yönetimi Bölümü'nde, yüksek lisans öğrenimini Pittsburgh'da Carnegie Mellon Üniversitesi'nde Kamu Yönetimi alanında, doktora öğrenimini ise Pittsburgh Üniversitesi'nde Kamu Yönetimi ve Uluslararası İlişkiler alanında tamamladı. İş hayatına akademik alanda başlayan Şenol Duman, 1993 yılında Kırıkkale Üniversitesinde Araştırma Görevlisi, 1998-2003 yılları arasında Pittsburgh Üniversitesinde Veri Proje Yöneticisi, 2003-2004 yılları arasında Atılım Üniversitesi İşletme Fakültesinde Dekan Yardımcısı olarak görev yaptı. 2004 yılında uydur sektörde Eurasiasat S.A.M.'de Genel Müdür Yardımcılığı ve Yönetim Kurulu Üyeliği yaptı, aynı zamanda, Türksat A.Ş. Yönetim Kurulu Üyeliği ve Satış ve Pazarlama Genel Müdür Yardımcılığı görevlerinde bulundu. 2008-2011 yılları arasında Aeroturq A.Ş. Genel Koordinatörlüğü ve Kurucu Ortaklığı yaptı. 2013 yılında İTO Meclis Üyesi oldu ve TOBB'da İTO'yu Genel Kurul Yedek Üyesi olarak temsil etti. 2011-2014 yılları arasında SM5 A.Ş.'de Kurucu Ortaklık ve Genel Müdürlük, Nisan 2015 sonrası D8 Fertilizer Association'da Genel Koordinatörlük ve TGİF'te, Bağımsız Yönetim Kurulu Üyeliği, ETİS Lojistik ve Raintrade Petrokimya A.Ş.'de Yönetim Kurulu Üyeliği yaptı. Aynı süreler içerisinde Gaziantep Üniversitesi'nde Uluslararası Pazarlama ve Kamu Yönetimi alanlarında ders verdi. Son olarak GÜBRETAŞ A.Ş.'de Tedarik Zinciri Genel Müdür Yardımcılığı görevinden ayrılarak, Borsa İstanbul ailesine katıldı.

ÜST YÖNETİM

ALİ IŞIK

Genel Müdür Yardımcısı

Ali Işık 1998 yılında Boğaziçi Üniversitesi Bilgisayar Bilimleri Bölümü'nden mezun oldu. Aynı yıl Anadolu Üniversitesi İşletme Bölümü'ne girdi ve 2003 yılında mezun oldu. Kariyerine 1998'de Artsoft Bilgi İşlem Ltd. Şti'nde Yazılımcı olarak başladı. 1998-2000 yılları arasında Artsoft'da çalıştı. 2000 ve 2001 yılları arasında Türkiye Finans Katılım Bankası A.Ş.'de Uzman Yazılımcı ve Veritabanı Yöneticisi olarak görev yaptı. 2001-2015 yılları arasında Yapı Kredi Bankası A.Ş.'de Sistem Mühendisi, Sistem Yöneticisi, Sistem Mimarı, Sistem ve Altyapı Bölüm Başkanı olarak görev aldı. Işık'ın Microsoft Certified Professional (MCP), Microsoft Certified Solutions Associate (MCSA) ve Microsoft Certified Solutions Expert (MCSE) teknik sertifikaları bulunuyor. 1 Ekim 2015 tarihinden itibaren Borsa İstanbul A.Ş.'de Sistem Yönetimi Direktörlüğü'nde Direktör olarak görev yapan ve BISTECH Faz2 ve Faz2+ Altyapı projelerini bu pozisyonda yöneten Işık, Bölüm yönetimi sorumluluklarıyla birlikte BT tedarik ve dış kaynak yönetimi sorumlusu olarak görev yaptı ve Borsa İstanbul Grubu Sinerji Komitesinin (Borsa İstanbul, Takas İstanbul ve Merkezi Kayıt İstanbul) Ana Koordinatörlüğü görevini yürüttü. 8 Haziran 2017'de Bilişim Teknolojileri (Sistemler ve Altyapı) Genel Müdür Yardımcısı olarak görevlendirilen Işık'a Sistem Yönetimi, Sistem Operasyon ve Ağ ve Güvenlik Direktörlükleri doğrudan rapor vermektedir.

MEHMET GÖNEN

Genel Müdür Yardımcısı

1971 yılında İstanbul'da doğan Mehmet GÖNEN, 1993 yılında Boğaziçi Üniversitesi Endüstri Mühendisliği Bölümü'nden mezun oldu. Ardından University of Michigan Ann Arbor'da İşletme Yüksek Lisansını tamamladı. Çalışma hayatına 1995 yılında Cargill Cenevre'de başlayan Gönen, sonrasında Goldman Sachs Londra, Standardbank Londra iştiraki Standard Yatırım Türkiye, BCP MillenniumBank Türkiye ve Merrill Lynch Türkiye'de üst düzey yöneticilik yaptı. Mehmet Gönen son olarak Ziraat Yatırım Menkul Değerler A.Ş. Genel Müdürü olarak çalıştı. İngilizce bilen Gönen evli ve iki çocuk babasıdır.

MUHİTTİN ESEN

Genel Müdür Yardımcısı

Orta Doğu Teknik Üniversitesi İşletme Bölümü'nden 2004 yılında mezun olan Muhittin Esen, çalışma hayatına aynı yıl Yapı Kredi Bankası'nda müfettiş yardımcısı olarak başladı. 2006-2014 yılları arasında Maliye Bakanlığı'nda Hesap Uzmanı olarak görev yapan Esen, 2014 yılında London Business School, İngiltere'de Finans alanında yüksek lisans eğitimini tamamladı. 2014-2016 yılları arasında Vergi Denetim Kurulu İstanbul Büyük Ölçekli Mükellefler Grup Başkanlığında Başkan Yardımcılığı görevini yürüttü. 2016 yılında Borsa İstanbul'da Muhasebe ve Finans Direktörü olarak görev yapmaya başlayan Esen, Aralık 2017'den itibaren Genel Müdür Yardımcısı olarak görev yapmaktadır. Yeminli Mali Müşavir ve Bağımsız Denetçi unvanına sahip olan Esen'in finans, vergi ve muhasebe alanlarında yayımlanmış makaleleri bulunmaktadır. Halen Yıldız Teknik Üniversitesinde Finans ve Muhasebe alanında Doktora çalışmalarına devam etmektedir. Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK) Yurtdışı Yatırımlar İş Konseyi Yürütme Kurulu ve Entegre Raporlama Türkiye Ağı'nda (ERTA) Borsa İstanbul'u temsilen görev yapmaktadır.

SERKAN KARABACAK

Denetim ve Gözetim Kurulu Başkanı

Saint Benoit Lisesi ve Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi İşletme Bölümü'nü bitiren Serkan Karabacak, Boğaziçi Üniversitesi Finans Mühendisliği ve London School of Economics Decision Sciences master programlarını tamamladı. Aynı üniversitenin ekonomi bölümünde araştırma asistanı olarak akademik çalışma yaptı. Halen Galatasaray Üniversitesi'nde PhD çalışmalarına devam ediyor. Kariyerine 1998 yılında Devlet Planlama Teşkilatı'nda planlama uzman yardımcısı olarak başlamış olup sonrasında Sermaye Piyasası Kurulu Denetleme Dairesi'nde uzman yardımcısı, uzman ve başuzman olarak görev yaptı. Karabacak, 2007-2008 döneminde Londra'da Promontory Financial Group bünyesinde finansal danışman, Quintessa Scientific and Mathematic Consultancy LTD'de ise veri bilimcisi olarak çalıştı. Türkiye'ye döndükten sonra Sermaye Piyasası Lisanslama Sicil ve Eğitim Kuruluşu A.Ş.'de genel müdür yardımcısı olarak çalıştı, daha sonrasında aynı kurumda genel müdür ve yönetim kurulu üyesi olarak görev aldı. Karabacak ayrıca, Türkiye Yatırımcı Yöneticileri Derneği yayın kurulu, Kurumsal Yönetim Derneği yönetim kurulu ve Surya SPV'de bağımsız yönetim kurulu üyelikleri de yaptı. Borsa İstanbul'da Denetim ve Gözetim Kurulu Başkanı olan Karabacak, bu görevinin yanı sıra Bakü ve Bişkek Borsalarında yönetim kurulu üyesi ve Montenegro Borsası'nda ise yönetim kurulu başkan yardımcısıdır.

KOMİTELER

	İcra Kurulu	Denetim Komitesi	Riskin Erken Saptanması Komitesi	Kurumsal Yönetim Komitesi	Halka Arz Komitesi
HİMMET KARADAĞ Yönetim ve İcra Kurulu Başkanı	Başkan				Başkan
YUNUS ARINCI Yönetim Kurulu Başkan Vekili, Bağımsız Yönetim Kurulu Üyesi		Üye	Başkan		
MURAT ÇETİNKAYA Genel Müdür, Yönetim ve İcra Kurulu Üyesi	Üye				Üye
PROF. DR. ORAL ERDOĞAN Yönetim ve İcra Kurulu Üyesi	Üye				
PROF. DR. ERİŞAH ARICAN Bağımsız Yönetim Kurulu Üyesi		Başkan			
NICOLA BEATTIE Yönetim Kurulu Üyesi				Üye	Üye
İLHAMİ KOÇ Tüzel kişi Yönetim Kurulu üyesi Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği'ni temsilen		Üye		Üye	Üye
İŞINSU KESTELLİ Yönetim Kurulu Üyesi			Üye		
T. METİN AYIŞIK Yönetim Kurulu Üyesi			Üye		Üye
İHSAN DURDU Bağımsız Yönetim Kurulu Üyesi				Başkan	

KOMİTE RAPORLARI

DENETİM KOMİTESİ 2017 YILI DEĞERLENDİRME RAPORU (ÖZET)

Borsa İstanbul Denetim Komitesi, Borsa İstanbul Esas Sözleşmesinin 16'ncı maddesi ve Borsa İstanbul Denetim Komitesi Görev ve Çalışma Esasları Yönergesi (Yönerge) çerçevesinde, Borsa Yönetim Kurulunun görev ve sorumluluklarının sağlıklı bir biçimde yerine getirilmesi amacıyla faaliyette bulunmaktadır. Borsamız Yönetim Kurulunun 08/06/2017 tarihli toplantısında Denetim Komitesi Başkanlığına Yönetim Kurulu Üyesi Sn. Prof. Dr. Erişah ARICAN, üyeliklerine ise Yönetim Kurulu Üyeleri Sn. Yunus ARINCI ve Sn. İlhami KOÇ seçilmiştir.

Borsa İstanbul A.Ş. Esas Sözleşmesi ve Yönerge uyarınca Denetim Komitesi, Borsanın finansal tablolarının niteliği ve doğruluğu konusunda Yönetim Kurulu tarafından gerçekleştirilen gözetime yardımcı olmak, muhasebe sisteminin uygulanmasını ve verimliliğini izlemek, bağımsız dış denetim şirketinin atamasının ve bu şirketçe verilecek hizmetlerin ön onayını vermek, bağımsız denetçi ile şirket arasındaki sözleşmeyi hazırlamak ve denetlemek, şirketin bağımsız denetim sistemini, kontrol ve iç denetim mekanizmalarının işleyişini ve verimliliğini gözetmekle görevli ve yetkilidir.

Denetim Komitesi 2017 yılında 8 defa toplanmıştır. Komitenin 2017 yılı içinde gerçekleştirdiği faaliyetler aşağıda özetlenmiştir.

- Borsanın 2017 yılı hesap ve işlemlerinin bağımsız dış denetimi hizmetinin KPMG Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.'den alınmasına, Yönetim Kuruluna sevk edilmek üzere ön onay verilmiştir.
- Borsa İstanbul A.Ş.'nin 31/12/2016 yıl sonu ve 2017 yılı ara dönem konsolide finansal tabloları ve bağımsız denetim raporları hakkında yıl içinde inceleme ve değerlendirme yapılmıştır.
- Denetim ve Gözetim Kurulunun 2017 yılına ilişkin yıllık iç denetim çalışma planı onaylanmış ve yıl içinde gerçekleşen iç denetim çalışmaları hakkında düzenli aralıklarla bilgi alınmıştır. Bu kapsamda 2017 yılı içerisinde gerçekleştirilen iç denetim çalışmaları sonucunda hazırlanan iç denetim ve inceleme raporları hakkında değerlendirme yapılmış, bilgi edinilmiş ve bir adet rapor değerlendirilmek üzere Borsamız Yönetim Kurulu'na sunulmuştur.
- Denetim Komitesi tarafından, Borsanın finansal tabloları hakkında düzenli bilgi alınmış, tablolardaki çeşitli hesap hareketlerinin ayrıntıları hakkında inceleme ve değerlendirmeler yapılmıştır.
- Denetim ve Gözetim Kurulu tarafından hazırlanarak Genel Müdüre arz edilen raporların birer özeti Denetim Komitesine sunulmuştur.

KOMİTE RAPORLARI

RİSKİN ERKEN SAPTANMASI KOMİTESİ 2017 YILI DEĞERLENDİRME RAPORU

KOMİTENİN KURULUŞU VE YAPISI

Riskin Erken Saptanması Komitesi, Türk Ticaret Kanunu'nun 378'inci maddesi ve Sermaye Piyasası Kurulunun Kurumsal Yönetim İlkeleri dikkate alınarak hazırlanan ve 19/06/2013 tarihli Yönetim Kurulu toplantısında kabul edilerek yürürlüğe giren Borsa İstanbul Anonim Şirketi Riskin Erken Saptanması Komitesi (Komite) Görev ve Çalışma Esasları Yönergesi uyarınca oluşturulmuştur. Komite yönetim kurulu üyelerinden oluşmaktadır. 2017 yılı başında Borsamız yönetim kurulu üyeleri Yunus ARINCI, Murat TACİR, Işın KESTELLİ ve Nicola BEATTIE'den oluşan Komite, 2017 yılında yapılan Genel Kurul sonrasında oluşan yeni Yönetim Kurulu yapısı kapsamında değişmiştir. Genel Kurul sonrasında, yönetim kurulu üyesi Yunus ARINCI'nın başkanlığını yapmaya devam ettiği Komite'nin üyelik görevleri yönetim kurulu üyeleri Işın KESTELLİ ve Tevfik Metin AYIŞIK tarafından yürütülmektedir.

KOMİTE ÇALIŞMALARI

2017 yılında Komite çalışmalarına, ilgili Genel Müdür Yardımcısı koordinasyonunda Borsa çalışanlarından oluşan bir ekip tarafından destek olunmuştur. Komite hazırlık toplantılarına, yürütülmekte olan işler değerlendirilerek, Borsamız açısından kritik olduğu düşünülen iş birimlerini temsilen en az yönetici seviyesinde personelin katılımı sağlanmıştır.

Yapılan toplantılarda iş birimleri bazındaki riskler ile bu risklerin diğer iş birimleri ve kurum ölçeğindeki etkileri değerlendirilmiş, risklerin etkin tespiti ve yönetimi ile ilgili yapılan çalışmalar hakkında bilgi edinilmiştir. Toplantılarda ayrıca, Borsamızın son derece hassas bir şekilde işletilmekte olan piyasalarına ilişkin riskler temel olmak üzere Borsamız faaliyetlerini önemli ölçüde etkileyebileceği düşünülen risklerin gerçekleşme olasılıkları ve etkilerinin kabul edilebilir seviyeye indirilebilmesi için ilgili birimler tarafından yapılması gereken faaliyetler ele alınmış, bunlardan önemli olduğu değerlendirilenler Yönetim Kuruluna raporlanmıştır. Tüm bölümlerin yakın zamanda ortaya çıkmış riskleri, bunlara yol açan sebepler, kısa ve uzun vadede alınan ya da alınması planlanan tedbirler de toplantıya katılan tüm iş birimlerinin katkılarıyla değerlendirilmiştir. Gerçekleşen riskler ve muhtemel risklere karşı alınan tedbirler tartışılırken yaşanan tecrübeler ışığında iş birimlerini ve kurumu etkileyebilecek başka muhtemel riskler de ele alınmıştır.

BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ, TEKNOLOJİK DÖNÜŞÜM VE İŞ SÜREKLİLİĞİ RİSKLERİ

Pay Piyasası alım satım ve ilgili tüm borsa ve takas sistemlerinin Nasdaq ile ortak geliştirilen BISTECH platformuna geçişinin sorunsuz bir şekilde gerçekleştirilmesinin ardından 2017 yılında da diğer piyasaların platforma taşınması ile ilgili çalışmalara devam edilmiştir. 6 Mart 2017 tarihinde Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasasının geçişi tamamlanmıştır. 2018 yılı ilk yarısında da diğer piyasalarımızın BISTECH sistemine geçişi planlanmakta olup meydana gelebilecek olumsuz durumlara karşı gerekli risk çalışmaları hassasiyetle sürdürülmektedir.

Borsamız piyasalarında seans öncesinde veya sırasında ortaya çıkabilecek ve seansın sağlıklı olarak yapılmasını engelleyebilecek olağanüstü durumlara ilişkin politika ve planlar periyodik olarak gözden geçirilmiş ve gerekli düzenlemeler yapılmıştır.

Borsamız iş sürekliliğinin sağlanmasına yönelik olarak piyasa katılımcılarının ve Borsamız çalışanlarının yer aldığı tatbikatlar yapılmaktadır. Bu tatbikatlar 2017 yılında MKK ve Takasbank personelini de kapsayacak şekilde planlanmıştır. Olağanüstü durumlarda kullanılmak üzere ayrı lokasyonlarda bulunan Borsa İstanbul, Takasbank ve MKK olağanüstü durum operasyon merkezlerinin sağlam ve teknolojik açıdan son derece yeni olacak şekilde inşa edilen ayrı bir binada birlikte bulunması yönünde çalışmalar tamamlanarak Mart 2017'de devreye alınmıştır. Söz konusu Olağanüstü Durum Operasyon Merkezinde, 5 Ağustos 2017 ve 14 Ekim 2017 tarihlerinde iki ayrı olağanüstü durum tatbikatı düzenlenmiştir.

Son yıllarda sıkça gündeme gelen ve küresel ölçekte finansal kuruluşlara büyük zararlar veren siber saldırı, sızma vb. girişimlere karşı tedbirler risk değerlendirme toplantılarında periyodik olarak gözden geçirilmektedir. Bu çerçevede tüm piyasalarda gerek dışarıdan gerek içeriden teknolojik sızmalara karşı farklı kuruluşlara hem yıllık olarak hem de ihtiyaç halinde penetrasyon testleri yaptırılmakta ve gerekli önlemler alınmaktadır. Alınan tedbirler ve yaşanan problemler, Takasbank ve MKK ile rutin olarak paylaşılarak, ilişkili taraflar ile bilgi ve tecrübe paylaşımı konusunda koordinasyona özel önem verilmektedir.

Ek olarak, gizli ve hassas bilgilerin yetkisiz üçüncü kişilere sızmasını önlemek amacıyla Borsamız bilgi güvenliği politikası kapsamında kurum içinde bilgi güvenliği farkındalığının artırılmasına yönelik eğitimler de rutin olarak yapılmaktadır.

ÖZELLİKLİ RİSKLERE YÖNELİK SİGORTA POLİÇELERİ

Borsamız, Takasbank A.Ş. ve Merkezi Kayıt Kuruluşu A.Ş.’nin karşılaşılabileceği emniyeti suiistimal, bilgisayar kullanılarak gerçekleştirilecek çeşitli suçlar ile dolandırıcılık gibi eylemlerden kaynaklanabilecek risklerin teminat altına alınması için geniş kapsamlı suç sigortası poliçesi satın alınmaktadır. Ayrıca, Borsamızın tüm çalışanlarının bir iş kazası geçirmesi nedeniyle borsamıza açabileceği davalardan kaynaklı riskleri teminat altına alması için “İşveren Mali Sorumluluk Sigortası” ile Borsamızdaki kişilerin ilgili kanunlar, yönetmelik ve tebliğler uyarınca ifa ettiği mesleğinin kusurlu ve ayıplı olması sebebiyle husule gelebilecek ve 3. şahısları etkileyen zarar ve ziyandan dolayı Borsaya ve kişilerin kendilerine gelecek tazminat taleplerini teminat altına alan “Mesleki Sorumluluk Sigortası” satın alınmaktadır. Söz konusu sigorta ile verilerin (data) poliçede sayılan sebep ve şartlarda bozulması/ değişmesi halinde 3. şahısların zarar tazmin talepleri de poliçe kapsamındadır. Borsadaki kişilerin yönetici fonksiyonundan kaynaklanan sorumluluk ve yükümlülüklerine gereken önemi göstermemesinden kaynaklanan bilfiil kendilerine gelecek tazminat taleplerini ve dava masraflarını karşılayan “Yönetici Sorumluluk Sigortası” da satın alınmaktadır.

Borsamız binaları ile envanterinde yer alan tüm makine, elektronik cihaz ve demirbaşlar için Deprem, Yangın, Yıldırım, infilak, GLKHHKNH (Grev, lokavt, kargaşalık, halk hareketleri, kötü niyetli hareketler), Terör, Hırsızlık, Komşuluk Mali Mesuliyet, Makine Kırılması, Elektronik cihaz hasarları, cam kırılması, kar ağırlığı, sel ve su baskını, yer kayması, fırtına, dahili su, duman, taşıt çarpması (kara taşıtları, hava taşıtları), enkaz kaldırma masrafları ile 3. şahıs mali sorumluluğu teminat altına alan “Endüstriyel Paket Sigortası” satın alınmaktadır. Bunun yanı sıra Borsamız açısından hasara uğraması risk teşkil eden ve Kıymetli Madenler ve Taşlar Piyasasında saklanan kıymetler de “All Risk & Terör” sigortası kapsamında korunmaktadır. Güvenlik görevlilerinin özel güvenlik hizmetine dair mevzuat çerçevesindeki görevlerini yerine getirmeleri sırasında vukua gelecek bir hadise neticesinde üçüncü şahıslara verecekleri zararları teminat altına alan “Özel Gv. Mali Mesuliyet Sigortası” alınmaktadır. Bahsi geçen tüm poliçeler 2017 yılında satın alınmış olup, vadeleri sona erenlerin 2018 yılında yenilemesi gerçekleştirilmeye devam edilecektir.

DENETİM FONKSİYONU VE SÜREÇ GELİŞTİRME

Borsamızda, uluslararası iç denetim standartlarına uygun olarak risk odaklı iç denetim yaklaşımı uygulanmaktadır. Bu kapsamda, her yıl oluşturulan iç denetim programları çerçevesinde süreç odaklı denetim faaliyetleri gerçekleştirilmekte, denetim sonucunda tespit edilen hususlara ilişkin önleyici ve düzeltici aksiyonlar alınmaktadır.

Borsamızın operasyonel açıdan son derece kritik ve hata toleransı son derece düşük olan işleri yürütmekte olması nedeniyle Borsa süreçleri risk odaklı olarak 2017 yılında da değerlendirmeye ve geliştirmeye tabi tutulmuştur.

MALİ RİSKLER

Borsamız sahip olduğu fonları, risklere karşı duyarlı olan varlık ve yükümlülüklerini dengelemek ve maruz kalılabilecek risklere karşı gerekli tedbirleri almak suretiyle yönetmektedir. Şirket varlıklarının yönetiminde uzun vadeli faiz ve vade riski alınmamakta, varlıklar ortalama 45 gün vadeli mevduat hesaplarında değerlendirilmektedir. Ayrıca aktif bir kaynak yönetimi yapılarak mevcut ve muhtemel yükümlülüklerimizin yerine getirilmesi için yeterli tutarda nakit, döviz ve nakit benzeri kaynak bulundurulmaktadır. Finansal risk yönetimi kapsamında karşı taraf riski de değerlendirilmekte ve herhangi bir bankadan kaynaklanabilecek ödeyememezlik riskinin Borsamızı olumsuz etkilememesi amacıyla Fon Yönetimi Esaslarında belirlenen limitler dâhilinde fonlar yeterli sayıda banka ve/veya finansal araçta değerlendirilmektedir. 2015 yılından bu güne devam eden çalışmalar sonucunda muhasebe, tahsilat, fon yönetimi ve ödeme süreçleri basitleştirilmiş ve daha etkin hale getirilmiştir.

15 TEMMUZ DARBE GİRİŞİMİ SONRASINDA ÇEŞİTLİ RİSKLERE KARŞI ALINAN TEDBİRLER

15 Temmuz darbe girişimi sonrasında güvenlik kaynaklı yeniden yapılanma tedbirleri kapsamında iş sözleşmesi feshedilen çalışanlar olmuştur. Bu süreçte Kurumumuz, mevcut çalışanlarımızın özverili çalışmalarıyla hiçbir aksama olmaksızın faaliyetlerini sürdürürken aynı zamanda da özellikle bilgi teknolojileri alanında oluşan insan kaynağı ihtiyacının karşılanması için işe alım süreçlerini işletmiştir. İşe alım sürecinde güvenlik bilgisi kontrolüne özellikle önem verilmektedir.

KOMİTE RAPORLARI

KURUMSAL YÖNETİM KOMİTESİ 2017 YILI DEĞERLENDİRME RAPORU

Komite üyeleri ve toplantı katılımları

İhsan DURDU (Başkan)	3/4 ¹
Nicola BEATTIE	4/5
İlhami KOÇ	4/5

Kurumsal Yönetim Komitesi, kurumsal yönetim ilkelerinin uygulanıp uygulanmadığını, uygulanmıyor ise gerekçelerini ve bu ilkelere uymamak nedeniyle meydana gelen çıkar çatışmalarını tespit eder ve uygulamaları iyileştirici tavsiyelerde bulunur.

Kurumsal Yönetim Komitesi, Yönetim Kurulu tarafından ayrı bir komite kurulmadığından adaylık ve ücretlendirme görevlerini de yerine getirmektedir.

Komite, iki icracı olmayan Yönetim Kurulu Üyesi ve bağımsız bir Yönetim Kurulu Üyesi olan Başkan'dan oluşur. Yatırımcı ilişkileri Birimi, Komiteye sekreterlik eder. Yatırımcı ilişkileri sorumlularının yanında 2017 yılında Komite çalışmalarına Finans ve Stratejiden Sorumlu Genel Müdür Yardımcısı, İnsan Kaynaklarından Sorumlu Genel Müdür Yardımcısı ve ilgili Direktörler de dahil olmuşlardır.

2017 yılında Komite 5 kez toplanmıştır.

2017 yılının ilk toplantısı 8 Mart 2017'de gerçekleştirilmiştir. Toplantıda Kurumsal Yönetim İlkeleri Uyum Raporu, Komite Değerlendirme Raporu, Bilgilendirme Politikası ve Bağış ve Sponsorluk Politikası görüşülmüş ve Yönetim Kuruluna sunulmasına karar verilmiştir.

8 Haziran 2017'de yapılan Olağan Genel Kurul'u takiben, Yönetim Kurulu'nun yapısı değişmiş ve Komite Başkanlığına İhsan DURDU seçilmiştir.

Komite, 22 Haziran 2017'de bir araya gelerek üst düzey yöneticilerin, performans primlerine karar vermiştir.

20 Temmuz 2017 tarihli üçüncü toplantıda, G20-OECD Kurumsal Yönetim İlkeleri uyarınca Borsa İstanbul'un kurumsal yönetim performansı için bir puan kartı hazırlanması çalışmalarına başlanmıştır. Komite ayrıca, Sermaye Piyasası Kurulu tarafından yetkilendirilmiş bir derecelendirme şirketinden kurumsal yönetim derecelendirme hizmeti alınmasını karar vermiştir. Yönetim Kurulunun karar alma mekanizmasını güçlendirmek için Yönetim Kuruluna sunulan önerilerin arka plan, stratejik ve finansal boyutlar, risk analizi ve yasal sonuçları içerecek şekilde hazırlanmasına karar vermiş ve bu amaçla bir şablon hazırlamıştır.

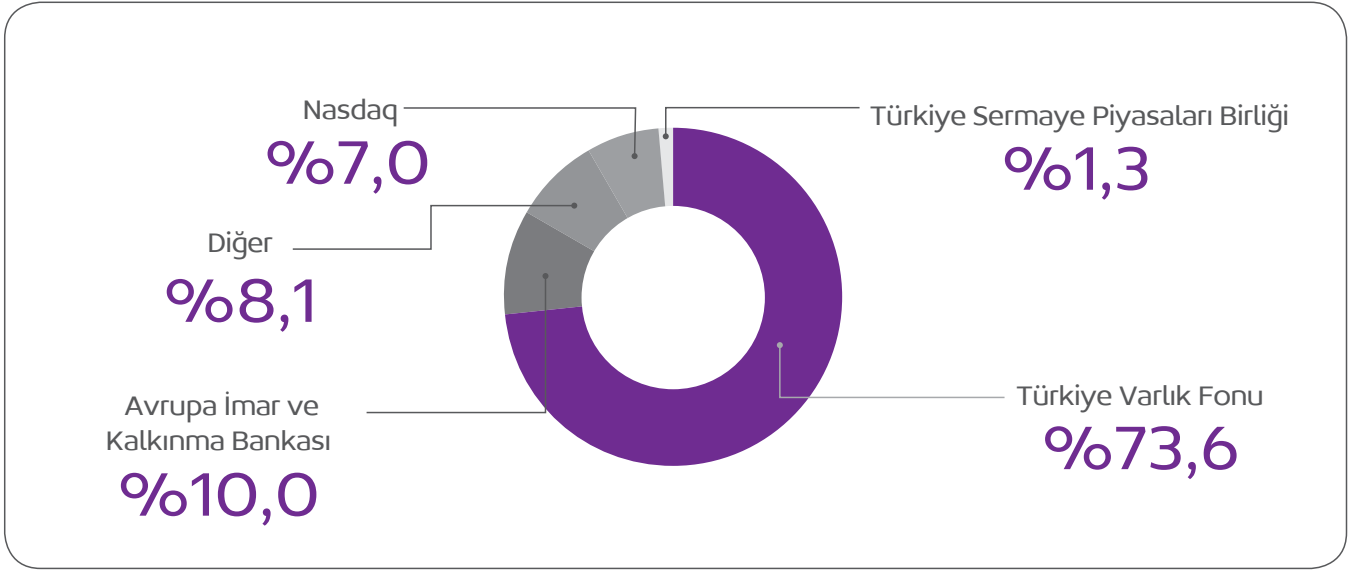
22 Eylül 2017 tarihli toplantıda doğrudan Yönetim Kuruluna rapor vermek üzere bir Kurumsal Sekreterin istihdam edilmesi değerlendirilmiş ve adayların Komite tarafından değerlendirilmesi ve Yönetim Kuruluna sunulmasına karar verilmiştir. Aynı toplantıda kurumsal performans ölçümü amacıyla üst yönetim performans göstergeleri değerlendirilmiştir.

23 Kasım 2017 tarihli son toplantıda Kurumsal Yönetim Derecelendirme Hizmeti ile ilgili olarak JCR Avrasya Derecelendirme şirketiyle çalışılmasının önerilmesine karar verilmiştir. Kurumsal Performans Hedefleri onaylanarak Yönetim Kuruluna sunulmuştur. Kurumsal yönetim alanında uluslararası en iyi uygulamalara göre hazırlanan kurumsal yönetim skorkartına ilişkin Yönetim Kuruluna bilgi verilmiştir.

¹8 Haziran 2017'de gerçekleştirilen Olağan Genel Kurul Toplantısını takiben İhsan DURDU Komite Başkanı olarak atanmıştır ve görevi süresince dört Komite toplantısı düzenlenmiştir.

ORTAKLIK YAPISI

05/02/2017 tarihli ve 29970 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 24/01/2017 tarihli ve 2017/9756 sayılı Bakanlar Kurulu Kararnamesi gerekince, T.C. Hazine Müsteşarlığına ait paylar, Türkiye Varlık Fonuna aktarılmıştır.

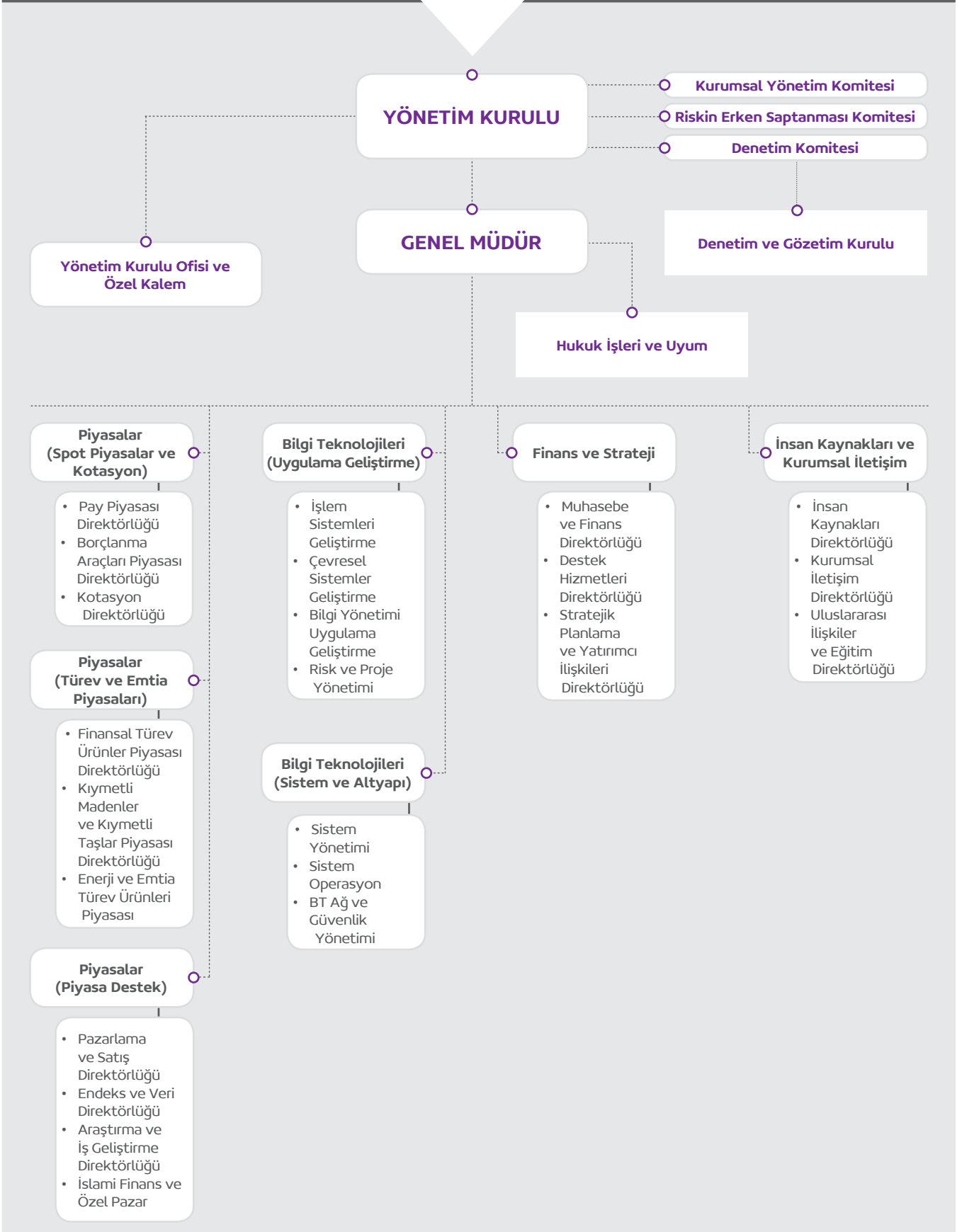
Borsa İstanbul A.Ş. Esas Sözleşmesi'ne göre;

- A Grubu pay sahibinin veya aday gösterdiği yönetim kurulu üyelerinin olumlu oyunun arandığı hallerde, bunların olumlu oyu olmaksızın alınan kararlar geçersizdir.
- Pay sahipliği dağılımının korunmasını teminen, A Grubu dışındaki pay senetleri ancak aynı grup içinde devredilebilir. Ancak, bu payların SPK onayı ile diğer gruplardaki ortaklara veya üçüncü kişilere devri mümkündür.
- Bir kişinin, Şirketin halka arz olunan paylarından doğrudan veya dolaylı pay sahipliği yoluyla sermayenin yüzde onunu ve daha fazlasını temsil eden kısmını edinmesi veya Şirketin halka arz olunan paylarından edinim yoluyla doğrudan veya dolaylı olarak bir ortağa ait bulunan payların sermayenin yüzde on, yüzde yirmi, yüzde otuz üç veya yüzde ellisini aşması veya bu oranların altına düşmesi sonucunu veren pay devirleri dolayısıyla, pay sahiplerinin edinecekleri bu paylara bağlı temettü hariç ortaklık haklarının kullanılabilmesi Sermaye Piyasası Kurulunun iznine tabidir. Söz konusu oranların, Şirketin borsa dışından elde edilen payları da dâhil olmak üzere borsada işlem gören paylarının edinilmesi ile gerçekleşmesi halinde de bu fıkra hükmü uygulanır.

Borsa İstanbul ortaklık yapısı hakkında ek bilgi için:

ORGANİZASYON YAPISI

KURUMSAL YÖNETİM İLKELERİNE UYUM RAPORU

Borsa İstanbul A.Ş. (Borsa İstanbul, Şirket) 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun 73 üncü maddesi uyarınca Sermaye Piyasası Kurulunun (SPK, Kurul) ilan ettiği Kurumsal Yönetim İlkelerine (İlkeler) uyum sağlamak amacıyla gerekli adımları atmaktadır. Bu beyan, Borsa İstanbul'un 2017 yılındaki kurumsal yönetim uygulamalarının bir özetini göstermektedir.

1. PAY SAHİPLERİ

1.1. Pay Sahipleri ile İlişkiler Birimi

Borsa İstanbul, halka açık bir şirket olmamasına karşın pay sahipleri ile olan ilişkilerini yürütmek amacıyla Haziran 2014'te bünyesinde yatırımcı ilişkilerinden sorumlu bir bölüm oluşturmuştur. Yatırımcı ilişkileri ekibi strateji ve finans işlerinden sorumlu Genel Müdür Yardımcısı Sn. Muhittin ESEN'e bağlı olarak faaliyet göstermektedir. Ekibe, yatırımcı ilişkileri@borsaistanbul.com ve investorrelations@borsaistanbul.com e-posta adreslerinden ulaşılabilir.

Pay sahiplerinden gelen sorular Şirketin Bilgilendirme Politikasına uygun olarak cevaplanmıştır. Borsa İstanbul A.Ş.'nin ortakları olan yatırım kuruluşları arasında gerçekleşen şirket birleşmeleri ile ortakların ellerindeki Borsa İstanbul A.Ş. paylarının birbirlerine devirlerine ilişkin talepler hakkında Kurul ve pay sahipleri ile yazışmalar ve mevzuat uyarınca gerekli işlemler yürütülmüştür.

Pay sahiplerinin haklarını kullanabilmelerini etkileyebilecek nitelikteki bilgi ve açıklamalar güncel olarak Şirketin internet sitesinde pay sahiplerinin ve tüm kamuoyunun bilgisine sunulmaktadır.

www.borsaistanbul.com

1.2. Pay Sahiplerinin Bilgi Edinme Haklarının Kullanımı

Pay sahipleri arasında bilgi alma ve inceleme hakkının kullanımında ayırım yapılmamakta olup ticari sır niteliğinde olanlar dışında Şirket faaliyet ve politikalarına ilişkin tüm bilgiler talepleri halinde pay sahipleri ile paylaşılmaktadır. Pay sahipleri tarafından mektup, telefon, e-posta ve diğer yollarla Borsamıza ulaşan sorular, ilgili konuda yetkili kişiler tarafından en hızlı ve etkin bir şekilde yanıtlanmaktadır. Ayrıca, Şirket internet sitesinde pay sahiplerini ilgilendiren güncel ve geçmişe dönük kapsamlı bilgiler ve istatistikler mevcuttur.

Şirket faaliyetleri, Yönetim Kurulunun tarafından atanan ve Genel Kurul tarafından onaylanan Bağımsız Denetçi tarafından periyodik olarak denetlenmektedir. 2017 yılı faaliyetlerinin bağımsız dış denetimi Akis Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş. (KPMG) tarafından gerçekleştirilmekte olup bu husus internet sitesinde ilan edilmiştir.

Şirketin esas sözleşmesinde bireysel bir hak olarak özel denetçi talep hakkı düzenlenmemiştir ve 2017 yılı faaliyet döneminde pay sahiplerinin bu yönde bir talebi olmamıştır.

www.borsaistanbul.com

1.3. Genel Kurul Toplantıları

Borsa İstanbul Genel Kurul Toplantılarına ilişkin düzenlemeler, Şirket internet sitesinde yer alan Borsa İstanbul A.Ş. Esas Sözleşmesi ve Borsa İstanbul A.Ş. Genel Kurulunun Çalışma Esas ve Usulleri Hakkında İç Yönergede yer almaktadır. Şirket Esas Sözleşmesinin 22'nci maddesi ve Türk Ticaret Kanunu'nun 414'üncü maddesi hükümleri çerçevesinde, Genel Kurul ilanları Genel Kurul Toplantılarından önce pay sahiplerinin bilgilendirilmesi amacıyla, ilan ve toplantı günleri hariç olmak üzere toplantı gününden en az üç hafta önce:

- Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'nde,
- Şirket internet sitesinde,
- Şirket merkezinin bulunduğu yerde çıkan günlük bir gazetede,
- www.kap.org.tr internet sitesinde,
- Elektronik imza sahibi pay sahipleri bakımından Merkezi Kayıt Kuruluşu'nun Elektronik Genel Kurul Sistemi'nde yayımlanmaktadır.

Genel Kurul toplantıları Türk Ticaret Kanunu, Sermaye Piyasası Mevzuatı ve Kurumsal Yönetim İlkeleri çerçevesinde, pay sahiplerinin yeterince bilgilendirilmesine ve geniş katılımına imkân sağlayacak şekilde Merkezi Kayıt Kuruluşu'nun sunduğu Elektronik Genel Kurul Sisteminden de yararlanılarak gerçekleştirilmektedir. Olağanüstü Genel Kurul ise, Şirket işlerinin gerektirdiği zamanlarda Yönetim Kurulu, Türk Ticaret Kanunu'nda düzenlenen hallerde azlık pay sahipleri ya da gerek gördüğü hallerde gündemi de belirlemek üzere Sermaye Piyasası Kurulunun daveti üzerine toplanır.

Borsa İstanbul A.Ş.'nin 2017 Yılı Olağan Genel Kurul toplantısı 12 Mayıs 2017 tarihinde toplanmış olup TVF temsilcisi tarafından heyete verilen erteleme önergesinin hazirunca kabulü ile ertelenmiş ve 8 Haziran 2017 tarihinde toplanmıştır. Toplantı Borsa İstanbul A.Ş. İstinye yerleşkesinde gerçekleştirilmiştir.

12 Mayıs 2017 tarihli Olağan Genel Kurul Toplantısına ilişkin ilan

- 17 Nisan 2017 tarihli ve 9307 sayılı Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi nüshasında,
- Şirketin internet sitesinde,
- Sabah Gazetesi'nin 17 Nisan 2017 tarihli nüshasında,
- www.kap.org.tr internet sitesinde
- Elektronik imza sahibi pay sahiplerinin erişimini sağlamak amacıyla Merkezi Kayıt Kuruluşu'nun Elektronik Genel Kurul Sistemi'nde yayımlanmıştır.

KURUMSAL YÖNETİM İLKELERİNE UYUM RAPORU

8 Haziran 2017 tarihli Olağan Genel Kurul Toplantısına ilişkin ilan

- 16 Mayıs 2017 tarihli ve 9327 sayılı Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi nüshasında,
- Şirketin internet sitesinde,
- Sabah Gazetesi'nin 16 Mayıs 2017 tarihli nüshasında,
- www.kap.org.tr internet sitesinde
- Elektronik imza sahibi pay sahiplerinin erişimini sağlamak amacıyla Merkezi Kayıt Kuruluşu'nun Elektronik Genel Kurul Sistemi'nde yayımlanmıştır.

Olağan Genel Kurul Toplantısına ilişkin gündem, ilan ve ilgili belgeler, mümkün olan en fazla sayıda pay sahibine ulaşmayı sağlayacak biçimde Borsa İstanbul'un merkezinde incelemeye hazır bulundurulmuş ve 16 Mayıs 2017 tarihinde Şirket internet sitesine yüklenmiştir.

Genel Kurul gündem maddeleri çerçevesinde, yıllık faaliyet raporu, finansal tablo ve raporlar, kurumsal yönetim ilkelerine uyum raporu, kâr dağıtım önerisi, bağımsız denetim raporları, Genel Kurul gündem maddeleri ile ilgili hazırlanan bilgilendirme dokümanı ve gündem maddelerine dayanak teşkil eden diğer belgeler ile Esas Sözleşmenin son hali, Genel Kurul Toplantısına davet için yapılan ilan tarihinden itibaren Şirket merkezinde ve internet sitesinde, pay sahiplerinin rahat erişebileceği şekilde incelemeye açık tutulmuştur.

Söz konusu 12 Mayıs 2017 tarihli toplantıda, Şirket paylarının tamamının itibari değerinin 423.234.000,00 TL olduğu, Türk Ticaret Kanunu'nun 389'uncu maddesi uyarınca 422.599.149,00-TL itibari değerdeki payın toplantı ve karar nisaplarının hesabında dikkate alınması gerektiği tespit edilmiştir. Toplantıda temsil edilen payların toplam itibari değeri 340.088.342,31-TL olup bunun Şirket sermayesindeki oranı ise %80 olmuştur.

8 Haziran 2017 tarihli toplantıda, Şirket paylarının tamamının itibari değerinin 423.234.000,00 TL olduğu, Türk Ticaret Kanunu'nun 389'uncu maddesi uyarınca 422.599.149,00-TL itibari değerdeki payın toplantı ve karar nisaplarının hesabında dikkate alınması gerektiği tespit edilmiştir. Toplantıda temsil edilen payların toplam itibari değeri 413.642.653-TL olup bunun Şirket sermayesindeki oranı ise %98 olmuştur.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu, 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu ve ilgili alt mevzuat çerçevesinde, pay sahiplerine elektronik oy kullanma imkânı sağlanmış olup Olağan Genel Kurul Toplantısına İnteraktif Yatırım Menkul Değerler A.Ş. elektronik ortamda katılmıştır. Olağan Genel Kurul Toplantılarında; pay sahipleri soru sorma haklarını kullanmış olup yöneltilen sorulara ilişkin cevaplar toplantı esnasında verilmiştir. Ayrıca pay sahipleri tarafından verilen öneriler müzakere edilerek Genel Kurul tarafından karara bağlanmıştır. Gündemde yer alan "Yönetim Kurulu üyelerinin seçilmesi" maddesinin müzakeresi sonucunda, A Grubu pay sahibi tarafından aday gösterilerek seçilmiş olan bazı Yönetim Kurulu üyeleri görevden alınmış ve yerlerine yeni üyeler seçilmiştir.

Genel Kurul toplantılarından sonra, toplantı tutanakları, Şirket internet sitesinde tüm yatırımcıların değerlendirmesine sunulmuştur. Gerekli belgeler, Türk Ticaret Kanunu'nda öngörüldüğü üzere Genel Kurul toplantısı sonrası Borsa İstanbul A.Ş.'nin MKK nezdindeki Bilgi Toplamı Hizmetleri sayfasına da yüklenmiştir.

 www.borsaistanbul.com

1.4. Oy Hakları ve Azlık Hakları

Borsa İstanbul'da her payın bir oy hakkı bulunmaktadır. Borsa İstanbul'da oy hakkının kullanılmasını zorlaştırıcı uygulamalar bulunmamakta ve her pay sahibine, oy hakkını en kolay ve uygun biçimde kullanma fırsatı sağlanmaktadır. Borsa İstanbul'da oy hakkını haiz olan pay sahipleri bu haklarını kendileri doğrudan kullanabilecekleri gibi Türk Ticaret Kanunu ve Sermaye Piyasası Kanunu düzenlemelerine uygun bir şekilde vekil vasıtasıyla da kullanabilirler. Şirket Esas Sözleşmesi'ne göre A, B ve C Grubu paylar bulunmaktadır. 1-Şirketin Esas Sözleşmesinin değiştirilmesinin önerilmesi, 2-Sermayesinin artırılması veya azaltılması, 3-Şirketin bağımsız denetimden geçmiş son yıllık finansal tablolarında yer alan gelirlerinin beher sözleşme bazında %10'unu geçen ve Şirketi doğrudan veya dolaylı olarak bağlayan her türlü işlemin yapılması, Şirketi bu miktarda taahhüt altına sokacak her türlü kararların alınması, 4-Şirketin başka şirketlerle birleşmesi, feshi veya tasfiyesi 5-kâr payı dağıtım önerisinin genel kurula sunulması ile ilgili Yönetim Kurulu kararı alınabilmesi için A Grubu pay sahibinin aday gösterdiği en az bir Yönetim Kurulu üyesinin olumlu oyu gerekmektedir. 2017 yılı sonu itibarıyla sadece TVF'nin A grubu payı bulunmaktadır. Bunun dışında, A ve C Grubu Şirket paylarına Yönetim Kurulu üye seçiminde aday gösterme konusunda imtiyaz tanınmış bulunmaktadır. Borsa İstanbul'da oy hakkının iktisap tarihinden itibaren belirli bir süre sonra kullanılmasını öngöreceği biçimde bir düzenleme bulunmamaktadır.

İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş., Borsa İstanbul A.Ş.'nin %0,15'lik payla hissedardır. Banka, 8 Haziran 2017 tarihinde gerçekleştirilen genel kurul toplantısına katılmıştır fakat TTK 389 gereğince oy kullanmamıştır.

1.5. Kâr Payı Hakkı

Borsa İstanbul Esas Sözleşmesi'ne göre şirketin net dönem kârı, yapılmış her çeşit masrafların çıkarılmasından sonra kalan miktardır. Her yıl yıllık kârın yüzde beşi, ödenmiş sermayenin yüzde yirmisine ulaşınca kadar, kanuni yedek akçeye ayrılır. Genel Kurulca aksi kararlaştırılmadıkça, kalan miktarın yüzde beşi, esas sermaye payı için şirkete yaptığı ödemelerle orantılı olarak pay sahiplerine kâr payı olarak dağıtılır.

Ayrıca bakiyenin; azami yüzde beşine kadar olan kısmı, Genel Kurulun tespit edeceği şekil ve surette; her türlü mutad ödemeler dâhil yıllık brüt ücretlerinin altıda birini aşmamak kaydıyla Yönetim Kurulu Başkanına, Yönetim Kurulu üyelerine ve Şirket personel ve çalışanlarına dağıtılabilir. Buna ilaveten, Genel Kurulca kararlaştırılacak bir miktar ikinci kâr payı olarak pay sahiplerine dağıtılmak üzere ayrılabilir. Kâr dağıtımı yapılmasına karar verilmesi halinde, dağıtılacak miktar toplamının yüzde onu genel kanuni yedek akçeye eklenir ve geriye kalacak net dönem kâr tutarı yedek akçeye ayrılır.

Şirket kârına katılma konusunda Şirket Esas Sözleşmesinde bir imtiyaz yoktur ve her paya eşit kâr payı alma hakkı tanınmıştır. Kâr Dağıtım Politikası şirketin internet sitesinde yer almaktadır.

8 Haziran 2017 tarihinde gerçekleştirilen Olağan Genel Kurul toplantısında, Şirket kârının dağıtılmayarak öz kaynakları güçlendirmek üzere şirket bünyesinde bırakılmasına karar verilmiştir.

1.6. Payların Devri

Pay devirlerinin kısıtlanmasına ilişkin hükümler aşağıdaki gibidir:

a) Sermaye Piyasası Kanunu'nun 138'inci maddesinin altıncı fıkrasının (a), (b) ve (ç) bentleri ile bu maddenin ikinci fıkrası kapsamında yapılacak olanlar hariç, payların devri veya pay devri söz konusu olmasa dahi doğrudan veya dolaylı kontrol devri sonucunu doğuran her türlü işlem Sermaye Piyasası Kurulunun iznine tabidir. Pay devri, Sermaye Piyasası Kurulunun onayından sonra yönetim kurulunun kararı ve pay defterine kayıt ile geçerlilik kazanır. Sermaye Piyasası Kurulunun izni alınmaksızın doğrudan veya dolaylı olarak pay ve kontrol devri sonucunu doğuran her türlü işlem ile yönetim kurulu kararı ve pay defterine kayıt olmaksızın yapılan devirler Şirkete karşı hüküm ifade etmez.

b) Pay sahipliği dağılımının korunmasını teminen, A Grubu dışındaki pay senetleri ancak aynı grup içinde devredilebilir. Ancak, bu payların Sermaye Piyasası Kurulunun onayı ile diğer gruplardaki ortaklara veya üçüncü kişilere devri mümkündür. Şu kadar ki, münhasıran Türkiye Varlık Fonu'na ait olup yönetimde temsil hakkı verilen A Grubu paylar hiçbir şekilde devredilemez.

c) Bir kişinin, Şirketin halka arz olunan paylarından doğrudan veya dolaylı pay sahipliği yoluyla sermayenin yüzde onunu ve daha fazlasını temsil eden kısmını edinmesi veya Şirketin halka arz olunan paylarından edinim yoluyla doğrudan veya dolaylı olarak bir ortağa ait bulunan payların sermayenin yüzde on, yüzde yirmi, yüzde otuz üç veya yüzde ellisini aşması veya bu oranların altına düşmesi sonucunu veren pay devirleri dolayısıyla, pay sahiplerinin edinecekleri bu paylara bağlı temettü hariç ortaklık haklarının kullanılabilmesi Sermaye Piyasası Kurulunun iznine tabidir. Söz konusu oranların, Şirketin borsa dışından elde edilen payları da dâhil olmak üzere borsada işlem gören paylarının edinilmesi ile gerçekleşmesi halinde de bu fıkra hükmü uygulanır.

Sermaye piyasasındaki paydaşlarımız olan aracı kurumların Borsamıza ilettiği taleplerini değerlendiren Yönetim Kurulumuz, 29 Aralık 2016 tarihinde aldığı kararla Borsa İstanbul A.Ş. C grubu pay sahiplerinden hisselerini geri almaya yönelik süreci başlatmıştır. Sermaye piyasası mevzuatı kapsamında pay devri için gerekli olan Sermaye Piyasası Kurulu onayı alınmış, 8 Haziran 2017 tarihli Olağan Genel Kurul toplantısında Yönetim Kurulu pay geri alımı konusunda iktisap edilecek payların azami toplam sayısı 335.828.929 adet ve bu değerdeki paylar için ödenebilecek bedelin üst sınırı 50.000.000-TL olacak şekilde bir yıl süre ile yetkilendirilmiştir. Sürecin devamında, yirmi dört pay sahibiyile sözleşme imzalanarak devirler gerçekleştirilmiş ve söz konusu şirketlere ödemeler tamamlanmıştır. 25 Ekim 2017 tarihi itibarıyla 24 pay sahibinden Borsamız sermayesinin %0,79'una karşılık gelen 335.828.929 adet pay geri alınmıştır.

21 Aralık 2017 tarihinde toplanan Yönetim Kurulu, pay geri alım sürecinin belirli şartlarda devam etmesine karar vermiştir. Konuya ilişkin duyurular C grubu pay sahipleriyle paylaşılmış olup süreç Yatırımcı İlişkileri ekibi tarafından yürütülmektedir. 2017 yılı Olağan Genel Kurul toplantısında pay geri alımı gündem maddeleri arasında yer alacaktır.

KURUMSAL YÖNETİM İLKELERİNE UYUM RAPORU

2. KAMUYU AYDINLATMA VE ŞEFFAFLIK

2.1. Bilgilendirme Politikası

Borsa İstanbul Bilgilendirme Politikası, Kurumsal Yönetim İlkeleri uyarınca yazılı hale getirilmiş ve Şirketin internet sitesinde yayımlanmıştır.

 www.borsaistanbul.com

2.2. Şirket İnternet Sitesi ve İçeriği

Borsa İstanbul'un www.borsaistanbul.com internet sitesi bulunmakta olup Borsa tarafından kamuya açıklanmış olan bilgilere internet üzerinden Türkçe olarak erişim imkânı bulunmaktadır. İnternet sitesinin İngilizcesi de yayındadır, <http://www.borsaistanbul.com/en/home-page> Kurulun Kurumsal Yönetim İlkeleri'nde sayılan bilgilerden Borsa nezdinde uygulanabilir nitelikte olanlar 2013 yılı Kasım ayından itibaren Borsa'nın internet sitesinde yayınlanmakta ve gerektiğinde güncellenmektedir. İnternet sitesinde Yatırımcı ilişkileri konusunda aşağıdaki başlıklar yer almaktadır:

- Raporlar
- Kurumsal Yönetim
- İlgili Mevzuat
- Genel Kurul
- Borsa İstanbul A.Ş.'nin Halka Arzı
- Yatırımcı ilişkileri iletişim

www.borsaistanbul.com internet sitesinin yanı sıra, Şirketin yatırımcı ilişkilerine yönelik internet sitesinin halka arzdan önce devreye alınması planlanmaktadır.

 www.borsaistanbul.com

2.3. Faaliyet Raporu

Borsa İstanbul faaliyet raporu, kamuoyunun Şirketin faaliyetleri hakkında tam ve doğru bilgiye ulaşmasını sağlayacak şekilde, 28 Ağustos 2012 tarihli ve 28395 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan "Şirketlerin Yıllık Faaliyet Raporunun Asgari İçeriğinin Belirlenmesi Hakkında Yönetmelik" başta olmak üzere ilgili mevzuatta belirtilen hususlara uygun olarak hazırlanmaktadır.

Faaliyet raporunda; ortaklığın unvanı, dönem içinde Yönetim Kurulunda görev alanlar, Şirketin performansını etkileyen hususlar, Şirketin finansman kaynakları ve risk yönetim politikaları, borsacılık faaliyetleri ve piyasaların işleyişine ilişkin bilgiler, Kurumsal Yönetim İlkelerine Uyum Raporu, yapılan araştırma ve geliştirme faaliyetleri, dönem içinde Esas Sözleşmede yapılan değişiklikler ve nedenleri, Şirketin üretim ve hizmet birimlerinin nitelikleri, etkinlikleri ve faaliyetleri konusundaki gelişmeler, finansal durum ve önemli nitelikteki diğer hususlar yer almaktadır.

3. MENFAAT SAHİPLERİ

3.1. Menfaat Sahiplerinin Bilgilendirilmesi

Borsa İstanbul'un, menfaat sahiplerini, Bilgilendirme Politikası çerçevesinde bilgilendirmesi esastır. Kurumsal Yönetim uygulamaları ve etik kuralları da menfaat sahiplerini en doğru şekilde bilgilendirmeyi güvence altına alır.

Borsa İstanbul Etik Kuralları gereği Şirket yetkilileri, bilgilendirmede gerçek veya tüzel kişi yatırımcılara öncelikli, ayrıcalıklı, taraflı ve eşitlik ilkesine aykırı uygulama yapmazlar. Borsa İstanbul, medyaya ve kamuoyuna doğru, güvenilir ve tarafsız bilgiler vermek konusunda sorumludur. Yönetim ve İcra Kurulu Başkanı, medya kuruluşlarına röportaj verip kendisine yöneltilen soruları yanıtlayarak birinci ağızdan kamuoyunu ve menfaat sahiplerini bilgilendirir.

Borsa İstanbul tarafından sunulan veriler ve bilgiler aşağıda yer alan yöntem ve araçlar vasıtasıyla oluşturulan iletişim sistemi ile yatırımcılara ulaştırılmaktadır:

 www.borsaistanbul.com
www.bilincliyatirimci.org
www.listingistanbul.com
www.bistozelpazar.com
www.kap.org.tr

- Yatırımcı Danışma Merkezi (Borsa'da işlem gören şirketlerin yatırımcılarına hizmet vermektedir.)
- Buna ek olarak, internet sitesinde yer verilen ve düzenli olarak güncellenen bilgiler, ayrıntılı faaliyet raporları, basın duyuruları ve odak noktası şeffaflık olan bilgilendirme politikası kapsamındaki uygulamalar, sadece pay sahiplerine değil tüm menfaat sahiplerine yönelik olumlu uygulamalardır.

2017 yılında, Borsa İstanbul'un menfaat sahipleri içerisinde yer aldığı;

- a) Şirketleri bilgilendirmeye yönelik 12 etkinliğe katılım sağlanmıştır. 21'i yerli, 3'ü yabancı 24 şirketin yetkililerine başta pay halka arzı olmak üzere sermaye piyasası araçlarının ihracı konusunda bire bir bilgilendirmelerde bulunulmuştur. Yatırımcı tabanı geliştirmeye ve finansal okuryazarlığı artırmaya yönelik aracı kurumlarla ortak 10 eğitim semineri düzenlenmiştir. Etkinlik ve ziyaretlerde şirket yetkilileri ve etkinlik katılımcıları Borsamızın yeni ürün ve pazarları hakkında bilgilendirilmiş, sermaye piyasalarında son dönemde yaşanan gelişmeler aktarılmış ve Borsamıza iletilen görüş, öneri ve talepler tespit edilmiştir.
- b) Halka açılmanın şirketlerimiz açısından cazip kılınması adına piyasaların hem arz hem talep tarafına yönelik önceden tespit edilen bazı teşviklerin/mekanizmaların/uygulamaların hayata geçirilmesi için resmi kuruluşlarla istişare çalışmaları devam etmektedir.
- c) Yatırım kuruluşlarına ve diğer müşteri gruplarına yönelik 3 adet etkinlik düzenlenmiştir. Kilit Müşteri Yönetimi uygulaması kapsamında 6 kuruluşa 8 ziyaret gerçekleştirilmiştir. Belirtilenler dışında kamu otoriteleri ve müşteri gruplarının meslek örgütleri ile periyodik veya özel gündemli toplantılar organize edilmiştir. Bu ziyaretlerin/etkinliklerin bir kısmına Borsamız üst yönetimi de katılım sağlamıştır.
- d) Endeks iş koluna ilişkin 1 adet etkinliğe katılım sağlanmıştır. Ayrıca tüm iş kollarındaki müşteriler ile 120 ziyaret/toplantı yapılmıştır.
- e) TİM, TSPB, Kalkınma Ajansları, Teknoparklar ve melek yatırım ağları ile ortak düzenlenen etkinlikler de dahil olmak üzere toplam 11 adet etkinliğe katılım sağlanarak söz konusu etkinlikler vasıtasıyla 1.100'den fazla katılımcı Özel Pazar hakkında bilgilendirilmiştir.

3.2. Menfaat Sahiplerinin Yönetime Katılımı

Borsa İstanbul A.Ş., 2017 yılı içerisinde Sermaye Piyasası Kurulu ile yakın iletişim ve etkileşim içerisinde çalışmıştır. Borsa İstanbul'un aldığı kararlarda Merkezi Kayıt Kuruluşu, İstanbul Takas ve Saklama Bankası ve Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği'nin görüşleri dikkate alınmıştır. Borsa üyeleriyle toplantılar organize edilmiş, sektörün talep ve sıkıntıları dikkate alınmıştır. Yukarıda da bahsedilen C grubu payların geri alınması süreci, ortakların yaşadıkları sıkıntıyı dile getirmeleri ardından gündeme gelmiştir. Bu örnek, menfaat sahiplerinin yönetime katılmasına iyi bir örnek olarak değerlendirilebilir. Ayrıca, çalışanlarla ve sendika temsilcileri ile yapılan toplantılarda iletilen talep ve öneriler yöneticiler tarafından değerlendirmeye alınmıştır.

3.3. İnsan Kaynakları Politikası

İnsan kaynakları politika ve süreçleri, yeteneklerin kuruma kazandırılması ve geliştirilmesi amaçlarını gütmekte ve sürekli iyileştirilmektedir.

2013 yılında onaylanan ve duyurulan Borsa İstanbul İnsan Kaynakları Politikasının esasları aşağıdaki gibidir:

- Borsa İstanbul işe alım prosedürleri eşit koşullardaki kişilere eşit fırsat sağlanması ilkesi çerçevesinde iç mevzuatta düzenlenmiş olup yeni mezun adayların işe alımı, objektifliği teminat altına almak amacıyla yazılı sınavlar ve ardından mülakatlar yapılmak suretiyle gerçekleştirilmektedir. Deneyimli çalışan işe alımlarında, adayların değerlendirilmesinde birbirlerinden bağımsız değerlendiriciler görev almakta ve çok aşamalı görüşmeler ile mesleki bilginin yanı sıra kurum kültürüne uyum, takım çalışmasına yatkınlık gibi çalışma verimini arttıracak kriterler de değerlendirilmektedir.
- Çalışanların kariyerleri planlanırken en kritik faktör çalışanın gerçekleştirmiş olduğu başarılı çalışmalarıdır. Bununla birlikte her bir pozisyonda yükselmek için gereken asgari tecrübe şartı iç mevzuatımızın gereği olarak yerine getirilmektedir.
- Çalışanlara Şirketçe sağlanan tüm haklar iç mevzuatta açık bir şekilde düzenlenmiş olup, mevzuatta belirtilen koşulları karşılayan her çalışana ayırım yapılmaksızın belirtilen haklar tahakkuk ettirilmekte olup bunlar haricinde herhangi bir ödeme yapılmamaktadır.
- Çalışanların bilgi ve becerilerinin arttırılması amacıyla gerek düzenli gerekse yöneticilerin talebine istinaden ilave eğitimler düzenlenmektedir. Ayrıca çalışanlar için güvenli çalışma ortamı ve koşulları sağlanmakta ve bu ortam ve koşullar sürekli olarak iyileştirilmektedir.
- Çalışanların dernek kurma özgürlüğünün ve toplu iş sözleşmesi hakkının etkin şekilde kullanılması amacıyla, Şirket içi iletişim aracı olan intranette gerek çalışanlar tarafından kurulan derneğe gerekse Sendikaya alan açılarak etkin iletişim imkânı sağlanmaktadır.

Borsa İstanbul çalışanlarının bir bölümünün bünyesinde örgütlü olduğu Tez-Koop İş Sendikası'nın yetkisi sona erdiğinden, çalışanlar bankacılık ve finans alanında yetkili sendikalardan olan Banka-Finans ve Sigorta İşçileri Sendikası (BASİSEN) bünyesinde

KURUMSAL YÖNETİM İLKELERİNE UYUM RAPORU

örgütlenmiştir. 4. Dönem Toplu İş Sözleşmesi 2016 yılı sonunda sona ermiştir. Şirket ile 2016 sonrasını kapsayacak yeni toplu iş sözleşmesi görüşmeleri yetkili sendika olan BASİSEN ile 2017 yılında sonuçlandırılmıştır.

Çalışan iş sağlığı ve güvenliği ile işlerin sürekliliğinin temini açısından Borsa İstanbul'da iş güvenliğine büyük önem verilmektedir. Mevzuat uyarınca, Aralık ayında çalışanlara iş sağlığı ve güvenliği uzmanları tarafından eğitim verilmiştir. Mevzuatın gerektirdiği koşulları sağlayacak şekilde sertifika sahibi bir iş güvenliği uzmanı, iş yeri hekimi sertifikası sahibi bir doktor ve deneyimli bir hemşire şirketin İstinye ve Kuyumcukent yerleşkelerinde hizmet vermektedir. Yine mevzuatın gerektirdiği şekilde işveren, çalışan ve güvenlik birimi temsilcileri, iş güvenliği uzmanı ve iş yeri hekiminin üyesi olduğu İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulu bulunmaktadır. Kurul, en az üç ayda bir toplanıp durum değerlendirmesi yapmakta, gerekli gördüğü adımların atılmasını sağlamaktadır. Bu kapsamda, 2017 yılı boyunca yerleşkede farklı iyileştirmeler yapılmıştır.

2017 yılında çalışanlardan ayrımcılık konusunda hiçbir şikâyet gelmemiştir.

3.4 Etik Kurallar ve Sosyal Sorumluluk

2014 yılında yayınlanan Borsa İstanbul Etik Kuralları, yenilenmiş ve 1 Kasım 2017 tarihinde yürürlüğe giren Borsa İstanbul A.Ş. Etik İlkeler Yönergesi yayınlanmıştır.

Borsa İstanbul'un Kurumsal Sosyal Sorumluluk Politikası ve bu alanda yapılan çalışmalara ilişkin bilgiler internet sitesinde yer almaktadır. Borsa İstanbul tarafından 2017 yılında 1,753,374.16 TL tutarında yardım ve bağış, 547,600.00 TL tutarında sponsorluk gerçekleştirilmiştir. Diğer taraftan, Borsa İstanbul'un 1997 yılından beri Türkiye'nin çeşitli il ve ilçelerinde sürdürdüğü Ulusal Eğitime Fiziksel Katkı Projesi (EFİKAP) kapsamında okul inşaatları için Borsa İstanbul tarafından yönetilen fondan 2017 yılında 29.692.371,58 TL ödeme yapılmıştır. [sayfa 58](#)

 www.borsaistanbul.com

4. YÖNETİM KURULU

4.1 Yönetim Kurulunun Yapısı ve Oluşumu

Yönetim Kurulunun oluşumu ve seçimine ilişkin esaslar Borsa İstanbul'un Esas Sözleşmesi'nde yer almaktadır. 31.03.2014 tarihli Olağan Genel Kurul toplantısında kabul edilen Esas Sözleşme değişikliğine göre, Yönetim Kurulu, Türk Ticaret Kanunu hükümleri çerçevesinde 2 (iki) üyesi A Grubu, 3 (üç) üyesi C Grubu pay sahiplerinin önerdiği adaylar arasından olmak üzere Genel Kurulca seçilen toplam 10 üyeden oluşur. C Grubu pay sahiplerinin önerdiği adayların seçimi; Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği'ni de içeren C grubu pay sahiplerinin göstereceği adaylar arasından Genel Kurul tarafından gerçekleştirilir. Esas Sözleşmede yer aldığı gibi, üyelerin görev süresi üç yıldır ve üyeler yeniden seçilebilirler.

Şirket Esas Sözleşmesi uyarınca Yönetim Kurulunda görev alacak bağımsız yönetim kurulu üyelerinin sayısının, görev süresinin, atanma usullerinin ve ücretlerinin belirlenmesinde Sermaye Piyasası Kurulu düzenlemelerine uyulur.

8 Haziran 2017'deki Olağan Genel Kurul Toplantısı'nda yapılan seçimin sonucunda TSPB tüzel kişisini temsilen İlhami KOÇ, Murat ÇETİNKAYA, İhsan DURDU, Tevfik Metin AYIŞIK ve İşinsu KESTELLİ Yönetim Kurulu üyesi olarak seçilmiştir. Yönetim Kurulu'nun kendi üyeleri arasında yaptığı seçimle Murat ÇETİNKAYA Genel Müdür olarak görevlendirilmiştir. Genel Kurul tutanakları internet sitesinde yer almaktadır. Faaliyet döneminde bağımsız Yönetim Kurulu Üyeleri'nin bağımsızlıklarını ortadan kaldıracak bir durum olmamıştır.

 www.borsaistanbul.com

Komitelerin başkanları bağımsız üyeler arasından seçilmektedir. 2017 yılı sonu itibarıyla, Şirketin Yönetim Kurulu, üçü kadın on üyeden oluşmaktadır. Yönetim Kurulu üyelerine ilişkin tablo aşağıda verilmektedir:

Adı – Soyadı	Grup	Göreve Başlama Tarihi	Bağımsızlık Durumu	Yer Aldığı Komiteler ve Görevi
Himmet KARADAĞ	A	01.04.2016 Olağan Genel Kurul toplantısı	Bağımsız değil	Yönetim ve İcra Kurulu Başkanı, Halka Arz Komitesi Başkanı
Yunus ARINCI	-	30.10.2016 Olağanüstü Genel Kurul toplantısı	Bağımsız	Yönetim ve İcra Kurulu Başkan Vekili, Riskin Erken Saptanması Komitesi Başkanı, Denetim Komitesi Üyesi
Murat ÇETİNKAYA	A	08.06.2017 Olağan Genel Kurul toplantısı	Bağımsız değil	Genel Müdür, İcra Kurulu Üyesi, Halka Arz Komitesi Üyesi
Erişah ARICAN	-	01.04.2016 Olağan Genel Kurul toplantısı	Bağımsız	Denetim Komitesi Başkanı
Oral ERDOĞAN	-	01.11.2017 tarihli Yönetim Kurulu Toplantısı	Bağımsız değil	İcra Kurulu Üyesi
İhsan DURDU	-	08.06.2017 Olağan Genel Kurul toplantısı	Bağımsız	Kurumsal Yönetim Komitesi Başkanı
Nicola BEATTIE	-	01.04.2016 Olağan Genel Kurul toplantısı	Bağımsız değil	Kurumsal Yönetim Komitesi Üyesi, Halka Arz Komitesi Üyesi
İlhami KOÇ Tüzel kişi Yönetim Kurulu üyesi Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği'ni temsilen	C	08.06.2017 Olağan Genel Kurul toplantısı	Bağımsız değil	Kurumsal Yönetim Komitesi Üyesi, Denetim Komitesi Üyesi, Halka Arz Komitesi Üyesi
Işın KESTELLİ	C	08.06.2017 Olağan Genel Kurul toplantısı	Bağımsız değil	Riskin Erken Saptanması Komitesi Üyesi
Tevfik Metin AYIŞIK	C	08.06.2017 Olağan Genel Kurul toplantısı	Bağımsız değil	Riskin Erken Saptanması Komitesi Üyesi, Halka Arz Komitesi Üyesi

4.2 Yönetim Kurulunun Faaliyet Esasları

Borsa İstanbul Esas Sözleşmesine göre Yönetim Kurulu ayda bir defadan az olmamak kaydı ile Şirketin işleri lüzum gösterdikçe toplanır.

Yönetim Kurulu üye tam sayısının çoğunluğu ile toplanır ve kararlarını toplantıda hazır bulunan üyelerin çoğunluğu ile alır.

Üyelerden hiçbiri fiziki ortamda toplantı yapılması isteminde bulunmadığı takdirde, Yönetim Kurulu kararları, kurul üyelerinden birinin belirli bir konuda yaptığı, karar şeklinde yazılmış önerisine, en az üye tam sayısının çoğunluğunun yazılı onayıyla veya Elektronik Toplantı Sisteminden güvenli elektronik imza ile alınabilir. Kararların geçerliliği yazılıp imza edilmiş olmalarına bağlıdır.

Yönetim Kurulu 2017 yılında 7 kez toplanmıştır. İlhami Koç mazeret bildirerek 1 toplantıya katılmamış, diğer üyeler tüm toplantılara katılım sağlamıştır. Borsa İstanbul Yönetim Kurulu 2017 yılı içerisinde toplantı yapmaksızın 19 toplantı yaparak 54 olmak üzere toplamda 73 karar almıştır.

Yönetim Kurulu toplantı tarihleri, aylık olarak toplantı tarihinden makul bir süre önce tespit edilmekte ve Yönetim Kurulu üyelerine duyurulmaktadır. Kurumsal Yönetim Komitesi'nin tavsiyesiyle 2016 yılının ikinci yarısından başlayarak 2017 yılı sonuna kadar tüm Yönetim Kurulu toplantısı tarihleri belirlenmiş ve bu şekilde Yönetim Kurulu üyelerine öngörü imkânı sağlanmıştır. Şirket Esas Sözleşmesinde de belirtildiği üzere Yönetim Kurulu toplantı gündemi, Borsa bölümleri tarafından hazırlanan önergeler çerçevesinde Yönetim Kurulu Başkanı tarafından hazırlanmaktadır.

Yönetim Kurulu iş ve işlemleri Özel Kalem Bölümü tarafından yürütülmektedir. Toplantılarda alınan kararlar Yönetim Kurulu karar defterine varsa muhalefet şerhleri ile beraber işlenmektedir. İşlem gören şirketlerle ilgili olarak alınan kararlar sermaye piyasası mevzuatının gerektirdiği hallerde Kamuyu Aydınlatma Platformu vasıtasıyla duyurulmaktadır.

Şirketin Yönetim Kurulu üyeleri için "yönetici sorumluluk sigortası" ve "mesleki sorumluluk sigortası" poliçeleri bulunmaktadır.

KURUMSAL YÖNETİM İLKELERİNE UYUM RAPORU

23 Kasım 2017 tarihli Yönetim Kurulu toplantısında alınan çoğunluk kararıyla, İcra Kurulu oluşturulmasına ve İcra Kurulunun Yönetim Kurulu üyeleri içinden Himmet Karadağ, Murat Çetinkaya ve Oral Erdoğan'dan oluşmasına, Yönetim Kurulu Başkanı Himmet Karadağ'ın aynı zamanda İcra Kurulu başkanı olmasına karar verilmiştir. Kurulun mevcut durumda çalışma usul ve esasları olmamakla birlikte, şirketin yetki tablosunda gerekli eklemeler ve değişiklikler yapılmıştır.

4.3. Yönetim Kurulu Bünyesinde Oluşturulan Komiteler

Borsa İstanbul bünyesinde 2014 yılında Denetim Komitesi, Kurumsal Yönetim Komitesi ve Riskin Erken Saptanması Komitesi oluşturulmuş ve bu komitelerin çalışma usul ve esaslarına ilişkin yönergeler hazırlanmıştır. Kurumsal Yönetim İlkeleri uyarınca, Yönetim Kurulunun yapılanması gereği Aday Gösterme ve Ücret Komitesi oluşturulmadığından bunların görevlerini Kurumsal Yönetim Komitesi yerine getirmektedir. Bu üç komitenin başkanları bağımsız yönetim kurulu üyeleri arasından seçilmiştir. Yönetim Kurulu bünyesinde kurulan Komiteler ve üyeleri aşağıda belirtilmektedir.

Komite Adı	Üyeler
Denetim Komitesi	Erişah ARICAN (Başkan) İlhami KOÇ Yunus ARINCI
Kurumsal Yönetim Komitesi	İhsan DURDU (Başkan) Nicola BEATTIE İlhami KOÇ
Riskin Erken Saptanması Komitesi	Yunus ARINCI (Başkan) Tevfik Metin AYIŞIK İşinsu KESTELLİ
Halka Arz Komitesi	Himmet KARADAĞ (Başkan) Murat ÇETİNKAYA İlhami KOÇ Tevfik Metin AYIŞIK Nicola BEATTIE
İcra Kurulu	Himmet KARADAĞ (Başkan) Murat ÇETİNKAYA Oral ERDOĞAN

	Denetim Komitesi	Kurumsal Yönetim Komitesi	Riskin Erken Saptanması Komitesi	Halka Arz Komitesi	İcra Kurulu
Görev ve Çalışma Esasları Yönergesi	✓	✓	✓	x	x
Toplantı Sayısı	8	5	2	3	3

Komiteler, düzenli olarak Şirket merkezinde toplanır. İşlerin gerektirdiği hallerde komite başkanının çağrısı üzerine ayrıca toplanabilir. İhtiyaç hâlinde komite üyeleri veya Yönetim Kurulu Başkanı, komiteyi toplantıya çağırabilir. Denetim Komitesi, Riskin Erken Saptanması Komitesi ve Kurumsal Yönetim Komitesi Yönetim Kuruluna raporlama yapmaktadır.

Kurumsal Yönetim Komitesi:

Komitenin amacı; Sermaye Piyasası Kanununun 138'inci maddesi hükümleri saklı kalmak kaydıyla, aynı Kanunun 73'üncü maddesi uyarınca Sermaye Piyasası Kurulunca borsalar için belirlenen kurumsal yönetim ilkelerinin uygulanıp uygulanmadığını, uygulanmıyor ise gerekçesini ve bu prensiplere tam olarak uymama dolayısıyla meydana gelen çıkar çatışmalarını tespit etmek, Yönetim Kuruluna kurumsal yönetim uygulamalarını iyileştirici tavsiyelerde bulunmak ve ayrıca kurumsal yönetim ilkelerinde Aday Gösterme Komitesine ve Ücret Komitesine yüklenen görevleri yerine getirmektir. [sayfa 76](#)

Denetim Komitesi:

Komitenin amacı; Şirketin finansal tablolarının niteliği ve doğruluğu konusunda Yönetim Kurulu tarafından gerçekleştirilen gözetime yardımcı olmak, muhasebe sisteminin uygulanmasını ve verimliliğini izlemek, bağımsız dış denetim şirketinin atamasının ve bu şirketçe verilecek hizmetlerin ön onayını vermek, bağımsız denetçi ile Şirket arasındaki sözleşmeyi hazırlamak ve denetlemek, Şirketin bağımsız denetim sistemini, iç kontrol ve iç denetim mekanizmalarının işleyişini ve verimliliğini gözetmek konularında görev yapmaktadır. [sayfa 73](#)

Riskin Erken Saptanması Komitesi:

Komitenin amacı; Şirketin varlığını, gelişmesini ve devamını tehlikeye düşürebilecek risklerin erken teşhisi, tespit edilen risklerle ilgili gerekli önlemlerin uygulanması ve riskin yönetilmesi amacıyla çalışmalar yapmaktadır. [sayfa 74](#)

4.4. Risk Yönetim ve İç Kontrol Mekanizması

Yönetim Kurulu, faaliyetlerini şeffaf, hesap verebilir, adil ve sorumlu bir şekilde yürütmekte olup, Borsa İstanbul ile ilgili risklerin etkilerini en aza indirebilecek risk yönetim uygulamalarını oluşturmakta ve kurumun tüm kritik süreçleri için iç kontrol politikalarını belirlemektedir. Ayrıca, faaliyet raporunda risk yönetimi ve iç kontrol sistemlerinin etkinliği konusunda bilgi verilmektedir.

Borsa İstanbul A.Ş. Riskin Erken Saptanması Komitesi Görev ve Çalışma Esasları Yönergesi uyarınca Riskin Erken Saptanması Komitesi oluşturulmuştur. Komite, düzenli olarak toplanmaktadır. Komite toplantıları öncesinde, önceden belirlenen Borsa Bölümleri ile toplantılar gerçekleştirilmiştir.

Bu toplantılarda, bölümlerin gerçekleşen ve beklenen risklerine ve aldıkları önlemlere ilişkin değerlendirmeleri alınmış ve bölümlerin risk değerlendirmeleri ve bu konulara ilişkin çalışmaları komiteye raporlanmıştır. [sayfa 26](#)

4.5. Şirketin Stratejik Hedefleri

Borsa İstanbul, stratejik planın beşer yıllık periyodları kapsayacak şekilde her yıl yenilenmesi çalışmaları kapsamında 2018-2023 yıllarını kapsayan gelecek beş yıllık döneme ilişkin analiz çalışmalarını tamamlamıştır. Stratejik plan çalışmaları kapsamında, aksiyon alanları ve hamleler belirlenmiştir.

2014 yılında geçilen performansa dayalı bütçe uygulamasına devam edilmiştir. Bu sayede Borsadaki tüm bölümler bütçe oluşturma sürecine aktif bir şekilde dâhil edilmiştir. [sayfa 12](#)

4.6. Mali Haklar

Borsa İstanbul Ücretlendirme Politikasında belirtildiği üzere, Yönetim Kurulu Başkanına ve üyelerine verilecek huzur hakkı, ücret, prim, ikramiye gibi malî menfaatler, aynî ve nakdî imkânlar ve yıllık kârdan pay ve sair haklar ile bunların şekli ve tutarının her yıl Genel Kurulca belirlenmesi esastır. Ayrıca Borsa İstanbul tarafından karşılanacak yolculuk, konaklama ve temsil giderleri ile sigorta ve benzeri teminatlar ise Yönetim Kurulunca tayin ve tespit edilmektedir. Yönetim Kurulu Başkanı ve üyeleri ile eşleri, çocukları ve bakmakla yükümlü oldukları kimseler Şirket tarafından şartlar dâhilinde sağlık yardımlarından yararlandırılmaktadır.

Ücretlendirme Politikası şirket internet sitesinde kamuya açıklanmıştır. Yönetim Kurulu üyesine veya şirketin üst düzey yöneticilerine Şirket tarafından doğrudan ya da dolaylı borç verilmesi, kredi kullanılması, lehlerine teminat verilmesi gibi çıkar çatışmasına yol açacak işlemler söz konusu değildir. 2017 yılında ödeme tarihi esas alınarak hesaplanan, Borsa İstanbul Grubu şirketleri (Borsa İstanbul A.Ş., İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş., Merkezi Kayıt Kuruluşu A.Ş.) üst yönetim kadrosuna yapılan ücret ve benzeri menfaat ödemeler toplamı 6,1 milyon TL'dir.

Borsa İstanbul Anonim Şirketi

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA VE
AYNI TARİHTE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE
AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLAR VE
BAĞIMSIZ DENETÇİ RAPORU

BAĞIMSIZ DENETÇİ RAPORU

KPMG Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
İş Kuleleri Kule 3 Kat:2-9
34330 Levent, İstanbul
T: +90 (212) 316 60 00
F: +90 (212) 316 60 60
www.kpmg.com.tr

Borsa İstanbul Anonim Şirketi Yönetim Kurulu'na

A) Konsolide Finansal Tabloların Bağımsız Denetimi

Görüş

Borsa İstanbul Anonim Şirketi'nin ("Şirket") ve bağlı ortaklıklarının (birlikte "Grup" olarak anılacaktır) 31 Aralık 2017 tarihli konsolide finansal durum tablosu ile aynı tarihte sona eren hesap dönemine ait; konsolide kâr veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosu, konsolide özkaynaklar değişim tablosu ve konsolide nakit akış tablosu ile önemli muhasebe politikalarının özeti de dâhil olmak üzere konsolide finansal tablo dipnotlarından oluşan konsolide finansal tablolarını denetlemiş bulunuyoruz.

Görüşümüze göre, ilişikteki konsolide finansal tablolar, Grup'un 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla konsolide finansal durumunu ve aynı tarihte sona eren hesap dönemine ait konsolide finansal performansını ve konsolide nakit akışlarını, Türkiye Muhasebe Standartları'na ("TMS") uygun olarak tüm önemli yönleriyle gerçeğe uygun bir biçimde sunmaktadır.

Görüşün Dayanağı

Yaptığımız bağımsız denetim, Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu ("KGK") tarafından yayımlanan Türkiye Denetim Standartları'nın bir parçası olan Bağımsız Denetim Standartları'na ("BDS") uygun olarak yürütülmüştür. Bu standartlar kapsamındaki sorumluluklarımız, raporumuzun Bağımsız Denetçinin Konsolide Finansal Tabloların Bağımsız Denetimine İlişkin Sorumlulukları bölümünde ayrıntılı bir şekilde açıklanmıştır. KGK tarafından yayımlanan Bağımsız Denetçiler için Etik Kurallar ("Etik Kurallar") ile konsolide finansal tabloların bağımsız denetimiyle ilgili mevzuatta yer alan etik hükümlere uygun olarak Grup'tan bağımsız olduğumuzu beyan ederiz. Etik Kurallar ve mevzuat kapsamındaki etiğe ilişkin diğer sorumluluklar da tarafımızca yerine getirilmiştir. Bağımsız denetim sırasında elde ettiğimiz bağımsız denetim kanıtlarının, görüşümüzün oluşturması için yeterli ve uygun bir dayanak oluşturduğuna inanıyoruz.

Dikkat Çekilen Husus

Maliye Bakanlığı inceleme elemanları tarafından Şirket'in 2013 hesap dönemine ait hesaplarına ve işlemlerine ilişkin gerçekleştirilen vergi incelemeleri sonucunda, Şirket'e 69.720 Bin TL vergi aslı tarh edilmiş ve 69.720 Bin TL vergi ziyayı cezası kesilmiş ve ilgili ihbarnameler Şirket'e 26 Ocak 2018 tarihinde tebliğ edilmiştir. Şirket'in ilgili mercilere yaptığı uzlaşma başvurusu süreci devam etmekte olup söz konusu süreçlerin nihai sonucu üzerinde belirsizlik bulunmaktadır. 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla Şirket, söz konusu vergi ziyayı cezası ile ilgili ilişikteki konsolide finansal tablolarda 41.498 Bin TL karşılık ayırmıştır. Söz konusu süreçlerin nihai sonucunun belirsizliği nedeniyle konsolide finansal tabloların 16 numaralı "Kısa Vadeli Karşılıklar" dipnotuna dikkat çekmek isteriz. Ancak bu husus, tarafımızca verilen görüşü etkilememektedir.

Diğer Husus

Grup'un 31 Aralık 2016 tarihinde sona eren hesap dönemine ait konsolide finansal tabloları başka bir bağımsız denetçi tarafından denetlenmiş ve 10 Mart 2017 tarihinde bu konsolide finansal tablolara ilişkin olumlu görüş verilmiştir.

Yönetimin ve Üst Yönetimden Sorumlu Olanların Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Sorumlulukları

Grup yönetimi; konsolide finansal tabloların TMS'lere uygun olarak hazırlanmasından, gerçeğe uygun bir biçimde sunumundan ve hata veya hile kaynaklı önemli yanlışlık içermeyecek şekilde hazırlanması için gerekli gördüğü iç kontrolden sorumludur.

Konsolide finansal tabloları hazırlarken yönetim; Grup'un sürekliliğini devam ettirme kabiliyetinin değerlendirilmesinden, gerektiğinde süreklilikle ilgili hususları açıklamaktan ve Grup'u tasfiye etme ya da ticari faaliyeti sona erdirmeye niyeti ya da mecburiyeti bulunmadığı sürece işletmenin sürekliliği esasını kullanmaktan sorumludur.

Üst yönetimden sorumlu olanlar, Grup'un finansal raporlama sürecinin gözetiminden sorumludur.

BAĞIMSIZ DENETÇİ RAPORU

Bağımsız Denetçinin Konsolide Finansal Tabloların Bağımsız Denetimine İlişkin Sorumlulukları

Bir bağımsız denetimde, biz bağımsız denetçilerin sorumlulukları şunlardır:

Amacımız, bir bütün olarak konsolide finansal tabloların hata veya hile kaynaklı önemli bir yanlışlık içerip içermediğine ilişkin makul güvence elde etmek ve görüşümüzü içeren bir bağımsız denetçi raporu düzenlemektir. BDS'lere uygun olarak yürütülen bir bağımsız denetim sonucunda verilen makul güvence; yüksek bir güvence seviyesidir ancak, var olan önemli bir yanlışlığın her zaman tespit edileceğini garanti etmez. Yanlışlıklar hata veya hile kaynaklı olabilir. Yanlışlıkların, tek başına veya toplu olarak, finansal tablo kullanıcılarının bu konsolide finansal tablolara istinaden alacakları ekonomik kararları etkilemesi makul ölçüde bekleniyorsa bu yanlışlıklar önemli olarak kabul edilir.

BDS'lere uygun olarak yürütülen bağımsız denetimin gereği olarak, bağımsız denetim boyunca mesleki muhakememizi kullanmakta ve mesleki şüpheciliğimizi sürdürmekteyiz. Tarafımızca ayrıca:

- Konsolide finansal tablolardaki hata veya hile kaynaklı "önemli yanlışlık" riskleri belirlenmekte ve değerlendirilmekte; bu risklere karşılık veren denetim prosedürleri tasarlanmakta ve uygulanmakta ve görüşümüze dayanak sağlayacak yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmektedir. Hile; muvazaa, sahtekârlık, kasıtlı ihmal, gerçeğe aykırı beyan veya iç kontrol ihlali fiillerini içerebildiğinden, hile kaynaklı önemli bir yanlışlığı tespit edememe riski, hata kaynaklı önemli bir yanlışlığı tespit edememe riskinden yüksektir.
- Grup'un iç kontrolünün etkinliğine ilişkin bir görüş bildirmek amacıyla değil ancak duruma uygun denetim prosedürlerini tasarlamak amacıyla denetimle ilgili iç kontrol değerlendirilmektedir.
- Yönetim tarafından kullanılan muhasebe politikalarının uygunluğu ve yapılan muhasebe tahminleri ile ilgili açıklamaların makul olup olmadığı değerlendirilmektedir.
- Elde edilen denetim kanıtlarına dayanarak Grup'un sürekliliğini devam ettirme kabiliyetine ilişkin ciddi şüphe oluşturabilecek olay veya şartlarla ilgili önemli bir belirsizliğin mevcut olup olmadığı hakkında ve yönetimce işletmenin sürekliliği esasını kullanılmasının uygunluğu hakkında sonuca varılmaktadır. Önemli bir belirsizliğin mevcut olduğu sonucuna varmamız halinde, raporumuzda, konsolide finansal tablolardaki ilgili açıklamalara dikkat çekmemiz ya da bu açıklamaların yetersiz olması durumunda olumlu görüş dışında bir görüş vermemiz gerekmektedir. Vardığımız sonuçlar, bağımsız denetçi raporu tarihine kadar elde edilen denetim kanıtlarına dayanmaktadır. Bununla birlikte, gelecekteki olay veya şartlar Grup'un sürekliliğini sona erdirebilir.
- Konsolide finansal tabloların, açıklamalar dâhil olmak üzere, genel sunumu, yapısı ve içeriği ile bu tabloların temelini oluşturan işlem ve olayları gerçeğe uygun sunumu sağlayacak şekilde yansıtıp yansıtmadığı değerlendirilmektedir.
- Konsolide finansal tablolar hakkında görüş vermek amacıyla, grup içerisindeki işletmelere veya işletmelerin faaliyetlerine ilişkin finansal bilgiler hakkında yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmektedir. Grup denetiminin yönlendirilmesinden, gözetiminden ve yürütülmesinden sorumluyuz. Verdiğimiz denetim görüşünden de tek başımıza sorumluyuz.

Diğer hususların yanı sıra, denetim sırasında tespit ettiğimiz önemli iç kontrol eksiklikleri dâhil olmak üzere, bağımsız denetimin planlanan kapsamı ve zamanlaması ile önemli denetim bulgularını üst yönetimden sorumlu olanlara bildirmekteyiz.

B) Mevzuattan Kaynaklanan Diğer Yükümlülükler

- 1) 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun ("TTK") 402 nci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca; Grup'un 1 Ocak - 31 Aralık 2017 hesap döneminde defter tutma düzeninin, konsolide finansal tabloların, TTK ile şirket esas sözleşmesinin finansal raporlamaya ilişkin hükümlerine uygun olmadığına dair önemli bir hususa rastlanmamıştır.
- 2) TTK'nın 402 nci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca; Yönetim Kurulu tarafımıza denetim kapsamında istenen açıklamaları yapmış ve talep edilen belgeleri vermiştir.

KPMG Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik Anonim Şirketi
A member of KPMG International Cooperative

Alper Güvenç, SMMM
Sorumlu Denetçi

9 Mart 2018
İstanbul, Türkiye

İÇİNDEKİLER

Sayfa

KONSOLİDE FİNANSAL DURUM TABLOSU	92
KONSOLİDE KÂR VEYA ZARAR VE DİĞER KAPSAMLI GELİR TABLOSU	94
KONSOLİDE ÖZKAYNAKLAR DEĞİŞİM TABLOSU	95
KONSOLİDE NAKİT AKIŞ TABLOSU	96
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR	97-148
NOT 1 KURUMUN ORGANİZASYONU VE FAALİYET KONUSU	97
NOT 2 FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR	100
NOT 3 İŞLETME BİRLEŞMELERİ	116
NOT 4 NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ	116
NOT 5 ÖZKAYNAK YÖNTEMİYLE DEĞERLENEN YATIRIMLAR	117
NOT 6 FİNANSAL YATIRIMLAR	119
NOT 7 TİCARİ ALACAKLAR VE DİĞER ALACAKLAR	120
NOT 8 DİĞER VARLIKLAR	121
NOT 9 ERTELENMİŞ GELİRLER	121
NOT 10 PEŞİN ÖDENMİŞ GİDERLER	122
NOT 11 YATIRIM AMAÇLI GAYRİMENKULLER	122
NOT 12 MADDİ DURAN VARLIKLAR	123
NOT 13 MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR	124
NOT 14 DEVLET TEŞVİK VE YARDIMLARI	124
NOT 15 TİCARİ BORÇLAR, DİĞER BORÇLAR VE DİĞER FİNANSAL YÜKÜMLÜLÜKLER	125
NOT 16 KISA VADELİ KARŞILIKLAR	125
NOT 17 KISA VADELİ BORÇLANMALAR	126
NOT 18 KARŞILIKLAR, KOŞULLU VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER	126
NOT 19 ÇALIŞANLARA SAĞLANAN FAYDALARA İLİŞKİN KARŞILIKLAR VE ÇALIŞANLARA SAĞLANAN FAYDALAR KAPSAMINDA BORÇLAR	127
NOT 20 DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER	130
NOT 21 ÖZKAYNAKLAR	130
NOT 22 HASILAT VE SATIŞLARIN MALİYETİ	132
NOT 23 GENEL YÖNETİM GİDERLERİ	134
NOT 24 ESAS FAALİYETLERDEN DİĞER GELİRLER/GİDERLER	135
NOT 25 YATIRIM FAALİYETLERİNDEN GELİRLER/GİDERLER	136
NOT 26 FİNANSAL GELİRLER/GİDERLER	136
NOT 27 VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ	136
NOT 28 İLİŞKİLİ TARAF AÇIKLAMALARI	139
NOT 29 FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ	140
NOT 30 FİNANSAL ARAÇLAR	146
NOT 31 RAPORLAMA DÖNEMİNDEN SONRAKİ OLAYLAR	148

BORSA İSTANBUL A.Ş.
31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA
KONSOLİDE FİNANSAL DURUM TABLOSU

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (TL) cinsinden ifade edilmiştir.)

VARLIKLAR	Dipnotlar	Bağımsız	Bağımsız
		denetimden geçmiş	denetimden geçmiş
		31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
DÖNEN VARLIKLAR		11.140.710	8.394.683
Nakit ve nakit benzerleri	4	10.800.918	8.192.829
Finansal yatırımlar	6	76.664	47.101
- Vadeye kadar elde tutulacak varlıklar		76.664	47.101
Ticari alacaklar	7	247.515	143.792
- İlişkili olmayan taraflardan ticari alacaklar		247.515	143.792
Diğer alacaklar	7	348	158
- İlişkili olmayan taraflardan diğer alacaklar		348	158
Peşin ödenmiş giderler	10	10.962	8.610
Diğer dönen varlıklar	8	4.303	2.193
DURAN VARLIKLAR		740.831	650.617
Finansal yatırımlar	6	67.963	67.663
- Satılmaya hazır finansal varlıklar		67.781	67.663
- Vadeye kadar elde tutulacak varlıklar		182	-
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımlar	5	48.222	32.190
Yatırım amaçlı gayrimenkuller	11	59.355	22.285
Maddi duran varlıklar	12	198.620	189.571
Maddi olmayan duran varlıklar	13	349.087	318.260
Peşin ödenmiş giderler	10	11.175	9.327
Ertelenmiş vergi varlıkları	27	5.831	10.743
Diğer duran varlıklar	8	578	578
TOPLAM VARLIKLAR		11.881.541	9.045.300

BORSA İSTANBUL A.Ş. 31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL DURUM TABLOSU

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (TL) cinsinden ifade edilmiştir.)

KAYNAKLAR	Dipnotlar	Bağımsız	Bağımsız
		denetimden geçmiş	denetimden geçmiş
		31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
KISA VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER		10.113.713	7.035.499
Kısa vadeli borçlanmalar	17	3.179.005	2.444.232
Ticari borçlar	15	335.539	281.782
- İlişkili olmayan taraflara ticari borçlar		335.539	281.782
Diğer finansal yükümlülükler	15,28	685.650	-
- İlişkili taraflara diğer finansal yükümlülükler		685.650	-
Çalışanlara sağlanan faydalara kapsamında borçlar	19	15.680	12.863
Diğer borçlar		63.223	56.060
- İlişkili taraflara diğer borçlar	15,24	62.909	55.331
- İlişkili olmayan taraflara diğer borçlar	15	314	729
Ertelenmiş gelirler	9	801	701
Dönem kârı vergi yükümlülüğü	27	30.370	22.300
Kısa vadeli karşılıklar		90.944	27.844
- Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin karşılıklar	19	31.295	17.426
- Diğer kısa vadeli karşılıklar	16	59.649	10.418
Diğer kısa vadeli yükümlülükler	20	5.712.501	4.189.717
UZUN VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER		205.231	819.265
Diğer finansal yükümlülükler		160.146	777.765
- İlişkili taraflara diğer finansal yükümlülükler	15,28	160.146	777.765
Ertelenmiş gelirler	9	1.072	1.296
Uzun vadeli karşılıklar	19	30.455	38.762
- Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin uzun vadeli karşılıklar		30.455	38.762
Ertelenmiş vergi yükümlülüğü	27	6.040	-
Diğer uzun vadeli yükümlülükler	20	7.518	1.442
ÖZKAYNAKLAR		1.562.597	1.190.536
Ana ortaklığa ait özkaynaklar	21	1.056.360	762.924
Ödenmiş sermaye		423.234	423.234
Kârdan ayrılmış kısıtlanmış yedekler		278.280	226.587
Paylara ilişkin primler		200.450	200.450
Kâr veya zararda yeniden sınıflandırılmayacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler veya giderler		7.540	(7.985)
- Yeniden değerlendirme değer artış yedeği		13.677	-
- Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kayıpları		(6.137)	(7.985)
Kâr veya zararda yeniden sınıflandırılacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler veya giderler		873	270
-Yabancı para çevrim farkları		873	270
Geri alınmış paylar		(608.873)	(580.663)
Geçmiş yıllar kârları		449.338	311.495
Net dönem kârı		305.518	189.536
Kontrol gücü olmayan paylar		506.237	427.612
TOPLAM KAYNAKLAR		11.881.541	9.045.300

BORSA İSTANBUL A.Ş.
31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT
KONSOLİDE KÂR VEYA ZARAR VE DİĞER KAPSAMLI GELİR TABLOSU

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (TL) cinsinden ifade edilmiştir.)

	<i>Dipnotlar</i>	Bağımsız denetimden geçmiş 1 Ocak - 31 Aralık 2017	Bağımsız denetimden geçmiş 1 Ocak - 31 Aralık 2016
Hasılat	22	1.047.418	878.383
Satışların maliyeti (-)	22	(92.690)	(55.138)
Brüt kâr		954.728	823.245
Genel yönetim giderleri (-)	23	(328.286)	(322.828)
Araştırma ve geliştirme giderleri (-)		-	(1.660)
Esas faaliyetlerden diğer giderler (-)	24	(97.536)	(72.585)
Esas faaliyetlerden diğer gelirler	24	2.924	8.553
Esas faaliyet kârı		531.830	434.725
Yatırım faaliyetlerinden gelirler/(giderler)	25	4.835	12.204
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların kârlarından/ (zararlarından) paylar	5	15.353	9.799
Finansman geliri/(gideri) öncesi faaliyet kârı		552.018	456.728
Finansal gelirler	26	86.287	56.842
Finansal giderler (-)	26	(96.740)	(139.177)
Vergi öncesi kâr		541.565	374.393
Dönem vergi gideri (-)	27	(116.967)	(92.933)
Ertelenmiş vergi gideri (-)	27	(4.960)	(5.825)
DÖNEM KÂRI		419.638	275.635
Dönem kârının dağılımı			
- Kontrol gücü olmayan paylar		114.120	86.099
- Ana ortaklık payları		305.518	189.536
DİĞER KAPSAMLI GELİR			
Kâr veya zararda yeniden sınıflandırılmayacaklar		23.967	(1.252)
Maddi duran varlıkların yeniden değerlendirme artışları	12	26.784	-
Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kazançları/(kayıpları)	19	3.175	(1.568)
Kâr veya zararda yeniden sınıflandırılmayacak diğer kapsamlı gelire ilişkin vergiler		(5.992)	314
- Ertelenmiş vergi geliri/(gideri)	27	(5.992)	314
Kâr veya zarar olarak yeniden sınıflandırılacaklar		603	199
-Yabancı para çevrim farkları	5	603	199
Diğer kapsamlı gelir/(gider)		24.570	(1.053)
TOPLAM KAPSAMLI GELİR		444.208	274.582
- Kontrol gücü olmayan paylar		122.562	85.959
- Ana ortaklık payları		321.646	188.623

BORSA İSTANBUL A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE ÖZKAYNAKLAR DEĞİŞİM TABLOSU

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (TL) cinsinden ifade edilmiştir.)

Dipnotlar	Özsermaye değişim tablosu					Özsermaye değişim tablosu					Kontrol gücü olmayan paylar	Kontrol gücü
	Ödenmiş sermaye	Geri alınmış paylar	Kârdan ayrılmış paylara ilişkin yedekler	Yeniden değerlendirme değer artışı yedeği	Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kayıpları	Yabancı para çevrim farkları	Geçmiş yıllar kârları	Net dönem ortadığına ait kârı	Ana Ortaklığa ait öz kaynaklar	Toplam öz kaynaklar		
1 Ocak 2016 (Önceden raporlanan)	423.234	(580.663)	171.996	200.450	-	71	178.781	187.305	574.301	370.439	944.740	-
<i>Sınıflamanın etkisi (*)</i>	-	-	29.070	-	-	-	(29.070)	-	-	-	-	-
1 Ocak 2016 tarihi itibarıyla bakiyeler (Sınıflamanın etkisi) (*)	423.234	(580.663)	201.066	200.450	-	71	149.711	187.305	574.301	370.439	944.740	-
Net dönem kârı	-	-	-	-	-	-	-	189.536	189.536	86.099	275.635	-
Diğer kapsamlı gelir/(gider)	21	-	-	-	(1.112)	199	-	-	(913)	(140)	(1.053)	-
Toplam kapsamlı gelir/(gider)	-	-	-	-	(1.112)	199	-	189.536	188.623	85.959	274.582	-
Transfeler	-	-	25.521	-	-	-	161.784	(187.305)	-	-	-	-
Bağlı ortaklıkların kontrol gücü olmayan paylara ilişkin temettü ödemesi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(28.786)	(28.786)	-
31 Aralık 2016	423.234	(580.663)	226.587	200.450	-	270	311.495	189.536	762.924	427.612	1.190.536	-
1 Ocak 2017 tarihi itibarıyla bakiyeler	423.234	(580.663)	226.587	200.450	-	270	311.495	189.536	762.924	427.612	1.190.536	-
Net dönem kârı	-	-	-	-	-	-	-	305.518	305.518	114.120	419.638	-
Diğer kapsamlı gelir/(gider)	21	-	-	-	13.677	603	1.848	-	16.128	8.442	24.570	-
Toplam kapsamlı gelir/(gider)	-	-	-	-	13.677	603	1.848	-	305.518	122.562	444.208	-
Transfeler	-	-	23.483	-	-	-	166.053	(189.536)	-	-	-	-
Kontrol gücü olmayan paylarla yapılan işlemler	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(16.217)	(16.217)	-
Bağlı ortaklıkların kontrol gücü olmayan paylara ilişkin temettü ödemesi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(27.720)	(27.720)	-
Payların geri alım işlemleri nedeniyle meydana gelen artış/(azalış)	-	(28.210)	28.210	-	-	-	(28.210)	-	(28.210)	-	(28.210)	-
31 Aralık 2017	423.234	(608.873)	278.280	200.450	13.677	873	449.338	305.518	1.056.360	506.237	1.562.597	-

(*) Bakınız Not 2.3.

BORSA İSTANBUL A.Ş.
31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT
KONSOLİDE NAKİT AKIŞ TABLOSU

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (TL) cinsinden ifade edilmiştir.)

	Dipnotlar	Bağımsız	Bağımsız
		denetimden geçmiş	denetimden geçmiş (*)
		1 Ocak - 31 Aralık 2017	1 Ocak - 31 Aralık 2016
İşletme faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akışı			
Net dönem kârı		419.638	275.635
Düzeltilmeler:			
Dönem vergi gideri	27	121.927	98.758
Amortisman giderleri	12	18.760	16.042
İtfa payları	13	24.221	16.877
Vadeye kadar elde tutulacak finansal varlıkların değer (artış)/azalışı		(1.485)	(38)
Özkaynak yöntemi ile değerlendirilen yatırımlardan doğan hisse satış kârı	25	-	(1.013)
Kıdem tazminatı karşılığındaki artış	19	5.343	5.476
Personel prim karşılığındaki artış	19	13.257	-
Yatırım amaçlı gayrimenkul değer artışı	11,25	(715)	(9.035)
Kullanılmamış izin ücreti karşılığındaki artış	19	2.840	3.052
Dava karşılıklarındaki artış	16	49.231	7.448
SPK kurul payı gider tahakkuku	15,24	62.909	55.331
Konusu kalmayan karşılıklar	24	(354)	(2.510)
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların (kârları)/zararları	5	(15.353)	(9.799)
Finansal gelirler, net	26	(10.453)	(56.804)
Şüpheli ticari alacak karşılık gideri	7	131	-
Gerçekleşmemiş yabancı para çevrim farkı		33.989	131.975
İşletme sermayesindeki değişim öncesi faaliyetlerden elde edilen nakit akışı		723.886	531.395
Kısa vadeli borçlanmalardaki değişim, net		734.773	(272.888)
Ticari alacaklardaki azalış/(artış)		(103.638)	70.702
Diğer dönen varlıklardaki azalış/(artış)		(2.110)	(223)
Diğer duran varlıklardaki artış		-	(380)
Diğer alacaklardaki değişim		(190)	26
Peşin ödenmiş giderlerdeki değişim		(4.200)	49
Diğer borçlardaki artış		(415)	662
Diğer kısa vadeli yükümlülüklerdeki artış		1.455.121	643.884
Ticari borçlardaki artış		53.757	(100.541)
Diğer uzun vadeli yükümlülüklerdeki (azalış)/artış		6.076	176
Ödenen kurumlar vergisi		(108.897)	(88.950)
Ertelenmiş gelirlerdeki değişim		(124)	572
Çalışanlara sağlanan faydalar kapsamında değişimler		2.817	11.041
Ödenen kıdem tazminatları	19	(6.887)	(7.921)
Ödenen hizmet ikramiyesi karşılıkları	19	(3.588)	(6.059)
Ödenen SPK kurul payı		(55.331)	(50.654)
Ödenen personel prim karşılığı		-	(6.527)
Ödenen izin ücreti	19	(2.228)	(4.976)
Tahsil edilen şüpheli alacaklar	7	85	10
İşletme faaliyetlerinden elde edilen net nakit		1.965.021	188.003
Maddi duran varlık satışlarından alınan nakit	12	9.459	754
Maddi duran varlık alımlarında kullanılan nakit	12	(36.934)	(76.097)
Maddi olmayan duran varlık satışlarından alınan nakit	13	132	-
Maddi olmayan duran varlık alımlarında kullanılan nakit	13	(65.009)	(32.536)
Vadeye kadar elde tutulacak finansal varlık alımı		(80.813)	(45.943)
Vadeye kadar elde tutulacak finansal varlık itfası		52.553	183.361
Satılmaya hazır finansal varlık (alımı)/satışı, net		-	(79)
İştiraklerin ve/veya iş ortaklıklarının pay satışı veya sermaye azaltımı sebebiyle oluşan nakit girişleri		-	2.911
İştiraklerin ve/veya iş ortaklıklarından pay alımı veya sermaye artırım sebebiyle oluşan nakit çıkışları		(16.293)	-
Alınan faizler		58.359	44.270
Ödenen komisyonlar	26	-	(38)
Finansal yatırımlardan alınan temettü	25	4.120	-
Yatırım faaliyetlerinde elde edilen/(kullanılan) net nakit		(74.426)	76.603
Bağlı ortaklıkların kontrol gücü olmayan paylara ilişkin temettü ödemesi		(27.720)	(28.786)
İşletmenin kendi paylarının alımlarında kullanılan nakit		(28.210)	-
Finansman faaliyetlerinde (kullanılan)/elde edilen net nakit		(55.930)	(28.786)
Nakit ve nakit benzerlerinde meydana gelen net artış		2.558.551	767.215
Döviz kurundaki değişimin nakit ve nakit benzerleri üzerindeki etkisi		33.923	526.042
Bloke mevduatlardaki değişim		-	5.413
Dönem başı nakit ve nakit benzerleri	4	8.176.445	6.877.775
Dönem sonu nakit ve nakit benzerleri	4	10.768.919	8.176.445

(*) Bakınız Not 2.3.

Sayfa 99 ile 150 arasındaki açıklama ve dipnotlar bu konsolide finansal tabloların ayrılmaz bir parçasıdır.

BORSA İSTANBUL A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (TL) cinsinden ifade edilmiştir.)

NOT 1 - KURUMUN ORGANİZASYONU VE FAALİYET KONUSU

Borsa İstanbul Anonim Şirketi ("BİST" veya "Şirket"), 30 Aralık 2012 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun 138'inci maddesi uyarınca borsacılık faaliyetleri yapmak üzere kurulmuş olup, esas sözleşmenin 3 Nisan 2013 tarihinde tescil ve ilan edilmesiyle faaliyet izni almıştır. BİST ilgili mevzuat çerçevesinde, sermaye piyasası araçlarının, kambiyo ve kıymetli madenler ile kıymetli taşların ve Sermaye Piyasası Kurulu'nca ("SPK") uygun görülen diğer sözleşmelerin, belgelerin ve kıymetlerin serbest rekabet şartları altında kolay ve güvenli bir şekilde, şeffaf, etkin rekabetçi, dürüst ve istikrarlı bir ortamda alınıp satılabilmesini sağlamak, bunlara ilişkin alım satım emirlerini sonuçlandıracak şekilde bir araya getirmek veya bu emirlerin bir araya gelmesini kolaylaştırmak ve oluşan fiyatları tespit ve ilan etmek üzere piyasalar, pazarlar, platformlar ve sistemler ile teşkilatlanmış diğer pazar yerleri oluşturmak, kurmak ve geliştirmek, bunları ve başka borsaları veyahut borsaların piyasalarını yönetmek ve/veya işletmek üzere adı geçen Kanun'a dayanılarak kurulmuş özel hukuk tüzel kişiliğine haiz bir kurumdur.

6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun 138'inci maddesi'nin 2'nci fıkrası uyarınca, BİST'in Sermaye Piyasası Kurulu tarafından hazırlanan esas sözleşmesi, ilgili Bakan'ın onayını müteakip, 3 Nisan 2013'te ticaret siciline tescil edilmiştir. Yine aynı Kanun maddesinin 4'üncü ve 5'inci fıkraları uyarınca BİST'in esas sözleşmesinin tescil tarihinde, mülga 91 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye göre kurulan İstanbul Menkul Kıymetler Borsasının ("İMKB") ve mülga 2499 sayılı Kanununun 40/A maddesi uyarınca kurulan İstanbul Altın Borsasının ("İAB") tüzel kişilikleri son bulmuş ve bu iki kurumun her türlü varlıkları, borçları ve alacakları, hakları ve yükümlülükleri, elektronik ortamdakiler de dâhil olmak üzere her türlü kayıtları ve diğer belgeleri bir bütün olarak, kanunda yer alan istisnalar dışında, herhangi başka bir işleme gerek kalmaksızın BİST'e devrolmuştur. BİST'in bu tarihten itibaren yaptığı işlemler, 3 Nisan 2013 Şirket'in kuruluş tarihi kabul edilerek muhasebeleştirilmiştir.

BİST'e, SPK tarafından aracılık faaliyetinde bulunmak üzere yetki belgesi verilmiş olan aracı kuruluşlar (aracı kurumlar ve bankalar) üye olabilir. BİST'te işlem yapacak aracı kuruluşların BİST'ten Borsa üyelik belgesi almaları zorunludur.

BİST ve Türkiye'de faaliyette bulunan bağlı ortaklıkları, müşterek yönetime tabi ortaklıkları ve iştirakleri hep birlikte "Grup" olarak anılacaktır.

BİST'in 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla 511 (31 Aralık 2016: 506) çalışanı bulunmakta olup, Grup'un 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla 960 (31 Aralık 2016: 945) çalışanı bulunmaktadır. BİST'in kayıtlı adresi Reşitpaşa Mahallesi, Borsa İstanbul Caddesi, No: 4, Sarıyer/İstanbul'dur.

BORSA İSTANBUL A.Ş. 31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (TL) cinsinden ifade edilmiştir.)

NOT 1 - KURUMUN ORGANİZASYONU VE FAALİYET KONUSU (Devamı)

Şirket'in hakim ortağı Türkiye Varlık Fonu Yönetimi A.Ş.'dir. 31 Aralık 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihleri itibarıyla Şirket'in ortaklık yapısı ve ortakların payları aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Türkiye Varlık Fonu Yönetimi A.Ş. (***)	%73,60	-
T.C. Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı (***)	-	%73,60
Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası (*)	%10,00	%10,00
Nasdaq OMX (**)	%7,00	%7,00
Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği Borsa İstanbul A.Ş. (****)	%1,30	%1,30
Diğer	%0,79	-
	%7,31	%8,10
	%100,00	%100,00

(*) Şirket, 9 Aralık 2015 tarihinde Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası ("EBRD") ile "Hisse Alım Sözleşmesi" imzalamıştır. Sözleşmeye göre, Borsa İstanbul'un %10'luk payı EBRD'ye devredilmiştir. Hisse devri, 7 Aralık 2015 tarihinde yapılan Olağanüstü Genel Kurul toplantısında onaylanmış olup, 10 Aralık 2015 tarihinde tescil edilmiştir. EBRD üzerine tescil edilen bu paylar Hisse Alım Sözleşmesi'nde belirtildiği üzere; 31 Aralık 2017 tarihine kadar Borsa İstanbul A.Ş.'nin planlanan halka arzının gerçekleşmemesi durumunda, 31 Mart 2018 tarihine kadar, EBRD tarafından Borsa İstanbul A.Ş.'ye alım fiyatı üzerinden geri iade edilebilecektir. EBRD üzerine tescil edilmiş bu %10'luk paylar, geri iade şartının kalkacağı tarihe kadar özkaynaklar altında geri alınmış paylar ve uzun vadeli yükümlülükler altında uzun vadeli diğer finansal yükümlülükler olarak muhasebeleştirilmeye devam edilecektir. Şirket Yönetim Kurulunca, bu opsiyonların kullanılma ihtimalinin çok düşük olduğu değerlendirilmektedir. Ancak, ihtiyatlılık gereği, TMS 32 kapsamında söz konusu opsiyonlardan doğabilecek olası yükümlülükler finansal tablolara yansıtılmıştır.

(**) Şirket, 31 Aralık 2013 tarihinde Nasdaq OMX (Nasdaq) ile kapsamlı bir stratejik ortaklık ilişkisini kuran Anlaşmaları imzalamıştır. Bu Anlaşmalar kapsamında, Nasdaq, Şirket'in bünyesindeki piyasaların teknolojik altyapısını teşkil eden tüm yazılımları, Şirket ihtiyaçlarına göre geliştirilen yazılım paketleri ile yenileyecek olup bu teknolojilerin implementasyonu sürecinde gerekli olan danışmanlık hizmetini sağlayacaktır. Bu bağlamda Nasdaq, endeks hesaplamadan pazarlamaya kadar geniş bir alana yayılan çeşitli projelerde, Borsa İstanbul'a hem insan kaynağı alanında eğitim desteği hem de teknolojik know-how sağlayacaktır.

Yetkinlik ve know-how transferi yoluyla edinilecek söz konusu teknolojilerin, aynı zamanda kaynak kodu ile birlikte anlaşmanın imzalandığı tarih olan 31 Aralık 2013 tarihi itibarıyla mülkiyetine de sahip olan Borsa İstanbul A.Ş.'nin 25 ülkede bu teknolojileri satma hakkı bulunmaktadır. Anlaşma çerçevesinde, Borsa İstanbul'un Nasdaq'a yapacağı ödemeler, a) %5 hisse devri, b) %2 ilave hisse devri ve c) nakdi ödeme şeklinde olacak, bu nakdi ödemeler taksitler halinde gerçekleştirilecektir. Sözleşme hükümlerine istinaden, Nasdaq OMX'e %5 BİST hissesi devredilmiştir. Bunlara ilaveten, hem BİST hem de Nasdaq'ın, BİST'in %5 hissesini 2018 yılı Ağustos ayında 75 milyon ABD doları karşılığında talep etme opsiyonları vardır. %2 ilave hisse devri, 30 Aralık 2015 tarihinde gerçekleşmiş olup, hisseler üzerinde Şirket'in rehlin hakkı bulunmaktadır. Hisse devri işlemleri, 30 Aralık 2015 tarihinde tescil edilmiştir. 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla, her iki tarafın da 30 milyon ABD doları karşılığında söz konusu %2 ilave hisseyi geri alıp/verme opsiyonları, 30 Haziran 2018 tarihine ertelenmiş bulunmaktadır. Nasdaq üzerine tescil edilmiş bu %7'lik paylar, geri iade şartının kalkacağı tarihe kadar özkaynaklar altında geri alınmış paylar ve uzun vadeli yükümlülükler altında uzun vadeli diğer finansal yükümlülükler olarak muhasebeleştirilmeye devam edilecektir. Şirket Yönetim Kurulunca, bu opsiyonların kullanılma ihtimalinin çok düşük olduğu değerlendirilmektedir. Ancak, ihtiyatlılık gereği, TMS 32 kapsamında söz konusu opsiyonlardan doğabilecek olası yükümlülükler finansal tablolara yansıtılmıştır (Not 2).

(***) 5 Şubat 2017 tarihli ve 29970 sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 24 Ocak 2017 tarihli ve 2017/9756 sayılı Bakanlar Kurulu Kararnamesi gereğince, T.C. Hazine Müsteşarlığına ait paylar, Türkiye Varlık Fonuna aktarılmıştır.

(****) 8 Haziran 2017 tarihli Olağan Genel Kurul toplantısında alınan karar uyarınca Borsa İstanbul A.Ş. tarafından iktisap edilen paylardan oluşmaktadır.

Bağlı ortaklıklar

Şirket'in bağlı ortaklıkları ("Bağlı Ortaklıklar"), temel faaliyet konuları ve faaliyet gösterdikleri ülkeler aşağıda belirtilmiştir:

Bağlı ortaklıklar	Kurulduğu yer	Faaliyet konusu	Etkin ortaklık oranı (%)	
			31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş. (*)	Türkiye	Bankacılık	63,83	62,25
Merkezi Kayıt Kuruluşu A.Ş. (*)	Türkiye	Saklayıcı Kuruluş	71,53	70,50
İstanbul Gemoloji Enstitüsü Sanayi ve Ticaret A.Ş.	Türkiye	Kıymetli maden	51,00	51,00

(*) Grup sermayesine %62,25 oranında iştirak ettiği İstanbul Takas ve Saklama Bankası Anonim Şirketi ("Takasbank")ndeki hisselerini, 22 Şubat ve 24 Mart 2017 tarihlerinde azınlık paylarını satın alarak %63,83'e yükseltmiştir. Bunun sonucunda, Grup'un MKK'daki dolaylı olarak sahip olduğu hisseleri de artmış olup, MKK'daki etkinlik oranı %70,50'den %71,53'e yükselmiştir.

İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş.

Takasbank, 2 Ocak 1996 tarihinden itibaren faaliyetlerini mevduat kabul etmeyen bir banka olarak sürdürmektedir. Takasbank saklama, takas ve menkul kıymetlerle ilgili diğer gerekli işlemleri aracı kuruluşlar adına yapmaktadır. Takasbank ayrıca müşterileri bazında saklama hizmeti vermektedir. Takasbank'ın merkezi İstanbul'da olup şubesi bulunmamaktadır.

BORSA İSTANBUL A.Ş. 31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (TL) cinsinden ifade edilmiştir.)

NOT 1 - KURUMUN ORGANİZASYONU VE FAALİYET KONUSU (Devamı)

Bağlı ortaklıklar (devamı)

Merkezi Kayıt Kuruluşu A.Ş.

Merkezi Kayıt Kuruluşu Anonim Şirketi ("MKK") ihraççılar, aracı kuruluşlar ve hak sahipleri itibarıyla kaydı tutulan sermaye piyasası araçları ve bunlara ilişkin hakları kayden izleyerek, üye grupları itibarıyla tutulan kayıtların birbiriyle tutarlılığını kontrol etmek amacıyla İstanbul, Türkiye'de kurulmuş ve 26 Eylül 2001 tarihinde faaliyete başlamıştır.

İstanbul Gemoloji Enstitüsü Sanayi ve Ticaret A.Ş.

İstanbul Gemoloji Enstitüsü Anonim Şirketi ("İGE") kıymetli taşlar, kıymetli madenler ve bunların yerine kullanılabilir her türlü malzeme üzerine bilimsel çalışmaların ve Arge faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi, kıymetli maden alım satımı, kıymetli madenlerin ödünç verilmesi ve alınması ile kıymetli madenlere dayalı sermaye piyasası araçlarına ilişkin işlemler yapmak amacıyla İstanbul, Türkiye'de kurulmuş ve 14 Haziran 2011 tarihinde faaliyete başlamıştır.

Müşterek yönetime tabi ortaklıklar

Şirket'in müşterek yönetime tabi ortaklıklarının temel faaliyet konuları ve faaliyet gösterdikleri ülkeler aşağıda belirtilmiştir:

Müşterek yönetime tabi ortaklıklar	Kurulduğu yer	Faaliyet konusu	Etkin ortaklık oranı (%)	
			31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Finans Teknopark A.Ş.	Türkiye	Teknoloji	50,00	50,00
Borsa İstanbul İTÜ Teknoloji A.Ş.	Türkiye	Teknoloji	50,00	50,00

Finans Teknopark A.Ş.

Finans Teknopark A.Ş., araştırma kurum ve kuruluşları ile finans ve üretim sektörlerinin işbirliğini sağlamak suretiyle, ülke finans sektörünün ve sanayiinin uluslararası alanda rekabet edebilir ve ihracata yönelik bir yapıya kavuşturulması maksadıyla teknolojik ve finansal bilgi üretecek teknolojik alt yapıyı sağlamak amacıyla İstanbul, Türkiye'de kurulmuş ve 9 Ocak 2015 tarihinde faaliyete başlamıştır.

Borsa İstanbul İTÜ Teknoloji A.Ş.

Borsa İstanbul İTÜ Teknoloji A.Ş., bilişim ve teknoloji sektöründe faaliyet göstermektedir ve başka bir faaliyet alanı bulunmamaktadır.

İştirakler

Şirket'in iştiraklerinin temel faaliyet konuları ve faaliyet gösterdikleri ülkeler aşağıda belirtilmiştir:

İştirakler	Kurulduğu yer	Faaliyet konusu	Etkin ortaklık oranı (%)	
			31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Sermaye Piyasası Lisanslama Sicil ve Eğitim Kuruluşu A.Ş. (*)	Türkiye	Lisans	34,21	33,94
Enerji Piyasaları İşletme A.Ş. ("EPIAŞ")	Türkiye	Enerji piyasası işletimi	30,83	30,83
Kırgızistan Borsası (**)	Kırgızistan	Borsa	16,33	24,51
Karadağ Borsası (***)	Karadağ	Borsa	24,43	24,39

(*) Grup sermayesine %62,25 oranında iştirak ettiği Takasbank'taki hisselerini, 22 Şubat ve 24 Mart 2017 tarihlerinde azınlık paylarını satın alarak %63,83'e yükseltmiştir. Bunun sonucunda, Grup'un SPL'deki dolaylı olarak sahip olduğu hisseleri de artmış olup, SPL'deki etkinlik oranı %33,94'ten %34,21'e yükselmiştir.

(**) 26 Eylül 2017 tarihinde yapılan sermaye artışıyla Grup'un %24,51 olan payı %16,33'e düşmüştür.

(***) 17 Ekim 2017 tarihinde gerçekleşen pay alımı ile Grup'un payı 24,39'dan 24,43'e yükselmiştir.

Sermaye Piyasası Lisanslama Sicil ve Eğitim Kuruluşu A.Ş. ("SPL")

Sermaye Piyasası Lisanslama Sicil ve Eğitim Kuruluşu A.Ş. ("SPL"), Sermaye Piyasası Kurulu ("Kurul") tarafından sermaye piyasası kurumlarında ve halka açık ortaklıklarda çalışanlara lisans verme, lisans sahibi kişilerin sicilini tutma ve lisanslarla ilgili eğitim programları düzenlemekle yetkilendirilmiş ve 2011 yılında faaliyetlerine başlamıştır.

BORSA İSTANBUL A.Ş. 31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (TL) cinsinden ifade edilmiştir.)

NOT 1 - KURUMUN ORGANİZASYONU VE FAALİYET KONUSU (Devamı)

İştirakler (devamı)

Kırgızistan Borsası

Kırgızistan Borsası temel faaliyet konusu, kurulu olduğu ülkedeki borsacılık faaliyetlerini işletmektir.

Karadağ Borsası

Karadağ Borsası temel faaliyet konusu, kurulu olduğu ülkedeki borsacılık faaliyetlerini işletmektir.

Enerji Piyasaları İşletme A.Ş. ("EPIAŞ")

Enerji Piyasaları İşletme A.Ş. ("EPIAŞ")'ın başlıca amacı ve faaliyet konusu, piyasa işletim lisansında yer alan enerji piyasalarının etkin, şeffaf, güvenilir ve enerji piyasasının ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde planlanması, kurulması, geliştirilmesi ve işletilmesidir.

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR

2.1 Sunuma ilişkin temel esaslar

2.1.1 Finansal tabloların hazırlanış şekli

BİST ve Türkiye'de faaliyette bulunan bağlı ortaklıkları, müşterek yönetime tabi ortaklıkları ve iştirakleri (hep birlikte "Grup" olarak anılacaktır) muhasebe kayıtlarının tutulmasını ve kanuni finansal tablolarını, Türk Ticaret Kanunu ("TTK"), Vergi Mevzuatı hükümlerine ve Maliye Bakanlığı'nca yayımlanan Tek Düzen Hesap Planı gereklerine uygun şekilde TL olarak hazırlamaktadır. Yurt dışında faaliyette bulunan iştirakler ise muhasebe kayıtlarını ve yasal finansal tablolarını faaliyette buldukları ülke kanunları ve düzenlemelerine uygun olarak hazırlamaktadır.

2.1.2 TMS'ye uygunluk beyanı

İlişikteki finansal tablolar Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu ("KGK") tarafından yürürlüğe konulmuş olan Türkiye Muhasebe Standartları/Türkiye Finansal Raporlama Standartları ("TMS/TFRS") ile bunlara ilişkin ek ve yorumları ("TMS/TFRS") esas alınmıştır.

Konsolide finansal tablolar, Uluslararası Finansal Raporlama Standartları'na ("IFRS") uygun ve Türk Lirası olarak hazırlanmıştır. Konsolide finansal tablolar, aşağıda belirtilen finansal durum tablosundaki önemli kalemler haricinde tarihi maliyetler üzerinden hazırlanmıştır. Aşağıda belirtilen kalemler raporlama tarihinde gerçeğe uygun değerden ölçülmüştür.

Finansal kalemler	Ölçüm esası
Alım satım amaçlı finansal varlıklar	Gerçeğe uygun değer
Satılmaya hazır finansal varlıklar	Gerçeğe uygun değer
Yatırım amaçlı gayrimenkuller	Gerçeğe uygun değer

Konsolide finansal tabloların hazırlanması, bilanço tarihi itibarıyla raporlanan varlıklar ve yükümlülüklerin tutarlarını, şarta bağlı varlıkların ve yükümlülüklerin açıklamasını ve yıl boyunca raporlanan gelir ve giderlerin tutarlarını etkileyebilecek tahmin ve varsayımların kullanılmasını gerektirmektedir. Bu tahmin ve varsayımlar, mevcut olaylar ve işlemlere ilişkin ulaşılabilen en iyi bilgilere dayanmasına rağmen, fiili sonuçlar varsayımlardan farklılık gösterebilir.

2.2 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla yayımlanmış ama henüz yürürlüğe girmemiş ve erken uygulamaya konulmayan standartlar

Raporlama tarihi itibarıyla yayımlanmış fakat henüz yürürlüğe girmemiş ve erken uygulanmasına izin verilmeye birlikte Grup tarafından erken uygulanmayan yeni standartlar, yorumlar ve değişiklikler aşağıdaki gibidir. Grup aksi belirtilmedikçe yeni standart ve yorumların yürürlüğe girmesinden sonra konsolide finansal tablolarını ve dipnotlarını etkileyecek gerekli değişiklikleri yapacaktır.

TFRS 9 Finansal Araçlar (2017 versiyonu)

KGK tarafından Ocak 2017'de son versiyonu yayımlanan TFRS 9 "Finansal Araçlar" Standardı, TMS 39 "Finansal Araçlar: Muhasebeleştirme ve Ölçme" Standardındaki mevcut yönlendirmeyi değiştirmekle birlikte, TMS 39'da yer alan finansal araçların muhasebeleştirilmesi, sınıflandırılması, ölçümü ve bilanço dışı bırakılması ile ilgili uygulamalar artık TFRS 9'a taşınmaktadır. TFRS 9'un son versiyonu finansal varlıklardaki değer düşüklüğünün hesaplanması için yeni bir beklenen kredi zarar modelinin yanı sıra yeni genel riskten korunma muhasebesi gereklilikleri ile ilgili güncellenmiş uygulamalar da dahil olmak üzere, aşamalı olarak yayımlanan TFRS 9'un önceki versiyonlarında yayımlanan yönlendirmeleri de içermektedir. TFRS 9, 1 Ocak 2018 tarihinde ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için geçerli olup, erken uygulanmasına izin verilmektedir. Grup, TFRS 9'un uygulanmasının konsolide finansal tabloları üzerindeki muhtemel etkilerini değerlendirmektedir.

BORSA İSTANBUL A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (TL) cinsinden ifade edilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.2 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla yayımlanmış ama henüz yürürlüğe girmemiş ve erken uygulamaya konulmayan standartlar (devamı)

TFRS 15 Müşteri Sözleşmelerinden Hasılat

KGK tarafından Eylül 2016'da yayımlanan yeni hasılat standardı, mevcut TFRS'lerde yer alan rehberliği değiştirerek müşterilerle yapılan sözleşmeler için kontrol bazlı yeni bir model getirmektedir. Bu yeni Standart, hasılatın muhasebeleştirilmesinde sözleşmede yer alan mal ve hizmetlere ilişkin performans yükümlülüklerinin ayrıştırılması ve hasılatın zamana yayılarak muhasebeleştirilmesi konularında yeni yönlendirmeler getirmekte ve hasılat bedelinin gerçeğe uygun değerden ziyade, Şirketin hak etmeyi beklediği bedel olarak ölçülmesini öngörmektedir. TFRS 15, 1 Ocak 2018 tarihinde ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için geçerli olup, erken uygulanmasına izin verilmektedir. Grup, TFRS 15'in uygulanmasının konsolide finansal tabloları üzerindeki muhtemel etkilerini değerlendirmektedir.

TFRS Yorum 22 - Yabancı Para İşlemleri ve Avans Bedeli

KGK tarafından Aralık 2017'de verilen veya alınan avanslardan yabancı para cinsinden olanlar için hangi tarihli döviz kurunun dikkate alınacağı konusunda yaşanan tereddütleri gidermek üzere TFRS Yorum 22 yayımlanmıştır. Bu Yorum, işletmeler tarafından parasal olmayan kalem niteliğindeki peşin ödenen giderler veya avans olarak alınan gelirler için muhasebeleştirilen ve yabancı para cinsinden olan varlık veya yükümlülükler için geçerlidir. Hangi tarihli döviz kurunun kullanılacağına belirtenmesi bakımından, işlem tarihi peşin ödemeye ilişkin bir varlığın veya ertelenen gelire ilişkin bir yükümlülüğün ilk muhasebeleştirme tarihi olacaktır. Önceden alınan veya peşin olarak verilen birden fazla avans bedelinin bulunduğu durumlarda, her bir avans bedeli için ayrı bir işlem tarihi belirlenmelidir. TFRS Yorum 22, 1 Ocak 2018 tarihinde ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için geçerli olup, erken uygulanmasına izin verilmektedir. Grup, TFRS Yorum 22'nin uygulanmasının konsolide finansal tabloları üzerindeki muhtemel etkilerini değerlendirmektedir.

TFRS 2 Hisse Bazlı Ödemeler Standardında Değişiklikler - Hisse Bazlı Ödeme İşlemlerinin Sınıflandırılması ve Ölçümü

KGK tarafından Aralık 2017'de hisse bazlı ödemelere ilişkin muhasebe uygulamalarındaki tutarlılığın artırılması ve bazı belirsizlikleri gidermek üzere TFRS 2 "Hisse Bazlı Ödemeler" Standardında değişiklikler yapılmıştır. Bu değişikliklerle; i) ödemesi nakit olarak yapılan hisse bazlı ödemelerin ölçümü, ii) stopaj netleştirilerek gerçekleştirilen hisse bazlı ödemelerin sınıflandırılması ve iii) nakit olarak ödenenden özkaynağa dayalı araçla ödenen şekline dönüşen hisse bazlı ödemelerdeki değişikliğin muhasebeleştirilmesi konularına açıklık getirilmektedir. Böylelikle, nakit olarak yapılan hisse bazlı ödemelerin ölçümünde özkaynağa dayalı hisse bazlı ödemelerin ölçümünde kullanılan aynı yaklaşım benimsenmiştir. Stopaj netleştirilerek gerçekleştirilen hisse bazlı ödemeler, belirli koşulların karşılanması durumunda, özkaynağa dayalı finansal araçlar vermek suretiyle yapılan ödemeler olarak muhasebeleştirilecektir. Bu değişiklik, 1 Ocak 2018 tarihinde ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için geçerli olup, erken uygulanmasına izin verilmektedir. Grup, TFRS 2 değişikliğinin uygulanmasının konsolide finansal tabloları üzerindeki muhtemel etkilerini değerlendirmektedir.

TMS 40 Değişikliği - Yatırım Amaçlı Gayrimenkullerin Transferi

KGK tarafından Aralık 2017'de yatırım amaçlı gayrimenkullerden diğer varlık gruplarına ve diğer varlık gruplarından yatırım amaçlı gayrimenkul grubuna yapılan transferlere ilişkin kanıt sağlayan olaylar hakkında belirsizlikleri gidermek üzere TMS 40 "Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller" Standardında değişiklikler yapılmıştır. Bu değişikliklerle, yönetimin varlığın kullanımına ilişkin değişiklik niyetinin tek başına varlığın kullanım amacının değiştiğine kanıt oluşturmadığına açıklık getirilmiştir. Dolayısıyla, bir işletme, yatırım amaçlı gayrimenkul üzerinde herhangi bir iyileştirme veya geliştirme yapılmadan elden çıkarılmasına karar verdiğinde, gayrimenkul finansal tablo dışı bırakılncaya (finansal tablodan çıkarılncaya) kadar yatırım amaçlı gayrimenkul olarak değerlendirilmeye devam edilir ve stok olarak yeniden sınıflandırılmaz. Benzer şekilde, işletme mevcut yatırım amaçlı gayrimenkulünü gelecekte aynı şekilde kullanımına devam etmek üzere yeniden yapılandırmaya başladığında, bu gayrimenkul yatırım amaçlı gayrimenkul olarak sınıflandırılmaya devam edilir ve yeniden yapılandırma süresince sahibi tarafından kullanılan gayrimenkul olarak sınıflandırılmaz. Bu değişiklik, 1 Ocak 2018 tarihinde ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için geçerli olup, erken uygulanmasına izin verilmektedir. Grup, TMS 40'da yapılan bu değişikliğin uygulanmasının konsolide finansal tabloları üzerindeki muhtemel etkilerini değerlendirmektedir.

TFRS'lerde Yapılan Yıllık İyileştirmeler

Halihazırda yürürlükte olan standartlar için KGK tarafından Aralık 2017'de yayımlanan "TFRS'lerde Yapılan Yıllık İyileştirmeler/2014-2016 Dönemi" aşağıda sunulmuştur. Bu değişiklikler, 1 Ocak 2018 tarihinden itibaren geçerli olup, erken uygulanmalarına izin verilmektedir. TFRS'lerdeki bu değişikliklerin uygulanmasının, Grup'un konsolide finansal tabloları üzerinde önemli bir etkisinin olması beklenmemektedir.

BORSA İSTANBUL A.Ş. 31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (TL) cinsinden ifade edilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.2 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla yayımlanmış ama henüz yürürlüğe girmemiş ve erken uygulamaya konulmayan standartlar (devamı)

TFRS’lerde Yapılan Yıllık İyileştirmeler (devamı)

Yıllık iyileştirmeler: 2014-2016 Dönemi

TFRS 1 “Türkiye Finansal Raporlama Standartları”nın İlk Uygulaması” TFRS’leri ilk kez uygulayacak olanlar için finansal araçlara ilişkin açıklamalar, çalışanlara sağlanan faydalar ve yatırım işletmelerinin konsolidasyonuna ilişkin olarak 2012-2014 dönemi yıllık iyileştirmeleri kapsamında sağlanan kısa vadeli muafiyetlerin kaldırılması.

TMS 28 “İştiraklerdeki ve İş Ortaklıklarındaki Yatırımlar”

İştiraklerdeki veya iş ortaklıklarındaki yatırımların doğrudan veya dolaylı olarak risk sermayesi girişi, yatırım fonu, menkul kıymetler veya yatırım amaçlı sigorta fonları gibi işletmeler tarafından sahip olunması durumunda, iştiraklerdeki veya iş ortaklıklarındaki yatırımların ölçümünde bu işletmelerin TFRS 9’a göre gerçeğe uygun değer yönteminin uygulanmasına imkan tanınması.

Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu (UMSK) tarafından yayımlanmış fakat KGG tarafından henüz yayımlanmamış yeni ve değiştirilmiş standartlar ve yorumlar

Aşağıda listelenen yeni standartlar, yorumlar ve mevcut Uluslararası Finansal Raporlama Standartları’ndaki (“UFRS”) değişiklikler Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu (“UMSK”) tarafından yayınlanmış fakat bu yeni standartlar, yorumlar ve değişiklikler henüz KGG tarafından TFRS’ye uyarlanmamıştır/yayınlanmamıştır ve bu sebeple TFRS’nin bir parçasını oluşturmazlar. Buna bağlı olarak UMSK tarafından yayımlanan fakat halihazırda KGG tarafından yayımlanmayan standartlara UFRS veya UMS şeklinde atıfta bulunmaktadır. Grup, konsolide finansal tablolarında ve dipnotlarda gerekli değişiklikleri bu standart ve yorumlar TFRS’de yürürlüğe girdikten sonra yapacaktır.

UFRS 16 Kiralamalar

UMSK tarafından UFRS 16 “Kiralamalar” Standardı 13 Ocak 2016 tarihinde yayınlanmıştır. Bu Standart kiralama işlemlerinin muhasebeleştirilmesinin düzenlendiği mevcut UMS 17 “Kiralama İşlemleri” Standardının, UFRS Yorum 4 “Bir Anlaşmanın Kiralama İşlemi İçerip İçermediğinin Belirlenmesi” ve UMS Yorum 15 “Faaliyet Kiralamaları - Teşvikler” yorumlarının yerini almakta ve UMS 40 “Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller” Standardında da değişiklikler yapılmasına neden olmuştur. UFRS 16, kiracılar açısından mevcut uygulama olan finansal kiralama işlemlerinin bilançoda ve faaliyet kiralamasına ilişkin yükümlülüklerin bilanço dışında izlenmesi şeklindeki ikili muhasebe modelini ortadan kaldırmaktadır. Bunun yerine, tüm kiralamalar için mevcut finansal kiralama muhasebesine benzer olarak bilanço bazlı tekil bir muhasebe modeli ortaya koyulmaktadır. Kiraya verenler için muhasebeleştirme mevcut uygulamalara benzer şekilde devam etmektedir. UFRS 16, 1 Ocak 2019 tarihinde ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için geçerli olmakla birlikte UFRS 15 “Müşteri Sözleşmelerinden Hasılat” standardını uygulamaya başlayan işletmeler için erken uygulamaya izin verilmektedir. Grup, UFRS 16’nın uygulanmasının konsolide finansal tabloları üzerindeki muhtemel etkilerini değerlendirmektedir.

UFRYK 23 Gelir Vergisi İşlemlerine İlişkin Belirsizlikler

UMSK tarafından 17 Haziran 2017’de gelir vergilerinin hesaplanmasına ilişkin belirsizliklerin finansal tablolara nasıl yansıtılacağına belirlemek üzere UFRYK 23 “Gelir Vergisi İşlemlerine İlişkin Belirsizlikler” Yorumu yayımlanmıştır. Belirli bir işlem veya duruma vergi düzenlemelerinin nasıl uygulanacağına veya vergi otoritesinin bir şirketin vergi işlemlerini kabul edip etmeyeceğine yönelik belirsizlikler bulunabilir. UMS 12 “Gelir Vergileri”, cari ve ertelenmiş verginin nasıl hesaplanacağına açıklık getirmekle birlikte, ancak bunlara ilişkin belirsizliklerin etkilerinin finansal tablolara nasıl yansıtılacağına yönelik rehberlik sağlamamaktadır. UFRYK 23, gelir vergilerinin muhasebeleştirilmesinde gelir vergilerine ilişkin belirsizliğin etkilerinin finansal tablolara nasıl yansıtılacağına açıklığa kavuşturmak suretiyle UMS 12’de yer alan hükümlere ilave gereklilikler getirmektedir. Bu Yorumun yürürlük tarihi 1 Ocak 2019 ve sonrasında başlayan raporlama dönemleri olmakla birlikte, erken uygulanmasına izin verilmektedir. Grup, UFRYK 23’ün uygulanmasının konsolide finansal tabloları üzerindeki muhtemel etkilerini değerlendirmektedir.

BORSA İSTANBUL A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (TL) cinsinden ifade edilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.2 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla yayımlanmış ama henüz yürürlüğe girmemiş ve erken uygulamaya konulmayan standartlar (devamı)

Yıllık iyileştirmeler - 2015-2017 Dönemi

UFRS'deki iyileştirmeler

Halihazırda yürürlükte olan standartlar için yayınlanan "UFRS'de Yıllık İyileştirmeler/2015-2017 Dönemi" aşağıda sunulmuştur. Bu değişiklikler 1 Ocak 2019 tarihinden itibaren geçerli olup erken uygulamaya izin verilmektedir. UFRS'lerdeki bu değişikliklerin uygulanmasının, Grup'un konsolide finansal tabloları üzerinde önemli bir etkisinin olması beklenmemektedir.

UFRS 3 İşletme Birleşmeleri ve UFRS 11 Müşterek Anlaşmalar

UFRS 3 ve UFRS 11, işletme tanımını karşılayan müşterek bir operasyonda sahip olunan paylardaki artışını nasıl muhasebeleştirileceğine açıklık getirmek üzere değiştirilmiştir. Müşterek taraflardan biri kontrol gücünü elde ettiğinde, bu işlem aşamalı olarak gerçekleşen işletme birleşmesi olarak dikkate alınarak satın alan tarafın önceden sahip olduğu payı gerçeğe uygun değeriyle yeniden ölçmesi gerekecektir. Taraflardan birinin müşterek kontrolü devam ettiğinde (ya da müşterek kontrolü elde ettiğinde) daha önce sahip olunan payın yeniden ölçülmesi gerekmemektedir.

UMS 12 Gelir Vergileri

UMS 12 temettülerden kaynaklanan gelir vergilerinin (öz kaynak olarak sınıflandırılan finansal araçlara yapılan ödemeler de dahil olmak üzere) işletmenin dağıtılabilir kâr tutarını oluşturan işlemlerle tutarlı olarak (örneğin; kâr veya zararda, diğer kapsamlı gelir unsurları içerisinde veya özkaynaklarda), muhasebeleştirilmesini açıklığa kavuşturmak üzere değiştirilmiştir.

UMS 23 Borçlanma Maliyetleri

UMS 23, finansman faaliyetlerinin tek bir merkezden yürütüldüğü durumlarda aktifleştirilebilir borçlanma maliyetlerinin hesaplanmasında kullanılan genel amaçlı borçlanma havuzuna, halihazırda geliştirme aşamasında olan veya inşaatı devam eden özellikli varlıkların finansmanı için doğrudan borçlanılan tutarların dahil edilmemesi gerektiğine açıklık kazandırmak üzere değiştirilmiştir. Kullanıma veya satışa hazır olan özellikli varlıkların - veya özellikli varlık kapsamına girmeyen herhangi bir varlığın - finansmanı için direkt borçlanılan tutarlar ise genel amaçlı borçlanma havuzuna dahil edilmelidir.

UFRS 17 Sigorta Sözleşmeleri

18 Mayıs 2017'de, UMSK tarafından UFRS 17 Sigorta Sözleşmeleri standardı yayımlanmıştır. Sigorta sözleşmeleri için uluslararası geçerlilikte ilk standart olan UFRS 17, yatırımcıların ve ilgili diğer kişilerin sigortacıların maruz kaldığı riskleri, kârlılıklarını ve finansal durumunu daha iyi anlamalarını kolaylaştıracaktır. UFRS 17, 2004 yılında geçici bir standart olarak getirilen UFRS 4'ün yerini almıştır. UFRS 4, şirketlerin yerel muhasebe standartlarını kullanarak sigorta sözleşmelerinin muhasebeleştirilmelerine izin verdiğinden uygulamalarda çok çeşitli muhasebe yaklaşımlarının kullanılmasına neden olmuştur. Bunun sonucu olarak, yatırımcıların benzer şirketlerin finansal performanslarını karşılaştırmaları güçleşmiştir. UFRS 17, tüm sigorta sözleşmelerinin tutarlı bir şekilde muhasebeleştirilmesini ve hem yatırımcılar hem de sigorta şirketleri açısından UFRS 4'ün yol açtığı karşılaştırılabilirlik sorununu çözmektedir. Yeni standarda göre, sigorta yükümlülükleri tarihi maliyet yerine güncel değerler kullanılarak muhasebeleştirilecektir. Bu bilgiler düzenli olarak güncelleneceğinden finansal tablo kullanıcılarına daha yararlı bilgiler sağlayacaktır. UFRS 17'nin yürürlük tarihi 1 Ocak 2021 tarihinde ve sonrasında başlayan raporlama dönemleri olmakla birlikte, erken uygulanmasına izin verilmektedir. Grup, UFRS 17'nin uygulanmasının konsolide finansal tabloları üzerindeki muhtemel etkilerini değerlendirmektedir.

TFRS 9'daki değişiklikler - Negatif Tazminata Yol Açan Erken Ödemeler

KGK tarafından Aralık 2017'de finansal araçların muhasebeleştirilmesine yönelik açıklık kazandırmak üzere TFRS 9'un gerekliliklerini değiştirmiştir. Erken ödendiğinde negatif tazminata neden olan finansal varlıklar, TFRS 9'un diğer ilgili gerekliliklerini karşılaması durumunda itfa edilmiş maliyeti üzerinden veya gerçeğe uygun değer farkları diğer kapsamlı gelire yansıtılarak ölçülebilir. TFRS 9 uyarınca, sözleşmesi erken sona erdirildiğinde, henüz ödenmemiş anapara ve faiz tutarını büyük ölçüde yansıtan makul bir ilave bedel ödenmesini gerektiren erken ödeme opsiyonu içeren finansal varlıklar bu kriteri karşılamaktadır. Bu değişiklik, 1 Ocak 2019 tarihinde ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için geçerli olup, erken uygulanmasına izin verilmektedir. Grup, TFRS 9 değişikliğinin uygulanmasının konsolide finansal tabloları üzerindeki muhtemel etkilerini değerlendirmektedir.

BORSA İSTANBUL A.Ş. 31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (TL) cinsinden ifade edilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.2 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla yayımlanmış ama henüz yürürlüğe girmemiş ve erken uygulamaya konulmayan standartlar (devamı)

TMS 28'deki değişiklikler- İştiraklerdeki ve İş Ortaklıklarındaki Uzun Dönemli Yatırımlar

KGK tarafından Aralık 2017'de iştiraklerdeki ve iş ortaklıklarındaki yatırımlardan özkaynak yönteminin uygulanmadığı diğer finansal araçların ölçümünde de TFRS 9'un uygulanması gerektiğine açıklık getirmek üzere TMS 28'de değişiklik yapılmıştır. Bu yatırımlar, esasında, işletmenin iştiraklerdeki veya iş ortaklıklarındaki net yatırımının bir parçasını oluşturan uzun dönemli elde tutulan paylardır. Bir işletme, TMS 28'in ilgili paragraflarını uygulamadan önce, bu tür uzun dönemli yatırımların ölçümünde TFRS 9'u uygular. TFRS 9 uygulandığında, uzun vadeli yatırımların defter değerinde TMS 28'in uygulanmasından kaynaklanan herhangi bir düzeltme yapılmaz. Bu değişiklik, 1 Ocak 2019 tarihinde ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için geçerli olup, erken uygulanmasına izin verilmektedir. Grup, TMS 28 değişikliğinin uygulanmasının konsolide finansal tabloları üzerindeki muhtemel etkilerini değerlendirmektedir.

2.3 Karşılaştırmalı bilgiler

Grup'un konsolide finansal tabloları önceki dönemle karşılaştırmalı olarak hazırlanmaktadır. Cari dönem konsolide finansal tabloların sunumuna uygunluk sağlanması açısından karşılaştırmalı bilgiler gerekli görüldüğünde yeniden sınıflanır ve farklılıklar açıklanır.

Grup aşağıdaki sınıflamaları yapmıştır:

1 Ocak 2016 tarihi itibarıyla "Geçmiş Yıllar Kârları" hesabı içerisinde gösterilen 29.070 TL tutarındaki yedek akçeler "Kârdan Ayrılmış Kısıtlanmış Yedekler" hesabında yeniden sınıflandırılmıştır.

31 Aralık 2016 tarihi itibarıyla "Kârdan Ayrılmış Kısıtlanmış Yedekler" hesabında gösterilen 48.295 TL tutarındaki yedek akçeler "Geçmiş Yıllar Kârları" hesabına yeniden sınıflandırılmıştır.

Şirket'in 31 Aralık 2016 tarihinde sona eren hesap dönemine ait nakit akış tablosunda "Finansman faaliyetlerinde elde edilen/ (kullanılan) net nakit" içerisinde gösterilen 272.888 TL tutarında, Kısa vadeli borçlanmalardaki değişim, net tutarı karşılaştırmalı sunulabilmesi için nakit akış tablosunda "İşletme sermayesindeki değişim öncesi faaliyetlerden elde edilen nakit akış" bölümünde sınıflandırılmıştır.

2.4 Netleştirme/Mahsup

Finansal varlıklar ve yükümlülükler, konsolide finansal durum tablolarında, sadece Grup'un netleştirmeye yönelik bir hakka ve yaptırım gücüne sahip olması veya ilgili finansal varlık ve yükümlülüğü net tutarları üzerinden tahsil etme/ödeme niyetinde olması veya ilgili finansal varlık ve borcu eşzamanlı olarak sonuçlandırma hakkına sahip olması durumlarında net tutarları üzerinden gösterilmektedir.

Gelir ve giderler, sadece muhasebe standartlarına izin verildiği sürece veya Grup'un alım satım işlemleri gibi benzer işlemlerden kaynaklanan kâr ve zararlar için net olarak gösterilmektedir.

2.5 İşletmenin sürekliliği

Grup, konsolide finansal tablolarını işletmenin sürekliliği ilkesine göre hazırlamıştır.

2.6 Yabancı ülkelerde faaliyet gösteren iştiraklerin finansal tabloları

Yabancı ülkelerde faaliyet gösteren iştiraklerin finansal tabloları, faaliyet gösterdikleri ülkelerde geçerli olan mevzuata göre hazırlanmış olup Grup'un muhasebe politikalarına uygunluk açısından gerekli düzeltme ve sınıflandırmalar yansıtılarak düzenlenmiştir.

Grup şirketlerinin geçerli para birimi raporlama para biriminden farklı ise, raporlama para birimine aşağıdaki şekilde çevrilir (hiçbirinin para birimi hiperenflasyonist bir ekonominin para birimi değildir):

- bilançodaki tüm varlık ve yükümlülükler, bilanço tarihindeki döviz kuru kullanılarak çevrilir,
- gelir tablosundaki gelir ve giderler ortalama döviz kuru kullanılarak çevrilir ve ortaya çıkan kur çevrim farkları özsermayede ve kapsamlı gelir tablosunda ayrı bir kalem olarak gösterilir.

Yurt dışı operasyonların bir kısmı elden çıkarsa ya da satılırsa özsermayede takip edilmiş kur farkları gelir tablosuna satıştan kaynaklanan kâr/zararın bir parçası olarak yansıtılır. Yabancı bir kuruluşun alımından doğan şerefiye ve gerçeğe uygun değer düzeltmeleri, yabancı kuruluşun varlık ve yükümlülükleri olarak düşünülür ve kapanış kurundan çevrilir.

BORSA İSTANBUL A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (TL) cinsinden ifade edilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.7 Konsolidasyon esasları

Konsolide finansal tablolar, aşağıdaki maddelerde belirtilen esaslara göre hazırlanan Grup hesaplarını içerir. Konsolidasyon kapsamına dâhil edilen şirketlerin finansal tablolarının hazırlanması sırasında, TMS'lere uygunluk ve Grup tarafından uygulanan muhasebe politikalarına ve sunum biçimlerine uyumluluk açısından, gerekli düzeltme ve sınıflandırmalar yapılmıştır. Bağlı ortaklıkların faaliyet sonuçları satın alma veya elden çıkarma işlemlerine uygun olarak söz konusu işlemlerin geçerlilik tarihlerinde dâhil edilmiş veya hariç bırakılmışlardır.

Kontrol, bir işletmenin faaliyetlerinden fayda elde etmek amacıyla finansal ve operasyonel politikaları üzerinde kontrol gücünün olması ile sağlanır.

Bağlı ortaklıklar

Bağlı ortaklıklar, BİST'in (1) doğrudan ve/veya dolaylı olarak kendisine veya şirketlerdeki hisselerle ilgili oy kullanma hakkının %50'den fazlasını kullanma yetkisi kanalıyla (2) oy kullanma hakkının %50'den fazlasını kullanma yetkisine sahip olmamakla birlikte mali ve işletme politikaları üzerinde fiili hakimiyet etkisini kullanmak suretiyle mali ve işletme politikalarını BİST'in menfaatleri doğrultusunda kontrol etme yetkisi ve gücüne sahip olduğu şirketleri ifade eder.

Grup'un başka bir şirketi kontrol edip etmediğinin değerlendirilmesinde dönüştürülebilir veya kullanılabilir potansiyel oy haklarının varlığı da göz önünde bulundurulur.

Etkin ortaklık oranı, Grup'un BİST üzerinden doğrudan ve bağlı ortaklıkları üzerinden dolaylı olarak sahip olduğu pay oranıdır. 31 Aralık 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihleri itibarıyla, Şirket'in bağlı ortaklarının etkin ortaklık oranları aşağıdaki gibidir:

	Etkin ortaklık oranı (%)	
	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş. ^(*)	63,83	62,25
Merkezi Kayıt Kuruluşu A.Ş. ^(*)	71,53	70,50
İstanbul Gemoloji Enstitüsü Sanayi ve Ticaret A.Ş.	51,00	51,00

^(*) Grup sermayesine %62,25 oranında iştirak ettiği Takasbank'taki hisselerini, 22 Şubat ve 24 Mart 2017 tarihlerinde azınlık paylarını satın alarak %63,83'e yükseltmiştir. Bunun sonucunda, Grup'un MKK'daki dolaylı olarak sahip olduğu hisseleri de artmış olup, MKK'daki etkinlik oranı %70,50'den %71,53'e yükselmiştir.

Bağlı ortaklıklar, faaliyetleri üzerindeki kontrolün Grup'a transfer olduğu tarihten itibaren konsolidasyon kapsamına alınır ve kontrolün ortadan kalktığı tarihte de konsolidasyon kapsamından çıkartılır. Bağlı ortaklıklar için uygulanan muhasebe politikaları Grup tarafından uygulanan muhasebe politikaları ile tutarlılığın sağlanması amacıyla değiştirilir.

Yıl içinde satın alınan veya elden çıkarılan bağlı ortaklıkların sonuçları, satın alım tarihinden sonra veya elden çıkarma tarihine kadar konsolide kapsamlı gelir tablosuna dahil edilir.

Bağlı ortaklıklara ait bilançolar ve gelir tabloları tam konsolidasyon yöntemi kullanılarak konsolide edilmiş olup Şirket ve bağlı ortaklıkların sahip olduğu payların kayıtlı iştirak değerleri, ilgili özkaynaklar ile karşılıklı olarak netleştirilmiştir. Şirket ile bağlı ortaklıklar arasındaki grup içi işlemler ve bakiyeler konsolidasyon işlemi sırasında netleştirilmiştir.

Bağlı ortaklıklar'ın net varlıklarında ve faaliyet sonuçlarında azınlık payına sahip hissedarların payları, konsolide bilanço ve gelir tablosunda "kontrol gücü olmayan paylar" olarak gösterilmektedir.

Kontrol gücü olmayan paylar tarafından elde bulundurulmuş özkaynak oranının değişmesi durumunda, kontrol gücü olan (ana ortaklık) ve kontrol gücü olmayan paylara ait defter değerleri, bunların bağlı ortaklıkta sahip oldukları göreceli paylardaki değişimleri yansıtmak amacıyla düzeltilir. Kontrol gücü olmayan payların düzeltildiği tutar ile ödenen ya da alınan bedelin gerçeğe uygun değeri arasındaki fark, doğrudan özkaynakta muhasebeleştirilir ve ana ortaklık hissedarlarına dağıtılır.

BORSA İSTANBUL A.Ş. 31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (TL) cinsinden ifade edilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.7 Konsolidasyon esasları (devamı)

Müşterek yönetime tabi ortaklıklar

Müşterek yönetime tabi ortaklıklar, Şirket ve bağlı ortaklıkları ile bir veya daha fazla müteşebbis ortak tarafından müştereken yönetilmek üzere, bir ekonomik faaliyetin üstlenilmesi için bir sözleşme dahilinde oluşturulan şirketleri ifade etmektedir. Grup, bu müşterek kontrolü, kendisinin doğrudan ya da dolaylı olarak sahip olduğu hisselerden yararlanarak sağlamaktadır.

Müşterek yönetime tabi ortaklıklar, 1 Ocak 2013 tarihinden itibaren yürürlüğe giren TFRS 11 Müşterek Anlaşmalar Standardı hükümleri gereğince özkaynak yöntemi esasına göre muhasebeleştirilmiştir. Özkaynak yöntemi, bir müşterek yönetime tabi ortaklıktaki sermaye payının defter değerinin, iştirak edilen ortaklığın özkaynağından dönem içinde ortaya çıkan değişiklik tutarından, iştirak edene düşen pay kadar artırılıp azaltılmasını ve iştirak edilen ortaklıktan alınan kâr paylarının, müşterek yönetime tabi ortaklık tutarının bu şekilde değiştirilmiş değerinden düşülmesini öngören muhasebeleştirme yöntemidir. İş ortaklığı katılımcısı iş ortaklığındaki payını bir yatırım olarak kaydeder ve TMS 28 İştiraklerdeki ve İş Ortaklıklarındaki Yatırımlar Standardında belirlenen özkaynak yönteminin uygulamasından muaf tutulmadığı sürece söz konusu yatırımı bu Standart uyarınca özkaynak yöntemine göre muhasebeleştirir.

Grup'un 31 Aralık 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihleri itibarıyla özkaynak yöntemi ile muhasebeleştirilen müşterek yönetime tabi ortaklıkları ve etkin ortaklık oranları aşağıda gösterilmiştir:

	Etkin ortaklık oranı (%)	
	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Finans Teknopark A.Ş.	50,00	50,00
Borsa İstanbul İTÜ Teknoloji A.Ş.	50,00	50,00

İştirakler

İştiraklerdeki yatırımlar, özkaynak yöntemi ile muhasebeleştirilmiştir. Bunlar, Grup'un genel olarak oy hakkının %20 ile %50'sine sahip olduğu veya Grup'un, şirket faaliyetleri üzerinde kontrol yetkisine sahip bulunmamakla birlikte önemli etkiye sahip olduğu kuruluşlardır.

İştirak yatırımı başlangıçta elde etme maliyeti ile muhasebeleştirilir. Edinme tarihinden sonra ise, yatırımcının, yatırım yapılan işletmenin kâr veya zararındaki payı, yatırımın defter değeri artırılarak ya da azaltılarak finansal tablolara yansıtılır. Yatırımcının yatırım yapılan işletmenin kâr veya zararından alacağı pay, yatırımcının kâr veya zararı olarak muhasebeleştirilir.

Grup'un doğrudan ve bağlı ortaklığı üzerinden dolaylı olarak pay sahibi olduğu iştirakler, Grup'un doğrudan ve dolaylı pay oranının toplamı dikkate alınarak özkaynak yöntemine göre muhasebeleştirilmektedir.

Özkaynak yöntemine göre değerlendirilen yatırımlar konsolide bilançoda, alış maliyetinin üzerine Grup'un iştirakin net varlıklarındaki payına alım sonrası değişikliklerin eklenmesi veya çıkarılması ve varsa değer düşüklüğü karşılığının düşülmesiyle gösterilmektedir. Konsolide gelir tablosu, Grup'un iştiraklerinin faaliyetleri sonucundaki payını yansıtmaktadır. İştirakin kâr veya zararına henüz yansıtılmamış tutarların iştirakin özkaynaklarında ortaya çıkardığı değişiklikler de Grup'un iştirakteki payı oranında iştirakin defter değerinde düzeltme yapılmasını gerekli kılabılır. Bu değişikliklerden Grup'a düşen pay doğrudan Grup'un kendi özkaynaklarında muhasebeleştirilir. Grup ile iştirak arasındaki işlemlerden doğan gerçekleşmemiş kârlar, Grup'un iştirakteki payı ölçüsünde düzeltilmiştir.

Grup'un 31 Aralık 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihleri itibarıyla özkaynak yöntemi ile muhasebeleştirilen iştirakleri ve etkin ortaklık oranları aşağıda gösterilmiştir:

	Etkin ortaklık oranı (%)	
	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Sermaye Piy. Lisanslama Sicil ve Eğitim Kuruluşu A.Ş. ^(*)	34,21	33,94
Enerji Piyasaları İşletme A.Ş. ("EPIAŞ")	30,83	30,83
Kırgızistan Borsası ^(**)	16,33	24,51
Karadağ Borsası ^(***)	24,43	24,39

(*) Grup sermayesine %62,25 oranında iştirak ettiği Takasbank'taki hisselerini, 22 Şubat ve 24 Mart 2017 tarihlerinde azınlık paylarını satın alarak %63,83'e yükseltmiştir. Bunun sonucunda, Grup'un SPL'deki dolaylı olarak sahip olduğu hisseleri de artmış olup, SPL'deki etkinlik oranı %33,94'ten %34,21'e yükselmiştir.

(**) 26 Eylül 2017 tarihinde yapılan sermaye artışıyla Grup'un %24,51 olan payı %16,33'e düşmüştür.

(***) 17 Ekim 2017 tarihinde gerçekleşen pay alımı ile Grup'un payı 24,39'dan 24,43'e yükselmiştir.

BORSA İSTANBUL A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (TL) cinsinden ifade edilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.8 Geçerli ve raporlama para birimi

İlişikteki konsolide finansal tablolar, Grup'un geçerli para birimi olan Türk Lirası ("TL") cinsinden sunulmuş olup, tüm finansal bilgiler aksi belirtilmedikçe TL olarak gösterilmiştir.

2.9 Muhasebe politikaları ve muhasebe tahminlerindeki değişiklik ve hatalar

Uygulanan değerlendirme ilkeleri ve muhasebe politikaları sunumu yapılan tüm dönem bilgilerinde tutarlı bir şekilde uygulanmıştır. Muhasebe politikalarında yapılan önemli değişiklikler ve tespit edilen önemli muhasebe hataları geriye dönük olarak uygulanmakta ve önceki dönem konsolide finansal tabloları yeniden düzenlenmektedir. Muhasebe tahminlerindeki değişiklikler, yalnızca bir döneme ilişkin ise, değişikliğin yapıldığı cari dönemde, gelecek dönemlere ilişkin ise, hem değişikliğin yapıldığı dönemde hem de gelecek dönemde, ileriye yönelik olarak uygulanır.

2.10 Önemli muhasebe değerlendirme, tahmin ve varsayımları

Konsolide finansal tabloların hazırlanması, bilanço tarihi itibarıyla raporlanan varlıklar ve yükümlülüklerin tutarlarını, şarta bağlı varlıkların ve yükümlülüklerin açıklamasını ve yıl boyunca raporlanan gelir ve giderlerin tutarlarını etkileyebilecek tahmin ve varsayımların kullanılmasını gerektirmektedir. Bu tahmin ve varsayımlar, mevcut olaylar ve işlemlere ilişkin ulaşılabilen en iyi bilgilere dayanmasına rağmen, fiili sonuçlar varsayımlardan farklılık gösterebilir.

Tahminler ve tahminlerin temelini teşkil eden varsayımlar sürekli olarak gözden geçirilmektedir. Muhasebe tahminlerindeki güncellemeler, güncelleme yapıldığı dönemde ve bu güncellemelerden etkilenen müteakip dönemlerde kayıtlara alınmaktadır.

Özellikle, ilişikteki konsolide finansal tablolarda sunulan tutarlar üzerinde en fazla etkisi olan, önemli tahminlerdeki belirsizliklere ve kritik olan yorumlara ait bilgiler aşağıdaki gibidir:

Yatırım amaçlı gayrimenkullerin gerçeğe uygun değer ölçümü

Konsolide finansal tablolarda, yatırım amaçlı gayrimenkul olarak sınıflandırılan taşınmazların gerçeğe uygun değerinin bulunması esnasında kullanılan ekspertiz raporlarının temel varsayımları aşağıda belirtilmiştir:

Akmerkez Büro

Grup, 31 Aralık 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihleri itibarıyla, Akmerkez Alışveriş Merkezi'nde yer alan büroyu yatırım amaçlı gayrimenkuller altında sınıflandırmıştır. İstanbul ili, Beşiktaş ilçesi, Nispetiye Mahallesi, 83 ada, 1 no'lu parsel üzerinde bulunan Akmerkez, E3 blok, 10. Normal katında 1.000 m² alan üstünde yer almaktadır.

Lisanslı bir değerlendirme şirketi tarafından emsal karşılaştırma yöntemine göre 8 Aralık 2017 tarihinde hazırlanan ekspertiz raporunda söz konusu gayrimenkulün gerçeğe uygun değeri 23.000 TL olarak belirtilmiştir.

Şişli Hizmet Binası

Grup, 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla, İstanbul Şişli'de yer alan binayı yatırım amaçlı gayrimenkuller altında sınıflandırmıştır. İstanbul ili, Şişli ilçesi, Şişli Mahallesi, 159 pafta, 1.042 ada, 29 no'lu parsel üzerinde bulunan "Kargir İşyeri", 4.544,62 m² alan üstünde yer almaktadır.

Lisanslı bir değerlendirme şirketi tarafından emsal karşılaştırma yöntemine göre 17 Ekim 2017 tarihinde hazırlanan ekspertiz raporunda söz konusu gayrimenkulün gerçeğe uygun değeri 36.355 TL olarak belirtilmiştir.

Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin karşılıklar

Grup, mevcut iş kanunu gereğince, emeklilik nedeni ile işten ayrılan veya istifa ve kötü davranış dışındaki nedenlerle işine son verilen ve en az bir yıl hizmet vermiş personele belirli miktarda kıdem tazminatı ödemekle yükümlüdür.

Grup'un önemli bir kısmına ait olan kıdem tazminatı karşılığının varsayımları bağımsız bir aktüeryal Şirket tarafından yapılmaktadır. Grup, ilişikteki finansal tablolarda kıdem tazminatı karşılığını personel hizmet süresini tamamlama ve kıdem tazminatına hak kazanma konularında geçmiş yıllarda kazandığı deneyimlerini baz alarak hesaplamış ve bilanço tarihinde devlet tahvilleri kazanç oranı ile iskonto etmiştir.

Gelir tablosuna, personel giderleri olarak yansıtılmış olan, tanımlanmış fayda planlarına ilişkin cari hizmet maliyeti, cari dönemde çalışan tarafından sunulan hizmet sonucunda, tanımlanmış fayda yükümlülüğünün bugünkü değerinde meydana gelen artışı ifade eder. Geçmiş hizmet maliyetleri oluşturulan dönemde gelir tablosuna kaydedilir.

Net faiz gideri, ilgili faydaların ödenmesine bir dönem yaklaşılması nedeniyle, tanımlanmış fayda yükümlülüğünün bugünkü değerinde bir dönem boyunca meydana gelen artışı ifade etmektedir. Bu maliyet konsolide kâr veya zarar tablosunda, personel giderleri altında muhasebeleştirilir.

Aktüeryal varsayımla gerçekleşen arasındaki fark düzeltmeleri ile aktüeryal varsayım değişikliklerinden doğan tanımlanmış fayda planları yeniden değerlendirme ve ölçüm kazanç ve kayıpları, oluşturulan dönem içinde diğer kapsamlı gelirler olarak özkaynaklara yansıtılır (Not 19).

BORSA İSTANBUL A.Ş. 31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (TL) cinsinden ifade edilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.10 Önemli muhasebe değerlendirme, tahmin ve varsayımları (devamı)

Kıdem tazminatı hesaplamasında kullanılan başlıca tahminler kişilerin kendi isteği ile işten ayrılma olasılığı ve iskonto faktörüdür. Kıdem tazminatı hesaplamasında kullanılan iskonto ve olasılık oranları aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
İskonto oranı	%4,25	%4,72
Tahmin edilen personel devir hızı	%97,38	%97,35

Maddi olmayan duran varlıklara ilişkin faydalı ömür

Şirket'in Nasdaq OMX ("Nasdaq") ile imzalamış olduğu anlaşmalara istinaden Grup'un bünyesindeki piyasaların teknolojik altyapısını teşkil eden yazılımların faydalı ömrü 20 yıl olarak belirlenmiştir.

2.11 Önemli muhasebe politikalarının özeti

Konsolide finansal tabloların hazırlanmasında kullanılan önemli muhasebe politikaları aşağıda açıklanmıştır.

İlişkili taraflar

(a) Bir kişi veya bu kişinin yakın ailesinin bir üyesi, aşağıdaki durumlarda raporlayan işletmeyle ilişkili sayılır:

- Raporlayan işletme üzerinde kontrol veya müşterek kontrol gücüne sahip olması durumunda,
- Raporlayan işletme üzerinde önemli etkiye sahip olması durumunda,
- Raporlayan işletmenin veya raporlayan işletmenin bir ana ortaklığının kilit yönetici personelinin bir üyesi olması durumunda.

(b) Aşağıdaki koşullardan herhangi birinin mevcut olması halinde işletme raporlayan işletme ile ilişkili sayılır:

- İşletme ve raporlayan işletmenin aynı grubun üyesi olması halinde (yani her bir ana ortaklık, bağlı ortaklık ve diğer bağlı ortaklık diğerleri ile ilişkilidir).
- İşletmenin, diğer işletmenin (veya diğer işletmenin de üyesi olduğu bir grubun üyesinin) iştiraki ya da iş ortaklığı olması halinde.
- Her iki işletmenin de aynı bir üçüncü tarafın iş ortaklığı olması halinde.
- İşletmelerden birinin üçüncü bir işletmenin iş ortaklığı olması ve diğer işletmenin söz konusu üçüncü işletmenin iştiraki olması halinde.
- İşletmenin, raporlayan işletmenin ya da raporlayan işletmeyle ilişkili olan bir işletmenin çalışanlarına ilişkin olarak işten ayrılma sonrasında sağlanan fayda plânlarının olması halinde, raporlayan işletmenin kendisinin böyle bir plânının olması halinde, sponsor olan işverenler de raporlayan işletme ile ilişkilidir.
- İşletmenin (a) maddesinde tanımlanan bir kişi tarafından kontrol veya müştereken kontrol edilmesi halinde.
- (a) maddesinin (i) bendinde tanımlanan bir kişinin işletme üzerinde önemli etkisinin bulunması veya söz konusu işletmenin (ya da bu işletmenin ana ortaklığının) kilit yönetici personelinin bir üyesi olması halinde.

İlişkili taraf bakiyeleri Grup'un, kısa vadeli ticari borçlar ve uzun vadeli diğer finansal yükümlülüklerden oluşmaktadır. Bu bakiyeler, gerçeğe uygun değerleri üzerinden bugünkü değerine indirgenerek iskonto edilmiş maliyetleri üzerinden gösterilmektedir.

Hizmet gelirleri

Hizmet sunumuna ilişkin bir işleme ait hasılat, aşağıdaki tüm koşullar yerine geldiğinde finansal tablolara yansıtılır:

- Hasılat tutarının güvenilir biçimde ölçülebilmesi;
- İşleme ilişkin ekonomik yararların işletme tarafından elde edileceğinin muhtemel olması;
- Raporlama dönemi sonu itibarıyla işlemin tamamlanma düzeyinin güvenilir biçimde ölçülebilmesi ve;
- İşlem için katlanılan maliyetler ile işlemin tamamlanması için gereken maliyetlerin güvenilir biçimde ölçülebilmesi.

Gelirler, grup içi satışlar elimine edildikten sonra indirimler, iskontolar ve satışla ilgili vergiler düşüldükten sonra net olarak gösterilmiştir.

BİST'in faaliyet gelirleri içinde yer alan başlıca gelir kalemleri;

Borsa payları, faiz gelirleri, menkul kıymet tescil ücretleri, menkul kıymet kotasyon gelirleri, veri yayın gelirleri ve saklama hizmet gelirleridir.

BORSA İSTANBUL A.Ş. 31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (TL) cinsinden ifade edilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.11 Önemli muhasebe politikalarının özeti (devamı)

Hizmet gelirleri (devamı)

Borçlanma araçları piyasası borsa payları

Borçlanma araçları piyasası borsa payları; sermaye piyasası mevzuatında “Nitelikli Yatırımcı” olarak tanımlanan yatırımcılar tarafından satın alınabilecek sermaye piyasası araçlarının ihraç işlemlerinin gerçekleştirildiği Nitelikli Yatırımcıya İhraç Pazarı ve ikinci el sabit getirili menkul kıymet işlemlerinin gerçekleştirildiği Kesin Alım-Satım, Repo-Ters Repo, Menkul Kıymet Tercihli Repo ve Bankalararası Repo Ters Repo Pazarları ile Pay Piyasası’nda işlem gören, BİST 30 Endeksi’ne dâhil paylardan Borsa Başkanlığı tarafından uygun görülen payların işleme konu olduğu Pay Senedi Repo Pazarı ile Türkiye Cumhuriyeti Hazinesi tarafından ihraç edilen ve Borsa kotunda bulunan dış borçlanma araçlarının işlem gördüğü Uluslararası Tahvil Pazarı’nda gerçekleşen işlem hacmi üzerinden elde edilen gelirlerden oluşmaktadır.

Pay piyasası borsa payları

Pay piyasasında işlem gören farklı sektörlerden şirketlerin payları; yeni pay alma hakları, borsa yatırım fonları, varantlar ve sertifikalar gibi finansal ürünlerin piyasada oluşan işlem hacimleri üzerinden alınan borsa payı gelirlerinden oluşmaktadır.

Vadeli işlem ve opsiyon piyasası borsa payları

Vadeli işlem ve opsiyon piyasası borsa payları; pay, yerli-yabancı pay endeksleri, döviz, hurda çelik, borsa yatırım fonu, kıymetli maden, emtia ve enerji gibi başlıca tüm varlık sınıflarına dayalı vadeli işlem ve opsiyon sözleşmelerinden kaynaklanan işlem hacimleri üzerinden hesaplanan aylık olarak tahakkuk eden gelirlerden oluşmaktadır.

Kıymetli madenler ve kıymetli taşlar piyasası borsa payları

Kıymetli madenler ve kıymetli taşlar piyasası borsa payları; kıymetli madenlere ve kıymetli taşlara ilişkin olarak standart, standart dışı, cevherden üretim altın, gümüş, platin ve paladyum üzerine spot işlemlerin yapıldığı Kıymetli Madenler Piyasası, ödünç ve sertifika işlemlerinin yapıldığı Kıymetli Madenler Ödünç Piyasası ile elmas ve kıymetli taşların işlem görebildiği Elmas ve Kıymetli Taş Piyasasında gerçekleşen işlem hacmi üzerinden hesaplanan aylık ve günlük olarak tahakkuk eden gelirlerden oluşmaktadır.

Takasbank para piyasası

Takasbank para piyasası komisyonları; fon fazlası ve/veya fon ihtiyacı olan Piyasa üyelerinin talep ve tekliflerinin karşılaşmasını sağlamak amacıyla Takasbank tarafından kurulan ve işletilen piyasada yapılan işlemler üzerinden hesaplanan ve günlük olarak tahakkuk ve tahsil eden gelirlerden oluşmaktadır.

Menkul kıymet tescil ücretleri

BİST’e haftalık olarak banka ve aracı kurumlar tarafından bildirilen, Borsa dışında yapılan menkul kıymet alış, satış, repo ve ters repo işlemleri üzerinden gerçekleştirilen ve haftalık olarak tahakkuk ettirilen gelirlerden oluşmaktadır.

Menkul kıymet kotasyon ücretleri

Menkul kıymet kotasyon ücretleri, kota alma/kayda alma, kotta kalma/kayıtta kalma ve yeniden kota alma/yeniden kayda alma ücretinden teşekkül eder. Kota alma ücreti her kotasyon işleminde, menkul kıymetlerin nominal tutarları üzerinden alınır. Menkul kıymetleri Borsa kotunda bulunan ortaklıklar, ilgili menkul kıymetleri, Borsa kotunda kaldıkları sürece her yıl kotta kalma ücreti öderler.

Saklama gelirleri

Takasbank nezdinde saklamada bulunan fiziki hisse senetleri için tahakkuk ettirilen saklama ücreti ile katılımcı hesaplarında bulunan bireysel emeklilik fon paylarının saklanması ve global saklama hizmetinden elde edilen gelirlerden oluşmaktadır.

MKK nezdinde saklamada bulunan hisse senetleri, yatırım fonları, varantlar ve borçlanma araçlarının saklama hizmetlerinden elde edilen gelirlerden oluşmaktadır.

Veri yayın gelirleri

Borsa İstanbul piyasalarında oluşan verilerin Şirket’in lisanslı veri yayın kuruluşları kanalı ile eş anlı ve gecikmeli olarak kullanıcılara sunulması sonucu oluşan gelirlerden oluşmaktadır.

BORSA İSTANBUL A.Ş. 31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (TL) cinsinden ifade edilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.11 Önemli muhasebe politikalarının özeti (devamı)

Hizmet gelirleri (devamı)

Takasbank faiz geliri

Faiz gelirleri, gerçeğe uygun değerleri ile kayıtlara yansıtılmakta olup, mevcut anapara tutarı göz önünde bulundurularak etkin faiz (finansal varlığın ya da yükümlülüğün gelecekteki nakit akımlarını bugünkü net defter değerine eşitleyen oran) yöntemi ile tahakkuk esasına göre muhasebeleştirilmektedir. İlgili mevzuat gereğince donuk alacak haline gelmiş kredilerin ve diğer alacakların faiz tahakkuk ve reeskontları iptal edilmekte ve söz konusu tutarlar tahsil edilene kadar faiz gelirleri dışında tutulmaktadır.

Kira gelirleri

Yatırım amaçlı elde tutulan gayrimenkullerden elde edilen kira gelirleri, doğrusal yöntemle esas faaliyetlerden diğer gelirler içerisinde muhasebeleştirilir.

Temettü geliri

Hisse senedi yatırımlarından elde edilen temettü geliri, hissedarların temettü alma hakkı doğduğu zaman konsolide finansal tablolara yansıtılır.

Maddi duran varlıklar

Bir maddi duran varlık kaleminin maliyeti, ilgili duran varlığın gelecekteki ekonomik yararlarının işletmeye aktarılmasının muhtemel olması ve varlığa ilişkin maliyetin güvenilir bir şekilde ölçülebilmesi durumunda finansal tablolara yansıtılır.

Bir maddi duran varlık kalemi varlık olarak muhasebeleştirildikten sonra, finansal tablolarda maliyetinden birikmiş amortisman ve varsa birikmiş değer düşüklüğü zararları indirildikten sonraki değeri ile gösterilir.

Amortisman

Maddi duran varlıklara ilişkin amortismanlar, varlıkların faydalı ömürlerine göre aktife giriş tarihleri esas alınarak eşit tutarlı, doğrusal amortisman yöntemi kullanılarak ayrılmaktadır.

Yapılmakta olan yatırımlar, ilgili maddi duran varlıklar kullanılmaya hazır oldukları tarih itibarıyla, faydalı ömürlerine göre amortismanına tabii tutulur.

Grup'un cari ve karşılaştırmalı dönemlerde kullandığı amortisman sürelerine ilişkin tahmini faydalı ömür süreleri aşağıdaki gibidir:

Duran varlık cinsi	Yıl
Binalar	35-50
Tesis makine ve cihazlar	4-10
Taşıtlar	5
Döşeme ve demirbaşlar	4-15
Özel maliyetler	5-25

Maddi duran varlıkların herhangi bir parçasını değiştirmekten dolayı oluşan giderler aktifleştirilebilirler. Sonradan ortaya çıkan diğer masraflar söz konusu maddi duran varlığın gelecekteki ekonomik faydasını arttırıcı nitelikte ise aktifleştirilebilirler. Tüm diğer giderler, oluştuğu kâr veya zararda muhasebeleştirilmektedir.

Yatırım amaçlı elde tutulan gayrimenkullere sınıflandırma

Bir arazi veya bina, sahibi tarafından kullanırken, kullanım amacı yatırım amaçlı gayrimenkul olarak değiştirilirse, bu gayrimenkul gerçeğe uygun değeri ile yeniden ölçülür ve yatırım amaçlı elde tutulan gayrimenkul olarak sınıflandırılır. Gerçeğe uygun değerinin yeniden belirlenmesi esnasında ortaya çıkan kazançlar belirli bir gayrimenkul üzerindeki önceden var olan bir değer düşüklüğü tutarına kadar kâr veya zararda; geri kalan kısmı diğer kapsamlı gelirden muhasebeleştirilir ve özkaynaklarda yeniden değerlendirilme değeri artışı yedeği olarak sunulur. Sonraki dönemlerde yatırım amaçlı gayrimenkulün gerçeğe uygun değerindeki değişimden kaynaklanan kazanç veya kayıp, oluştuğu dönemde kâr veya zarara dahil edilir.

BORSA İSTANBUL A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (TL) cinsinden ifade edilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.11 Önemli muhasebe politikalarının özeti (devamı)

Yatırım amaçlı gayrimenkuller

Grup'un faaliyetlerinde kullanılmak veya idari maksatlarla veya işlerin normal seyri esnasında satılmak yerine, kira elde etmek veya değer kazanımı amacıyla veya her ikisi için tutulan binalar yatırım amaçlı gayrimenkuller olarak sınıflandırılmıştır.

Yatırım amaçlı gayrimenkuller, gerçeğe uygun değer metodu ile, bağımsız eksperlerin belirlediği gerçeğe uygun değerlerinden konsolide finansal tablolara yansıtılmıştır. Yatırım amaçlı gayrimenkullerdeki gerçeğe uygun değer değişiklikleri, kapsamlı gelir tablosunda diğer gelirlerin altında muhasebeleştirilmektedir.

Devlet teşvik ve yardımları

Devlet teşvikleri ile birlikte yatırım, araştırma ve geliştirme teşvikleri; Grup'un teşvik talepleri ile ilgili olarak yetkililer tarafından onaylandığı zaman tahakkuk esasına göre gerçeğe uygun değerleriyle muhasebeleştirilir. Söz konusu devlet teşvikleri, bilançoda ertelenmiş gelir olarak gösterilir ve varlığın tahmini faydalı ömrü boyunca doğrusal olarak konsolide gelir tablosuyla ilişkilendirilir. Ar-Ge teşvikleri kapsamında indirimli kurumlar vergisi ödemesine imkan sağlayan devlet teşvikleri TMS 12 "Gelir Vergileri" standardı kapsamında değerlendirilmektedir.

Maddi olmayan duran varlıklar

Maddi olmayan duran varlıklar iktisap edilmiş bilgi sistemleri, bilgisayar yazılımlarını içermektedir. Maddi olmayan duran varlıklar, elde etme maliyeti üzerinden kaydedilir ve elde edildikleri tarihten sonra tahmini faydalı ömürleri üzerinden doğrusal amortisman yöntemi ile amortisman tabii tutulur. Değer düşüklüğünün olması durumunda maddi olmayan duran varlıkların kayıtlı değeri, geri kazanılabilir değerine getirilir. Maddi olmayan duran varlıklara ilişkin itfa payları kâr veya zararda, ilgili varlıkların tahmini faydalı ömürleri olan 3 ila 20 yıl üzerinden, doğrusal amortisman yöntemi kullanılarak hesaplanması sonucu muhasebeleştirilmektedir.

Yapılmakta olan yatırımlar, ilgili maddi olmayan duran varlıklar kullanılmaya hazır oldukları tarih itibarıyla, faydalı ömürlerine göre amortisman tabii tutulur.

Araştırma giderleri ve geliştirme maliyetleri

Şirket'in ve bağlı ortaklıklarından MKK'nın, yeni teknolojik bilgi veya bulgu elde etmek amacıyla yapılan planlı faaliyetleri araştırma olarak tanımlanmakta ve bu safhada katlanılan araştırma giderleri gerçekleştirildiğinde gider kaydedilmektedir.

Araştırma bulgularının veya diğer bilgilerin, yeni veya önemli derecede geliştirilmiş ürünler, süreçler, sistemler veya hizmetler üretmek için hazırlanmış bir plana uygulanması geliştirme olarak tanımlanmakta ve aşağıdaki koşulların tamamının varlığı halinde geliştirmeden kaynaklanan maddi olmayan varlıklar olarak konsolide finansal tablolara alınmaktadır:

- Maddi olmayan duran varlığın kullanıma veya satışa hazır hale gelebilmesinin teknik olarak mümkün olması,
- İşletmenin maddi olmayan duran varlığı tamamlama ve bu varlığı kullanma veya satma niyetinin bulunması,
- Maddi olmayan duran varlığı kullanma veya satma imkanının bulunması, maddi olmayan duran varlığın muhtemel ekonomik faydaları nasıl oluşturacağına belirli olması, ayrıca, maddi olmayan varlığın çıktısının veya maddi olmayan varlığın kendisinin bir piyasasının olması veya işletme bünyesinde kullanılacaksa maddi olmayan varlığın kullanılabilir olması,
- Geliştirme safhasını tamamlamak ve maddi olmayan duran varlığı kullanmak veya satmak için yeterli teknik, mali ve diğer kaynakların mevcut olması; ve,
- Geliştirme sürecinde maddi olmayan duran varlıkla ilgili yapılan harcamaların güvenilir bir biçimde ölçülebilir olması.

Grup'un geliştirme maliyetleri, Grup'un bünyesindeki piyasaların teknolojik altyapısını teşkil eden tüm yazılımların Grup ihtiyaçları doğrultusunda geliştirilmeye devam eden yazılım paketlerini içermektedir.

Grup'un geliştirme faaliyetlerine ilişkin maliyetleri, varlığın oluşturulmasında doğrudan görev alan personelin ücretleri ve diğer ilgili personel maliyetleri ile maddi olmayan varlığın oluşturulmasında kullanılan hizmetlere ilişkin maliyetlerden oluşmaktadır.

İlgili geliştirme maliyetleri, ilk olarak maddi olmayan duran varlıklar altındaki yapılmakta olan yatırımlar hesabında muhasebeleştirilip aktif olarak kullanılmaya başlayan kısmı maddi olmayan duran varlıklar altında haklara transfer olmaktadır.

Finansal araçlar

Grup'un finansal varlıkları, nakit ve nakit benzerleri, satılmaya hazır finansal varlıklar, vadeye kadar elde tutulacak finansal varlıklar, alım satım amaçlı finansal varlıklar ve ticari ve diğer alacaklardan; finansal yükümlülükleri ise ticari borçlar ve diğer yükümlülüklerden oluşmaktadır.

BORSA İSTANBUL A.Ş. 31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (TL) cinsinden ifade edilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.11 Önemli muhasebe politikalarının özeti (devamı)

Türev olmayan finansal varlıklar

Grup, ticari ve diğer alacaklarını oluşturdukları tarihte kayıtlarına almaktadır. Diğer bütün finansal varlıklar, Grup'un ilgili finansal aracın sözleşmeye bağlı koşullarına taraf durumuna geldiği işlem tarihinde kayıtlara alınmaktadır. Grup, finansal varlıklarla ilgili sözleşme uyarınca meydana gelen nakit akışları ile ilgili hakları sona erdiğinde veya ilgili haklarını bu finansal varlık ile ilgili bütün risk ve getirilerinin sahipliğini bir alım-satım işlemiyle devrettiğinde söz konusu finansal varlığı kayıtlarından çıkarmaktadır. Grup tarafından devredilen finansal varlıklardan yaratılan veya elde tutulan her türlü hak, ayrı bir varlık veya yükümlülük olarak muhasebeleştirilir.

Grup, finansal varlık ve yükümlülüklerini, sadece ve sadece, netleştirme için yasal hakkı olduğunda ve işlemi net bazda gerçekleştirmek ya da varlığın gerçekleşmesi ile yükümlülüğün yerine getirilmesini eş zamanlı yapmak konusunda niyetinin bulunması durumunda netleştirmekte ve net tutarı konsolide finansal tablolarında göstermektedir.

Grup'un türev olmayan finansal varlıkları, alım satım amaçlı finansal varlıklar, satılmaya hazır finansal varlıklar, vadeye kadar elde tutulacak finansal varlıklar ve krediler ve alacaklardır.

Alım satım amaçlı finansal varlıklar

Bir finansal varlık alım satım amaçlı olarak elde tutuluyorsa veya ilk kez kayda alınması sırasında bu şekilde tasarlanmış ise bu finansal araç alım satım amaçlı finansal varlıklar olarak sınıflanır. Alım satım amaçlı finansal varlıklar gerçeğe uygun değerleri ile ölçülürler ve temettü gelirleri de dahil olmak üzere, gerçeğe uygun değerlerindeki değişimler kâr veya zararda muhasebeleştirilir.

Satılmaya hazır finansal varlıklar

Satılmaya hazır finansal varlıklar, türev olmayan, satılmaya hazır olarak tanımlanmış veya yukarıda açıklanan sınıflandırmalara ve gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarar yansıtılan finansal varlıklar ve vadeye kadar elde tutulacaklar sınıfına girmeyen finansal varlıklardır. Satılmaya hazır finansal varlıklar, ilk olarak gerçeğe uygun değerleri ile doğrudan ilişkilendirilebilen işlem maliyetlerinin eklenmesiyle muhasebeleştirilir.

İlk kayda alınmalarını takiben satılmaya hazır finansal varlıklar, gerçeğe uygun değerleriyle ölçülür. Değer düşüklüğü hariç gerçeğe uygun değerlerindeki değişimler ve satılmaya hazır finansal varlıklar üzerindeki yabancı para kur farkı değişimleri diğer kapsamlı gelirden kayıtlara alınır ve özkaynaklar altında gerçeğe uygun değer yedeği kaleminde gösterilir. Finansal araç kayıtlardan çıkarıldığında, özkaynaklar altında birikmiş kazanç ya da kayıplar, kâr veya zarara yeniden sınıflandırılır.

Grup'un aktif bir piyasada işlem görmeyen ve borsaya kote olmayan fakat satılmaya hazır finansal varlık olarak sınıflanan sermayede payı temsil eden finansal yatırımları bulunmakta ve gerçeğe uygun değerleri güvenilir olarak ölçülememeleri nedeniyle maliyet değerleriyle gösterilmektedir.

Vadeye kadar elde tutulacak finansal varlıklar

Vadeye kadar elde tutulacak finansal varlıklar, vadesine kadar saklama niyetiyle elde tutulan ve fonlama kabiliyeti dahil olmak üzere vade sonuna kadar elde tutulabilmesi için gerekli koşulların sağlanmış olduğu, sabit veya belirlenebilir ödemeleri ile sabit vadesi bulunan kredi ve alacaklar dışında kalan, ilk muhasebeleştirme sırasında gereğe uygun değer farkı gelir tablosuna yansıtılan finansal varlık olarak sınıflandırılmayan ve kayıtlarda satılmaya hazır olarak gösterilmeyen finansal varlıklardır. Söz konusu varlıklar, ilk olarak elde etme maliyeti üzerinden kayda alınır ve bu değer, gerçeğe uygun değer olarak kabul edilir. Edinilen vadeye kadar elde tutulacak finansal varlıkların gerçeğe uygun değeri, bunların edinilmesine esas işlem fiyatı veya benzeri finansal araçların piyasa fiyatları esas alınarak belirlenir. Vadeye kadar elde tutulacak finansal varlıklar, kayda alınmayı müteakiben etkin faiz oranı yöntemi kullanılarak "İskonto edilmiş bedeli" ile değerlendirilmektedir. Vadeye kadar elde tutulacak finansal varlıklarla ilgili faiz gelirleri gelir tablosuna yansıtılmaktadır.

Grup, vadeye kadar elde tutulacak finansal varlıklar altında sınıflandırdığı borçlanmayı temsil eden menkul kıymetlerde tahsilat riski doğmaması koşuluyla, kısa vadeli piyasa dalgalanmalarına istinaden değer düşüklüğü ayırmaz. Tahsilat riski doğması durumunda söz konusu değer düşüklüğünün tutarı, finansal varlığın kayıtlı değeri ile varsa finansal varlıktan hala tahsilatı beklenen nakit akımlarının, orijinal etkin faiz oranı esas alınarak iskonto edilerek bulunan değeri arasındaki farktır.

Krediler ve alacaklar

Krediler ve alacaklar aktif piyasada kayıtlı olmayan, sabit veya değişken ödemeli finansal varlıklardır. Bu tür varlıklar, ilk olarak gerçeğe uygun değerleri ile doğrudan ilişkilendirilebilen işlem maliyetlerinin eklenmesiyle muhasebeleştirilir. İlk kayıtlara alınmalarını takiben, krediler ve alacaklar, gelecekteki anapara ve faiz nakit akışlarının etkin faiz oranları kullanılarak itfa edilmiş maliyetleri üzerinden değer düşüklükleri indirilerek gösterilmektedir.

Krediler ve alacaklar, nakit ve nakit benzerleri, ticari ve diğer alacakları içerir.

BORSA İSTANBUL A.Ş. 31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (TL) cinsinden ifade edilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.11 Önemli muhasebe politikalarının özeti (devamı)

Üyelerin alacakları

Organize piyasalarda işlem yapmak isteyen, aracı kurumlar, bankalar, finansal kiralama şirketleri, faktoring şirketleri ve finansman şirketlerinin ilgili piyasalara teminat yatırabilmek, takas borçlarını ödeyebilmek ve müşterilerine para transferi yapabilmek için Takasbank nezdinde açılmış üye bakiyelerinden oluşmaktadır. Üyelerin alacakları, finansal tablolarda gerçeğe uygun değerleri ile muhasebeleştirilmektedir.

Alınan depozito ve teminatlar

BİST Garanti Fonu, BİST Borçlanma ve Pay Piyasaları, Takasbank Para Piyasası ("TPP"), Ödünç Pay Piyasası ("ÖPP"), Borsa İstanbul Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasası ("VİOP"), Elektrik Piyasası, Kaldıraçlı alım satım işlemlerinin yapıldığı piyasalar nezdinde, piyasa ve pazarlarda alım satım amaçlı gerçekleştirilen sözleşmeler için alınmış teminatlardır. Söz konusu fonlar, borçlu üyelerin nakit temerrüde düşmeleri durumunda alacaklı olan üyelerin gecikmeden etkilenmemesini sağlamaktadır. Nakit teminat mekanizmaları ise ödemelerin zamanında ve doğru bir şekilde gerçekleştirilerek, piyasadaki nakit akışının sürekli bir şekilde sağlanması amacıyla yönelik olarak hizmet vermek üzere oluşturulmuştur. Grup, alınan depozito ve teminatları finansal kuruluşlarda nemalandırıp ilgili üyelerin hesabına yansıtmaktadır. Grup yönetimi, alınan depozito ve teminatların finansal durum tablosundaki mevcut değerlerinin, etkin faiz oranları ile itfa edilmiş değerlerine yakın olduğunu düşünmektedir.

Nakit ve nakit benzerleri

Nakit ve nakit benzeri değerler; kasadaki nakit varlıkları, bankalardaki nakit para, vadesi üç aydan kısa vadeli mevduatları, ters repo işlemlerini ve B tipi likit fonları içermektedir. Nakit ve nakit benzerleri kolayca nakde dönüştürülebilir, vadesi üç ayı geçmeyen ve değer kaybetme riski bulunmayan kısa vadeli yüksek likiditeye sahip varlıklardır. Bankalardaki vadeli mevduatlar işlem tarihinde elde etme maliyeti ile kayda alınmakta kayda alınmalarını takiben etkin faiz oranı kullanılarak iskonto edilmiş değerleri üzerinden izlenmektedir. Bu varlıkların defter değeri, gerçeğe uygun değerine yakındır.

Ticari ve diğer alacaklar

Ticari ve diğer alacaklar, ilk kayıt tarihinde gerçeğe uygun değerleri ile muhasebeleştirilmektedir. İlk kayıt tarihinden sonraki raporlama dönemlerinde, etkin faiz oranı yöntemi kullanılarak iskonto edilmiş maliyeti üzerinden gösterilmektedir. Ödenmesi gereken meblağların tahsil edilemeyecek olduğunu gösteren bir durumun söz konusu olması halinde ticari ve diğer alacaklar için tahmini tahsil edilemeyecek tutarları için karşılık ayrılarak, kâr zarar hesabına kaydedilir.

Söz konusu karşılık tutarı, alacağın defter değeri ile tahsili mümkün tutar arasındaki farktır. BİST yöneticileri ticari alacaklar ile diğer alacakların finansal durum tablosundaki mevcut değerlerinin, gerçeğe uygun değerlerine yaklaştığını düşünmektedir.

Satım opsiyonu anlaşmaları

Grup'un Nasdaq OMX ve EBRD ile yapmış olduğu stratejik ortaklık ilişkisini kuran opsiyon sözleşmesi bulunmaktadır. Bu opsiyonların gerçekleşmesi halinde ödenebilir hale gelecek tutar, ilk muhasebeleştirmede ödenecek tutarın bugünkü değeri ile ölçülür.

Sonraki ölçümlerde yükümlülük, opsiyonun ilk uygulanabileceği tarihte ödenebilir olan tutara eşit oluncaya kadar finansman gideri kaydedilerek arttırılır. Opsiyonun uygulanmaması ve zamanın dolması durumunda, yükümlülük aynı tutarda bir kayıtlı özkaynaklarla karşılıklı olarak kapatılır.

Türev olmayan finansal yükümlülükler

Grup, finansal yükümlülük ile ilgili sözleşmeye bağlı taahhütleri sona erdiğinde veya iptal edildiğinde ilgili finansal yükümlülüğü kayıtlarından çıkarır.

Grup, türev olmayan finansal yükümlülükleri, diğer finansal yükümlülükler içerisinde gösterir. Bu tür finansal yükümlülükler, başlangıçta gerçeğe uygun değerlerine doğrudan ilişkilendirilebilen işlem maliyetlerinin çıkarılmasıyla ölçülmektedir. İlk kayıtlara alınmalarını müteakiben finansal yükümlülükler etkin faiz oranı kullanılarak indirgenmiş değerleri üzerinden gösterilmektedir. Grup'un diğer finansal yükümlülükleri; finansal borçlar, ticari ve diğer borçlardır.

Sermaye

Adi hisseler, özkaynak olarak sınıflandırılır. Grup, temettü gelirlerini ilgili temettü alma hakkı olduğu tarihte konsolide finansal tablolara yansıtmaktadır. Temettü borçları, kâr dağıtımının bir unsuru olarak Genel Kurul tarafından onaylandığı dönemde yükümlülük olarak konsolide finansal tablolara yansıtılır.

BORSA İSTANBUL A.Ş. 31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (TL) cinsinden ifade edilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.11 Önemli muhasebe politikalarının özeti (devamı)

Sermaye yedekleri

3 Nisan 2013 tarihinde, İMKB ve İAB'nin tüzel kişilikleri son bulmuş ve her iki kurumun her türlü varlıkları, borçları ve alacakları, hakları ve yükümlülükleri, kanunda yer alan istisnalar dışında, herhangi başka bir işleme gerek kalmaksızın BİST'e devrolmuştur. Şirket'in sermayesi, 3 Nisan 2013 tarihinde 423.234.000 tam TL olarak tescil edilmiştir. Şirket'in devrolma işlemine baz TFRS'ye göre hazırlanmış konsolide finansal tablolarındaki tüm sermaye kalemleri hesaplarından, tescil olunan sermaye miktarı düşülmüş, kalan tutar sermaye yedekleri hesabına transfer edilmiştir.

Paylara ilişkin primler

Paylara ilişkin prim, Şirket'in elinde bulunan bağlı ortaklık ya da özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların hisselerinin nominal bedelinden daha yüksek bir fiyat üzerinden satılması neticesinde oluşan farkı ya da Şirket'in iktisap ettiği şirketler ile ilgili çıkarmış olduğu hisselerin nominal değer ile gerçeğe uygun değerleri arasındaki farkı temsil eder.

Geri alınmış paylar

Grup'un, özkaynağına dayalı finansal araçlarını yeniden edinmesi durumunda, bu araçlar ("Geri alınmış paylar") özkaynaktan düşülmür. İşletmenin özkaynağına dayalı finansal araçlarının alışından, satışından, ihracından ya da iptalinden dolayı kâr veya zarara herhangi bir kazanç ya da kayıp yansıtılmaz. Bunun gibi, Grup'un geri satın alınan kendi hisseleri, işletme tarafından ya da konsolide edilmiş şirketler grubunun diğer üyeleri tarafından geri alınabilir ya da elde tutulabilir. Alınan ya da ödenen tutarlar, doğrudan özkaynakta muhasebeleştirilir.

Varlıklarda değer düşüklüğü

Türev olmayan finansal varlıklar

Finansal varlıklarda her raporlama döneminde değer düşüklüğüne dair nesnel bir kanıt olup olmadığı değerlendirilir. Bir finansal varlık eğer ilk kayıtlara alınmasını takiben gerçekleşen bir veya daha fazla olay ile nesnel olarak değer düşüklüğü kanıtı oluşmuş ve bu olayların gelecekte beklenen nakit akışları üzerinde güvenilir bir şekilde belirlenebilir bir etkisi varsa değer düşüklüğü oluştuğu varsayılır.

Finansal varlıkların değer düşüklüğüne neden olan nesnel kanıt, borçlunun temerrüdünü veya yükümlülüğünü yerine getirememesi, Grup'un aksini dikkate alamayacağı koşullara bağlı olarak bir tutarın yeniden yapılandırılmasını, borçlunun veya ihraççının iflas etme ihtimalinin oluşmasını, bu kişilerin ödeme durumlarında negatif durumlar ortaya çıkması veya menkul bir kıymetin aktif pazarının ortadan kalkması durumlarını kapsayabilir. İlave olarak, hisse senetlerine dayalı bir menkul kıymet yatırımının gerçeğe uygun değerinin, maliyet bedelinin altına önemli ölçüde veya uzun süreli kalıcı olarak düşmesi de değer düşüklüğünün nesnel kanıtıdır.

İtfa edilmiş maliyetleriyle ölçülen finansal varlıklar

Grup, itfa edilmiş maliyetleri ile ölçülen finansal varlıklardaki (kredi ve alacaklar) değer düşüklüğü göstergelerini her bir varlık seviyesinde değerlendirmektedir. Bütün varlıklar, belirgin bir değer düşüklüğü için değerlendirilir.

İtfa edilmiş maliyetleriyle ölçülen finansal varlıklardaki değer düşüklüğü, finansal varlığın kayıtlı değeri ile gelecekte beklenen nakit akışlarının, orijinal etkin faiz oranı ile bugünkü değerine indirgenmesi arasındaki farkı ifade eder. Zararlar, kâr veya zararda kayıtlara alınır ve kredi ve alacaklarda bir karşılık hesabı kullanılmak suretiyle gösterilir. Değer düşüklüğü oluşan varlık üzerinden hesaplanan faiz gelirleri, iskonto edilmek suretiyle kayıtlara alınmaya devam edilir. Değer düşüklüğü, muhasebeleştirildikten sonra meydana gelen bir olay değer düşüklüğünde azalmaya neden olursa, bu azalış kâr veya zararda muhasebeleştirilerek daha önce muhasebeleştirilmiş bulunan değer düşüklüğü zararından iptal edilir.

Satılmaya hazır finansal varlıklar

Satılmaya hazır finansal varlıklardaki değer düşüklüğü, özkaynaklar içinde gerçeğe uygun değer yedeğinde takip edilen birikmiş zararın kâr veya zararda yeniden sınıflandırılması yoluyla muhasebeleştirilir. Özkaynaklardan kâr veya zarara aktarılan birikmiş zarar, her türlü anapara geri ödemesi ve itfa payları düşülmek suretiyle bulunan elde etme maliyeti ile cari gerçeğe uygun değeri arasındaki farktan daha önce kâr veya zararda muhasebeleştirilmiş değer düşüklüğü giderlerinin düşülmesiyle bulunur. Etkin faiz yöntemi uygulaması sonucunda birikmiş değer düşüklüğü karşılığında olan değişiklikler faiz gelirinin bir parçası olarak kaydedilmektedir. Eğer sonraki bir dönemde, değer düşüklüğüne uğramış satılmaya hazır olarak sınıflandırılan bir borçlanma aracının gerçeğe uygun değerinde bir artış olması durumunda ve bu artış değer düşüklüğü zararı muhasebeleştirildikten sonra meydana gelen bir olayla tarafsız bir şekilde ilişkilendirilebiliyorsa, değer düşüklüğünün kâr veya zararda muhasebeleştirilmiş olan tutarı kadar olan kısmı iptal edilir. Ancak, değer düşüklüğüne uğramış satılmaya hazır olarak sınıflandırılmış hisse senedine dayalı menkul kıymetlerin gerçeğe uygun değerlerinde sonradan oluşan geri kazanımlar, diğer kapsamlı gelirden muhasebeleştirilir.

BORSA İSTANBUL A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (TL) cinsinden ifade edilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.11 Önemli muhasebe politikalarının özeti (devamı)

Varlıklarda değer düşüklüğü (devamı)

Finansal olmayan varlıklar

Grup, her bir raporlama döneminde, yatırım amaçlı elde tutulan gayrimenkuller ve ertelenmiş vergi varlıkları dışında kalan her bir varlık için değer düşüklüğü göstergesi olup olmadığını değerlendirir. Eğer böyle bir gösterge mevcutsa, o varlığın geri kazanılabilir tutarı tahmin edilir. Eğer söz konusu varlığı veya o varlığa ait nakit üreten herhangi bir birikimin kayıtlı değeri, kullanım veya satış yoluyla geri kazanılacak tutarından yüksekse değer düşüklüğü meydana gelmiştir. Geri kazanılabilir tutar, varlığın net satış fiyatı ile kullanım değerinden yüksek olanı seçilerek bulunur. Kullanım değeri, bir varlığın sürekli kullanımından ve faydalı ömrü sonunda elden çıkarılmasından elde edilmesi beklenen nakit akışlarının tahmin edilen bugünkü değeridir. Değer düşüklüğü kayıpları, kâr veya zararda muhasebeleştirilir.

Önceki dönemlerde ayrılan değer düşüklükleri, bu varlığın değer düşüklüğü kayıtlara alınmasıyla, söz konusu varlık için belirlenecek olan kayıtlı değerinin amortisman ve itfa payları düşüldükten sonraki tutarını aşmayacak ölçüde geri çevrilebilir.

Hisse başına kazanç

TMS 33 - Hisse Başına Kazanç standardına göre hisse senetleri borsada işlem görmeyen işletmeler hisse başına kazanç açıklamak zorunda değildir. Grup'un hisseleri borsada işlem görmediğinden ilişikteki konsolide finansal tablolarda hisse başına kazanç hesaplanmamıştır.

Karşılıklar, koşullu yükümlülükler ve varlıklar

TMS 37 - Karşılıklar, koşullu borçlar ve koşullu varlıklar standardına göre, herhangi bir karşılık tutarının konsolide finansal tablolara alınabilmesi için; Grup'un geçmiş olaylardan kaynaklanan mevcut bir hukuki veya zımni yükümlülüğünün bulunması, bu yükümlülüğün yerine getirilmesi için ekonomik fayda içeren kaynakların işletmeden çıkmasının muhtemel olması ve söz konusu yükümlülük tutarının güvenilir bir biçimde tahmin edilebiliyor olması gerekmektedir. Söz konusu kriterler oluşmamışsa, Grup, söz konusu hususları ilgili dipnotlarında açıklamaktadır. Şarta bağlı varlıklar, gerçekleşmedikçe muhasebeleştirilmemekte ve sadece dipnotlarda açıklanmaktadır.

Kiralama işlemleri

Mülkiyete ait risk ve kazanımların önemli bir kısmının kiracıya ait olduğu kiralama işlemi, finansal kiralama olarak sınıflandırılmaktadır. Diğer bütün kiralamalar, faaliyet kiralaması olarak sınıflandırılmaktadır. Grup'un tüm kiralama işlemleri faaliyet kiralaması niteliğindedir.

30 Aralık 2012 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanun'un 138'inci maddesi uyarınca, mülkiyeti İMKB'ye ait taşınmazlar bedelsiz olarak tapuda resen Hazine Müsteşarlığı adına tescil edilmiş ve üzerindeki yapılar ile birlikte, ilk on beş yılı bedelsiz olmak üzere yirmi dokuz yıllığına doğrudan BİST'in kullanımına bırakılmıştır.

Çalışanlara sağlanan faydalar

Grup, mevcut iş kanunu gereğince, emeklilik nedeni ile işten ayrılan veya istifa ve kötü davranış dışındaki nedenlerle işine son verilen ve en az bir yıl hizmet vermiş personele belirli miktarda kıdem tazminatı ödemekle yükümlüdür.

Grup, ilişikteki konsolide finansal tablolarda, kıdem tazminatı karşılığını projeksiyon metodunu kullanarak ve Grup'un personel hizmet süresini tamamlama ve kıdem tazminatına hak kazanma konularında geçmiş yıllarda kazandığı deneyimlerini baz alarak hesaplamış ve bilanço tarihinde devlet tahvilleri kazanç oranı ile iskonto etmiştir.

1 Ocak 2013 tarihinden sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerli olmak üzere yayınlanan TMS 19 (değişiklik), "Çalışanlara Sağlanan Faydalar" uyarınca, kıdem tazminatı karşılığı hesaplamasında kullanılan aktüeryal varsayımlardaki değişiklikler neticesinde oluşan, aktüeryal kâr/zarar tutarları kapsamlı gelir tablosunda gösterilmektedir.

Finansal gelirler ve finansal giderler

Finansal gelirler, yatırımlardan elde edilen faiz gelirlerini (satılmaya hazır finansal varlıkları da içerecek şekilde), temettü gelirlerini, satılmaya hazır finansal varlıkların satışından elde edilen gelirleri içerir. Faiz geliri, etkin faiz yöntemi kullanılarak tahakkuk esasına göre kâr veya zararda muhasebeleştirilir. Temettü gelirleri, Grup'un ödemeyi almayı hak kazandığı tarihte kâr veya zararda muhasebeleştirilir. Finansal giderler, komisyon giderlerini içerir.

Kur farkı gelir ve giderleri kur farkı hareketlerinin net pozisyonuna göre finansal gelirler veya finansal giderler içerisinde net olarak raporlanır.

BORSA İSTANBUL A.Ş. 31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (TL) cinsinden ifade edilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.11 Önemli muhasebe politikalarının özeti (devamı)

FİNANSAL BİLGİLERİN BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLANMASI

Faaliyet bölümü, Grup'un diğer kısımları ile yapılan işlemlere ilişkin hasılat ve giderler de dahil olmak üzere, hasılat elde edebildiği ve harcama yapabildiği, işletme faaliyetlerinde bulunan, faaliyet sonuçlarının, bölüme tahsis edilecek kaynaklara ilişkin kararların alınması ve bölümün performansının değerlendirilmesi amacıyla işletmenin faaliyetlere ilişkin karar almaya yetkili merci tarafından düzenli olarak gözden geçirildiği ve hakkında ayrı finansal bilgilerin mevcut olduğu bir kısımdır.

Grup'un faaliyetlerine ilişkin karar almaya yetkili merci tarafından finansal performansları ayrı takip edilen bölümleri olmadığından faaliyet bölümlerine göre raporlama yapılmamıştır.

Hisse bazlı ödemeler

İşletmenin özkaynağına dayalı finansal araçların, hissedarları tarafından, mal veya hizmet sağlayanlara, çalışanlar da dahil olmak üzere, intikal ettirilmesi işlemi, ilgili işlemin sağlanan mal veya hizmet dışında bir ödemeye istinaden yapıldığı açık olarak anlaşılmadıkça, hisse bazlı ödeme işlemidir.

Grup, hisse bazlı ödeme işlemlerinden elde edilen veya devralınan mal veya hizmetleri, mallar teslim alındıkça ya da hizmetler sağlandıkça muhasebeleştirir. İşletme, mal veya hizmetlerin özkaynaktan karşılanan hisse bazlı ödeme işlemleri yoluyla elde edilmesi durumunda özkaynaklarda, nakit olarak ödenen hisse bazlı ödeme işlemleri yoluyla elde edilmesi durumunda ise borçlarda, anılan işlemler karşılığı meydana gelen artışları muhasebeleştirir.

Vergilendirme

Vergi gideri veya geliri, dönem içerisinde ortaya çıkan kazanç veya zararlar ile alakalı olarak hesaplanan yasal ve ertelenmiş verginin toplamıdır.

Ertelenmiş vergi, bilanço yükümlülüğü metoduna göre bilanço tarihinde geçerli olan vergi oranları kullanılarak hesaplanmıştır. Ertelenmiş vergi, aktif ve pasiflerin konsolide finansal tablolarda yansıtılan değerleri ile vergi matrahları arasındaki geçici farkların vergi etkisi olup, finansal raporlama amacıyla dikkate alınarak yansıtılmaktadır.

Ertelenmiş vergi aktifleri ilerde bu zamanlama farklılıklarının kullanılabilmesi için bir mali kâr oluşabileceği ölçüde; tüm indirilebilir geçici farklar, kullanılmayan teşvik tutarları ile geçmiş dönemlere ilişkin taşınan mali zararlar için tanımlanır. Ertelenmiş vergi aktifleri her bilanço döneminde gözden geçirilmekte ve ertelenmiş vergi aktifinin ilerde kullanılması için yeterli mali kârın oluşmasının mümkün olmadığı durumlarda, bilançoda taşınan değeri azaltılmaktadır. Özkaynaklar hesabı altında muhasebeleştirilen gelir ve gider kalemlerine ilişkin ertelenmiş vergi tutarları da özkaynaklar hesabı altında takip edilir.

Ertelenmiş vergi aktifleri ve pasifinin hesaplanmasında, Grup'un bu geçici farkları kullanabileceğini düşündüğü tarihlere geçerli olacak vergi oranları -bilanço tarihi itibarıyla yürürlüğe girmiş veya girmesi kesinleşmiş olan oranlar baz alınarak- kullanılmaktadır. Her bilanço döneminde Grup, ertelenmiş vergi varlıklarını gözden geçirmekte ve gelecekte indirilebilir olması ihtimali göz önüne alınarak muhasebeleştirmektedir.

NOT 3 - İŞLETME BİRLEŞMELERİ

Yoktur.

NOT 4 - NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ

31 Aralık 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihleri itibarıyla nakit ve nakit benzerleri aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Kasa	85	54
Bankalar - vadeli mevduat	10.708.361	8.076.431
Bankalar - vadesiz mevduat	71.278	94.759
Ters repo alacakları	20.833	21.168
Yatırım fonları (B tipi likit)	361	417
Bilançoda yer alan toplam nakit ve nakit benzerleri	10.800.918	8.192.829
Nakit ve nakit benzerlerine ait faiz gelir reeskontları	(31.999)	(16.384)
Nakit akış tablosunda yer alan toplam nakit ve nakit benzerleri	10.768.919	8.176.445

BORSA İSTANBUL A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (TL) cinsinden ifade edilmiştir.)

NOT 4 - NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ (Devamı)

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla bloke mevduat bulunmamaktadır (31 Aralık 2016: Bulunmamaktadır).

Bankalar - Vadeli mevduat

31 Aralık 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihleri itibarıyla, vadeli mevduatın detayları aşağıdaki gibidir:

31 Aralık 2017	Tutar (TL)	Efektif faiz oranı (%)	Vade tarihi
TL	6.326.352	13,22	2 Ocak 2018 - 26 Şubat 2018
ABD Doları	2.419.482	4,42	2 Ocak 2018 - 3 Ocak 2018
Avro	1.962.527	2,47	2 Ocak 2018 - 24 Ocak 2018
Toplam	10.708.361		

31 Aralık 2016	Tutar (TL)	Efektif faiz oranı (%)	Vade tarihi
TL	4.843.321	9,46	2 Ocak 2017 - 5 Haziran 2017
ABD Doları	2.257.333	3,36	2 Ocak 2017 - 13 Şubat 2017
Avro	975.777	2,02	2 Ocak 2017 - 3 Şubat 2017
Toplam	8.076.431		

NOT 5 - ÖZKAYNAK YÖNTEMİYLE DEĞERLENEN YATIRIMLAR

Grup'un özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımlarının hiçbiri halka açık şirket değildir ve bu nedenle kayıtlı piyasa fiyatları bulunmamaktadır.

Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen müşterek yönetime tabi ortaklıkların, 31 Aralık 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihleri itibarıyla özet finansal bilgileri aşağıdaki gibidir:

Müşterek yönetime tabi ortaklıklar

31 Aralık 2017	Ortaklık payları (%)	Toplam varlıklar	Toplam yükümlülükler	Net varlıklar	Dönem kârı/(zararı)	BİST'in kâr/(zarar)'daki payı	BİST'in net varlıklardaki payı
Finans Teknopark A.Ş.	50,00	9.628	7.760	1.868	1.038	519	934
Borsa İstanbul İTÜ Teknoloji A.Ş.	50,00	198	36	162	(7)	(4)	81
Toplam						515	1.015

31 Aralık 2016	Ortaklık payları (%)	Toplam varlıklar	Toplam yükümlülükler	Net varlıklar	Dönem kârı/(zararı)	BİST'in kâr/(zarar)'daki payı	BİST'in net varlıklardaki payı
Finans Teknopark A.Ş.	50,00	9.865	9.035	830	761	381	415
Borsa İstanbul İTÜ Teknoloji A.Ş.	50,00	50	35	15	(19)	(10)	8
Toplam						371	423

BORSA İSTANBUL A.Ş.
31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (TL) cinsinden ifade edilmiştir.)

NOT 5 - ÖZKAYNAK YÖNTEMİYLE DEĞERLENEN YATIRIMLAR (Devamı)

Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen iştiraklerin 31 Aralık 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihleri itibarıyla özet finansal bilgileri aşağıdaki gibidir:

İştirakler

31 Aralık 2017	Ortaklık payları (%)	Toplam varlıklar	Toplam yükümlülükler	Net varlıklar	Dönem kârı	BİST'in kârdaki payı	BİST'in net varlıklardaki payı
Enerji Piyasaları İşletme A.Ş.	30,83	147.581	21.781	125.800	41.893	12.916	38.784
Sermaye Piy. Lisanslama Sicil ve Eğitim Kuruluşu A.Ş.	34,21	18.697	1.898	16.799	5.342	1.828	5.747
Karadağ Borsası (**)	24,43	9.565	63	9.502	299	73	2.321
Kırgızistan Borsası (*)	16,33	2.325	154	2.171	130	21	355
Toplam						14.838	47.207
31 Aralık 2016	Ortaklık payları (%)	Toplam varlıklar	Toplam yükümlülükler	Net varlıklar	Dönem kârı	BİST'in kârdaki payı	BİST'in net varlıklardaki payı
Enerji Piyasaları İşletme A.Ş.	30,83	94.140	10.233	83.907	26.916	8.298	25.869
Sermaye Piy. Lisanslama Sicil ve Eğitim Kuruluşu A.Ş.	33,94	13.331	1.781	11.550	3.117	1.058	3.920
Karadağ Borsası	24,39	9.506	2.104	7.402	270	66	1.805
Kırgızistan Borsası	24,51	1.938	1.234	704	25	6	173
Toplam						9.428	31.767

(*) 26 Eylül 2017 tarihinde yapılan sermaye artışıyla Grup'un %24,51 olan payı %16,33'e düşmüştür.

(**) 17 Ekim 2017 tarihinde gerçekleşen pay alımı ile Grup'un payı 24,39'dan 24,43'e yükselmiştir.

31 Aralık 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihlerinde sona eren hesap dönemlerinde, özkaynak yöntemiyle değerlendirilen müşterek yönetime tabi ortaklıkların ve iştiraklerin hareketi aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2017	1 Ocak - 31 Aralık 2016
Dönem başı - 1 Ocak	32.190	24.090
Dönem içinde giren iştirak ve müşterek yönetime tabi ortaklıklar	76	-
Dönem içinde çıkan iştirak ve müşterek yönetime tabi ortaklıklar	-	(1.898)
İştirak ve müşterek yönetime tabi ortaklıklardan elde edilen gelir ve giderler, (net)	15.353	9.799
Yabancı para çevrim farkları	603	199
Dönem sonu - 31 Aralık	48.222	32.190

BORSA İSTANBUL A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (TL) cinsinden ifade edilmiştir.)

NOT 6 - FİNANSAL YATIRIMLAR

31 Aralık 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihleri itibarıyla, kısa vadeli finansal yatırımların detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Vadeye kadar elde tutulacak finansal varlıklar	76.664	45.943
Alım satım amaçlı finansal varlıklar	-	1.158
Toplam	76.664	47.101

31 Aralık 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihleri itibarıyla, uzun vadeli finansal yatırımların detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Sermayede payı temsil eden satılmaya hazır hisse senetleri	67.781	67.663
Vadeye kadar elde tutulacak finansal varlıklar	182	-
Toplam	67.963	67.663

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla, borçlanma senetlerinin detayı aşağıdaki gibidir:

31 Aralık 2017	Nominal değeri	Kayıtlı değeri	Faiz oranı (%)	Kalan vade
Vadeye kadar elde tutulacak finansal varlıklar (kısa vadeli)	78.428	76.664		
Devlet tahvili	25.000	23.381	12	6 ay - 1 yıl arası
Devlet tahvili	14.000	13.566	12	3 ay - 6 ay arası
Sukuk	28.200	28.553	13	1 ay - 3 ay arası
Sukuk	7.724	7.759	12	3 ay - 6 ay arası
Bono	3.504	3.405	14	1 ay - 3 ay arası
Vadeye kadar elde tutulacak finansal varlıklar (uzun vadeli)	250	182		
Özel sektör tahvili	250	182	16	1 yıl - 5 yıl arası
Toplam	78.678	76.846		

31 Aralık 2016 tarihi itibarıyla, borçlanma senetlerinin detayı aşağıdaki gibidir:

31 Aralık 2016	Nominal değeri	Kayıtlı değeri	Faiz oranı (%)	Kalan vade
Vadeye kadar elde tutulacak finansal varlıklar	50.000	45.943		
Devlet tahvili	50.000	45.943	10	6 ay - 1 yıl arası
Alım satım amaçlı finansal varlıklar	1.257	1.158		
Devlet tahvili	1.257	1.158	10	6 ay - 1 yıl arası
Toplam	51.257	47.101		

BORSA İSTANBUL A.Ş.
31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (TL) cinsinden ifade edilmiştir.)

NOT 6 - FİNANSAL YATIRIMLAR (Devamı)

31 Aralık 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihleri itibarıyla, sermayede payı temsil eden satılmaya hazır hisse senetlerinin detayı aşağıdaki gibidir:

Borsada işlem görmeyen satılmaya hazır hisse senetleri	31 Aralık 2017		31 Aralık 2016	
	İştirak oranı (%)	Kayıtlı değeri	İştirak oranı (%)	Kayıtlı değeri
LCH.Clearnet Group Limited	2,09	62.838	2,04	62.838
Ege Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk A.Ş.	19,96	3.320	19,90	3.320
Saraybosna Borsası	16,66	799	16,54	781
Bakü Borsası	4,76	157	4,76	157
Diğer	<0,01	667	<0,01	567
Toplam		67.781		67.663

Grup'un sermayede payı temsil eden satılmaya hazır hisse senetlerinden hiçbiri halka açık şirket değildir ve piyasa fiyatları bulunmamaktadır. Gerçeğe uygun değerleri güvenilir bir şekilde ölçülemediğinden maliyet bedelleri üzerinden muhasebeleştirilmişlerdir.

NOT 7 - TİCARİ ALACAKLAR VE DİĞER ALACAKLAR

Ticari alacaklar

İlişkili olmayan taraflardan ticari alacaklar

31 Aralık 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihleri itibarıyla, ilişkili olmayan taraflardan kısa vadeli ticari alacakların detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Verilen krediler	198.856	98.945
Üyelerden alacaklar (*)	38.753	36.294
Saklama ve komisyon alacakları	9.906	8.553
Şüpheli ticari alacaklar	1.965	1.919
Şüpheli ticari alacaklar karşılığı	(1.965)	(1.919)
Toplam	247.515	143.792

(*) Üyelerden alacaklar; BİST üyelerine ait tescil ücreti pay piyasası borsa payı, borçlanma araçları piyasası borsa payı, yıllık üyelik aidatı, pay piyasası, borçlanma araçları piyasası terminal kullanım ücretleri ve data hattı ücretlerinden oluşmaktadır.

31 Aralık 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihleri itibarıyla, ticari alacaklarının kalan vadeleri 3 aydan kısadır.

31 Aralık 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihlerinde sona eren hesap dönemlerine ait, şüpheli ticari alacaklar karşılığının hareketleri aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2017	1 Ocak - 31 Aralık 2016
Dönem başı - 1 Ocak	(1.919)	(1.929)
Dönem içerisinde ayrılan karşılıklar	(131)	-
Dönem içerisinde yapılan tahsilatlar	85	10
Dönem sonu - 31 Aralık	(1.965)	(1.919)

BORSA İSTANBUL A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (TL) cinsinden ifade edilmiştir.)

NOT 7 - TİCARİ ALACAKLAR VE DİĞER ALACAKLAR (Devamı)

Diğer alacaklar

İlişkili olmayan taraflardan diğer alacaklar

31 Aralık 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihleri itibarıyla, ilişkili olmayan taraflardan kısa vadeli diğer alacakların detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Diğer alacaklar	347	152
Personelden alacaklar	1	6
Toplam	348	158

NOT 8 - DİĞER VARLIKLAR

Diğer dönen varlıklar

31 Aralık 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihleri itibarıyla, diğer dönen varlıkların detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
ViOP teminatlarından alacaklar	2.826	1.824
İş avansları	338	79
Gelir tahakkukları	-	290
Diğer	1.139	-
Toplam	4.303	2.193

Diğer duran varlıklar

31 Aralık 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihleri itibarıyla, diğer duran varlıkların detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Verilen depozito ve teminatlar	578	578
Toplam	578	578

NOT 9 - ERTELENMİŞ GELİRLER

Kısa vadeli ertelenmiş gelirler

31 Aralık 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihleri itibarıyla, kısa vadeli ertelenmiş gelirlerin detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Gelecek aylara ait gelirler	801	701
Toplam	801	701

Uzun vadeli ertelenmiş gelirler

31 Aralık 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihleri itibarıyla, uzun vadeli ertelenmiş gelirlerin detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Gelecek yıllara ait gelirler	1.072	1.296
Toplam	1.072	1.296

BORSA İSTANBUL A.Ş.
31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (TL) cinsinden ifade edilmiştir.)

NOT 10 - PEŞİN ÖDENMİŞ GİDERLER

Kısa vadeli peşin ödenmiş giderler

31 Aralık 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihleri itibarıyla, kısa vadeli peşin ödenmiş giderlerin detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Gelecek aylara ait giderler	10.962	8.610
Toplam	10.962	8.610

Uzun vadeli peşin ödenmiş giderler

31 Aralık 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihleri itibarıyla, uzun vadeli peşin ödenmiş giderlerin detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Gelecek yıllara ait giderler	11.175	9.327
Toplam	11.175	9.327

NOT 11 - YATIRIM AMAÇLI GAYRİMENKULLER

31 Aralık 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihlerinde sona eren hesap dönemlerine ait yatırım amaçlı gayrimenkullerin hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	Değerleme metodu	1 Ocak 2017	Transfer	Değerleme artışları	31 Aralık 2017
Yatırım amaçlı gayrimenkuller	Emsal karşılaştırma	22.285	-	715	23.000
Yatırım amaçlı gayrimenkuller	Emsal karşılaştırma	-	36.355	-	36.355
Toplam		22.285	36.355	715	59.355
	Değerleme metodu	1 Ocak 2016	Transfer	Değerleme artışları	31 Aralık 2016
Yatırım amaçlı gayrimenkuller	Emsal karşılaştırma	13.250	-	9.035	22.285
Toplam		13.250	-	9.035	22.285

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla Grup'un İstanbul Akmerkez Alışveriş Merkezi'nde ve İstanbul Şişli'de yer alan yatırım amaçlı gayrimenkulleri bulunmakta olup, SPK tarafından yetkilendirilmiş bağımsız gayrimenkul değerleme şirketlerinin Akmerkez Alışveriş Merkezi'nin 8 Aralık 2017 tarihli raporuna göre gerçeğe uygun değeri 23.000 TL'dir.

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla kullanımında olmayan ve kira getirisi elde etme kararı alınan Şişli Hizmet Binası, maddi duran varlıklar altından yatırım amaçlı gayrimenkullere sınıflanmıştır. Söz konusu yatırım amaçlı gayrimenkulün 17 Ekim 2017 tarihli raporuna göre gerçeğe uygun değeri 36.355 TL'dir.

31 Aralık 2017 tarihinde sona eren hesap döneminde yatırım amaçlı gayrimenkullerden elde edilen kira geliri bulunmamaktadır (31 Aralık 2016: Bulunmamaktadır).

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla finansal tablolarda, yatırım amaçlı gayrimenkul olarak sınıflandırılan taşınmazların gerçeğe uygun değerinin bulunması esnasında kullanılan önemli değerlendirme, tahmin ve varsayımlar aşağıda açıklanmıştır:

Gayrimenkul adı	Değerleme yöntemi	Ekspertiz raporu tarihi	Emsal m ² değeri TL
Akmerkez Büro	"Emsal karşılaştırma"	8 Aralık 2017	23,351
Şişli Hizmet Binası	"Emsal karşılaştırma"	17 Ekim 2017	8,000

Yatırım amaçlı gayrimenkuller üzerinde aktifleştirilmiş olan borçlanma maliyeti, herhangi bir ipotek veya rehin gibi bir kısıtlama bulunmamaktadır.

BORSA İSTANBUL A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (TL) cinsinden ifade edilmiştir.)

NOT 12 - MADDİ DURAN VARLIKLAR

31 Aralık 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihlerinde sona eren hesap dönemlerine ait maddi duran varlıkların hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	Binalar	Tesis makine ve cihazlar	Taşıtlar	Döşeme ve demirbaşlar	Özel maliyetler	Yapılmakta olan yatırımlar	Verilen sabit kıymet avansları	Toplam
1 Ocak 2017								
Dönem başı net kayıtlı değer	9.818	17.047	408	16.247	127.164	18.887	-	189.571
Girişler	8.369	1.944	-	13.163	4.974	8.484	-	36.934
Çıkışlar	-	(146)	(51)	(183)	-	(9.079)	-	(9.459)
Yatırım amaçlı gayrimenkullere sınıflandırılan binaların yeniden değerlemesi	26.784	-	-	-	-	-	-	26.784
Yatırım amaçlı gayrimenkullere sınıflandırılan (Not 11)	(36.355)	-	-	-	-	-	-	(36.355)
Transferler	20.746	5.010	(78)	(3.807)	732	(12.698)	-	9.905
Cari dönem amortismanı	(745)	(8.244)	(107)	(4.344)	(5.320)	-	-	(18.760)
31 Aralık 2017	28.617	15.611	172	21.076	127.550	5.594	-	198.620
1 Ocak 2016								
Dönem başı net kayıtlı değer	10.125	26.176	489	12.154	34.477	61.085	5.406	149.912
Girişler	-	3.183	68	5.440	1.751	55.427	10.228	76.097
Çıkışlar	-	(61)	(546)	(147)	-	-	-	(754)
Transferler	-	(3.234)	622	2.612	93.617	(97.625)	(15.634)	(19.642)
Cari dönem amortismanı	(307)	(9.017)	(225)	(3.812)	(2.681)	-	-	(16.042)
31 Aralık 2016	9.818	17.047	408	16.247	127.164	18.887	-	189.571

31 Aralık 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihlerinde sona eren hesap dönemlerine ait maddi duran varlıklar üzerinde ipotek ve rehin bulunmamaktadır.

BORSA İSTANBUL A.Ş.
31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (TL) cinsinden ifade edilmiştir.)

NOT 13 - MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR

31 Aralık 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihlerinde sona eren hesap dönemlerine ait maddi olmayan duran varlıkların hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	Haklar	Bilgisayar yazılımları	Geliştirme maliyetleri (*)	Yapılmakta olan yatırımlar (**)	Toplam
1 Ocak 2017					
Dönem başı net kayıtlı değer	134.259	2.079	27.221	154.701	318.260
Girişler	19.707	17.403	8.624	19.275	65.009
Çıkışlar	-	-	(132)	-	(132)
Transferler	29.491	5.060	(556)	(43.824)	(9.829)
Cari dönem itfa payları	(13.196)	(2.394)	(8.631)	-	(24.221)
31 Aralık 2017	170.261	22.148	26.526	130.152	349.087
	Haklar	Bilgisayar yazılımları	Geliştirme maliyetleri (*)	Yapılmakta olan yatırımlar (**)	Toplam
1 Ocak 2016					
Dönem başı net kayıtlı değer	42.335	4.589	17.813	218.222	282.959
Girişler	6.579	556	3.542	21.859	32.536
Çıkışlar	-	-	-	-	-
Transferler	95.796	(1.780)	11.006	(85.380)	19.642
Cari dönem itfa payları	(10.451)	(1.286)	(5.140)	-	(16.877)
31 Aralık 2016	134.259	2.079	27.221	154.701	318.260

(*) Grup'un 5746 sayılı Ar-Ge Kanunu kapsamında Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından Ar-Ge Merkezi tescilli bulunmaktadır. Bu kapsamda geliştirilen projeler için yapılan harcamalar aktifleştirilerek geliştirme maliyetleri hesabına alınmaktadır. Projelerin tamamlanmasına müteakip, toplam proje bedeli maddi olmayan duran varlık olarak aktifleştirilmekte ve amortisman tabi tutulmaktadır. 31 Aralık 2017 tarihinde sona eren hesap döneminde 2.136 TL tutarında amortisman gideri Ar-Ge Merkezi kapsamında geliştirilen projeler için ayrılmakta olup aktifleştirilmiştir.

(**) Grup'un 31 Aralık 2013 tarihinde Nasdaq OMX ("Nasdaq") ile imzalamış olduğu anlaşmalara istinaden, Grup'un bünyesindeki piyasaların teknolojik altyapısını teşkil eden tüm yazılımların, Grup ihtiyaçları doğrultusunda geliştirilen yazılım paketleri ile yenilenmesi ve uygulanması sürecindeki ilave zorunlu maliyetleri içermektedir.

NOT 14 - DEVLET TEŞVİK VE YARDIMLARI

MKK'nın 5746 sayılı Ar-Ge Kanunu kapsamında Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından 25 Eylül 2017 tarihli yazı ile Ar-Ge Merkezi statüsünün devam ettirileceği bildirilmiştir.

Borsa İstanbul'un 5746 sayılı Ar-Ge Kanunu kapsamında Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından 18 Mayıs 2016 tarihli yazı ile Ar-Ge Merkezi kapsamına alınmasına karar verilmiştir.

Takasbank'ın 5746 sayılı Ar-Ge Kanunu kapsamında Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından 20 Nisan 2017 tarihli yazı ile Ar-Ge Merkezi kapsamına alınmasına karar verilmiştir.

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla, 17.212 TL tutarında Ar-Ge vergi indirim vergi hesaplamasında indirim kalemi olarak dikkate alınmıştır (31 Aralık 2016: 10.732 TL).

MKK, 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla TÜBİTAK'tan 177 TL tutarında Ar-Ge yardımı alınmıştır (31 Aralık 2016: 546 TL).

Ar-Ge teşvikleri kapsamında indirimli kurumlar vergisi ödemesine imkan sağlayan devlet teşvikleri TMS 12 "Gelir Vergileri" standardı kapsamında değerlendirilmektedir.

BORSA İSTANBUL A.Ş. 31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (TL) cinsinden ifade edilmiştir.)

NOT 15 - TİCARİ BORÇLAR, DİĞER BORÇLAR VE DİĞER FİNANSAL YÜKÜMLÜLÜKLER

İlişkili olmayan taraflara kısa vadeli ticari borçlar

31 Aralık 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihleri itibarıyla, ilişkili olmayan taraflara kısa vadeli ticari borçların detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Üyelerin alacakları (*)	330.427	266.970
Yurt içi satıcılara muhtelif borçlar	5.112	14.812
Toplam	335.539	281.782

(*) Organize piyasalarda işlem yapmak isteyen, aracı kurumlar, bankalar, finansal kiralama şirketleri, faktoring şirketleri ve finansman şirketlerinin ilgili piyasalara teminat yatırabilmek, takas borçlarını ödeyebilmek ve müşterilerine para transferi yapabilmek için Takasbank nezdinde açılmış üye bakiyelerinden oluşmaktadır.

İlişkili taraflara kısa ve uzun vadeli diğer finansal yükümlülükler

31 Aralık 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihleri itibarıyla, kısa ve uzun vadeli diğer finansal yükümlülükler ilişkili taraflara olan diğer finansal yükümlülüklerden oluşmakta olup detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Kısa vadeli yükümlülükler	685.650	-
<i>İlişkili taraflara diğer finansal yükümlülükler (*)</i>	<i>685.650</i>	<i>-</i>
Uzun vadeli yükümlülükler	160.146	777.765
<i>İlişkili taraflara diğer finansal yükümlülükler (*)</i>	<i>160.146</i>	<i>777.765</i>
Toplam	845.796	777.765

(*) Grup'un sermayedarları ile yapmış olduğu işlemlerden oluşmaktadır (Not 1). Vadesine bir yıldan az kalan işlemler kısa vadeli olarak sınıflandırılmıştır.

İlişkili taraflara diğer borçlar

31 Aralık 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihleri itibarıyla, ilişkili taraflara diğer borçların detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Sermaye Piyasası Kurul Payı gider tahakkuku	62.909	55.331
Toplam	62.909	55.331

İlişkili olmayan taraflara diğer borçlar

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla ilişkili olmayan taraflara diğer borçlar 314 TL'dir (31 Aralık 2016: 729 TL).

NOT 16 - KISA VADELİ KARŞILIKLAR

Diğer kısa vadeli karşılıklar

31 Aralık 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihleri itibarıyla, diğer kısa vadeli karşılıkların detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Vergi cezası karşılığı (*)	41.498	-
Dava karşılığı	18.151	10.418
Toplam	59.649	10.418

(*) Borsa İstanbul A.Ş.'nin 2013 hesap dönemine ait hesapları ve işlemleri Vergi Kanunları kapsamında Maliye Bakanlığı Vergi Müfettişi tarafından incelenmiştir. İlgili inceleme "Katma Değer Vergisi" ve "Kurumlar Stopajı" kapsamında yapılmıştır ve tespit edilen bulgulara ilişkin 25 Aralık 2017 tarihli 2 adet Vergi İnceleme Raporu düzenlenmiştir. Bu kapsamda 69.720 TL tutarında vergi aslı ve 69.720 TL tutarında vergi ziyai cezası olmak üzere toplam 139.440 TL tutarında tarhiyat yapılmış ve ilgili ihbarnameler Borsa İstanbul A.Ş.'ye 26 Ocak 2018 tarihinde tebliğ edilmiştir. Borsa İstanbul A.Ş., söz konusu vergi konularına ilişkin, Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığı Merkezi Uzlaşma Komisyonu Başkanlığı'na 15 Şubat 2018 tarihinde tarhiyat sonrası uzlaşma talebinde bulunmuştur. Uzlaşma talebi süreci halen devam etmektedir ve Şirket, bu tutarlar için konsolide finansal tablolarında 41.498 TL karşılık ayırmıştır. Şirket, bu tutara ilişkin olarak, 25.099 TL tutarındaki vergi cezasını "Esas Faaliyetlerden diğer giderler - Vergi Cezası karşılık gideri" ve 16.399 TL tutarındaki vergi cezası faiz giderini ise "Finansal giderler - Vergi cezası gecikme faiz gideri" olarak muhasebeleştirmiştir.

BORSA İSTANBUL A.Ş.
31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (TL) cinsinden ifade edilmiştir.)

NOT 17 - KISA VADELİ BORÇLANMALAR

31 Aralık 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihleri itibarıyla, kısa vadeli borçlanmaların detayı aşağıdaki gibidir:

31 Aralık 2017	Ağırlıklı ortalama etkin faiz oranı %	Para birimi	Orijinal tutar	TL karşılığı
Kısa vadeli borçlanmalar	1,66	ABD Doları	347.664	1.311.355
	0,03	Avro	235.101	1.061.600
	11,82	TL	806.050	806.050
				3.179.005
31 Aralık 2016	Ağırlıklı ortalama etkin faiz oranı %	Para birimi	Orijinal tutar	TL karşılığı
Kısa vadeli borçlanmalar	0,90	ABD Doları	288.514	1.015.340
	0,05	Avro	230.303	854.401
	8,46	TL	574.491	574.491
				2.444.232

NOT 18 - KARŞILIKLAR, KOŞULLU VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER

Davalara ilişkin karşılıklar

Grup'un lehine ve aleyhine açılmış ve halihazırda devam eden muhtelif davalar bulunmaktadır. Bu davalar işe iade ve piyasa üyeleri ile olan anlaşmazlıklardan kaynaklı davalardan oluşmaktadır. Grup yönetimi, her dönem sonunda bu davaların olası sonuçlarını ve finansal etkisini değerlendirmekte ve bu değerlendirme sonucunda olası yükümlülüklere karşı gerekli görülen karşılıklar ayrılmaktadır. 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla, davalar için ayrılan karşılık tutarı 18.151 TL'dir (31 Aralık 2016: 10.418 TL) (Not 16).

Vergi cezasına ilişkin karşılıklar

Borsa İstanbul A.Ş.'nin 2013 hesap dönemine ait hesapları ve işlemleri Vergi Kanunları kapsamında Maliye Bakanlığı Vergi Müfettişi tarafından incelenmiştir. İlgili inceleme "Katma Değer Vergisi" ve "Kurumlar Stopajı" kapsamında yapılmıştır ve tespit edilen bulgulara ilişkin 25 Aralık 2017 tarihli 2 adet Vergi İnceleme Raporu düzenlenmiştir. Bu kapsamda 69.720 TL tutarında vergi aslı ve 69.720 TL tutarında vergi ziyai cezası olmak üzere toplam 139.440 TL tutarında tarhiyat yapılmış ve ilgili ihbarnameler Borsa İstanbul A.Ş.'ye 26 Ocak 2018 tarihinde tebliğ edilmiştir. Borsa İstanbul A.Ş. söz konusu vergi konularına ilişkin, Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığı Merkezi Uzlaşma Komisyonu Başkanlığı'na 15 Şubat 2018 tarihinde tarhiyat sonrası uzlaşma talebinde bulunmuştur. Uzlaşma talebi süreci halen devam etmektedir ve Şirket bu tutarlar için konsolide finansal tablolarında 41.498 TL karşılık ayırmıştır (31 Aralık 2016: Bulunmamaktadır) (Not 16).

Taahhütler

Pasifte yer almayan taahhütlerin toplam tutarı

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
<i>Üyelerden alınan teminatlar (*)</i>		
Borçlanma Araçları Piyasası teminatları	5.295.563	6.731.907
Pay Piyasası teminatları	17.102	441.678
Kıymetli Madenler ve Kıymetli Taşlar Piyasası teminatları	78.193	87.939
Yabancı Menkul Kıymetler Piyasası teminatları	9.771	9.549
Toplam	5.400.629	7.271.073

(*) BIST'in işletmiş olduğu piyasalara ilişkin üyelerinden almış olduğu teminatları içermektedir.

BORSA İSTANBUL A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (TL) cinsinden ifade edilmiştir.)

NOT 18 - KARŞILIKLAR, KOŞULLU VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER (Devamı)

Taahhütler (devamı)

Pasifte yer almayan taahhütlerin toplam tutarı (devamı)

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
<i>Mal ve hizmet satıcılarından alınan teminatlar</i>		
TL	53.096	45.470
ABD Doları	13.750	9.970
Avro	4.030	3.056
Toplam	70.876	58.496
	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
<i>Emanete alınan kıymetler</i>		
BİST Zorunlu Eğitime Katkı Payı Fonu (*)	138.456	152.028
Toplam	138.456	152.028

(*) Kesintisiz Eğitime Katkı Payı adı altında İMKB Yönetim Kurulu tarafından 1997 yılında alınan bir kararla 32.000 TL bağışlanmıştır. Genel Kurul ve Yönetim Kurulu kararları çerçevesinde İMKB Zorunlu Eğitime Katkı Payı Fonu adı altında ilköğretim okulları yapımı için tahsis edilen ve kamu bankalarında vadeli hesaplarda değerlendirilen, İMKB tarafından yönetilen, ancak İMKB'nin mal varlığına dahil olmayan, 1999 yılına kadar İMKB aktif ve pasif hesaplarında izlenen bu tarihten sonra ise nazım hesaplarda takip edilmeye başlanan Zorunlu Eğitime Katkı Payı Fonu'nun 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla anapara tutarı üzerine ilave gelen faiz ile birlikte 138.456 TL'dir (31 Aralık 2016: 152.028 TL).

NOT 19 - ÇALIŞANLARA SAĞLANAN FAYDALARA İLİŞKİN KARŞILIKLAR VE ÇALIŞANLARA SAĞLANAN FAYDALAR KAPSAMINDA BORÇLAR

Kısa vadeli çalışan hakları karşılıkları

31 Aralık 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihleri itibarıyla, çalışanlara sağlanan faydalar kapsamında borçların detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Personele borçlar	10.770	9.555
Ödenecek sosyal güvenlik kesintileri	4.910	3.308
Toplam	15.680	12.863

31 Aralık 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihleri itibarıyla, çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin kısa vadeli karşılıklarının detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
İzin ücreti karşılığı	18.038	17.426
Personel prim karşılığı	13.257	-
Toplam	31.295	17.426

BORSA İSTANBUL A.Ş.
31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (TL) cinsinden ifade edilmiştir.)

NOT 19 - ÇALIŞANLARA SAĞLANAN FAYDALARA İLİŞKİN KARŞILIKLAR VE ÇALIŞANLARA SAĞLANAN FAYDALAR KAPSAMINDA BORÇLAR (Devamı)

İzin ücreti karşılığı

Grup, yürürlükteki İş Kanunu'na göre iş yerinde işe başladığı günden itibaren deneme süresi de dahil olmak üzere, en az bir yıl çalışmış olan personelin doğmuş olan yıllık ücretli izin haklarından kullanılmayan kısımları için önceki dönemleri de kapsayan bir tutarı çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin kısa vadeli karşılıklar hesabında tutmaktadır.

İzin ücreti karşılığının, 31 Aralık 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihlerinde sona eren hesap dönemlerine ait hareketi aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak- 31 Aralık 2017	1 Ocak - 31 Aralık 2016
1 Ocak itibarıyla izin ücreti karşılığı	17.426	19.350
Dönem içinde yapılan ödemeler	(2.228)	(4.976)
Dönem içindeki artışlar	2.840	3.052
Dönem sonu - 31 Aralık	18.038	17.426

Uzun vadeli çalışan hakları karşılıkları

31 Aralık 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihleri itibarıyla, çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin uzun vadeli karşılıklarının detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Kıdem tazminatı karşılığı	24.369	29.088
Hizmet ikramiyesi karşılığı	6.086	9.674
Toplam	30.455	38.762

Kıdem tazminatı karşılığı

Türk İş Kanunu'na göre, Şirket bir senesini doldurmuş olan ve Şirket'le ilişkisi kesilen veya emekli olan 25 hizmet (kadınlarda 20) yılını dolduran ve emekliliğini kazanan (kadınlar için 58 yaşında, erkekler için 60 yaşında), askere çağrılan veya vefat eden personeli için kıdem tazminatı ödemekle mükelleftir. 23 Mayıs 2002 tarihindeki mevzuat değişikliğinden sonra emeklilikten önceki hizmet süresine ilişkin bazı geçiş süreci maddeleri çıkartılmıştır.

Ödenecek tazminat her hizmet yılı için bir aylık maaş kadardır ve bu tutar 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla 4.732 tam Türk Lirası ile sınırlandırılmıştır (31 Aralık 2016: 4.297 tam Türk Lirası).

Kıdem tazminatı yükümlülüğü yasal olarak herhangi bir fonlamaya tabi değildir ve herhangi bir fonlama şartı bulunmamaktadır.

Kıdem tazminatı karşılığı, çalışanların emekliliği halinde ödenmesi gerekecek muhtemel yükümlülüğün bugünkü değerinin tahminiyle hesaplanır.

BORSA İSTANBUL A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (TL) cinsinden ifade edilmiştir.)

NOT 19 - ÇALIŞANLARA SAĞLANAN FAYDALARA İLİŞKİN KARŞILIKLAR VE ÇALIŞANLARA SAĞLANAN FAYDALAR KAPSAMINDA BORÇLAR (Devamı)

Kıdem tazminatı karşılığı (devamı)

TMS 19, Grup'un kıdem tazminatı karşılığını tahmin etmek için aktüer değerlendirme yöntemlerinin geliştirilmesini öngörmektedir. Buna göre toplam yükümlülüğün hesaplanmasında aşağıda yer alan aktüer öngörüler kullanılmıştır:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
İskonto oranı	%4,25	%4,72
Tahmin edilen personel devir hızı	%97,38	%97,35

Kıdem tazminatı karşılığının, 31 Aralık 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihlerinde sona eren hesap dönemlerine ait hareketi aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2017	1 Ocak - 31 Aralık 2016
1 Ocak itibarıyla kıdem tazminatı karşılığı	29.088	29.965
Faiz maliyeti	3.069	2.929
Hizmet maliyeti	2.274	2.547
Dönem içindeki ödemeler	(6.887)	(7.921)
Aktüeryal kayıp/kazanç	(3.175)	1.568
Dönem sonu kıdem tazminatı karşılığı - 31 Aralık	24.369	29.088

Hizmet ikramiyesi karşılığı

Mülga İMKB Personel Yönergesinin 49'uncu maddesi hükmü uyarınca personele ödenmek üzere, personelin kademesi ve kıdem yılı dikkate alınarak son gösterge ücret rakamı üzerinden hizmet ikramiyesi karşılığı hesaplanmaktadır.

Mülga İMKB Personel Yönergesi'nin hizmet ikramiyesine ilişkin 63'üncü maddesinin 5'inci fıkrası hükümlerinin geleceğe dönük uygulanmasına 30 Haziran 2012 tarihinde son verilmiş olup; 30 Haziran 2012 tarihi itibarıyla Borsa'da görevli her bir belirsiz süreli personel için bu tarihteki katsayı kıdem yılı (kıdem yılı kistelyevm uygulanarak tespit edilmiştir) esasına göre hesaplanmış net TL tutarlarından oluşan bir liste hazırlanmıştır. 28 Eylül 2012 tarihine kadar haklı nedenlerle fesih halleri dışında iş sözleşmesinin herhangi bir nedenle sona ermesi suretiyle ayrılacak olanlara, bu listede belirtilen tutar defaten ve net olarak nakden ödenmektedir.

Hizmet ikramiyesi karşılığının 31 Aralık 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihlerinde sona eren hesap dönemlerine ait hareketi aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak- 31 Aralık 2017	1 Ocak- 31 Aralık 2016
1 Ocak itibarıyla hizmet ikramiyesi karşılığı	9.674	15.733
Dönem içindeki ödemeler	(3.588)	(6.059)
31 Aralık itibarıyla hizmet ikramiyesi karşılığı	6.086	9.674

BORSA İSTANBUL A.Ş. 31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (TL) cinsinden ifade edilmiştir.)

NOT 20 - DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER

Diğer kısa vadeli yükümlülükler

31 Aralık 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihleri itibarıyla, kısa vadeli diğer yükümlülüklerin detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Alınan depozito ve teminatlar (*)	5.697.418	4.176.347
Ödenecek vergi ve harçlar	13.400	12.473
Diğer	1.683	897
Toplam	5.712.501	4.189.717

(*) BİAŞ Garanti Fonu, BİAŞ Borçlanma ve Pay Piyasaları, Takasbank Para Piyasası (TPP), Ödünç Pay Piyasası (ÖPP), Borsa İstanbul Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasası (VİOP), Elektrik Piyasası, Kaldıraçlı alım satım işlemlerinin yapıldığı piyasalar nezdinde, piyasa ve pazarlarda alım satım amaçlı gerçekleştirilen sözleşmeler için alınmış teminatlardır.

Diğer uzun vadeli yükümlülükler

31 Aralık 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihleri itibarıyla, diğer uzun vadeli yükümlülüklerin detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Alınan depozito ve teminatlar	7.518	1.442
Toplam	7.518	1.442

NOT 21 - ÖZKAYNAKLAR

Ödenmiş sermaye

6362 Sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun 138'inci maddesi'nde öngörüldüğü üzere, Borsa İstanbul Anonim Şirketi'nin faaliyet konusu ve amacı, sermaye miktarı, payları, payların devir esasları,

6102 sayılı Kanununun 478'inci maddesinin dördüncü fıkrasına tabi olmaksızın paylara tanınacak imtiyazlar, tasfiye, devir, birleşme, fesih, halka arz sınırlamaları, organları, komiteleri, bunların oluşumu, görev yetki ve sorumlulukları ile çalışma usul ve esasları, hesapları ve kârlarının dağıtımı ile teşkilatına ilişkin esaslar ile sair hususların yer aldığı esas sözleşmesi Sermaye Piyasası Kurulu tarafından hazırlanarak, ilgili Bakanın onayını müteakip 3 Nisan 2013 tarihinde ticaret siciline re'sen tescil edilmiştir. Şirketin esas sözleşmesinde de belirtildiği üzere Şirketin kuruluş sermayesi 423.234.000 tam Türk Lirası olup, bu sermaye her biri bir kuruş değerinde 42.323.400.000 adet nama yazılı paya ayrılmıştır.

Sermaye Piyasası Kanunu'ndaki ilgili hükümlere istinaden, bu payların %49'u T.C. Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı'na, %4'ü eski İMKB üyelerine, %0,3'ü eski İAB üyelerine, %3,8'i ise VOB eski ortaklarına şirketin faaliyetlerine başlaması esnasında devredilmiştir. %1'i ise 26 Haziran 2014 tarihinde adı geçen Kanun'da öngörüldüğü üzere Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği'ne devredilmiştir. Bunların dışında kalan %41,6 oranındaki hisse, Kanun'un 138'inci maddesi'nin 6'ncı fıkrasının c bendine göre stratejik ortaklıklar kurulması karşılığında ilgili taraflara ve/veya teknoloji, teknik bilgi ve yetkinlik aktarılması karşılığında diğer borsalara ve piyasa veya sistem işleticilerine devredilebilmesi amacıyla Şirket'in kendisine bırakılmıştır. Kanun'un yayımı tarihinden itibaren üç yıl içinde BİST'in elinde pay kalması halinde bu paylar Hazine'ye intikal edecektir. Bu süre zarfında devredilen hisselerden oluşacak faydalar, paylara ilişkin primler olarak muhasebeleştirilecektir.

Stratejik ortaklık kapsamında, 30 Aralık 2015 tarihinde %2 hisse ve 7 Ocak 2014'te %5 hisse Nasdaq OMX'e devredilmiştir. %2 hisse üzerinde, Şirket'in rehin hakkı bulunmaktadır. Nasdaq OMX üzerine tescil edilmiş olan toplam %7'lik paylar, geri iade şartının kalkacağı tarihe kadar özkaynaklar altında geri alınmış paylar olarak muhasebeleştirilecektir. Şirket Yönetim Kurulunca, bu opsiyonların kullanılma ihtimalinin çok düşük olduğu değerlendirilmektedir. Ancak, ihtiyatlılık gereği TMS 32 kapsamında, söz konusu opsiyonlardan doğabilecek olası yükümlülükler finansal tablolara yansıtılmıştır.

6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun 138'inci maddesinin altıncı fıkrası ile stratejik ortaklıklar kurulması karşılığında, Şirket'in kendisine bırakılan paylar içerisinde yer alan %10'luk payın Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası'na (EBRD) devri, bu pay devrinin Şirket Genel Kurulu'nca onaylanması kaydıyla, Sermaye Piyasası Kurulu'nun 26 Ekim 2015 tarihli toplantısında onaylanmasına karar verilmiştir. Hisse devri 7 Aralık 2015 tarihinde yapılan Olağanüstü Genel Kurul toplantısında onaylanmış olup, 10 Aralık 2015 tarihinde tescil edilmiştir. EBRD üzerine tescil edilen bu paylar, Hisse Alım Sözleşmesi'nde belirtildiği üzere; 31 Aralık 2017 tarihine kadar Borsa İstanbul A.Ş.'nin planlanan halka arzının gerçekleşmemesi durumunda, 31 Mart 2018 tarihine kadar, EBRD tarafından Borsa İstanbul A.Ş.'ye alım fiyatı üzerinden geri iade edilebilecektir. EBRD üzerine tescil edilmiş bu %10'luk paylar, geri iade şartının kalkacağı tarihe kadar özkaynaklar altında geri alınmış paylar olarak muhasebeleştirilecektir. Şirket Yönetim Kurulunca, bu opsiyonların kullanılma ihtimalinin çok düşük olduğu değerlendirilmektedir. Ancak, ihtiyatlılık gereği TMS 32 kapsamında söz konusu opsiyonlardan doğabilecek olası yükümlülükler finansal tablolara yansıtılmıştır.

BORSA İSTANBUL A.Ş. 31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (TL) cinsinden ifade edilmiştir.)

NOT 21 - ÖZKAYNAKLAR (Devamı)

Ödenmiş sermaye (devamı)

31 Aralık 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihleri itibarıyla, Şirket'in sermaye yapısı aşağıdaki gibidir:

Ortağın Adı/Unvanı	31 Aralık 2017		31 Aralık 2016	
	Pay tutarı (TL)	Sermaye oranı (%)	Pay tutarı (TL)	Sermaye oranı (%)
Türkiye Varlık Fonu Yönetimi A.Ş. ^(*)	311.500	73,60	-	-
T.C. Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı ^(*)	-	-	311.500	73,60
Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası	42.324	10,00	42.324	10,00
Nasdaq OMX	29.626	7,00	29.626	7,00
Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği	5.502	1,30	5.502	1,30
Borsa İstanbul A.Ş. ^(**)	3.358	0,79	-	-
Diğer	30.924	7,31	34.282	8,10
Toplam	423.234	100	423.234	100

^(*) 5 Şubat 2017 tarihi ve 29970 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 24 Ocak 2017 tarihli ve 2017/9756 sayılı Bakanlar Kurulu Kararname gereğince, T.C. Hazine Müsteşarlığına ait paylar, Türkiye Varlık Fonuna aktarılmıştır.

^(**) 8 Haziran 2017 tarihli Olağan Genel Kurul toplantısında alınan karar uyarınca Borsa İstanbul A.Ş. tarafından iktisap edilen paylardan oluşmaktadır.

Kârdan ayrılan kısıtlanmış yedekler

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Kârdan ayrılan kısıtlanmış yedekler	278.280	226.587
Toplam	278.280	226.587

31 Aralık 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihleri itibarıyla kârdan ayrılan kısıtlanmış yedekler, yasal yedeklerden oluşmaktadır.

Türk Ticaret Kanunu'na göre, yasal yedek akçeler, birinci ve ikinci tertip yasal yedek akçelerden oluşmaktadır. Birinci tertip yasal yedek akçeler, Şirket sermayesinin %20'sine ulaşıncaya kadar yasal dönem kârının %5'i oranında ayrılmaktadır. İkinci tertip yasal yedekler ise ödenmiş sermayenin %5'ini aşan dağıtılan kârın %10'udur. Birinci ve ikinci yasal yedek akçeler, toplam sermayenin %50'sini aşmadığı sürece dağıtılamazlar; ancak ihtiyari yedek akçelerin tükenmesi halinde zararların karşılanmasında kullanılabilirler.

Paylara ilişkin primler

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Paylara ilişkin primler	200.450	200.450
Toplam	200.450	200.450

Kâr veya zararda yeniden sınıflandırılmayacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler veya giderler

Yeniden değerlendirme değer artışı yedeği

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Yeniden değerlendirme değer artışı yedeği	13.677	-
Toplam	13.677	-

Değer artışı yedeği, maddi duran varlıkların yatırım amaçlı gayrimenkul olarak yeniden sınıflandırılmasından önce yapılan yeniden değerlemelerinden meydana gelmektedir (Not 12).

BORSA İSTANBUL A.Ş.
31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (TL) cinsinden ifade edilmiştir.)

NOT 21 - ÖZKAYNAKLAR (Devamı)

Kâr veya zararda yeniden sınıflandırılmayacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler veya giderler (devamı)

Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kayıpları

Kıdem tazminatı karşılığı, Grup'un, çalışanların emekli olmasından doğan gelecekteki olası yükümlülüğün bugünkü değerinin tahmini ile hesaplanır. Grup, 2012 yılında TMS 19'da meydana gelen ve 1 Ocak 2014'ten itibaren geçerli olan değişikliği uygulamaya başlayarak, kıdem tazminatı karşılığına ilişkin tüm aktüeryal kayıp ve kazançları diğer kapsamlı gelir tablosunda muhasebeleştirmiştir. 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla yeniden değerlendirme ölçüm farkı olarak bilançoda özkaynaklar altında gösterilen ölçüm kayıpları 6.137 TL'dir (31 Aralık 2016: 7.985 TL).

Kâr veya zararda yeniden sınıflandırılacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler veya giderler

Yabancı para çevrim farkları

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Yabancı para çevrim farkları	873	270
	873	270

Yabancı para çevrim farkları, Grup'un yurt dışı faaliyetlerine ait finansal tablolarının geçerli para biriminden raporlama para birimine çevriminden kaynaklanan yabancı para kur farklarından oluşmaktadır.

Geri alınmış paylar

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Geri alınmış paylar	(608.873)	(580.663)
	(608.873)	(580.663)

NOT 22 - HASILAT VE SATIŞLARIN MALİYETİ

31 Aralık 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihlerinde sona eren hesap dönemlerine ait brüt kârın detayı aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2017	1 Ocak - 31 Aralık 2016
Hizmet gelirleri	1.048.070	891.939
Eksi: İskontolar ve indirimler	(652)	(13.556)
Satışlar	1.047.418	878.383
Satışların maliyetleri	(92.690)	(55.138)
Brüt kâr	954.728	823.245

BORSA İSTANBUL A.Ş. 31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (TL) cinsinden ifade edilmiştir.)

NOT 22 - HASILAT VE SATIŞLARIN MALİYETİ (Devamı)

31 Aralık 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihlerinde sona eren hesap dönemlerine ait hizmet gelirlerinin detayı aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2017	1 Ocak - 31 Aralık 2016
Takasbank faiz gelirleri	405.708	294.068
Borsa payı gelirleri	258.068	245.520
<i>Pay piyasası</i>	79.985	51.332
<i>Borçlanma araçları piyasası</i>	63.261	116.289
<i>Vadeli işlemler ve opsiyon piyasası</i>	61.257	43.834
<i>Takasbank para piyasası</i>	37.967	24.962
<i>Kıymetli madenler ve kıymetli taşlar piyasası</i>	12.860	7.178
<i>Takasbank ödünç pay piyasası</i>	1.458	932
<i>Türkiye elektronik fon alım satım platformu</i>	1.233	956
<i>Yabancı menkul kıymetler piyasası</i>	47	37
Saklama gelirleri	159.102	123.456
Menkul kıymet kotasyon ücretleri	53.811	51.233
Veri yayın gelirleri	48.731	49.283
Takas gelirleri	36.050	27.649
Menkul kıymet tescil ücretleri	20.676	36.252
Üyeler ilave terminal kullanım ücreti	13.105	13.231
Hesap yönetim gelirleri	11.081	10.906
Kolokasyon gelirleri	10.546	7.865
Para transfer hizmetlerinden gelirler	7.039	4.982
Lisans gelirleri	6.773	6.183
Üye aidat gelirleri	6.106	10.936
Kamu aydınlatma platformu gelirleri	2.719	2.533
Diğer hizmet gelirleri	8.555	7.842
Toplam	1.048.070	891.939

Hizmetlerin maliyeti

31 Aralık 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihlerinde sona eren hesap dönemlerine ait hizmetlerin maliyeti hesabının detayı aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2017	1 Ocak - 31 Aralık 2016
Takasbank faiz giderleri	85.988	50.673
Ödenecek ücret ve komisyonlar	6.702	4.465
Toplam	92.690	55.138

BORSA İSTANBUL A.Ş.
31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (TL) cinsinden ifade edilmiştir.)

NOT 23 - GENEL YÖNETİM GİDERLERİ

31 Aralık 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihlerinde sona eren hesap dönemlerine ait genel yönetim giderleri aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2017	1 Ocak - 31 Aralık 2016
Personel ücret ve giderleri	208.953	214.719
Amortisman ve tükenme payları	40.845	32.919
Vergi, resim ve harç giderleri	11.679	11.628
Bakım ve onarım giderleri	10.903	11.365
Dışardan sağlanan fayda ve hizmetler	6.747	7.297
Reklam ve ilan giderleri	5.991	4.830
Haberleşme giderleri	5.201	6.340
Taşeron giderleri	4.695	3.563
Seyahat giderleri	3.955	2.853
Danışmanlık hizmetleri	3.547	1.038
Elektrik, su ve gaz giderleri	3.484	4.113
Sosyal giderler	3.310	7.296
Sigorta giderleri	2.607	3.716
Kira giderleri	2.494	3.520
Diğer çeşitli giderler	13.875	7.631
Toplam	328.286	322.828

Personel giderleri

31 Aralık 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihlerinde sona eren hesap dönemlerine ait personel giderleri aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2017	1 Ocak - 31 Aralık 2016
Brüt ücretler	88.111	69.913
Ücrete bağlı diğer ek ödemeler	28.980	46.446
Sosyal yardımlar	20.672	20.253
İkramiye gideri	18.158	41.039
SGK işveren payı	18.109	16.451
İkale ödemeleri	13.716	7.910
Sağlık giderleri	5.947	8.158
Diğer ödemeler	15.260	4.549
Toplam	208.953	214.719

BORSA İSTANBUL A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (TL) cinsinden ifade edilmiştir.)

NOT 23 - GENEL YÖNETİM GİDERLERİ (Devamı)

Niteliklerine göre giderler

	1 Ocak - 31 Aralık 2017	1 Ocak - 31 Aralık 2016
Personel ücret ve giderleri	208.953	214.719
Takasbank faiz giderleri	85.988	50.673
Amortisman ve tükenme payları	40.845	32.919
Vergi, resim ve harç giderleri	11.679	11.628
Bakım ve onarım giderleri	10.903	11.365
Dışardan sağlanan fayda ve hizmetler	6.747	7.297
Ödenecek ücret ve komisyonlar	6.702	4.465
Reklam ve ilan giderleri	5.991	4.830
Haberleşme giderleri	5.201	6.340
Taşeron giderleri	4.695	3.563
Seyahat giderleri	3.955	2.853
Danışmanlık hizmetleri	3.547	1.038
Elektrik, su ve gaz giderleri	3.484	4.113
Sosyal giderler	3.310	7.296
Sigorta giderleri	2.607	3.716
Kira giderleri	2.494	3.520
Diğer çeşitli giderler	13.875	7.631
Toplam	420.976	377.966

NOT 24 - ESAS FAALİYETLERDEN DİĞER GELİRLER/GİDERLER

Esas faaliyetlerden diğer giderler

31 Aralık 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihlerinde sona eren hesap dönemlerine ait esas faaliyetlerden diğer giderler aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2017	1 Ocak - 31 Aralık 2016
SPK kurul payı gider tahakkuku (Not 15)	62.909	55.331
Vergi Cezası karşılık gideri (Not 16)	25.099	-
Karşılık giderleri	8.217	7.533
Kambiyo zararları	-	9.381
Diğer	1.311	340
Toplam	97.536	72.585

Esas faaliyetlerden diğer gelirler

31 Aralık 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihlerinde sona eren hesap dönemlerine ait esas faaliyetlerden diğer gelirler aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2017	1 Ocak - 31 Aralık 2016
Kambiyo kârları	564	-
İş göremezlik ödemeleri	463	352
Konusu kalmayan karşılıklar	354	2.510
Gayrimenkul kira geliri	45	366
Taşerondan gecikmeye ilişkin ceza geliri	-	2.382
Diğer olağan gelir ve kârlar	1.498	2.943
Toplam	2.924	8.553

BORSA İSTANBUL A.Ş.
31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (TL) cinsinden ifade edilmiştir.)

NOT 25 - YATIRIM FAALİYETLERİNDEN GELİRLER/GİDERLER

31 Aralık 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihlerinde sona eren hesap dönemlerine ait yatırım faaliyetlerinden gelirler ve giderler aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2017	1 Ocak - 31 Aralık 2016
Temettü geliri	4.120	2.156
Yatırım amaçlı gayrimenkul değer artışı	715	9.035
Özkaynak yöntemi ile değerlendirilen yatırımların satışından elde edilen kâr	-	1.013
Toplam	4.835	12.204

NOT 26 - FİNANSAL GELİRLER/GİDERLER

31 Aralık 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihlerinde sona eren hesap dönemlerine ait finansal gelirler aşağıdaki gibidir:

Finansal gelirler

	1 Ocak - 31 Aralık 2017	1 Ocak - 31 Aralık 2016
Faiz gelirleri	73.833	43.805
Reeskont faiz geliri	12.313	12.761
Garanti hesabı nema gelirleri	141	276
Toplam	86.287	56.842

31 Aralık 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihlerinde sona eren hesap dönemlerine ait finansal giderler aşağıdaki gibidir:

Finansal giderler

	1 Ocak - 31 Aralık 2017	1 Ocak - 31 Aralık 2016
Kambiyo zararları, net	80.341	139.139
Vergi cezası gecikme faiz gideri (Not 16)	16.399	-
Komisyon giderleri	-	38
Toplam	96.740	139.177

NOT 27 - VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ

Türkiye'deki bir işyeri ya da daimi temsilcisi aracılığı ile gelir elde eden dar mükellef kurumlar ile Türkiye'de yerleşik kurumlara ödenen kâr paylarından (temettü) stopaj yapılmaz. Bunların dışında kalan kişi ve kurumlara yapılan temettü ödemeleri %15 oranında stopaja tabidir. Kârın sermayeye ilavesi, kâr dağıtımı sayılmaz.

Şirketler, üçer aylık mali kârları üzerinden %20 oranında geçici vergi hesaplar ve o dönemi izleyen ikinci ayın 14'üncü gününe kadar beyan edip 17'nci günü akşamına kadar öderler.

Ancak, 5 Aralık 2017 tarihli ve 30261 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 7061 sayılı "Bazı Vergi Kanunları ile Diğer Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun"un 91'inci maddesi ile 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'na eklenen geçici 10'uncu madde uyarınca kurumların 2018, 2019 ve 2020 vergilendirme dönemlerine ait kazançları üzerinden ödenmesi gereken kurumlar vergisinin %22 oranıyla hesaplanması ve sonrasında tekrardan %20 oranı ile vergilendirilmeye devam edilmesi öngörülmektedir. Bu süre zarfında Bakanlar Kurulu'na %22 oranını %20 oranına kadar indirme yetkisi verilmiştir.

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla, vergi mevzuatı uyarınca üçer aylık dönemler itibarıyla oluşan kazançlar üzerinden %20 oranında geçici vergi hesaplanarak ödenmekte ve bu şekilde ödenen tutarlar yıllık kazanç üzerinden hesaplanan vergiden mahsup edilmektedir. Yapılan Kanun değişikliği ile 2018, 2019 ve 2020 yılları için bu oran %22 olarak belirlenmiştir.

BORSA İSTANBUL A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (TL) cinsinden ifade edilmiştir.)

NOT 27 - VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ (Devamı)

Yıl içinde ödenen geçici vergi o yıla ait olup izleyen yıl verilecek kurumlar vergisi beyannamesi üzerinden hesaplanacak kurumlar vergisinden mahsup edilir. Mahsuba rağmen ödenmiş geçici vergi tutarı kalmış ise bu tutar nakden iade alınabileceği gibi devlete karşı olan herhangi bir başka mali borca da mahsup edilebilir.

Türkiye’de ödenecek vergiler konusunda vergi otoritesi ile mutabakat sağlamak gibi bir uygulama bulunmamaktadır. Kurumlar vergisi beyannameleri hesap döneminin kapandığı ayı takip eden dördüncü ayın 25’inci günü akşamına kadar bağlı bulunulan vergi dairesine verilir.

Vergi incelemesine yetkili makamlar, beş yıl zarfında muhasebe kayıtlarını inceleyebilir ve hatalı işlem tespit edilirse yapılacak vergi tarhiyatı nedeniyle vergi miktarları değişebilir.

Türk vergi sistemine göre oluşmuş zararlar, ileriki senelerde oluşabilecek vergiye tabi kârları netleştirmek amacı ile yalnızca 5 yıl ileriye taşınabilirler. Zararlar, geçmiş dönem kârlarını netleştirmek amacı ile geriye taşınamazlar.

31 Aralık 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihleri itibarıyla, dönem kârı vergi varlığı ve yükümlülüğü aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Kurumlar vergisi karşılığı	116.967	92.933
Peşin ödenen geçici vergi	(86.597)	(70.633)
Dönem kârı vergi yükümlülüğü	30.370	22.300

31 Aralık 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihlerinde sona eren hesap dönemlerine ait gelir tablosundaki vergi giderinin detayı aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2017	1 Ocak - 31 Aralık 2016
Dönem vergi gideri	116.967	92.933
Ertelenmiş vergi gideri	4.960	5.825
Toplam vergi gideri	121.927	98.758

Aşağıda dökümü verilen mutabakat, 31 Aralık 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihlerinde sona eren hesap dönemlerine ait toplam vergi karşılığı ile yasal vergi oranının vergi öncesi kâr rakamına uygulanmasıyla hesaplanan miktar arasındaki farkları göstermektedir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2017	1 Ocak - 31 Aralık 2016
Vergi öncesi kâr	541.565	374.393
Yasal oran kullanılarak hesaplanan vergi	108.313	74.879
Ertelenmiş vergiye konu edilmeyen geçici farklar	7.119	27.868
Vergiden istisna gelirler	(13.018)	(5.029)
Kanunen kabul edilmeyen giderler	17.894	1.006
Vergi oranındaki değişimin etkisi	1.619	-
Diğer	-	34
Vergi gideri	121.927	98.758

Grup’un 31 Aralık 2017 tarihinde sona eren hesap döneminde efektif vergi oranı %20,9 olarak gerçekleşmiştir (31 Aralık 2016: %20,3).

BORSA İSTANBUL A.Ş.
31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (TL) cinsinden ifade edilmiştir.)

NOT 27 - VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ (Devamı)

Ertelenmiş vergi varlık ve yükümlülükleri

Grup ve bağlı ortaklıkları, ertelenen vergi varlık ve yükümlülüklerini bilanço kalemlerinin TFRS ve vergi mali tabloları arasındaki farklı değerlendirmelerin sonucunda oluşan geçici farkların etkilerini dikkate alarak hesaplamaktadırlar. 7061 sayılı “Bazı Vergi Kanunları ile Diğer Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” ile yüzde 22’lik Kurumlar vergisi oranı yürürlüğe girdiği için ertelenmiş vergi hesaplamalarında 31 Aralık 2017 finansal tabloları hazırlanırken 2018, 2019 ve 2020 yıllarında geri kazanılacağı muhtemel olan geçici farklar için %22 oranı, üç yılı aşan kısım için ise yüzde 20 oranı kullanılmıştır (31 Aralık 2016: %20).

Ertelenen vergi yükümlülüğü vergilendirilebilir geçici farkların tümü için hesaplanırken, indirilebilir geçici farklardan oluşan ertelenen vergi varlıkları, gelecekte vergiye tabi kâr elde etmek suretiyle bu farklardan yararlanmanın kuvvetle muhtemel olması şartıyla hesaplanmaktadır.

Hesaplanan ertelenmiş vergi alacakları ile ertelenmiş vergi yükümlülükleri, konsolidasyona tabi farklı şirketlerin finansal tablolarında netleştirilerek gösterilmektedir. Ancak, konsolide finansal tablolarda konsolidasyona tabi farklı şirketlerden kaynaklanan net ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülükleri konsolide finansal tablolarda netleştirilmeden varlıklar ve yükümlülüklerde ayrı ayrı gösterilmektedir.

	31 Aralık 2017		31 Aralık 2016	
	Geçici farklar	Ertelenmiş vergi	Geçici farklar	Ertelenmiş vergi
Sermaye Piyasası Kurul payı gider tahakkuku	62.909	13.840	55.331	11.066
Kıdem tazminatı karşılığı	24.369	4.874	29.088	5.818
Kullanılmamış izin ücreti karşılığı	18.038	3.968	17.426	3.485
Dava karşılıkları	18.151	3.696	10.418	2.084
Hizmet ikramiyesi karşılığı	6.086	1.217	9.674	1.935
Diğer	5.970	1.194	-	-
Ertelenmiş vergi varlıkları		28.789		24.388
Yatırım amaçlı gayrimenkul, maddi ve maddi olmayan duran varlıkların vergi matrah farkı	144.655	28.930	65.727	13.145
Diğer	345	68	2.498	500
Ertelenmiş vergi yükümlülükleri		28.998		13.645
Ertelenmiş vergi varlığı/yükümlülüğü, net		(209)		10.743

Grup’un 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla 5.831 TL tutarında ertelenmiş vergi varlığı (31 Aralık 2016: 10.743 TL) ve 6.040 TL tutarında ertelenmiş vergi yükümlülüğü bulunmaktadır (31 Aralık 2016: Yoktur).

31 Aralık 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihlerinde sona eren hesap dönemlerine ait ertelenmiş vergi bakiyeleri hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2017	1 Ocak - 31 Aralık 2016
Dönem başı - 1 Ocak	10.743	16.254
Ertelenmiş vergi gideri	(4.960)	(5.825)
Kâr veya zararda yeniden sınıflandırılmayacak diğer kapsamlı gelire ilişkin vergiler	(5.992)	314
- <i>Ertelenmiş vergi (gideri)/geliri</i>	(5.992)	314
Dönem sonu - 31 Aralık	(209)	10.743

BORSA İSTANBUL A.Ş. 31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (TL) cinsinden ifade edilmiştir.)

NOT 28 - İLİŞKİLİ TARAF AÇIKLAMALARI

İlişkili taraflara kısa ve uzun vadeli diğer finansal yükümlülükler

31 Aralık 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihleri itibarıyla, ilişkili taraflara kısa ve uzun vadeli diğer finansal yükümlülüklerin detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Kısa vadeli yükümlülükler		
<i>İlişkili taraflara diğer finansal yükümlülükler (*)</i>	685.650	-
Uzun vadeli yükümlülükler		
<i>İlişkili taraflara diğer finansal yükümlülükler (*)</i>	160.146	777.765
Toplam	845.796	777.765

(*) Grup'un sermayedarlarıyla yapmış olduğu işlemlerden oluşmaktadır (Not 1).

31 Aralık 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihleri itibarıyla, ilişkili taraflara kısa vadeli ticari borçların detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Sermaye Piyasası Kurul Payı gider tahakkuku (*)	62.909	55.331
Toplam	62.909	55.331

(*) 25 Şubat 2011 tarih ve 27857 mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan 6111 sayılı yasa ile Sermaye Piyasası Kanunu'nun 28'inci maddesinin (b) bendine eklenen hükme göre borsaların faaliyetlerinden elde ettikleri faiz gelirleri hariç tüm gelirlerinin azami %10'u SPK bütçesine gelir kaydedilebilmektedir. Grup bu nedenle ilgili yılların gelirlerinden ödemesi gereken SPK Kurul payı için gider tahakkuk etmektedir. 7 Nisan 2015 tarihli ve 29319 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan, 6362 sayılı Kanunu'nun 130'uncu maddesinin dördüncü fıkrasında yapılan değişiklik ile birlikte 2015 yılı gelirlerinden başlamak üzere; 2014 yılı sonu itibarıyla SPK bütçesine gelir kaydedilen tutar her yıl Türkiye İstatistik Kurumu tarafından Türkiye geneli için hesaplanan Tüketici Fiyat Endeksi ve Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi'nin, Aralık ayından bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim oranlarının aritmetik ortalaması oranında artırılması suretiyle bulunacak tutar, SPK Kurul payı gider tahakkuku olarak ayrılacaktır.

İlişkili taraflara giderler

	1 Ocak - 31 Aralık 2017	1 Ocak - 31 Aralık 2016
Sermaye Piyasası Kurulu	62.909	55.331
Toplam	62.909	55.331

Üst yönetim kadrosuna yapılan ödemeler

31 Aralık 2017 tarihinde sona eren hesap dönemine ait üst yönetim kadrosuna yapılan ücret ve benzeri menfaat ödemeleri toplamı 6.092 TL'dir (31 Aralık 2016: 7.157 TL).

BORSA İSTANBUL A.Ş.
31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (TL) cinsinden ifade edilmiştir.)

NOT 29 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ

Bu not, aşağıda belirtilen her bir risk için Grup'un maruz kaldığı riskler, Grup'un bu risklerini yönetmek ve ölçmek için belirlediği politikaları hakkında bilgi vermektedir. Grup, finansal araçların kullanımından kaynaklanan aşağıdaki risklere maruz kalmaktadır:

- kredi riski
- likidite riski
- piyasa riski

Kredi riski

Grup'un tahsilat riski, esas olarak ticari alacaklarından doğabilmektedir. Ticari alacaklar, Grup yönetimince geçmiş tecrübeler ve cari ekonomik durum göz önüne alınarak değerlendirilmekte ve uygun oranda şüpheli alacak karşılığı ayırdıktan sonra finansal durum tablosunda net olarak sunulmaktadır.

Piyasa riski

Piyasa riski, yabancı para birimlerinin TL karşısındaki değerlerinin değişimlerine bağlı olarak kur dalgalanmaları, faiz oranlarında veya menkul kıymetlerin ve diğer finansal sözleşmelerin değerinde meydana gelen ve Grup'u etkileyebilecek değişimleri içermektedir.

Likidite riski

Likidite riski, nakde ihtiyaç duyulduğu zaman varlıkların satılamaması ve paraya çevrilememesinden kaynaklanmaktadır. Grup genellikle kısa vadeli finansal araçlarını nakde çevirerek; örneğin alacaklarını tahsil ederek, kendisine fon yaratmaktadır. Grup likidite riskinden korunmak amacıyla kısa vadeli fonlamayı tercih etmekte olup, bankalar mevduatı, yatırım fonları ve devlet tahvil yatırımlarıyla varlık ve yükümlülükler arasındaki vade uyumunun sağlanmasını gözetmektedir.

29.1 Kredi riski açıklamaları

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla, Grup'un kredi riskine maruz kredi ve diğer alacaklar niteliğindeki finansal varlıkları aşağıdaki tablodaki gibidir:

	Alacaklar				Nakit ve nakit benzerleri		
	Ticari alacaklar		Diğer alacaklar		Bankalardaki mevduat	Ters repo alacakları	Finansal yatırımlar
	İlişkili taraf	Diğer taraf	İlişkili taraf	Diğer taraf			
31 Aralık 2017							
Raporlama tarihi itibarıyla maruz kalınan azami kredi riski (A+B+C+D)	-	247.515	-	348	10.779.639	20.833	76.846
- Azami riskin teminat vs ile güvence altına alınmış kısım	-	-	-	-	-	-	-
A. Vadesi geçmemiş ya da değer düşüklüğüne uğramamış finansal varlıkların net değeri	-	247.515	-	348	10.779.639	20.833	76.846
B. Vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış varlıkların net defter değeri	-	-	-	-	-	-	-
C. Değer düşüklüğüne uğrayan varlıkların net defter değerler	-	-	-	-	-	-	-
- Vadesi geçmiş (brüt defter değeri)	-	1.965	-	-	-	-	-
- Değer düşüklüğü (-)	-	(1.965)	-	-	-	-	-
- Net değer teminat ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-	-	-
- Vadesi geçmemiş (brüt defter değeri)	-	-	-	-	-	-	-
- Net değer teminat ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-	-	-
D. Finansal durum tablosu dışı kredi riski içeren unsurlar	-	-	-	-	-	-	-

BORSA İSTANBUL A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (TL) cinsinden ifade edilmiştir.)

NOT 29 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

31 Aralık 2016 tarihi itibarıyla, Grup'un kredi riskine maruz kredi ve diğer alacaklar niteliğindeki finansal varlıkları aşağıdaki tablodaki gibidir:

	Alacaklar				Nakit ve nakit benzerleri		
	Ticari alacaklar		Diğer alacaklar		Bankalardaki mevduat	Ters repo alacakları	Finansal yatırımlar
	İlişkili taraf	Diğer taraf	İlişkili taraf	Diğer taraf			
31 Aralık 2016							
Raporlama tarihi itibarıyla maruz kalınan azami kredi riski (A+B+C+D)	-	143.792	-	158	8.171.190	21.168	47.101
- Azami riskin teminat vs ile güvence altına alınmış kısım	-	-	-	-	-	-	-
A. Vadesi geçmemiş ya da değer düşüklüğüne uğramamış finansal varlıkların net değeri	-	143.792	-	158	8.171.190	21.168	47.101
B. Vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış varlıkların net defter değeri	-	-	-	-	-	-	-
C. Değer düşüklüğüne uğrayan varlıkların net defter değerler	-	-	-	-	-	-	-
- Vadesi geçmiş (brüt defter değeri)	-	1.919	-	-	-	-	-
- Değer düşüklüğü (-)	-	(1.919)	-	-	-	-	-
- Net değer teminat ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-	-	-
- Vadesi geçmemiş (brüt defter değeri)	-	-	-	-	-	-	-
- Net değer teminat ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-	-	-
D. Finansal durum tablosu dışı kredi riski içeren unsurlar	-	-	-	-	-	-	-

BORSA İSTANBUL A.Ş.
31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (TL) cinsinden ifade edilmiştir.)

NOT 29 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

29.2 Likidite riski

Likidite riski, Grup'un net fonlama yükümlülüklerini yerine getirmeme ihtimalidir. Piyasalarda meydana gelen bozulmalar veya kredi puanının düşürülmesi gibi fon kaynaklarının azalması sonucunu doğuran olayların meydana gelmesi, likidite riskinin oluşmasına sebebiyet vermektedir. Grup yönetimi, fon kaynaklarını dağıtarak mevcut ve muhtemel yükümlülüklerini yerine getirmek için yeterli tutarda nakit ve benzeri kaynağı bulundurmak suretiyle likidite riskini yönetmektedir. 31 Aralık 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihleri itibarıyla Grup'un finansal yükümlülüklerine ait iskonto edilmeksizin nakit çıkışlarının tutarı kalan vadelerine göre aşağıdaki tablodaki gibidir:

31 Aralık 2017	Kayıt değeri	Sözleşme uyarınca nakit çıkışlar	3 aydan kısa	3-12 ay	1-5 yıl
Türev olmayan finansal yükümlülükler					
Kısa vadeli yükümlülükler					
Kısa vadeli borçlanmalar	3.179.005	3.179.005	3.179.005	-	-
Ticari ve diğer borçlar	335.853	335.853	335.853	-	-
İlişkili taraflara borçlar	62.909	62.909	62.909	-	-
Diğer kısa vadeli yükümlülükler	5.712.501	5.712.501	5.712.501	-	-
Uzun vadeli yükümlülükler					
Diğer uzun vadeli yükümlülükler	8.590	8.590	-	-	8.590
Toplam türev olmayan finansal yükümlülükler	9.298.858	9.298.858	9.290.268	-	8.590
Türev finansal yükümlülükler					
Kısa vadeli yükümlülükler					
İlişkili taraflara diğer finansal yükümlülükler	685.650	688.372	-	688.372	-
Uzun vadeli yükümlülükler					
İlişkili taraflara diğer finansal yükümlülükler	160.146	169.736	-	-	169.736
Toplam türev finansal yükümlülükler	845.796	858.108	-	688.372	169.736
Yükümlülükler toplamı	10.144.654	10.156.966	9.290.268	688.372	178.326

BORSA İSTANBUL A.Ş.
31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (TL) cinsinden ifade edilmiştir.)

NOT 29 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

29.2 Likidite riski (devamı)

31 Aralık 2016	Kayıt değeri	Sözleşme uyarınca nakit çıkışlar	3 aydan kısa	3-12 ay	1-5 yıl
Türev olmayan finansal yükümlülükler					
Kısa vadeli yükümlülükler					
Kısa vadeli borçlanmalar	2.444.232	2.444.493	2.444.493	-	-
Ticari ve diğer borçlar	282.511	282.511	282.511	-	-
İlişkili taraflara borçlar	55.331	55.331	55.331	-	-
Diğer kısa vadeli yükümlülükler	4.189.717	4.189.717	4.189.717	-	-
Uzun vadeli yükümlülükler					
Diğer uzun vadeli yükümlülükler	2.738	2.738	-	2.738	-
Toplam türev olmayan finansal yükümlülükler	6.974.529	6.974.790	6.972.052	2.738	--
Türev finansal yükümlülükler					
Uzun vadeli yükümlülükler					
İlişkili taraflara diğer finansal yükümlülükler	777.765	787.648	-	-	787.648
Toplam türev finansal yükümlülükler	777.765	787.648	-	-	787.648
Yükümlülükler toplamı	7.752.294	7.762.438	6.972.052	2.738	787.648

(*) 2.738 TL tutarındaki diğer uzun vadeli yükümlülükler karşılaştırmalı gösterimi için 31 Aralık 2016 dipnotuna eklenmiştir.

BORSA İSTANBUL A.Ş.
31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (TL) cinsinden ifade edilmiştir.)

NOT 29 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

29.3 Piyasa riski

Piyasa riski, faiz oranı, hisse senedi fiyatları, döviz kurları ve kredi genişlikleri gibi piyasa fiyatlarında olabilecek değişikliklerin Grup'un gelirini veya elinde bulundurduğu finansal araçların değerini etkileme riskidir. Grup bu riski, faiz oranına duyarlı olan varlık ve yükümlülüklerini dengelemek suretiyle yönetmektedir.

Döviz kuru riski

Yabancı para cinsinden varlıklar, yükümlülükler ve finansal durum tablosu dışı kalemlere sahip olma durumunda ortaya çıkan kur hareketlerinden kaynaklanacak etkiler kur riskini oluşturmaktadır.

Grup'un 31 Aralık 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihleri itibarıyla yabancı para cinsinden yapılan işlemlerini TL'ye çevirirken kullandığı başlıca döviz kurları TL olarak aşağıdaki tabloda verilmiştir:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
ABD Doları	3,7719	3,5192
Avro	4,5155	3,7099

Aşağıdaki tablolarda 31 Aralık 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihleri itibarıyla, Grup tarafından tutulan yabancı para varlıkların ve yükümlülüklerin kayıtlı tutarlarını TL cinsinden gösterecek şekilde yabancı para pozisyonu riskini özetlemektedir.

	31 Aralık 2017			31 Aralık 2016		
	TL karşılığı	ABD doları	Avro	TL karşılığı	ABD doları	Avro
Nakit ve nakit benzerleri	4.443.717	656.053	436.087	3.324.787	665.571	264.835
Finansal yatırımlar	659	-	146	543	-	146
Toplam varlıklar	4.444.376	656.053	436.233	3.325.330	665.571	264.981
Kısa vadeli borçlanmalar	2.372.952	347.664	235.101	1.869.741	288.514	230.303
Diğer kısa vadeli yükümlülükler	2.056.993	304.975	200.788	1.446.068	375.162	33.910
İlişkili taraflara diğer finansal yükümlülükler	845.796	224.236	-	777.765	221.006	-
Toplam yükümlülükler	5.275.741	876.875	435.889	4.093.574	884.682	264.213
Net yabancı para varlıklar/ (yükümlülükler)	(831.365)	(220.822)	344	(768.244)	(219.111)	768

BORSA İSTANBUL A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (TL) cinsinden ifade edilmiştir.)

NOT 29 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

Maruz kalınan kur riski

TL'nin aşağıdaki para birimlerine karşılık yüzde 10 değer kazanmasının/kaybının 31 Aralık 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihlerinde sona eren hesap dönemlerine ait kâr/zararda veya özkaynaklarda (vergi etkisi hariç) oluşturacağı etki aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

Döviz kuru duyarlılık analizi tablosu

	Kâr/(Zarar)		Özkaynak	
	Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi	Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi
31 Aralık 2017				
ABD Doları kurunun %10 değişmesi halinde				
1-ABD Doları net varlık/yükümlülüğü	(83.292)	83.292	(83.292)	83.292
2-ABD Doları riskinden korunan kısım (-)	-	-	-	-
3-ABD Doları net etkisi (1+2)	(83.292)	83.292	(83.292)	83.292
Avro kurunun %10 değişmesi halinde				
4-Avro net varlık/yükümlülüğü	155	(155)	155	(155)
5-Avro riskinden korunan kısım (-)	-	-	-	-
6-Avro net etkisi (4+5)	155	(155)	155	(155)
TOPLAM (3+6)	(83.137)	83.137	(83.137)	83.137
	Kâr/(Zarar)		Özkaynak	
	Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi	Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi
31 Aralık 2016				
ABD Doları kurunun %10 değişmesi halinde				
1-ABD Doları net varlık/yükümlülüğü	(77.110)	77.110	(77.110)	77.110
2-ABD Doları riskinden korunan kısım (-)	-	-	-	-
3-ABD Doları net etkisi (1+2)	(77.110)	77.110	(77.110)	77.110
Avro kurunun %10 değişmesi halinde				
4-Avro net varlık/yükümlülüğü	285	(285)	285	(285)
5-Avro riskinden korunan kısım (-)	-	-	-	-
6-Avro net etkisi (4+5)	285	(285)	285	(285)
TOPLAM (3+6)	(76.825)	76.825	(76.825)	76.825

BORSA İSTANBUL A.Ş.
31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (TL) cinsinden ifade edilmiştir.)

NOT 29 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

Faiz oranı riski

Grup, faiz oranlarındaki değişikliklerin faize duyarlı varlık ve yükümlülüklerine olan etkisinden dolayı faiz oranı riskine maruz kalmaktadır.

31 Aralık 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihleri itibarıyla, Grup'un sabit faiz bileşenine sahip finansal araçları aşağıda gösterilmiştir:

Sabit faizli finansal araçlar	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Finansal varlıklar		
Banka mevduatları	10.708.361	8.076.431
Ters repo alacakları	20.833	21.168
Alım satım amaçlı finansal varlıklar	-	1.158
Vadeye kadar elde tutulacak finansal varlıklar	76.846	45.943
Finansal yükümlülükler		
Kısa vadeli borçlanmalar	3.179.005	2.444.232

Sabit faizli araçlar için gerçeğe uygun değer duyarlılık analizi

Grup, sabit faizli gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılan finansal varlık ve yükümlülük ve gerçeğe uygun değer riskinden korunma amaçlı muhasebeleştirme modeli altında kaydedilen riskten korunma amaçlı muhasebeleştirme modeli altında kaydedilen riskten korunma amaçlı türev enstrümanları bulundurmamaktadır. Bu nedenle, raporlama dönemi sonunda faiz oranlarındaki bir değişiklik kâr veya zarara yansımamaktadır.

NOT 30 - FİNANSAL ARAÇLAR

Finansal araçların gerçeğe uygun değeri

Gerçeğe uygun değer, bir varlığın cari bir işlemde istekli taraflar arasında alım satımına konu olan fiyatını ifade eder.

Grup'un finansal varlık ve yükümlülüklerinin gerçeğe uygun değerlerinin belirlenmesi hem muhasebe politikası hem de dipnot sunumları açısından gereklidir.

Aşağıdaki yöntemler ve varsayımlar, gerçeğe uygun değeri belirlemenin mümkün olduğu durumlarda her bir finansal aracın gerçeğe uygun değerini tahmin etmekte kullanılmıştır.

Finansal varlıklar

Kısa vadeli olmaları nedeniyle bankadaki mevduat ile ticari ve diğer alacakların kayıtlı değerlerinin gerçeğe uygun değerine yakın olduğu varsayılmaktadır.

Konsolide finansal durum tablosunda gerçeğe uygun değeri ile gösterilen menkul kıymetlerin gerçeğe uygun değerlerinin belirlenmesinde raporlama tarihinde geçerli olan piyasa fiyatları esas alınmaktadır.

BORSA İSTANBUL A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (TL) cinsinden ifade edilmiştir.)

NOT 30 - FİNANSAL ARAÇLAR (Devamı)

Finansal yükümlülükler

Ticari borçların, finansal borçların ve diğer finansal yükümlülüklerin kısa vadeli olmaları nedeniyle kayıtlı değerlerinin gerçeğe uygun değerine yakın olduğu varsayılmaktadır.

31 Aralık 2017	Kayıtlı değeri	Gerçeğe uygun değeri	Not
Finansal varlıklar			
Nakit ve nakit benzerleri	10.800.918	10.800.918	4
Ticari ve diğer alacaklar	247.863	247.863	7
Finansal yatırımlar (Vadeye kadar elde tutulacak finansal varlıklar)	76.846	76.897	6
Finansal yükümlülükler			
Borçlanmalar	3.179.005	3.179.005	17
Ticari ve diğer borçlar	398.762	398.762	15
Diğer finansal yükümlülükler	845.796	845.796	15
<hr/>			
31 Aralık 2016	Kayıtlı değeri	Gerçeğe uygun değeri	Not
Finansal varlıklar			
Nakit ve nakit benzerleri	8.192.829	8.192.829	4
Ticari ve diğer alacaklar	143.950	143.950	7
Finansal yatırımlar (Vadeye kadar elde tutulacak finansal varlıklar)	45.943	47.102	6
Finansal yatırımlar (Alım satım amaçlı finansal varlıklar)	1.158	1.158	6
Finansal yükümlülükler			
Borçlanmalar	2.444.232	2.444.232	17
Ticari ve diğer borçlar	337.842	337.842	15
Diğer finansal yükümlülükler	777.765	777.765	15

Grup'un 31 Aralık 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihleri itibarıyla, açıklama amaçlı sunulan vadeye kadar elde tutulacak finansal varlıklarının gerçeğe uygun değer sınıflaması 2. Seviyedir.

BORSA İSTANBUL A.Ş.
31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN HESAP DÖNEMİNE AİT
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (TL) cinsinden ifade edilmiştir.)

NOT 30 - FİNANSAL ARAÇLAR (Devamı)

Gerçeğe uygun değer ile ölçüme ilişkin sınıflandırma

Aşağıdaki tabloda gerçeğe uygun değer ile değerlendirilen varlık ve yükümlülüklerin, değerlendirme yöntemleri verilmiştir. Seviyelere göre değerlendirme yöntemleri şu şekilde tanımlanmıştır:

Seviye 1: Özdeş varlıklar veya borçlar için aktif piyasalardaki kayıtlı (düzeltilmemiş) fiyatlar;

Seviye 2: Seviye 1’de yer alan kayıtlı fiyatlar dışında kalan ve varlıklar veya borçlar açısından doğrudan (fiyatlar aracılığıyla) veya dolaylı olarak (fiyatlardan türetilmek suretiyle) gözlemlenebilir nitelikteki veriler;

Seviye 3: Varlık veya borçlara ilişkin olarak gözlemlenebilir piyasa verilerine dayanmayan veriler (gözlemlenebilir nitelikte olmayan veriler).

Bu çerçevede gerçeğe uygun değerleri üzerinden ölçülen finansal varlık ve yükümlülüklerin gerçeğe uygun değer sınıflandırması aşağıdaki gibidir:

31 Aralık 2017	1. Seviye	2. Seviye	3. Seviye	Toplam
Finansal varlıklar				
Yatırım fonları (Nakit ve nakit benzerleri)	361	-	-	361
Toplam	361	-	-	361
Finansal yükümlülükler				
Diğer finansal yükümlülükler	-	845.796	-	-
Toplam	-	845.796	-	-
31 Aralık 2016	1. Seviye	2. Seviye	3. Seviye	Toplam
Finansal varlıklar				
Yatırım fonları (Nakit ve nakit benzerleri)	417	-	-	417
Alım satım amaçlı finansal varlıklar	1.158	-	-	1.158
Toplam	1.575	-	-	1.575
Finansal yükümlülükler				
Diğer finansal yükümlülükler	-	777.765	-	-
Toplam	-	777.765	-	-

Satılmaya hazır finansal varlıklar altındaki sermaye payları Grup’un iştirakleri olup, maliyet bedeli üzerinden muhasebeleştirilmiştir.

Finansal olmayan varlık ve borçların gerçeğe uygun değeri ile gösterilmesine ilişkin açıklamalar

Grup, 31 Aralık 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihleri itibarıyla, bilançosunda yatırım amaçlı gayrimenkuller içerisinde sınıflandırılan gayrimenkulleri gerçeğe uygun değeri ile taşımaktadır. Söz konusu gerçeğe uygun değer belirlenmesinde seviye 2 girdileri kullanılmaktadır. Gerçeğe uygun değer tespitinde emsal karşılaştırma yöntemine göre değerlendirme yapılmış ve ekspertiz raporlarında söz konusu gayrimenkullerin gerçeğe uygun değeri 59.355 TL (31 Aralık 2016: 22.285 TL) olarak belirtilmiştir. İlgili değerlendirme esasları muhasebe politikaları Not 2.10’da açıklanmıştır.

NOT 31 - RAPORLAMA DÖNEMİNDEN SONRAKİ OLAYLAR

Bulunmamaktadır.

BORSA İSTANBUL'UN İŞTİRAKLERİ

	İştirak	Doğrudan Ortaklık Oranı	Dolaylı Ortaklık Oranı
BORSA İSTANBUL	İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş.	%63,83	
	Merkezi Kayıt Kuruluşu A.Ş.	%30,10	%71,53
	Sermaye Piyasası Lisanslama Sicil ve Eğitim Kuruluşu A.Ş.	%20,00	%34,21
	İstanbul Gemoloji Enstitüsü A.Ş.	%51,00	
	Enerji Piyasaları İşletme A.Ş.	%30,83	
	Finans Teknopark A.Ş.	%50,00	
	Borsa İstanbul İTÜ Teknoloji A.Ş.	%50,00	
	Ege Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk A.Ş.	%17,33	%19,96
	İstanbul Altın Rafinerisi A.Ş.	%0,01	
	Kırgız Borsası	%16,33	
	Karadağ Borsası	%24,43	
	Bakü Borsası	%4,76	
	Saraybosna Borsası	%9,89	%16,66
	LCH.Clearnet	%2,09	

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK PERFORMANS VERİLERİ

EKONOMİK PERFORMANS VERİLERİ

('000)	2015		2016		2017	
	TL	ABD DOLARI*	TL	ABD DOLARI*	TL	ABD DOLARI*
Üretilen Ekonomik Değer						
Gelirler*	836.447	307.517	965.781	319.668	1.156.817	317.136
Dağıtılan Ekonomik Değer						
İşletme Giderleri**	220.837	81.190	319.678	105.812	343.390	94.139
Çalışan Ücretleri ve Yan Haklar	212.761	78.221	216.379	71.620	208.953	57.283
Sermaye Sağlayıcılara Ödemeler	-	-	-	-	-	-
Devlete Yapılan Ödemeler***	147.060	54.066	154.089	51.003	184.836	50.672
Elde Tutulan Ekonomik Değer						
(Gelirler - Dağıtılan Ekonomik Değer)	255.789	94.040	275.635	91.234	419.638	115.042

Açıklama ve notlar

Konsolide finansal bilgiler sunulmuştur. Hesaplamalarda 2015 yılı için yıllık ortalama DOLAR/TL döviz kuru olan 2,7200, 2016 yılı için yıllık ortalama DOLAR/TL döviz kuru olan 3,0212, 2017 yılı için yıllık ortalama DOLAR/TL döviz kuru olan 3,6477 kullanılmıştır.

* Tüm gelirleri (finansal ve diğer faaliyet gelirleri dahil) içermektedir.

**Diğer faaliyet giderleri ve finansal giderler dahildir.

*** SPK Payı ve Kurumlar Vergisi karşılığında oluşmaktadır.

ÇEVRE PERFORMANS VERİLERİ

Sera Gazı Emisyonları* (ton CO₂-eşdeğer)	2015	2016	2017
Kapsam 1	1.122,7	1.303,3	1.622,5
Araçlar	102,1	98,3	154,0
F-gazları	667,1	761,0	571,3
Binalarda kullanılan yakıtlar	327,1	404,4	725,3
Jeneratörler (dizel)	26,4	39,6	171,9
Kapsam 2	3.995,1	4.085,6	6.146,4
Elektrik tüketimi	3.995,1	4.085,6	6.146,4
Kapsam 3	483,8	547,8	331,5
Çalışan ulaşımı - Servisler	252,6	213,6	194,3
İş amaçlı yurt içi uçuşlar	35,8	49,8	27,1
İş amaçlı kısa mesafe (Avrupa) uçuşlar	6,1	117,1	37,0
İş amaçlı uzun uçuşlar	189,3	167,3	73,2
Toplam	5.601,5	5.936,7	8.100,4

Notlar

*2015 ve 2016 yılı için KIP (Küresel Isınma Potansiyeli) değerleri IPCC AR5 raporundan alınmıştır.

*Değişen emisyon faktör katsayılarını yansıtılma adına 2017 yılı için KIP (Küresel Isınma Potansiyeli) değerleri IPCC AR5 raporundan alınmıştır.

	2015	2016	2017
Kapsam 1 Toplam	1.122,7	1.303,3	1.622,5
CO ₂	1.119,9	1.300,3	1.617,0
CH ₄	0,9	1,2	2,7
N ₂ O	1,8	1,8	2,8
Kapsam 2 Toplam	3.995,1	4.085,6	6.146,4
CO ₂	3.982,7	4.072,9	6.126,0
CH ₄	1,4	1,4	2,4
N ₂ O	11,0	11,3	18,0
Kapsam 3 Toplam	483,8	547,8	331,5
CO ₂	478,8	542,2	328,1
CH ₄	0,1	0,1	0,1
N ₂ O	4,8	5,4	3,3
Genel Toplam	5.601,5	5.936,7	8.100,4
CO ₂	5.581,4	5.915,4	8.071,1
CH ₄	2,5	2,7	5,2
N ₂ O	17,7	18,5	24,1

BORSA İSTANBUL 2015-2017 PERFORMANS VERİLERİ

SOSYAL PERFORMANS VERİLERİ

	2015		2016		2017	
	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek
Çalışan Sayısı	143	432	135	371	122	389
Toplam Çalışan Sayısı	575		506		511	

İSTİHDAM TÜRÜNE GÖRE ÇALIŞAN SAYISI

	2015	2016	2017
Tam Zamanlı	574	506	509
Yarı Zamanlı	1	-	2
Toplam	575	506	511

ÇALIŞANLARIN YAŞ DAĞILIMI

	2015	2016	2017
50 Yaş Üstü	27	30	9
30-50 Yaş Arası	431	395	408
30 Yaş Altı	117	81	94
Toplam Çalışan Sayısı	575	506	511

ÇALIŞMA SÜRELERİNE GÖRE ÇALIŞAN SAYISI

	2015	2016	2017
0-5 Yıl	264	230	246
5-10 Yıl	109	99	132
10 Yıl ve Üzeri	202	177	133
Toplam	575	506	511

ÇEŞİTLİLİK VE FIRSAT EŞİTLİĞİ

	2015		2016		2017	
	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek
Üst Yönetim Organlarındaki Çalışanların Cinsiyet ve Yaşa Göre Dağılımı						
50 Yaş Üstü	0	1	1	0	1	1
30-50 Yaş Arası	1	36	0	24	0	21
30 Yaş Altı	0	0	0	0	0	0

DOĞUM İZİNİNE AYRILAN VE DOĞUM İZİNİNDEN DÖNEN ÇALIŞANLAR

	2015		2016		2017	
	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek
Doğum İznine Hak Kazanan	11	34	12	27	7	18
Doğum İzninden Sonra İşe Dönen	11	34	10	27	8	18

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ EĞİTİMİ

	2015	2016	2017*
İş Sağlığı ve Güvenliğine Ayrılan Eğitim Saati Yüzdesi (İSG Konulu Eğitimler/ Toplam Eğitim Saati)	%1,04	%58,43	%11,00

* 2016 yılında tüm çalışanlara İSG eğitimi verilmiştir.

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ VERİLERİ

	2015	2016	2017*
Borsa İstanbul Çalışan Sayısı	575	506	511
Taşeron Çalışan Sayısı	320	89	80
Ölümlü Kaza Sayısı (Tüm)	0	0	0
Kaza Sıklık Oranı* (Borsa İstanbul)	0	0	0,94
Kaza Sıklık Oranı* (Taşeron)	2,75	0	0
Kayıp Gün Oranı** (Taşeron)	5,7	0	0

*Kaza Sıklık Oranı = (Toplam kaza sayısı/Toplam çalışan çalışma saati) x 1.000.000

**Kayıp Gün Oranı = (Toplam kayıp gün sayısı x 200.000)/Toplam iş günü (saat cinsinden)

ÇALIŞAN EĞİTİMLERİ

	2015	2016	2017*
Çalışan Başına Yıllık Ortalama Eğitim Saati	32,5	9,8	19,7
Çalışan Başına Yıllık Ortalama Eğitim Saati*	32,5	12,5	46,3
Kadın Çalışanlar Başına Yıllık Ortalama Eğitim Saati	31,2	36,7	82,3
Erkek Çalışanlar Başına Yıllık Ortalama Eğitim Saati	32,9	13,4	25,8

*Eğitim alan çalışan sayısı üzerinden hesaplanmıştır. 2015'te tüm Borsa İstanbul çalışanları eğitim almıştır.

YENİ ÇALIŞAN SAYISI

	2015		2016		2017*	
	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek
Yıl İçinde Yeni İşe Alınan Personel Sayısı	8	32	10	54	7	89
50 Yaş Üstü	-	-	-	-	-	2
30-50 Yaş Arası	-	10	5	36	2	55
30 Yaş Altı	8	22	5	18	5	32

İŞTEN AYRILAN ÇALIŞAN SAYISI

	2015		2016		2017*	
	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek
Yıl İçinde İşten Ayrılan Personel Sayısı	8	16	17	116	21	70
50 Yaş Üstü	0	3	2	5	7	27
30-50 Yaş Arası	7	9	12	91	13	39
30 Yaş Altı	1	4	3	20	1	4

GENEL BİLGİLER

	2015		2016		2017*	
	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek
Performans Değerlendirmesine Tabi Tutulan Çalışanlar	143	430	135	368	122	389
Toplam	573		503		511	

GRI G4 İÇERİK ENDEKSİ-TEMEL

GENEL STANDART BİLDİRİMLER

Genel Standart Bildirimler	Tanım	Açıklama/Sayfa
----------------------------	-------	----------------

STRATEJİ VE ANALİZ

G4-1	Kuruluşun (CEO, Başkan veya eşdeğer üst düzey pozisyon gibi) en üst düzey karar merciinden sürdürülebilirliğin kurumla ilgisi ve kurumun sürdürülebilirlik konusundaki stratejisi hakkında beyanı	Yönetim ve İcra Kurulu Başkanı'ndan Mesaj, Sayfa: 6-9 Genel Müdür'den Mesaj, Sayfa: 10
G4-2	Kilit etkilerin, risklerin ve fırsatların tanımı	Risk Analizi, Sayfa: 26-30

KURUMSAL PROFİL

G4-3	Kuruluşun adı	Borsa İstanbul A.Ş.
G4-4	Birincil markaları, ürünleri ve hizmetleri	Finansal Sermaye, Sayfa: 32-33
G4-5	Kuruluşun genel merkezinin bulunduğu yer	Reşitpaşa Mahallesi, Borsa İstanbul Caddesi, No: 4 Sarıyer 34467/İstanbul -Türkiye
G4-6	Kuruluşun faaliyet gösterdiği ülke sayısı ve kuruluşun belirgin faaliyetlerinin olduğu ya da raporda anlatılan sürdürülebilirlik konu başlıklarıyla bilhassa ilgili olan ülkelerin adları	http://www.borsaistanbul.com/kurumsal/borsa-istanbul-hakkinda/hukuki-cerceve
G4-7	Mülkiyetin ve kanuni yapının niteliği	Ortaklık Yapısı, Sayfa: 77
G4-8	Hizmet verilen pazarlar (coğrafi dağılım, hizmet verilen sektörler ile müşteri ve lehtar türleri dahil)	Özetle Borsa İstanbul, Sayfa: 4-5
G4-9	Kuruluşun ölçeği · Toplam çalışan sayısı · Toplam işlem sayısı · Net satış (özel sektör kuruluşları için) veya net gelir (kamu sektörü kuruluşları için) · Borç ve özkaynak bakımından bölüştürülmüş toplam işletme sermayesi (özel sektör kuruluşları için) · Sağlanan ürün veya hizmetlerin miktarı	Özetle Borsa İstanbul, Sayfa: 4-5 2017 Yılı Sermaye Piyasaları Görünümü, Sayfa: 11 Finansal Sermaye, Sayfa: 32-34 İnsan Sermayesi, Sayfa: 50
G4-10	İş sözleşmesi, bölge ve cinsiyete göre toplam çalışan sayıları	Sosyal Performans Verileri, Sayfa: 152-153
G4-11	Toplu iş sözleşmeleri kapsamındaki toplam çalışan sayısının yüzdesi	%69
G4-12	Kuruluşun tedarik zinciri tarifi	Paydaş İletişimi, Sayfa: 20-21
G4-13	Kuruluşun boyutu, yapısı, mülkiyeti veya tedarik zinciriyle ilgili raporlama sürecinde gerçekleşen her türlü belirgin değişiklik	Ortaklık Yapısı, Sayfa: 77
G4-14	Kuruluşun ihtiyati yaklaşımının bulunup bulunmadığı veya ihtiyatlılık ilkesini ne şekilde ele aldığı	Risk Analizi, Sayfa: 28-30
G4-15	Kuruluşun imzaladığı veya desteklediği kuruluş dışında geliştirilmiş ekonomik, çevresel ve sosyal sözleşmelerin, ilkelerin ve diğer inisiyatiflerin listesi	Sosyal ve İlişkisel Sermaye, Sayfa: 59-60
G4-16	Kuruluşun üyesi olduğu ve rol aldığı derneklerin (örneğin sanayi derneklerinin) ve ulusal ya da uluslararası destek örgütlerinin listesi	Sosyal ve İlişkisel Sermaye, Sayfa: 62

GENEL STANDART BİLDİRİMLER

Genel Standart Bildirimler	Tanım	Açıklama/Sayfa
----------------------------	-------	----------------

TANIMLANAN ÖNCELİKLİ UNSURLAR VE ÇERÇEVELER

G4-17	a. Kuruluşun konsolide bilançolarına veya eşdeğer belgelerine dahil edilmiş bütün kuruluşların listesi b. Kuruluşun konsolide bilançosuna veya eşdeğer belgesine dahil edilmiş herhangi bir kuruluşun rapor kapsamı dışında tutulmuş olup olmadığı	a. Borsa İstanbul'un İştirakleri, Sayfa: 88 b. Entegre Faaliyet Raporu Hakkında, Sayfa: 2
G4-18	a. Rapor içeriğini ve Unsur Çerçevelerini tanımlamaya yönelik süreç b. Kuruluşun, Rapor İçeriğinin Belirtenmesine İlişkin Raporlama İlkelerini ne şekilde uyguladığı	Öncelikli Konularımız, Sayfa: 16-19
G4-19	Rapor içeriğinin belirlenmesi sürecinde tanımlanan bütün öncelikli unsurların listesi	Sürdürülebilirlik Öncelikleri, Sayfa: 16
G4-20	Her bir öncelikli unsur için kuruluş içindeki Unsur Çerçevesi	Sürdürülebilirlik Öncelikleri, Sayfa: 16
G4-21	Her bir öncelikli unsur için kuruluş dışındaki Unsur Çerçevesi	Sürdürülebilirlik Öncelikleri, Sayfa: 16
G4-22	Önceki raporlarda sağlanan bilgilere ilişkin yeniden düzenlenen her tür beyanın etkisi ve bu beyanların yeniden düzenlenme nedenleri	Entegre Faaliyet Raporu Hakkında, Sayfa: 2
G4-23	Önceki raporlama dönemlerine göre Kapsam ve Unsur Çerçevelerindeki belirgin değişiklikler	Entegre Faaliyet Raporu Hakkında, Sayfa: 2

PAYDAŞ KATILIMI

G4-24	Kuruluşun temas kurduğu paydaş gruplarının listesi	Paydaş İletişimi, Sayfa: 20-21
G4-25	Temas kurulacak paydaşların belirlenmesinin ve seçiminin esası	Paydaş İletişimi, Sayfa: 20-21
G4-26	Türe ve paydaş grubuna göre temas sıklığını da kapsayacak şekilde kuruluşun paydaş temasını ve bu temaslardan herhangi birinin özellikle rapor hazırlama sürecinin bir parçası olarak kurulup kurulmadığı	Paydaş İletişimi, Sayfa: 20-21
G4-27	Paydaş katılımı kanalıyla ortaya konan kilit konu başlıkları ve kaygıları ve kuruluşun raporlama da dahil olmak üzere bu kilit konu başlıklarına ve kaygılara ne şekilde yanıt verdiği; kilit konu başlıklarının ve kaygıların her birini ortaya koyan paydaş grupları	Paydaş İletişimi, Sayfa: 20-21

RAPOR PROFİLİ

G4-28	Sağlanan bilgiler için (mali yıl veya takvim yılı gibi) raporlama dönemi	1 Ocak 2017 - 31 Aralık 2017
G4-29	Sunulan en son (bundan bir önceki) raporun (varsa) tarihi	1 Ocak 2016 - 31 Aralık 2016
G4-30	Raporlama sıklığı	Yıllık
G4-31	Rapor ve içeriği ile ilgili sorular için iletişim bilgileri	Mahmut Aydoğmuş, Tel: 0212 298 23 70, e-posta: surdurulebilirlik@borsaistanbul.com
G4-32	a. Kuruluşun seçmiş olduğu 'uyumluluk' seçeneği b. Tercih edilen seçeneğe ilişkin GRI İçerik Endeksi c. Rapor dış denetimden geçmiş ise atıfta bulunulan Dış Denetim Raporu	a. Temel b. GRI G4 Endeksi, Sayfa: 154 c. Rapor dış denetimden geçmemiştir.

GRI G4 İÇERİK ENDEKSİ-TEMEL

GENEL STANDART BİLDİRİMLER

Genel Standart Bildirimler	Tanım	Açıklama/Sayfa
G4-33	a. Kuruluşun rapor için dış denetim arayışı ile ilgili politikası ve mevcut uygulaması b. Sürdürülebilirlik raporuna ekli denetim raporuna dahil edilmemişse, sağlanan her tür dış denetimin kapsamı ve esası c. Kuruluş ve güvence sağlayıcılar arasındaki ilişki d. En yüksek yönetim organının veya üst düzey yöneticilerin kuruluşun sürdürülebilirlik raporu dış denetimine katılıp katılmadıkları	Dış denetim alınmamıştır.

YÖNETİŞİM

G4-34	En yüksek yönetim organının komiteleri de dahil olmak üzere kuruluşun yönetim yapısı	Komiteler, Sayfa: 73 Organizasyon Yapısı, Sayfa: 78 Daha fazla bilgi için: http://www.borsaistanbul.com/yatirimcilar/kurumsal-yonetim
G4-35	En yüksek yönetim organının üst düzey yöneticilere ve diğer çalışanlara ekonomik, çevresel ve sosyal konu başlıkları ile ilgili yetki devir süreci	Kurumsal Yönetim İlkeleri Uyum Raporu, Sayfa: 84-86 Daha fazla bilgi için: http://www.borsaistanbul.com/yatirimcilar/kurumsal-yonetim
G4-36	Kuruluşun; ekonomik, çevresel ve sosyal konu başlıkları ile ilgili sorumluluğa sahip en yüksek idari düzeydeki bir mevkii veya mevkileri tayin edip etmediği ve mevkii sahiplerinin doğrudan en yüksek yönetim organına karşı sorumlu olup olmadıkları	Kurumsal Yönetim İlkeleri Uyum Raporu, Sayfa: 84-86 Daha fazla bilgi için: http://www.borsaistanbul.com/yatirimcilar/kurumsal-yonetim
G4-38	En yüksek yönetim organının ve komitelerinin bileşimleri	Komiteler, Sayfa: 73-76 Organizasyon Yapısı, Sayfa: 78 Daha fazla bilgi için: http://www.borsaistanbul.com/yatirimcilar/kurumsal-yonetim
G4-39	En yüksek yönetim organının Başkanının aynı zamanda bir icra müdürü olup olmadığı (ve öyleyse bu kişinin kuruluşun yönetimindeki işlevi ve bu ayarlamaların gerekçeleri)	Yönetim Kurulu Başkanı aynı zamanda İcra Kurulu Başkanı'dır. Daha fazla bilgi için: http://www.borsaistanbul.com/yatirimcilar/kurumsal-yonetim
G4-40	En yüksek yönetim organı ve komiteleri için aday belirleme ve seçim süreçleri ve en yüksek yönetim organı üyelerinin belirlenmesinde ve seçiminde kullanılan kriterler	Komiteler, Sayfa: 73-76 Kurumsal Yönetim İlkeleri Uyum Raporu, Sayfa: 84-86 Daha fazla bilgi için: http://www.borsaistanbul.com/yatirimcilar/kurumsal-yonetim
G4-41	Menfaat çatışmalarından kaçınılmasını ve bunların yönetilebilmesini sağlayan en yüksek yönetim organıyla ilgili süreçler; menfaat çatışmalarının asgari olarak paydaşlara açıklanıp açıklanmadığı	Bilgi için: http://www.borsaistanbul.com/yatirimcilar/kurumsal-yonetim

GENEL STANDART BİLDİRİMLER

Genel Standart Bildirimler	Tanım	Açıklama/Sayfa
G4-45	a. En yüksek yönetim organının ekonomik, çevresel ve sosyal etkilerin, risklerin ve fırsatların tanımlanması ve yönetimindeki rolü b. En yüksek yönetim organının ekonomik, çevresel ve sosyal etkileri, riskleri ve fırsatları tanımlamasını ve yönetmesini desteklemek için paydaş görüşlerinden yararlanılıp yararlanılmadığı	Kurumsal Yönetim İlkeleri Uyum Raporu, Sayfa: 84-86 Daha fazla bilgi için: http://www.borsaistanbul.com/docs/default-source/kurumsal-yonetim/borsa-istanbul-as-surdurulebilirlik-komitesi-uygulama-usulu-ve-esaslari.pdf
G4-46	En yüksek yönetim organının kuruluşun ekonomik, çevresel ve sosyal konu başlıklarına ilişkin risk yönetimi süreçlerinin etkinliğinin incelenmesindeki rolü	Risk Analizi, Sayfa: 26 Daha fazla bilgi için: http://www.borsaistanbul.com/docs/default-source/kurumsal-yonetim/borsa-istanbul-as-surdurulebilirlik-komitesi-uygulama-usulu-ve-esaslari.pdf
G4-48	Kuruluşun sürdürülebilirlik raporunu resmen inceleyen ve onaylayan ve bütün öncelikli unsurların dahil edilmiş olmasını sağlayan en kıdemli komite veya mevki	Borsa İstanbul'da Sürdürülebilirlik, Sayfa: 64-65 Daha fazla bilgi için: http://www.borsaistanbul.com/docs/default-source/kurumsal-yonetim/borsa-istanbul-as-surdurulebilirlik-komitesi-uygulama-usulu-ve-esaslari.pdf

ETİK VE DÜRÜSTLÜK

G4-56	Kuruluşun davranış kuralları ve etik kuralları gibi değerleri, ilkeleri, standartları ve davranış normları	Kurumsal Yönetim İlkeleri Uyum Raporu, Sayfa: 84 Daha fazla bilgi için: http://www.borsaistanbul.com/docs/default-source/kurumsal-yonetim/borsa-istanbul-etik-kurallari.pdf?sfvrsn=10
G4-58	Etik olmayan ve yasadışı davranışlar hakkındaki kaygıların ve kurumsal dürüstlikle ilgili konuların bildirilmesine yönelik; hat yönetimi kanalıyla uyarı, bildirim mekanizmaları ve yardım hatları gibi dahili ve harici mekanizmalar	Kurumsal Yönetim İlkeleri Uyum Raporu, Sayfa: 82-83 Daha fazla bilgi için: http://www.borsaistanbul.com/docs/default-source/kurumsal-yonetim/borsa-istanbul-etik-kurallari.pdf?sfvrsn=10

GRI G4 İÇERİK ENDEKSİ-TEMEL

ÖZEL STANDART BİLDİRİMLER

DMA ve Göstergeler	Tanım	Sayfa
--------------------	-------	-------

KATEGORİ: EKONOMİK

UNSUR: EKONOMİK PERFORMANS

G4-DMA	Yönetim yaklaşımı hakkında genel bildirimler	Yönetim ve İcra Kurulu Başkanı'ndan Mesaj, Sayfa: 6-9 Genel Müdür'den Mesaj, Sayfa: 10
G4-EC1	Üretilen ve dağıtılan doğrudan ekonomik değer	Özetle Borsa İstanbul, Sayfa: 4-5 Paydaşlar İçin Yaratılan Değer, Sayfa: 22-23

UNSUR: DOLAYLI EKONOMİK ETKİLER

G4-DMA	Yönetim yaklaşımı hakkında genel bildirimler	Yönetim ve İcra Kurulu Başkanı'ndan Mesaj, Sayfa: 6-9 Genel Müdür'den Mesaj, Sayfa: 10
G4-EC7	Altyapı yatırımlarının ve desteklenen hizmetlerin gelişimi ve etkisi	Borsa İstanbul Tam Entegre İş Modeli, Sayfa: 24-25
G4-EC8	Etkilerin boyutu da dahil olmak üzere belirgin dolaylı ekonomik etkiler	Borsa İstanbul Tam Entegre İş Modeli, Sayfa: 24-25

KATEGORİ: ÇEVRESEL

UNSUR: ENERJİ

G4-DMA	Yönetim yaklaşımı hakkında genel bildirimler	Borsa İstanbul'da Sürdürülebilirlik, Sayfa: 64-65
G4-EN3	Kuruluş içindeki enerji tüketimi	Çevre Performans Verileri, Sayfa: 151
G4-EN4	Kuruluş dışındaki enerji tüketimi	Çevre Performans Verileri, Sayfa: 151
G4-EN6	Enerji tüketiminin azaltılması	Çevre Performans Verileri, Sayfa: 151

UNSUR: SU

G4-DMA	Yönetim yaklaşımı hakkında genel bildirimler	Borsa İstanbul'da Sürdürülebilirlik, Sayfa: 64-65
G4-EN8	Kaynak bazında toplam su çekimi	Çevre Performans Verileri, Sayfa: 151

UNSUR: EMİSYONLAR

G4-DMA	Yönetim yaklaşımı hakkında genel bildirimler	Borsa İstanbul'da Sürdürülebilirlik, Sayfa: 64-65
G4-EN15	Doğrudan sera gazı (GHG) emisyonları (Kapsam 1)	Çevre Performans Verileri, Sayfa: 151
G4-EN16	Dolaylı enerji sera gazı (GHG) emisyonları (Kapsam 2)	Çevre Performans Verileri, Sayfa: 151
G4-EN17	Diğer dolaylı sera gazı (GHG) emisyonları (Kapsam 3)	Çevre Performans Verileri, Sayfa: 151

UNSUR: UYUM

G4-DMA	Yönetim yaklaşımı hakkında genel bildirimler	Borsa İstanbul'da Sürdürülebilirlik, Sayfa: 64-65
G4-EN29	Çevre kanunu ve düzenlemelerine uyulmaması nedeniyle uygulanan önemli cezaların parasal değeri ve parasal olmayan yaptırımların toplam sayısı	Yoktur.

UNSUR: GENEL

G4-DMA	Yönetim yaklaşımı hakkında genel bildirimler	Borsa İstanbul'da Sürdürülebilirlik, Sayfa: 64-65
G4-EN31	Türe göre toplam çevre koruma harcama ve yatırımları	Çevre Performans Verileri, Sayfa: 151

KATEGORİ: SOSYAL

ALT- KATEGORİ: İŞ GÜCÜ UYGULAMALARI VE İNSANA YAKIŞIR İŞ

UNSUR: İSTİHDAM

G4-DMA	Yönetim yaklaşımı hakkında genel bildirimler	İnsan Sermayesi, Sayfa: 50-51
G4-LA1	Yaş grubu, cinsiyet ve bölgeye göre işe yeni alınan çalışanların ve çalışan devrinin toplam sayısı ve oranı	Sosyal Performans Verileri, Sayfa: 152-153
G4-LA3	Cinsiyete göre doğum izninden sonra işe dönme ve işte kalma oranları	Sosyal Performans Verileri, Sayfa: 152-153

ÖZEL STANDART BİLDİRİMLER

DMA ve Göstergeler	Tanım	Sayfa
--------------------	-------	-------

UNSUR: İŞGÜCÜ/YÖNETİM İLİŞKİLERİ

G4-DMA	Yönetim yaklaşımı hakkında genel bildirimler	İnsan Sermayesi, Sayfa: 50-51
G4-LA4	Bunların toplu iş sözleşmelerinde belirtilmiş olup olmadıkları da dahil olmak üzere faaliyet değişiklikleriyle ilgili asgari ihbar süreleri	İnsan Sermayesi, Sayfa: 50-51

UNSUR: İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

G4-DMA	Yönetim yaklaşımı hakkında genel bildirimler	İnsan Sermayesi, Sayfa: 50-51
G4-LA5	Toplam işgücünün iş sağlığı ve güvenliği programlarının takibine yardımcı olan ve bu konuda görüş bildiren resmi müşterek yönetim-işçi sağlık ve güvenlik komitelerinde temsil edilen yüzdesi	İnsan Sermayesi, Sayfa: 50-51
G4-LA6	Bölge ve cinsiyete göre yaralanma türü ve kaza sıklık oranları, meslek hastalıkları, kayıp gün ve devamsızlık ve işle bağlantılı toplam ölüm vakası sayısı	Sosyal Performans Verileri, Sayfa: 152-153

UNSUR: EĞİTİM VE ÖĞRETİM

G4-DMA	Yönetim yaklaşımı hakkında genel bildirimler	İnsan Sermayesi, Sayfa: 50-51
G4-LA9	Cinsiyete ve çalışan kategorisine göre çalışan başına ayrılan yıllık ortalama eğitim saati	İnsan Sermayesi, Sayfa: 50-51 Sosyal Performans Verileri, Sayfa: 152-153
G4-LA11	Cinsiyete ve çalışan kategorisine göre düzenli performans ve kariyer gelişim değerlendirmelerinden geçen çalışan yüzdesi	İnsan Sermayesi, Sayfa: 50-51 Sosyal Performans Verileri, Sayfa: 152-153

UNSUR: ÇEŞİTLİLİK VE FIRSAT EŞİTLİĞİ

G4-DMA	Yönetim yaklaşımı hakkında genel bildirimler	İnsan Sermayesi, Sayfa: 50-51
G4-LA12	Yönetişim organlarının bileşimi ve çalışanların cinsiyete, yaş grubuna, azınlık grubu üyeliğine ve başka çeşitlilik göstergelerine göre tanımlanan çalışan kategorilerine göre dağılımı	İnsan Sermayesi, Sayfa: 50-51 Sosyal Performans Verileri, Sayfa: 152-153

UNSUR: KADIN VE ERKEKLER İÇİN EŞİT ÜCRET

G4-DMA	Yönetim yaklaşımı hakkında genel bildirimler	İnsan Sermayesi, Sayfa: 50-51
G4-LA13	Çalışan kategorisine, belirgin operasyon yerlerine göre kadınlar ve erkekler arasındaki taban maaş ve ücret oranı	İnsan Sermayesi, Sayfa: 50-51 Sosyal Performans Verileri, Sayfa: 152-153

ALT-KATEGORİ: TOPLUM**UNSUR: YOLSUZLUKLA MÜCADELE**

G4-DMA	Yönetim yaklaşımı hakkında genel bildirimler	Bilgi için: http://www.borsaistanbul.com/docs/default-source/kurumsal-yonetim/borsa-istanbul-etik-kurallari.pdf?sfvrsn=10
G4-SO4	Yolsuzlukla mücadele politika ve prosedürleri ile ilgili iletişim ve eğitim	Bilgi için: http://www.borsaistanbul.com/docs/default-source/kurumsal-yonetim/borsa-istanbul-etik-kurallari.pdf?sfvrsn=10
G4-SO5	Teyit edilmiş yolsuzluk vakaları ve alınan önlemler	Raporlama döneminde teyit edilmiş yolsuzluk vakası bulunmamaktadır.

İLETİŞİM

BORSA İSTANBUL A.Ş.

Reşitpaşa Mahallesi, Borsa İstanbul Caddesi
No: 4, 34467 Sarıyer/İstanbul

T: +90 212 298 21 00
F: +90 212 298 25 00
borsaistanbul.com
yatirimciiliskileri@borsaistanbul.com

 /borsaistanbul

 /borsaistanbul

 /borsaistanbulEn

Web Sitesi

Borsa İstanbul kurumsal web sitesine ulaşmak için kare kodu tarayıcınıza okutunuz.

**BORSA
İSTANBUL**

www.borsaistanbul.com

**BORSA
İSTANBUL
GRUBU**